

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

7. هَر مُرَغٍ فِکْرَ کَزِ سَرِ شَاخِ طَرَبِ پَرِيدِ،
 ۷ بَازَش زِ طُرَّهٔ تَو بَبِضْرَابِ مِی زَدَمِ.
 8. خَوْش بُوَد وَقْتِ حَافِظُ، وَ فَا لَ مُرَادِ وَ کَامِ
 ۸ بَرِ نَامِ عُمَرِ وَ دَوْلَتِ أَحْبَابِ مِی زَدَمِ.

بجر رمل - - - - -

1. دُوش سَوْدَايِ زُخْشِ کُفْتَمِ زِ سَرِ بِيروُنِ کُنَمِ.
 ۱ کُفْت: کُو زَنْجِيرِ، تَا تَدْبِيرِ اَيْنِ مَجْنُونِ کُنَمِ.
 2. قَامَتَش رَا سَرُو کُفْتَمِ؛ سَرِ کَشِيدِ از مَن بَخِشَمِ.
 ۲ دُوستَانِ، از رَاسْتِ مِی رَنْجِدِ نِکَارَمِ، چُونِ کُنَمِ.
 3. نُکْتِه نَاسُجِيدِه کُفْتَمِ؛ دِلْبَرَا مَعْدُورِ دَارِ،
 ۳ عِشْوَهٔ فَرْمَايِ، تَا مَن طَنِعِ رَا مَوْزُونِ کُنَمِ.
 4. زَرْدِروئِي مِی کَشَمِ زَانِ طَنِعِ نَا زِکِ بِيکْنَاهِ؛
 ۴ سَاقِيَا جَامِي بَدِهٔ، تَا چِهْرَهٔ رَا کُلْکُونِ کُنَمِ.
 5. اَي نَسِيمِ مَنزِلِ لَيْلِي خُدا رَا، تَا بَکِي
 ۵ رَّبْعِ رَا بَرَهَمِ زَنَمِ، اَطْلَالِ رَا جَيِّحُونِ کُنَمِ.
 6. مَن کِه رَهٔ بُرَدَمِ بَکْنِجِ حُسْنِ بِي پَايَانِ دُوسْتِ
 ۶ صَد گَدَايِ هَمِچُو خُودِ رَا بَعْدِ از اَيْنِ قَارُونِ کُنَمِ.
 7. اَي مَهٔ صَاحِبِ قِرَانِ از بَنْدِهٔ حَافِظِ يَادِ کُنِ،
 ۷ تَا دُعَايِ دَوْلَتِ آن حُسْنِ رُو زَا فَرْزُونِ کُنَمِ.

5. کُلِّ بَجُوشِ آمَدُ، وَ از مَی نَرَدِیْمِشْ آبِی؛
 6. لَاجَرَمَ زَاتِشِ حِرْمَانِ وَ هَوَسِ مِی جُوشِیْمِ. ۵
 6. مِی کَشِیْمِ از قَدَحِ لَالِه شَرَابِ مَوْهُومِ؛
 7. چَشْمِ بَدِ دُورِ، کِه بِی مُطْرِبِ وَ مَی مَدْهُوشِیْمِ. ۶
 7. حَافِظِ، اِیْنِ حَالِ عَجَبِ بَا کِه تُوَانِ کُتْفِ، کِه مَآ
 ۷. بُلْبُلَانِیْمِ کِه دَرِ مَوْسَمِ کُلِّ خَامُوشِیْمِ.

394.

بحر مضارع - - - - -

1. دِی شَبِ بَسَیْلِ اَشْکِ رَهْ خَوَابِ مِی زَدَمِ،
 1. نَقْشِی بَیَادِ خَطِّ تَوِ بَرِ آبِ مِی زَدَمِ. ۱
 2. اَبْرُوی یَارِ دَرِ نَظَرِ وَ خِرْقَه سُوخْتَه
 2. جَامِی بَیَادِ کُوشَهءِ مِخْرَابِ مِی زَدَمِ. ۲
 3. رُوی نِگَارِ دَرِ نَظَرَمِ جَلُوه مِی نُبُودِ،
 3. وَزِ دُورِ بوسَه بَرِ رُخِ مَهْتَابِ مِی زَدَمِ. ۳
 4. چَشْمِ بَرُوی سَاقِی وَ کُوشَمِ بَقُولِ چَنگَه،
 4. فَاالی بَکَشْمِ وَ کُوشِ دَرِ اِیْنِ بَابِ مِی زَدَمِ. ۴
 5. نَقْشِ خِیَالِ رُوی تَوِ تَا وَقْتِ صُبْحَدَمِ
 5. بَرِ کَارْتَاهِ دِیْدَهءِ بِیخَوَابِ مِی زَدَمِ. ۵
 6. سَاقِی بَقُولِ اِیْنِ غَرَلَمِ کَاسَه مِی کِرْفَتِ،
 6. مِی کُتْفَتَمِ اِیْنِ سُرُودِ وَ مَی نَابِ مِی زَدَمِ. ۶

6. نیست در دایره جز نُقْطَهءِ وَحَدَّتْ كَمْ و بیش،
 ۶ که مَن این مَسْئَلَه بی چون و چرا می بینم.
 7. خواهَم از زُلفِ بُتَان نافعِ کُشائی کَرْدَن،
 ۷ فِکْرِ دَوْرَسْت هَمَانَا که خَطَا می بینم.
 8. سوزِ دِل، اَشْه كِ رَوَان، نَالَهءِ شَبِّ، آهِ سَكْر:
 ۸ این هَمَه از نَظَرِ لُطْفِ شُما می بینم.
 9. هَر دَم از رَوِي تُو نَقْشِي زَنَدَم رَاهِ خِيَال:
 ۹ با که گویم که در این پَرْدَه چها می بینم.
 10. دُوستَان، عَيْبِ نَظَرَبَارِيءِ حَافِظِ مَكْنِيْد،
 ۱۰ که مَن او را زِ نُحْبَانِ شُما می بینم.

بجر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. دُوستَان، وَقْتِ كُلِّ آن بَه که بَعِشْرَتِ كُوشِيْم:
 ۱ شُخْنِ پِيَرِ مُغَانَسْت، بَجَانِ بِنْيُوشِيْم.
 2. نیست در کس کَرَم و وَقْتِ طَرَبِ مِي كُذَرَد،
 ۲ چاره آنَسْت، که سَجَادَه بَمِي بِفُرُوشِيْم.
 3. خُوشِ هَوَائِيَسْت فَرَجِ بَخْشِ، خُدايَا بِفِرْسْت
 ۳ نازِنِي، که بَرُويشِ مِي كُكُشُونِ نُوشِيْم.
 4. اَرْغَنُونِ سَازِ فَلكِ رَهْزَنِ اَهْلِ هُنَرَسْت:
 ۴ چون از این غُصَه نَنالِيْم و چِرا نَخْرُوشِيْم

6. دَر رَه او چو قَلَم گَر بَسَرَم بایَد رَفْت،
 4 با دِل زَخَم گَش و دِیدَه غُرْیَان بِرَوَم.
 7. نَدَر کَرْدَم گَر از این غَم بَدَر آیم رِوزی،
 7 تا دَر مَیْکَدَه شادان و غَزْخَوَان بِرَوَم.
 8. بَهَوَاداریء او دَزَه صِفَت رَقَص کُنَان
 8 تا لَب چَشْبَهء خَوَرَشِیدِ دُرْخُشَان بِرَوَم.
 9. وَر چو حَافِظ نَبَرَم رَه زِ بِيَابَان بیرون،
 9 هَمَرَه کَوکَبَهء آصَفِ دَوْرَان بِرَوَم.

392.

بجر رمل ---، ---، ---، ---

1. دَر خَرَابَاتِ مُغَان نَوْرِ خُدا می بینم؛
 1 این عَجَب بین، کِه چِه نَوْرَسْت و نُجَا می بینم.
 2. کِیْسْت دُرْدی کَشِ این مَیْکَدَه یا رَب، کِه دَرَش
 2 قِبْلَهء حَاجَت و مِجْرَابِ دُعا می بینم.
 3. مَنصِبِ عَاشِقی و رِنْدی و شاهدُبازی
 3 هَمه از تَرَبِیْتِ لُطْفِ شُما می بینم.
 4. جَلوه بَر مَن مَفْرُوش ای مَلِکِ اَلْحَاج، کِه تو
 4 خانَه می بینی و مَن خانَه خُدا می بینم.
 5. کَس نَدِیدَسْت زِ مُشْکِ خُتَن و نَافَهء چین
 5 آن چِه مَن هَر سَکَر از بادِ صِبا می بینم.

5. سَكَر سِرْشِكِ رَوَانِمِ سَهْرِ خَرَابِي دَاشْتِ،
 6. بَبُويِ مَثْرَدَهءِ وَصَلِ تُو تَا تَحْرَ شَبِ دُوشِ
 7.] بَرِ اِنْتِظَارِ كَسِي رَحْمِ كُنْ، كِه شَبِ هَمِه شَبِ
 8. بَمَرْدُمِي كِه: دِلِ دَرْدَمَنْدِ حَافِظِ رَا
 ۷] بَرُخِ رَوَانِه كُنْدِ خُونِ دِلِ زِ رُوژَنِ چَشْمِ.
 ۸ مَرَزَنِ بِنَاوَكِ دِلْدُوژِ مَرْدُمِ اَفَكَنِ چَشْمِ.

391.

بجر رمل ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰

1. خُرْمِ آن رُوژِ كَزِينِ مَنزَلِ وَيَرَانِ بَرُومِ،
 2. رَاخْتِ جَانِ طَلَبَمِ وَزِ پِي جَانَانِ بَرُومِ،
 3. مَن بَبُويِ خُوشِ آن زُلفِ پَرِيشانِ بَرُومِ،
 4. چُونِ صَبَا بَا دِلِ بِيْمَارِ وَ تَنِ بِيِطَاقَتِ
 5. بَهَوَادَارِيءِ آن سَرُو خِرَامَانِ بَرُومِ،
 6. دِلْمِ از وَحْشَتِ زَنْدَانِ سِكَندَرِ بِيكْرِفْتِ،
 7. رَخْتِ بَرِ بَنْدَمِ وَ تَا مُلْكِ سُلَيْمَانِ بَرُومِ،
 8. تَاژِيَانِ رَا چُو غَمِ حَالِ ثِرَانِ بَارَانِ نِيَسْتِ،
 9. پَارَسَايَانِ مُدَدِي، تَا خُوشِ وَ آسَانِ بَرُومِ.

5. نَقْطَهُ خَالِ تَو بَر لَوْحِ بَصَرِ نَتَّوَانِ زَدِ،
 6. مَكْرَ از مَرْدُمَكِ دِیده مَدَادِی طَلَبِیم. 5
 7. عِشْوَه از لَبِ شِیرِینِ تَو دِلِ خَوَاسْتِ بَجَانِ؛
 8. بَشَكْرَخَنْدَه لَبْتِ كُفْتِ: مَرَادِی طَلَبِیم. 4
 9. تَا بُوَد نُسَخَه عِطْرِی دِلِ سَوْدَازَدَه رَا،
 10. از خَطِ غَالِیَه سَایِ تَو سَوَادِی طَلَبِیم. 7
 11. چَوْنِ غَمَّتِ رَا نَتَّوَانِ یَاثِتِ مَكْرَ دَرِ دِلِ شَادِ،
 12. مَا بَأَمِیدِ غَمَّتِ خَاطِرِ شَادِی طَلَبِیم. 8
 13. بَرِ دَرِ مَدْرَسَه تَا چَنْدِ نِشِینِی حَافِظِ،
 14. خِیزِ تَا از دَرِ مِیْخَانَه كُشَادِی طَلَبِیم. 4

390.

بحر هجث - - - - -

1. خِیَالِ رَوِیِ تَو چَوْنِ بِكُدَرَدِ بَكُلْشَنِ چَشْمِ،
 2. دِلِ از پِیِ نَظَرِ آیدِ بَسَوِیِ رَوَزِ چَشْمِ. 1
 3. بِیَا كِه لَعْلِ و كُتْهَرِ دَرِ نِثَارِ مَقْدَمِ تَو
 4. زِ كَنْجِ خَانَه دِلِ مِی كَشَمِ بَمَخْرَنِ چَشْمِ. 2
 5. سَزَایِ تَكْیِیَه كَهْتِ مَنظَرِی نَمِی بِیْنَمِ؛
 6. مَنَمِ زِ عَالَمِ و اِیْنِ كُوشَه مَعِیْنِ چَشْمِ. 3
 7. كُخُسْتِ رَوَزِ كِه دِیدَمِ رُخِ تَو، دِلِ مِی كُفْتِ:
 8. اَكْرَ رَسَدِ خَلِّی، خَوْنِ مَنِ بَكْرَدَنِ چَشْمِ. 4

9. دَر بِيَابَانِ هَوَا كُـم شُدَن آخِرِ تَا چَـنَدِ
 رَه بِيُـرْسِيـم، مَكْر پَي بِيُهَمَات بَرِيـم. ۹
10. با تو آن عَهْد، كِه دَر وادىء آيْمَن بَسْتَم،
 هَمچُو مَوْسَى اَرِنِي ثُوِي بِييَقَات بَرِيـم. ۱۰
11. كوسِ نَاموسِ تُو از كُنْكَرَهء عَرْشِ زَنِيـم،
 عِلْمِ عِشْقِ تُو بَر بَامِ سَمَاوَاتِ بَرِيـم. ۱۱
12. خَاكِ كَوِي تُو بَعَّخْرَايِ قِيَامَتِ فَرْدَا
 هَمه بَر فَرَقِ سَرِ از بَهْرِ مَبَاهَاتِ بَرِيـم. ۱۲
13. حَافِظِ، آبِ رُخِ خُودِ بَرِ دَرِ هَرِ سِفْلَه مَرِيـزِ؛
 حَاجَتِ آن بِه كِه بَر قَاضِيءِ حَاجَاتِ بَرِيـم. ۱۳

389.

بجر رمل - - - ، - - - ، - - - ، - - -

1. خِيـز تَا از دَرِ مَيْخَانَه كُشَادِي طَلْبِيـم،
 دَر رَه دُوسْتِ نِشِينِيـم و مُرَادِي طَلْبِيـم. ۱
2. زَاكِ رَاهِ حَرَمِ وَصَلِ نَدَارِيـم، مَكْر
 بَكْدَاثِي زِ دَرِ مَيَكْدَه زَادِي طَلْبِيـم. ۲
3. أَشْكِ آلُودَهء مَا كُرْچَه رَوَانَسْتِ، وَلي
 بَرَسَالَتِ سُوِي او پَاكِ نِهَادِي طَلْبِيـم. ۳
4. لَدَّتِ دَاغِ غَمَتِ بَرِ دِلِ مَا بَادِ حَرَامِ،
 اَكْر از جَوْرِ غَمِ عِشْقِ تُو دَادِي طَلْبِيـم. ۴

9. بَنَدَهٗ آصَفِ عَهْدَمِ؛ دِلَمِ آزْرَدَهٗ مَدَارِ،
 4 كِهٖ اَكْرَمِ دَمِ زَنَمِ از چَرَخِ، بِخَوَاهَدِ كَيْنَمِ.

388.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. خیز تا خِرَقَهٗ صوفی بَخَرَابَاتِ بَرِیمِ،
- 1 دَلِقِ طَامَاتِ بَبَازَارِ خُرَافَاتِ بَرِیمِ.
2. گُوشِ بَسْتِیمِ و زِ اَفْسَانَهٗ وَاِعْظِ رَسْتِیمِ؛
- 2 چَندِ چُونِ بِيخَبَرَانِ نَنْثِ خُرَافَاتِ بَرِیمِ.
3. تَا هَمَهٗ خَلَوْتِیَانِ جَامِ صَبُوحِ گَیْرَندِ،
- 3 چَنْثِ صُبْحِی بَدَرِ پِیرِ خَرَابَاتِ بَرِیمِ.
4. سَوِی رِنْدَانِ قَلَنْدَرِ بَرَهٗ آوَرْدِ سَقَرِ
- 4 دَلِقِ پَشْمِینَهٗ و سَجَّادَهٗ طَامَاتِ بَرِیمِ؛
5. وَر نِهَدِ دَر رَهٗ مَا خَارِ مَلَامَتِ زَاهِدِ،
- 5 از گُلِسْتَانِش بَرِنْدَانِ مُكَافَاتِ بَرِیمِ.
6. شَرْمِیْمَانِ بَادِ زِ پَشْمِینَهٗ آكُودَهٗ خَوِیشِ،
- 6 گَر بَهٗ اَیْنِ فَضْلِ و هُنَرِ نَامِ كَرَامَاتِ بَرِیمِ.
7. قَدَرِ وَقْتِ اَر نَشِنَاسَدِ دِلِ و كَارِی نَكُنَدِ،
- 7 بَسِ خِجَالَتِ كِهٖ از اَیْنِ حَاصِلِ اَوْقَاتِ بَرِیمِ.
8. فِتْنَهٗ مِی بَارَدِ از اَیْنِ سَقْفِ مُقَرَّنَسِ؛ بَرِ خِیزِ،
- 8 تَا بَمِیخَانَهٗ پَنَاهِ از هَمَهٗ اَنَاتِ بَرِیمِ.

10. حافظ، لبِ لَعْلَشِ چو مَرَا جانِ عَزِيزَسْتِ،
عُمَرَى بُوَدِ اَن لِحُظَه كِه جانِ را بَلَبِ اَرَم. ۱۰

387.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. حَالِيَا مَصْلَحَتِ وَقْتِ دَرِ اَن مِي بِيئِم،
كِه كَشَمِ رَحْتِ بَبِيخَانِه وَ خَوْشِ بِنَشِيئِم. ۱
2. جُرِ صِرَاحِي وَ كِنَابِمِ نَبُوَدِ يَارِ وَ نَدِيئِم،
تَا حَرِيْفَانِ دَغَا رَا زِ جَهَانِ كَمِ بِيئِم. ۲
3. جَامِ مِي كِيَرَمِ وَ اَزِ اَهْلِ رِيَا دُورِ شَوَم،
يَعْنِي اَزِ خَلْقِ جَهَانِ پَاكِ دِلِي بِيكُزِيئِم. ۳
4. بَسِ كِه دَرِ خِرَقَهءِ اَلُوْدَه زَدَمِ لَافِ صِلَاحِ،
شَرْمَسَارِ رُخِ سَايِي وَ مِي رَنُكِيئِم. ۴
5. سَرِ بَازَادَتِي اَزِ خَلْقِ بَرِ اَرَمِ چُونِ سَرُو،
كُرِ دِهْدِ دَسْتِ كِه دَاْمَنِ زِ جَهَانِ دَرِ چِيئِم. ۵
6. بَرِ دِلَمِ كُرْدِ سِتْمِهَاسْتِ؛ خُدَايَا مِپَسِنْدِ،
كِه مُكَدَّرِ شُوَدِ اَتِيئِنَهءِ مِهْرَاَتِيئِم. ۶
7. سِيئِنَهءِ تَنُكِ مَنِ وَ بَارِ غَمِ اَوْ هِيئِهَاتِ؛
مَرْدِ اِيئِنِ بَارِ كُرَانِ نِيئِسْتِ دِلِ غَمُكِيئِم. ۷
8. مَنِ اَكُرِ رِنْدِ خَرَابَاتِمِ وَ كُرِ حَافِظِ شَهْرِ،
اِيئِنِ مَتَاعَمِ كِه هَمِي بِيئِي وَ كَمْتَرِ زِيئِم. ۸

بجر هزج ---, ---, ---, ---

1. گَر دَسْت دِهْد خَاكِ كَفِ پَايِ نِگَارَم،
- بَر لَوْحِ بَصْرِ خَطِّ غُبَارِي بِنِگَارَم. ۱
2. پَرَوَانَهٗ او گَر رَسَدَم دَر طَلَبِ جَان،
- چُون شَمْعِ هَمَان دَم بَدَمِي جَان بِسپَارَم. ۲
3. گَر قَلْبِ دِلَم رَا نَبِهْد دَوَسْتِ عِيَارِي،
- مَنْ نَقْدِ رَوَانِ دَر رَهْشِ از دِيده شُمارَم. ۳
4. دَاَمَنْ مَفِشَانِ از مَنِ خَاكِي، كِه پَسِ از مَرَكِّ
- زِيَنِ دَر نَتَوَانَدِ كِه بَرَدِ بَادِ غُبَارَم. ۴
5. بَر بَوِي كِنَارِ تُو شُدَم غَرَقِ، و اُمِيْدَسْتِ
- از مَرُوجِ سِرْشَكَمِ كِه رَسَانَدِ بَكِنَارَم. ۵
6. زُلْفِيَنِ سِيَاهِ تُو بَدِلْدَارِي، غُشَاقِ
- دَادَنْدِ قَرَارِي و بِيْرْدَنْدِ قَرَارَم. ۶
7. اِمْرُوزِ مَكْشِ سَرِ زِ وَفَايِ مَنِ، و اَنْدِيشِ
- زَانِ شَبِ كِه مَنِ از غَمِ بَدْعَا دَسْتِ بَرِ دَارَم. ۷
8. اِي بَادِ از آن بَادِه نَسِيْمِي بَمَنْ آوَرِ،
- كَانِ بَوِي شِفَا مِي دِهْدِ از رَنْجِ خُمَارَم. ۸
9. بَا وَصْفِ سَرِ زُلْفِي تُو مِي شُدِ شُخْنِ مَنِ،
- پَيُوسْتِه از آن هَمَنْفَسِ مُشَكِ تَتَارَم. ۹

بجر هجنت - - - - -

1. حِجَابِ چِهْرَهءِ جان می شود غبارِ قَنَمِ؛
2. خَوشا دَمی که از این چِهْره پَرده بر فِکَنَمِ. ۱
3. چُنین قَفَسِ نه سَزایِ چو مَن خَوشِ الحَانِیسَتِ؛
4. رَومِ بَکُلُشَنِ رِضْوَانِ، کِه مُرَغِ آن چَمَنَمِ. ۲
5. عِیانِ نَشُدِ کِه چِرَا آمَدَمِ، نُجَا بُوَدَمِ؛
6. دِرِیغِ و دَرْدِ کِه غَاغِلِ زِ کَارِ خَویشتَنَمِ. ۳
7. چِه گُونه طَوفِ کُنَمِ دَرِ فِضایِ عَالَمِ قُدَسِ،
8. چو دَرِ سَراچَهءِ تَرَکِیبِ نَخْتَه بِنَدِ قَنَمِ. ۴
9. مَرا کِه مَنظَرِ حورِستِ مَسکِنِ و مَأویِ،
10. چِرَا بَکَویِ خَرابَاتِیَانِ بُوَدِ وَطَنَمِ. ۵
11. اَکْثَرِ زِ خَونِ دِلَمِ بَویِ مُشکِ می آیدِ،
12. عَجَبِ مَدَارِ، کِه هَمْدَرْدِ نَاقَهءِ خُتَمِ. ۶
13. طِرَازِ پِیرَهَنِ زَرگَشمِ مَبینِ چَونِ شَمَعِ،
14. کِه سَوزِ هَاسَتِ نِهانیِ دَرِونِ پِیرَهَنَمِ. ۷
15. بَیا و هَسْتیءِ حَافِظِ زِ پِیشِ او بَرِ دَارِ،
16. کِه بَا وُجُودِ تو کَسِ نَشَنُودِ زِ مَنِ کِه مَنَمِ. ۸

384.

بجر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. حاشا که من بَمَوْسِمِ کُلِّ تَرَكِ مَی کُنَم؛
2. مَن لَافِ عَقْلِ مَی زَنَم، این کار کئی کُنَم؛
مُطَرَبِ نُجَاسَتِ، تاهمه تَحْصُولِ زُهْدِ و عِلْمِ
3. دَر کَارِ چَنَنکِ و بَرَبِطِ و آوازِ نئی کُنَم؛
از قال و قیلِ مَدْرَسَه حَالِی دِلَمِ کِرِفْتِ؛
4. یَک چَنَد نِیز خِدْمَتِ مَعْشُوقِ و مَی کُنَم.
کئی بود دَر زَمَانَه وَفَا، جامِ مَی بِنِیَارِ
5. تَا مَن حِکَايَتِ جَمِ و کَاؤَسِ و کئی کُنَم.
از نَامَه سِیَاه تَنَرَسَمِ، کِه رُوزِ حَشَرِ
6. بَا فِیضِ لُطْفِ او صَدِ از این نَامَه طَی کُنَم.
کُو پَیْکِ صُبْحِ، تَا نِلهایِ شَبِ فِرَاقِ
7. بَا آن خُجَسْتَه طَالِعِ و فَرخُنْدَه پَی کُنَم.
خَاکِ مَرَا چُو دَرِ اَزَلِ از مَی سِرِشْتَه اَنَدِ،
8. بَا مُدَّعِی بَکُو، کِه چِرَا تَرَكِ مَی کُنَم.
این جَانِ عَارِیْتِ کِه بَحَافِظِ سُوپَرْدِ دُوسْتِ
- روزی رُخْشِ بِنِیَمِ، و تَسْلِیْمِ وئی کُنَم.

383.

بحر مضارع ---، ---، ---، ---

1. چِد سال رَفْت و بيش، كِه اين لاف مي زَنَم،
- 1 كَز چاكَرَانِ پيرِ مُغانِ كَمْتَرينِ مَنَم.
2. هَر كُزِ بَيَمِنِ عَاطِفَتِ پيرِ مَيِ فُروش
- 2 سَاغَرِ تَهِي نَشَد زِ مَيِ صَافِ و رُوشَنَم.
3. دَر جَاهِ عِشَقِ و دَوْلَتِ رِنْدَانِ پَاكُباز
- 3 پَيُوسْتَه صَدْرِ مَيَكْدَهَا بُوَد مَسْكَنَم.
4. دَر شَانِ مَن بَدْرُ كَشِي ظَنِّ بَدِ مَبَرِ،
- 4 كَالُودَه كُشْت خِرْقَه، وَ لِي پَاكِ دَا مَنَم.
5. شَهَبازِ دَسْتِ پادِشَهَم؛ يَا رَبِّ از چِه رُوي
- 5 از يادِ بُرْدَه اَنَد هَوَايِ نِشيمَنَم.
6. حَيَفَسْت، بُلْبُلِي چو مَن اَنَدَر چُنينِ چَمَن
- 6 با اين لِسَانِ عَذَبِ كِه خَامَش چو سوسَمَم.
7. آبِ و هَوَايِ فُرْسِ عَجَبِ سِفْلَه پَرُورَسْت؛
- 7 كو هَمَرَهِي، كِه خَيِمَه از اين خَاكِ بَرِ كَنَم.
8. حَافِظ، بَرِيرِ خِرْقَه قَدَحِ تا بَكِي كَشِي.
- 8 دَر بَرَمِ خِواجَه پَرْدَه زِ كَارَتِ بَرِ اَفْكَنَم.
9. تَورانِ شَهِ خُجَسْتَه، كِه دَر مَن يَزِيدِ فَضْلِ،
- 9 شُد مِئَتِ مَواهِبِ او طَوَقِ كَرْدَنَم.

بجر هزج

1. صلاح از ما چه می جوئی که مَسْتان را صلا کُفْتیم.
2. بَدَوَر نَرُکِس مَسْتَت سَلَمَت را دُعا کُفْتیم.
3. دَر مَیْخانَه آم بَکْشا، کِه هیج از خانَقَه نَکْشود؛
4. کَرَت باوَر بُوَد وَر نی، نُحْنُ این بود و ما کُفْتیم.
5. مَن از چَشم تو ای سانی خَراب اُفتاده آم، لیکن
6. بَلائِی کَز حَبیب آید هَرارَش مَرَحَبًا کُفْتیم.
7. قَدَت کُفْتیم شَمِشادَسْت؛ و بَس خَجَلت بَبار آوَرَد،
8. کِه این نِسَبَت چِرا کَرَدیم و این بُهْتان چِرا کُفْتیم.
9. اَکْر بَر مَن نَبْخَشائِی، پَشیبانی خَوری آخِر؛
10. بَخاطِر داز این مَعنی، کِه دَر خِدْمَت نُجْا کُفْتیم.
11. چَکَر چوَن نافه آم خون کُشت، و کَم زینم نَمی بایست
12. جَزای آن، کِه با زُلْفَش نُحْنُ از چِین خَطا کُفْتیم.
13. تو آتِش کُشتی ای حَافِظ، ولی با یار دَر نَکَرَفْت،
14. ز بَدَعَهْدِیء کُل گَوئی جِکایت با صبا کُفْتیم.

381.

بجر هجث - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. چِرا نَه دَر پَي عَزْمِ دِيَارِ خَوَدِ بَاشَم.
- 1 چِرا نَه خَاكِ سَرِ كَوِي يَارِ خَوَدِ بَاشَم.
2. غَمِ غَرِيبِي وَ مِحْنَتِ چو بَر نَمِي تَابَم،
- 2 بَشَهْرِ خَوَدِ رَوَمِ وَ شَهْرِيَارِ خَوَدِ بَاشَم.
3. زِ مَخْرَمَانِ سَرَاپَرْدَهه وَ صَالِ شَوَم،
- 3 زِ بَنَدَكَانِ خُداوَنَدُكَارِ خَوَدِ بَاشَم.
4. چو كارِ عَمْرِ نَه پَيِنْدَاسْت، باري آنِ اَوَلِي
- 4 كِه رُوزِ واقِعَه پيشِ نِكَارِ خَوَدِ بَاشَم.
5. هَميشه پيشَه مَنِ عاشِقِي وَ رِنْدِي بُوَد،
- 5 دِكْرِ بَكْرَشَمِ وَ مَشْغُولِ كارِ خَوَدِ بَاشَم.
6. زِ دَسْتِ بَتَحْتِ گِرانِ خَوَابِ وَ كارِ بِي سامانِ
- 6 گَرَمِ بُوَدِ گِلَهه، رازدارِ خَوَدِ بَاشَم.
7. مَثْرِكِه لُطْفِ اَزَلِ رَهْنُمونِ شَوَد، حَافِظِ،
- 7 وَگَر نَه تا بَابَدِ شَرْمَسارِ خَوَدِ بَاشَم.

20. شُكْرُ خُدا كِه باز دَر این اَوچِ بارُگاه
 ۲۰ طَاوُسِ عَرَشِ مِی شِنود صِیتِ شَهپَرَم.
21. شِبُلُ اَلْأَسَدِ بَصِيدِ دِلَمِ حَمَلَه كَرَد، و مَن
 ۲۱ كَر لاغَرَم وَ كَر نَه شِكارِ عَضَنَفَرَم.
22. نَامَم زِ كَارْخَانَه عَشاقِ تَحَو باد،
 ۲۲ كَر جُرْ نُحَبَّتِ تَو بُوَد شُغَلِ دِیكَرَم.
23. ای عَاشِقانِ رَوِی تَو از دَرَه بِيشتَر،
 ۲۳ مَن كِی رَسَمِ بَوَصَلِ تَو كَر دَرَه كَمْتَرَم.
24. بِنِما بَمَن كِه مُنكَرِ حُسْنِ رُخِ تَو كِیست،
 ۲۴ تا دِیده اَش بَكْرَلِكِ غِیْرَتِ بَرِ آوَرَم.
25. بَر مَن فُتادِ سَايَه خَوْرَشیدِ سَلْطَنَتِ،
 ۲۵ اَكْنونِ فَرَاغْتَسْتِ زِ خَوْرَشیدِ خَاوَرَم.
26. مَقْصودِ از اِینِ مُعاملَه بازارِ تیزِ نِیست،
 ۲۶ نَه جَلوَه مِی فُرُوشَم وَ نَه عِشْوَه مِی خَرَم.
27. حَافِظِ زِ جانِ مُحِبِّ رَسولِست وَ آلِ او،
 ۲۷ حَقًّا بَرِ اِینِ كُواستِ خُداوَنَدِ داوَرَم.

10. مَنصُورِ بِنِ فَحْمَدٍ غَازِیَسْتِ حِرْزِ مَن،
 ۱۰ وَزَ اِیْنِ خُجَسْتَه نَامِ بَرِ اَعْدَا مُطَقَّرَم.
44. گَرْدُونِ چو کَرْدِ نَظْمِ ثُرَیَّا بَنَامِ شاه،
 ۱۱ مَن نَظْمِ دُرِ چِرَا نَکُنَم. اَز کِه کَمْتَرَم.
42. شاهینِ صِفَتِ چو طُعْمَه چَشیدَم زِ دَسْتِ شاه،
 ۱۲ کِی بَاشَدِ اِلْتِفاتِ بَصیدِ کَبوتَرَم.
43. ای شاهِ شیرکِیِرِ چِه کَم گَرْدَد، اَر شَوَد
 ۱۳ دَر سَایَه تو مُلْکِ فَراعَتِ مُیَسَرَم.
44. بالِ وِپَری نَدارَم، و اِیْن طُرْفَه تَر، کِه نِیَسْت
 ۱۴ غَیِرِ اَز هَوایِ مَنزِلِ سِیْمَرِغِ دَر سَرَم.
45. شِعْرَمِ بَیْنِ مَدْحِ تو صَدِ مُلْکِ دِلِ کُشادِ؛
 ۱۵ گَوئی کِه تِیغِ نُسْتِ زَبانِ نُخْورَم.
46. بَرِ کُلْشَنیِ اَکْرِ بَکُدَشْتَمِ چو بَدِ صَبْحِ،
 ۱۶ نَه عِشْقِ سَرُو بُوَد نَه شَوْقِ صَنُوبَرَم.
47. بویِ تو می شَنیدَم، و بَرِ یادِ رُویِ تو
 ۱۷ دادَنَدِ ساقِیانِ طَرَبِ یَکِ دُو ساعَرَم.
48. مَسْتیِ بَابِ یَکِ دُو عِنَبِ وَضَعِ بَنْدَه نِیَسْتِ،
 ۱۸ مَن سَالِ خَورَدَه پِیِرِ خَراباتِ پَرورَم.
49. با سَیْرِ اَخْتَرِ وُ فَلَکَمِ دَاوَریِ بَیَسِیَسْتِ؛
 ۱۹ اِنْصافِ شاهِ بَدِ دَر اِیْنِ قِصَه دَاوَرَم.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. جَوْزَا سَكَّرَ نِهَادَ حَمَائِلِ بَرَابَرَمَ:
- 1 یعنی غلامِ شاهم، و سوگند می خورم.
2. ساقی بیای، که از مَدَدِ بَخْتِ کارساز
- 2 کامی، که خواستم ز خدا، شد میسرَمَ:
3. جامی بیده، که باز بشادیء روی شاه
- 3 پیرانه سر هَوایِ جوانیست در سَرَمَ:
4. راهم مَزَنِ بَوَصْفِ زَلالِ خَضِرِ، که مَن
- 4 از جامِ شاه جُرعه کش حَوْضِ کَوَثَرَمَ.
5. شاهها مَن آر بَعْرَشِ رَسانم سَریرِ فَضْلِ،
- 5 مَمْلُوكِ این جنابم و مِسکینِ این دَرَمَ.
6. مَن جُرعه نوشِ بَرَمِ تو بودم هزار سال:
- 6 کِی تَرَکِ آبِخورد کُند طَبَعِ خَوَگَرَمَ:
7. وَرِ باوَرَتِ نَمی شَوَد از بِنْدِۀ این حَدیثِ،
- 7 از کُفْتِۀ کَمالِ دَلیلی بِیاوَرَمَ:
8. گَرِ بَرِ کُنَمِ دِلِ از تو و بَرِ دارَمِ از تو مِهرِ،
- 8 این مِهرِ بَرِ کِۀ اَفکَنَمِ آن دِلِ کُجا بَرَمَ: —
9. عَهْدِ اَلَسْتُ مَن هَمه با مِهرِ شاه بود،
- 9 وَرِ شاهراهِ عُمَرِ بَدینِ عَهْدِ بِکُدَرَمَ.

379.

بجر مضارع - - - - -

1. تا سایه مبارکت افتاد بر سرم،
- دولت غلام من شد و اقبال چاکرم. ۱
2. شد سألها که از سر من رفته بود بخت،
- در دولت وصال تو باز آمد از درم. ۲
3. بیدار در زمانه ندیدی کسی مرا،
- در خواب اگر خیال تو گشتی مصورم. ۳
4. من عمر در غم تو بپایان برم، ولی
- باور مکن، که بی تو زمانی بسر برم. ۴
5. دزد مرا طبیب نداند دوا، که من
- بی دوست خسته خاطر و با دوست خوشترم. ۵
6. گفتم: میار زخت اقامت بکوی من.
- من خود بجان تو که از این کوی نکدرم. ۶
7. هر کس غلام شاهی و مملوک آصفیست؛
- حافظ، کمینه بندهء سلطان کشورم. ۷

378.

بجر هجنتث ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰

1. تو هنجو صبجی، و من شمع خلوت سكرم؛
2. قَبَسْمِي كُنْ وَ جَان بِيِن، كِه چُون هَمِي سُپَرَم. ۱
3. چنين كِه دَر دِلِ مَن دَاغِ زُلفِ سَرَكَشِ تُسْت،
4. بِنَفْسَه زَارِ شَوَد تَرَبَتَم، چو دَر كُذَرَم. ۲
5. بَر آسْتَانِ اُمِيْدَتِ كُشَادَه اَمِ دَرِ چَشْمِ،
6. كِه يَكِ نَظَرِ فِكْنِي، خَوَد فِكْنَدِي اَز نَظَرَم. ۳
7. چِه شُكْرِ ثَوِيْمَتِ اِي خَيْلِ غَمِ، عَفَاكَ اَللَّهِ،
8. كِه رُوژِ بِيَكْسِي اَخِرِ نَمِي رَوِي زِ بَرَم. ۴
9. غُلامِ مَرْدُمِ چَشْمَم، كِه بَا سِيَاهِ دِلِي
10. هُزارِ قَطْرَه بِيَارَد، چو دَرْدِ دِلِ شُمرَم. ۵
11. بَهَرِ نَظَرِ بُتِ مَا جَلُوَه مِي كُنَد، لِيكِن
12. كَسِ اِيْنِ كِرْشِمَه نَبِيْنَد كِه مَن هَمِي فِكْرَم. ۶
13. بَخَاكِ حَافِظِ اَكْرِ يَارِ بِيْذَرَد چُون بَاد،
14. زِ شَوُقِ دَرِ دِلِ اَن تَنَكُنَا كَفَنِ بِيْذَرَم. ۷

7. حافظا خلدِ برین خانہ مَروروثِ مَنست،
 اَندر این مَنزلِ ویرانہ نِشیمَن چہ کُنم ۷

بجر هزج - - - - -

1. بَتِغَمِ گَر کُشد، دَسْتَش نَکیرَم،
- ۱ وَگَر تیرَم زَنَد، مِنت پَدیرَم.
2. کَمان اَبرویِ ما را گُو: بِرَن تیر.
- ۲ کِه پِیش دَسْت و بازویش بِمیرَم.
3. عَم گیتی گَر از پایم دَر آرد،
- ۳ بَجَز ساغر کِه باشد دَسْتِکیرَم.
4. بَر آ ای آفتابِ صُبْح اُمید،
- ۴ کِه دَر دَسْتِ شَبِ هِجْران اَسیرَم.
5. بَقَرِیادَم رَس ای پِیر خرابات؛
- ۵ بَیک جُرْعَه جَوانم کُن، کِه پِیرَم.
6. بَکِیسویِ تو خورَدَم دوش سَوَکُند
- ۶ کِه: مَن از پایِ تُو سَر بَر نَکیرَم.
7. بَسوز این خِرْتَه تَقویِ تو حافظ،
- ۷ کِه گَر آتشِ شومِ دَر ویِ دَکیرَم.

8. بِشْتَوْزِ جَامِ بَادِه كِه: ايسن زالِ نُوَعَرُوس
 ۸. بَسِيَارِ كُشْتِ شَوَهَرِ چُون كَيْفِيَادِ وِ جَم.
 9. اِي دِلِ تُو مُلْكِ جَمِ مَطْلَبِ، جَامِ مَيِّ بِخَوَاهِ:
 ۹. كِيَن بُوَد قَوْلِ بُلْبُلِ بُوَسْتَانِ سَرَايِ جَم.
 10. حَافِظِ بَكُنْجِ مَيَكْدِه دَارِدِ قَرَارِشَاهِ
 ۱۰. كَالطَّيْرِ فِي الْكَدِيقَةِ وَاللَّيْثِ فِي الْأَجَمِ.

376.

بحر رمل - - - - -

4. بِي تُو اِي سَرُو رَوَانِ بَا كُودِ وِ كُوشَنِ چِه كُنَمِ
 ۱. زُلفِ سُنْبُلِ چِه كَشَمِ عَارِضِ سُوَسَنِ چِه كُنَمِ
 2. آه كَزِ طَعْنَه بَدَخَوَاهِ نَدِيدَمِ رُوِيَتِ:
 ۲. نِيَسْتِ چُونِ آئِنَه آمِ رُوِيِ زِ آهِنِ، چِه كُنَمِ
 3. بِرُو اِي نَاصِحِ وِ بَرِ دُرْدُكُشَانِ خُرْدِه مَكِّيَرِ:
 ۳. كَارَقَرْمَايِ قَدَرِ مِي كُنْدِ اِيَنِ، مَنِ چِه كُنَمِ
 4. بَرَقِ عَيْرَتِ چُو چُنِيَنِ مِي جَهْدِ اَزِ مَمَكَنِ عَيْبِ،
 ۴. تُو بَقَرْمَا، كِه مَنِ سُوخْتِه خِرْمَنِ چِه كُنَمِ
 5. شَاهِ تُرْكَانِ چُو پَسَنْدِيدِ وِ بَجَاهَمِ اَنْدَاخْتِ،
 ۵. دَسْتَكِّيَرِ اَرِ نَشَوْدِ لُطْفِ تَهْمَنَنِ، چِه كُنَمِ
 6. مَدَدِي كُرِ بَجِرَاغِي نَكُنْدِ آتِشِ طُورِ،
 ۶. چَارَه تِيَرِه شَبِ وَاْدِيءِ اَيْمَنِ چِه كُنَمِ

10. دَر اَبْرُوِي تَو تِيرِ نَظَرِ تَا بَكُوشِ هوش
 آوَرْدَه وَ كَشِيدَه، وَ مَوْقُوفِ فُرَصَتَم. ۱۰
11. حَافِظِ بَيْبِشِ چَشْمِ تَو حَوَاهِدِ سُوْرَدِ جَان؛
 دَر اَيْنِ خِيَالَم، اَر بَدِيْهَدِ عُمَرِ مِهْلَتَم. ۱۱

375.

بحر مضارع - - - - -

1. بُشْرِيْ اِنْ اَلْسَلَامَةُ حَلَتْ بِدِي سَلَمِ،
 لِئَلَّا حَمْدُ مُعْتَرِفِ غَايَةِ اَلْتَعَمِ. ۱
2. اَنْ خَوْشِ خَبَرِ جُاسْتِ، كِه اَيْنِ فَتْحِ مُرْدَه دَانِ
 تَا جَانِ فِشَانَمَشِ چَو زَرِ وَ سِيْمِ دَر قَدَمِ. ۲
3. پِيْمَانِ شِكْنِ هَرِ آئِنَه كَرْدَدِ شِكْسْتَه حَالِ؛
 اِنَّ اَلْعُهُوْدَ عِنْدَ مَلِيْكِ اَلنَّهْيِ ذِمَمِ. ۳
4. اَز بَا زَكُشْتِ شَاهِ چِه خَوْشِ طَرْفَه نَقْشِ بَسْتِ
 اَهْنُكْ خَصْمِ اَوْ بَسَرَا پَرْدَهءِ عَدَمِ. ۴
5. مِي جُسْتِ اَز سَكَا بِ اَمَلِ رَحْمَتِي، وَ لِي
 جُرِ دِيْدَه اَشِ مُعَايِنَه بِيْرُونِ نَدَادِ نَمِ. ۵
6. دَر نِيْلِ غَمِ فُتَادِ وَ سِيْهَرَشِ بَطْنَزِ كُفْتِ:
 اَلْاَنَ قَدْ نَدِمْتِ وَ مَا يَنْفَعُ اَلنَّدَمِ. ۶
7. سَاغِي بِيَا، كِه دَوْرِ كُلسْتِ وَ زَمَانِ عَيْشِ؛
 پِيْشِ اَرِ جَامِ، وَ هِيْجِ مَخَوْرِ غَمِ زِ بِيْشِ وَ كَمِ. ۷

بحر مضارع

1. باز آی ساقیایا، که هواخواه خدتم،
- مُشْتاقِ بِنْدگی و دُعاگویِ دَوْلتم. ۱
2. زان جا که فیضِ جامِ سعادتِ فروغِ نُست
- بیرون شدنِ نُبای زِ ظلماتِ حیرتم. ۲
3. هرچند غرقِ بحرِ کُناهم زِ صدِ جهت،
- تا آشنایِ عشقِ شدم، زِ اهلِ رحتم. ۳
4. عیبم مکن برندی و بدنامی ای فقیه،
- کین بود سرنوشت زِ دیوانِ قستم. ۴
5. می خور، که عاشقی نه بکسبست و اختیار،
- این موهبت رسید زِ میراثِ فطرت. ۵
6. من گز و طن سفر نگزیدم بعبرِ خویش،
- در عشق دیدن تو هواخواه غربت. ۶
7. دوزم بصورت از درِ دولت پناه تو،
- لیکن بجان و دل زِ مقیمانِ حُضرت. ۷
8. دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف،
- ای خضر پی خجسته مدد ده بهمتم. ۸
9. گر دم زنی زِ طره مشکین آن نگار،
- فکری کن ای صبا زِ مکافاتِ غیرتم. ۹

373.

بجر هجثث - ص - ، - ص - ، - ص - ، - ص -

1. بَغِيرَ از آن کِه بُشَد دین و دَانِش از دَسْتَم،
- ۱ بِيَا بِگُو کِه زِ عِشْقَت چِه طَرْفِ بَرِ بَسْتَم.
2. اَکْرَجِه خِرْمَنِ عُمَرَمِ غَمِ تُو دَادِ بَبَادِ،
- ۲ بَخَاکِ پايِ عَرِيْرَتِ، کِه عَهْدِ نَشْکَسْتَم.
3. چُو دَرّه کَرَجِه حَقِيْرَم، بِيَيْنِ بَدَوْلَتِ عِشْقِ،
- ۳ کِه دَرِ هَوَايِ رُحَّتِ چُونِ بِيَهْرِ پِيُوَسْتَم.
4. بِيَارِ بَادِه، کِه عُمَرِيْسْت تَا مَنِ از سَرِ اَمَنِ
- ۴ بَکُنْجِ عَافِيَّتِ از بَهْرِ عَيْشِ نَشْسْتَم.
5. اَکْرَ زِ مَرْدَمِ هُشِيَارِي اِي نَصِيْحَتِ گُوِي،
- ۵ نُحْنِ بَخَاکِ مِيْفَکَنِ، چِرَا کِه مَنِ مَسْتَم.
6. چِه گُوْنِه سَرِ زِ خِيَجَالَتِ بَرِ اَوْرَمِ بَرِ دُوَسْتِ،
- ۶ کِه خِدْمَتِي بَسْرَا بَرِ نِيَاْمَدِ از دَسْتَم.
7. بِيَسُوخْتِ حَافِظِ و آن يَارِ دِلْنَوَازِ نَکْفَتِ
- ۷ کِه: مَرَهْمِي بِيْفِرْسْتَم، چُو خَاطِرَشِ خَسْتَم.

372.

بحر هزج

1. بِيژگانِ سِيَه كَرْدِي هَزارانِ رَخنه دَر دِينم.
2. بِيَا كَز چَشمِ بِيمارَتِ هَزارانِ دَرْدِ بَر چِينم. ۱
3. آلا اِي هَمَنشِينِ دِلِ كِه يارانتِ بَرَفَتِ از ياد.
4. مَرا رَوزي مَبادِ آن دَمِ كِه بِي يادِ تو بَنشينم. ۲
5. جَهانِ پيرسَتِ و بِي بُنيادِ؛ از اين فَرهادِ كُش فَرِيادِ.
6. كِه كَرْدِ اَفسونِ و نيرَنكُشِ مَلولِ از جانِ شيرِينم. ۳
7. جَهانِ فانيِ و باقِيِ فدايِ شَاهِدِ و ساقِيِ.
8. كِه سُلطانيِءِ عَالَمِ را طُفَيْدِ عِشَقِ مِي بِينم. ۴
9. اَگر بَر جايِ مَنِ غَيريِ كُزِيندِ دوستِ، حاكِمِ اوستِ؛
10. حَرَامِ بادِ، اَگر مَنِ جانِ بَجايِ دوستِ بَكُزِينم. ۵
11. زِ تابِ آتِشِ دورِيِ شُدَمِ عَرَقِ عَرَقِ چُونِ كُلهِ؛
12. بِيارِ اِي بادِ شَبُكِيَرِيِ نَسِيبيِ زانِ عَرَقِ چِينم. ۶
13. حَدِيثِ آرزومَنديِ، كِه دَرِ اينِ نامِهِ ثَبِتِ اُفتادِ.
14. هَمانا بِي غَلَطِ باشَدِ، كِه حَافِظِ دَا دِ قَلَقِينم. ۷

7. بَهْشَتْ عَدَنَ أَكْرَ خَوَاهِي، بِيَا بَا مَا بَمِيْخَانَه،
 ۷ كِه از پايِ خُمَتِ رُوْزِي بَجَوْضِ كَوْتَرِ اَنْدَارِيْم.
 8. سَخْنَدَانِي وَ خَوْشَخَوَانِي نَمِي وَرَزَنْدِ دَرِ شِيْرَازِ؛
 ۸ بِيَا حَافِظ، كِه تَا خَوْدِ رَا بَمَلِكِ دِيْكَرِ اَنْدَارِيْم.

371.

بجر رمل —، —، —، —

1. بَارِهَا كُفْتَه ام وُ بَارِ دِيْكَرِ مِي گُوِيْم
 ۱ كِه: مَنِ دِلْشُدَه اَيْنِ رَه نَه بَخَوْدِ مِي پُوِيْم.
 2. دَرِ پَسِ آئِنَه طَوْطِي صِفْتَمِ دَاشْتَه اَنْدِ،
 ۲ اَن چِه اُسْتَاذِ اَزَلِ كُفْت: بِگُو—، مِي گُوِيْم.
 3. مَنِ اَكْرَ خَاْرَمِ وَ كَرُّ كُدِ، چَمَنِ آرَاثِي هَسْتِ،
 ۳ كِه از اَن دَسْتِ كِه مِي پَرُوْرَدَمِ مِي رُوِيْم.
 4. دُوَسْتَانِ عَيْبِ مَنِ بِيْدِلِ حَيْرَانِ مَكْنِيْدِ،
 ۴ گُوَهْرِي دَاْرَمِ وَ صَاْحِبِ نَظْرِي مِي جُوِيْم.
 5. كَرِچَه بَا دَلِقِ مَلْعِ مِي كُتْكُونِ عَيْبِسْتِ،
 ۵ مَكْنَمِ عَيْبِ، كَزُو رَنْكِ رِيَا مِي شُوِيْم.
 6. خَنْدَه وَ كَرِيَهءِ عَشَاقِ زِ جَايِ دِيْكَرِسْتِ؛
 ۶ مِي سَرَايِمِ بَشَبِ وَ وَقْتِ نَحْرِ مِي پُوِيْم.
 7. حَافِظَمِ كُفْتِ كِه: خَاكِ دَرِ مِيْخَانَه مَبْرِي.
 ۷ گُو: مَكْنِ عَيْبِ، كِه مَنِ مُشِكِ حُتْنِ مِي بُوِيْم.

372.

بحر هزج

1. بِيژگانِ سِيَه كَرْدِي هَزارانِ رَخنه دَر دِينم.
2. اِلا اِي هَمَنشينِ دِل كِه يارانتِ بَرَفَت از ياد.
3. مَرا رِوزِي مَبادِ آن دَم كِه بِي يادِ تو بَنشينم.
4. جَهانِ پيرستِ و بِي بُنيادِ؛ از اين فَرهادِ كُش فَرِيادِ.
5. كِه كَرْدِ اَفسونِ و نيرَنگشِ مَلولِ از جانِ شيرِينم.
6. جَهانِ فانيِ و باقِي فِدايِ شَاهِدِ و ساقِي.
7. كِه سُلطانيِءِ عَالَمِ را طُفَيْدِ عِشَقِ مِي بِينم.
8. اَگر بَر جايِ مَن غَيريِ كُزيندِ دوستِ، حاكِمِ اوستِ؛
9. حَرَاممِ بادِ، اَگر مَن جانِ بَجايِ دوستِ بَكُزينم.
10. زِ تابِ آتِشِ دورِي شُدَمِ عَرَقِ عَرَقِ چُونِ كُلدِ؛
11. بِيارِ اِي بادِ شَبكِيريِ نَسِيبيِ زانِ عَرَقِ چِينم.
12. حَدِيثِ آرزومَنديِ، كِه دَرِ اينِ نامِه ثَبِتِ اُفتادِ.
13. هَمانا بِي غَلَطِ باشَدِ، كِه حافِظِ داَدِ تَلَقِينم.

371.

7. بَهْشَتْ عَدْنِ اَکْرَ خَوَاهِی، بِيَا بَا مَا بَمَيَّخَانَه،
 کِه از پايِ خُمَتِ رُوْزِي بَجَوْضِ کَوُثَرِ اَنْدَازِيْم. ۷
 8. سَخُنْدَانِي وَ خَوْشَخَوَانِي نَمِي وَرَزَنَدِ دَرِ شِيْرَازِ؛
 بِيَا حَافِظْ، کِه تا خَوْدِ رَا بَمَلْکِ دِيْگَرِ اَنْدَازِيْم. ۸

371.

بحر زمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. بارها کُفْتَه ام وُ بارِ دِگَرِ مِي گُوِيْم
 کِه: مَن دِلْشُدَه اَيْن رَه نَه بَخَوْدِ مِي پُوِيْم. ۱
 2. دَرِ پَسِ آئَنَه طَوْطِي صِفْتَمِ دَاشْتَه اَنْدِ،
 اَن چِه اُسْتَاذِ اَزَلِ کُفْت: بَگُو-، مِي گُوِيْم. ۲
 3. مَن اَکْرَ خَاْرَمِ وَ کَرِ کُلْدِ، چَمَنِ آرَايِي هَسْتِ،
 کِه از اَن دَسْتِ کِه مِي پَرُوْرَدَمِ مِي رُوِيْم. ۳
 4. دُوَسْتَانِ عَيْبِ مَن بِيْدَلِ حَيْرَانِ مَکْنِيْدِ،
 گُوَهْرِي دَاْرَمِ وَ صَاْحِبِ نَظْرِي مِي جُوِيْم. ۴
 5. گَرِچِه با دَلْقِ مَلْعِ مِي کُلْکُونِ عَيْبَسْتِ،
 مَکْنَمِ عَيْبِ، کَرُو رَنُکِ رِيَا مِي شُوِيْم. ۵
 6. خَنْدَه وَ کَرِيَهه عُشَاقِ زِ جَايِ دِگَرَسْتِ؛
 مِي سَرَايِمِ بَشَبِ وَ وَقْتِ سَحْرِ مِي بُوِيْم. ۶
 7. حَافِظَمِ کُفْتِ کِه: خَاکِ دَرِ مَيَّخَانَه مَبُوِي.
 گُو: مَکْنِ عَيْبِ، کِه مَن مُشْکِ حَتْنِ مِي بُوِيْم. ۷

8. چو غُنچه با لبِ خندان بیادِ مجلسِ شاه
 ۸ پیاله گَیَرَم و از شوقِ جامه پاره کُنَم.
 9. اَگر ز لَعَلِ لبِ یار بوسه رسدم،
 4 جَوانِ شوم ز سر و زَنَدگی دوباره کُنَم.
 10. ز باده خورَدَنِ پنهانِ مَلول شد حَافِظ،
 ۱۰ بَبائِشِ بَرَبَط و نئی رازش آشکاره کُنَم.

370.

بجر هزج ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ

1. بیا تا کُلِ بَرِ افشانیم و میِ دَرِ ساغرِ اندازیم،
 ۱ فَلَکِ را سَقَفِ بِشکافیم و طَرَحِ نَوِ دَرِ اندازیم.
 2. اَگر غَمِ لَشکرِ اَنکیرَدِ کِه خونِ عاشقانِ ریزَد،
 ۲ مَن و ساقیِ بَهمِ تازیم و بُنیادش بَرِ اندازیم.
 3. شَرابِ اَرغوانی را کُلابِ اَندرِ قَدَحِ ریزیم،
 ۳ نَسیمِ عَطَرِ کُردانِ را شَکرِ دَرِ حِجَرِ اندازیم.
 4. چو دَرِ دَسْتَسْتِ رودی خَوش، بَگو مُطَرِبِ سُرودی خَوش،
 ۴ کِه دَسْتِ افشانِ غَزَلِ خوانیم و پاکوبانِ سَرِ اندازیم.
 5. صبا خاکِ و خُودِ ما بَدانِ عالی_جَنابِ انداز،
 5 بُودِ کانِ شاهِ خوبانِ را نَظَرِ بَرِ مَنظَرِ اندازیم.
 6. یکی از عَقْلِ میِ لافَد، یکی طاماتِ میِ بافَد؛
 ۶ بیا کینِ داوریها را بَییشِ داوَرِ اندازیم.

8. أَيَا مَنْ عَلا كُلَّ السَّلَاطِينِ سَطَوَةٌ
 ٨ تَرَحَّمْ، جَرَاكَ اللَّهُ، فَالْخَيْرُ مَعَكُمْ.
 9. لِكُلِّ مِنَ الْخُلَاقِ دُخْرٌ وَمُنِيَّةٌ.
 ٩ وَلِلْحَافِظِ الْمِسْكِينِ فُقْرٌ وَمَغْرَمٌ.

بحر هجنت ـــــــ ، ـــــــ ، ـــــــ ، ـــــــ ، ـــــــ

1. بَعَزْمِ تَوْبَةٍ سَحَرُ كُفْتَمِ: إِسْتِخَارَةُ كُنْمِ؛
 ١ بَهَارِ تَوْبَةِ شَكَنِ مِي رَسَدِ، چِه چاره كُنْمِ.
 2. سَخُنِ دُرُسْتِ بِيكُوِيْمِ: نَمِي تُوَانَمِ دِيْدِ،
 ٢ كِه مِي خَوْرُنْدِ حَرِيْفَانِ وَ مَن نَطَارَةُ كُنْمِ.
 3. بَدَوْرِ لَالِه دَمَاغِ مَرَا عِلَاجِ كُنْيِدِ،
 ٣ گَر از مِيَانِه بَزْمِ طَرَبِ كِنَارَةُ كُنْمِ.
 4. بَتَّخْتِ كُلِّ بِنِشَانَمِ بُتِي چُو سُلْطَانِي،
 ٤ زِ سُنْبُلِ وَ سَمَنَشِ سَازِ طَرُوقِ وَ يَارَةُ كُنْمِ.
 5. زِ رُوِيِ دُوسْتِ مَرَا چُونِ كُلِّ مُرَادِ شِكْفَتِ،
 ٥ حَوَالِه سَرِ دُشْمَنِ بَسَنَكْخَارَةُ كُنْمِ.
 6. گُدايِ مِيَكْدِه اَمِ، لِيكَ وَقْتِ مَسْتِي بِيْنِ،
 ٦ كِه نَازِ بَرِ فَلَكَ وَ حُكْمِ بَرِ سِتَارَةُ كُنْمِ.
 7. مَرَا كِه نِيْسْتِ رَهِ وَ رَسْمِ لُقْمَه پَرَهِيْزِي،
 ٧ چِرَا مَدَمْتِ رُنْدِ شَرَابْخَوَارَةُ كُنْمِ.

8. زان پيشتر كه عمر گرانمايه بگذرد،
 بگذار تا مقابل روي تو بگذريم. ۸
 9. حافظ، چو ره بكنگرهء كاخ وصل نيست،
 با خاك آستانه اين در جسر بريم. ۹

بحر طويل

1. اَلَمْ يَأْنِ لِلْأَحْبَابِ أَنْ يَتَرَحَّمُوا،
 وَلِلنَّاقِضِينَ الْعَهْدِ أَنْ يَتَنَدَّمُوا. ۱
 2. اَلَمْ يَأْتِيهِمْ إِنْبَاءٌ مِّنْ بَاتٍ بَعْدَهُمْ
 وَفِي صَدْرِهِ نَارٌ أَلَّاسَى تَتَضَرَّمُ. ۲
 3. فَيَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا جَرَى
 عَلَيَّ مَرْتَجٍ مِنْهُمْ، فَيَحْفُوا وَيَرَحِمُوا. ۳
 4. أَتَى مَوْسِمَ الْتَيْرِوزِ وَأَخْضَرَّتِ الرَّبْيَى؛
 فَمَا لِلْغَوَانِي الْغَيْدِ لَا تَتَرَنَّمُ. ۴
 5. حَكَى الدَّمْعُ عَنِّي مَا الْجَوَانِحُ أَضْرَّتْ؛
 فَيَا عَجَبًا مِّنْ صَامِتٍ يَتَكَلَّمُ. ۵
 6. شَهْرٌ بِهَا الْأَوْطَارُ تُقْضَى مِنَ الصَّبَا،
 وَفِي شَأْنِنَا عَيْشُ الرَّبِيعِ حَرَمٌ. ۶
 7. بَنَى عَيْنًا جُودُوا عَلَيْنَا بِجُرْعَةٍ،
 وَلِلْقَضْلِ أَسْبَابٌ بِهَا يَتَوَسَّمُ. ۷

10. زَمُونِ عِشْقِ وَ سَرْمَسْتِي زِ مَنْ بِشَنَوِ نَه از حَافِظِ،
 ۱۰. كِه با جام و قَدَحِ هَر شَبِ نَدِيمِ ماه و پَرُوینِمِ.
 11. وَ نَاداری و حَقِ كُوثی نَه كارِ هَر كَسی باشَدِ،
 ۱۱. غُلامِ آصَفِ دَوْرانِ جَلالِ اَلْحَقِّ و اَلدینِمِ.

367.

بجر مضارع

1. بگذار تا بشارِ مِخَانِه بگذَریمِ،
 ۱. گز بَهَرِ جُرْعَه هَمِه مُتَحاجِ این دَریمِ.
 2. روزِ نُخُسْتِ چوَن دَمِ رِنْدی زَدیمِ و عِشْقِ،
 ۲. شَرَطِ آن بُوَد كِه جُز رَه این شیوه نَسپَریمِ.
 3. جایی، كِه نَخْتِ و مَسْنَدِ جَم می رَوَد بَبادِ،
 ۳. گَر غَمِ خَوَریمِ، خَوش نَبُوَد، بِه كِه مَی خَوَریمِ.
 4. تا بو كِه دَسْتِ دَر كَمَرِ او تُوَان زَدَنِ،
 ۴. دَر خَوَنِ دِلِ نِشَسْتَه چو یاقوتِ اَحْمَریمِ.
 5. و اعْظِ مَكُن نَصِیْحَتِ شَوْرِیدگانِ، كِه ما
 ۵. با خاكِ كویِ دوسْتِ بَفِرْدَوَسِ نَنگَریمِ.
 6. چوَن صوفیانِ بَکَالَتِ رَقَصَنْدِ مُقْتَدَا،
 ۶. ما نِیز هَمِ بَشُعْبَدَه دَسْتی بَر آوَریمِ.
 7. از جُرْعَه تو خاكِ زَمینِ قَدَرِ لَعَلِ یافْتِ،
 ۷. بیچاره ما كِه پِیشِ تو از خاكِ كَمَنگَریمِ.

XXIII. حرف الیم

بجر هزج

1. اَکْر بَر خیزد از دَسْتَم کِه با دِلدار بِنشینم،
- ۱ ز جام بَخْت مَی نوشم، ز باغ وَصَل کُل چینم.
2. شَراب تَلخِ صوفی سوز بُنیادَم بِخواهد بُرَد،
- ۲ لَبَم بَر لَب نِه ای ساقی و بَسْتان جانِ شیرینم.
3. مَکْر دیوانه خواهم شد، کِه از عِشْق تو سَب تا روز
- ۳ سُخَن با ماه می گویم، پَری دَر خواب می بینم.
4. لَبَت شَکْر بَسْتان داد و چَشمَت مَی بَمِخواران،
- ۴ مَنم گز غایبِ حِرمِمان نِه با آقَم نِه با اینم.
5. شَب رِحَلتِ هَم از بَسْتَر رَوم تا قَصْر حورِ اَلعین،
- ۵ اَکْر دَر وَقتِ جان دادن تو باشی شَمعِ بالینم.
6. چو هَر خاکی کِه باد آوَرَد فیضی بود از اِنعامت،
- ۶ ز حالِ بَنده یار آور، کِه خِدمتکارِ دیرینم.
7. نِه هَر کو نَقشِ نَظْمی زَد، کلامش دِلپَندِیر آمد؛
- ۷ تَدَرُو طُرفه مَن گَیرم، کِه چالاکست شاهینم.
8. اَکْر باورِ نَمی داری، رَو از صورَتکَر چین پُرس،
- ۸ کِه مانی نُسَخه می خواهد ز نَوکِ کِلکِ مُشکینم.
9. صَباحُ اَلخَیر زَد بُلْبُل؛ جُجائی ساقیا. بَر خیز،
- ۹ کِه غوغا می کند دَر سَر خُروشِ چَنگِ دوشینم:

365.

بحر مضارع ---و، -و---، ---و، -و---

1. هَر نُكْتَهْ كِه كُفْتَم دَر وَصْفِ آن شَمَائِل
- 1 هَر كَو شَنِید، كُفْتَا: لِئَه دَر قَائِل.
2. كُفْتَم كِه: كَى بِبَخْشِ بَر جَانِ نَاتُوَانَم.
- 2 كُفْت: آن زَمَان كِه نَبُود جَانِ دَر مِیَانَه حَائِل.
3. تَخْصِیلِ عِشْقِ وَ رِنْدِیِ آسَانِ نُمُودِ آوَل.
- 3 جَانَم بِسُوحْتِ آخِرِ دَر كَسْبِ اِیْنِ فِضَائِل.
4. حَلَاجِ بَر سَرِ دَارِ اِیْنِ نُكْتَه خُوشِ سَرَاید:
- 4 از شَافِعی مَپُرسید اِمثالِ اِیْنِ مَسَائِل.
5. دِلِ دَادَه آمِ بَیاریِ شُوخِیِ كُشیِ نِكاریِ
- 5 مَرُضِیَّةُ اَلْسَجَایَا مَحْمُودَةُ اَلْخِصَائِل.
6. دَر عَیْنِ كُوشَه كِیْرِیِ بُوْدَم چُو چَشمِ مَسْتَت،
- 6 واكُنونِ شُدَم بَمَسْتانِ چُونِ اَبْرُویِ تُو مَائِل.
7. از آَبِ دِیدَه صَد رَه طُوفانِ نُوحِ دِیدَم،
- 7 وَز لُوحِ سِینَه نَفْشَتِ هَر كُزِ نَكْشَتِ زَائِل.
8. دَر دَا كِه دَر بَرِ خُودِ بَارَم نَدانِ دِئِبَر،
- 8 چَندانِ كِه از جَوَانِبِ اَنكُیْحَتَم وَ سَائِل.
9. ای دُوسْتِ دَسْتِ حَافِظِ تَعْوِیذِ چَشمِ زَخْمَسْت؛
- 9 یا رَبِ كِه بَیْنَمِ آن را دَر كَرْدَنْتِ حَمَائِل.

364.

بجر هجثت ---، ---، ---، ---

1. شَمِئْتُ رَوْحَ وَدَادٍ وَشَمِئْتُ بَرَقَ وَصَالَ؛
- ۱ بیا که بوی ترا میرم ای نسیم شمال.
2. أَحَادِيَا بِحِمَالِ الْكَبِيْبِ قِفْ وَأَنْزِلْ؛
- ۲ که نیست صبر جیللم ز اشتیاق جمال.
3. شِكَايَتِ شَبِّ هِجْرَانِ فِرْو كُذَارِ اِي دِلْ؛
- ۳ بشکر آن که بر افکند پَرده روزِ وصال.
4. چو یار بر سرِ صَلَکَسْتِ و عُدْرِ مِي خَوَاهَدْ؛
- ۴ توان گذشت ز جورِ رَقِيبِ دَرِ هَمِهْ حَالِ.
5. بِيَا كِه پَرْدَهءِ كُتْرِيزِ هَفْتُكَاَنَهءِ چَشْمِ
- ۵ کشیده ایم بَتَحْرِيرِ كَارْكَاهِ خِيَالِ.
6. بَجْرِ خِيَالِ دَهَانَ تُو نِيَسْتِ دَرِ دِلِ تَنْتَهْ؛
- ۶ که گس مَبَادِ چو مَنِ دَرِ پِي خِيَالِ نُحَالِ.
7. مَلَالِ مَصْلَكْتِي مِي نُمَائِمِ اَز جَانَانِ؛
- ۷ که گس بَبَجِدِ نُنْمَائِدِ زِ جَانِ خُوِيَشِ مَلَالِ.
8. قَتِيلِ عِشْقِ تُو شُدِ حَافِظِ غَرِيبِ، وَ لِي
- ۸ بَخَاكِ مَا كُذْرِي كُنْ، كِه خُونِ مَاتِ حَلَالِ.

بجر هزج --- 0, 0---0, 0---0, 0---

1. دارای جهان نصرت دین خسرو کامل
- ۱ یحیی بن مظفر ملک عامل عادل:
2. ای درگاه اسلام پناه، تو کشاده
- ۲ بر روی جهان روزگاره جان و در دل.
3. تعظیم تو بر جان و خرد واجب و لازم،
- ۳ و انعام تو بر کون و مکان فائز و شامل.
4. روز ازل از کیک تو یک قطره سیاهی
- ۴ بر روی مه افتاده، که شد حل مسائل:
5. خورشید چو آن خال سیه دید، بدل گفت:
- ۵ ای کاج که من بودمی آن هندوی مقبل.
6. شاهها فلک از بزم تو در رقص و سماعست،
- ۶ دست طرب از دامن این زمزمه مکسل.
7. مئی نوش و جهان بخش، که از زلف کمندت
- ۷ شد گردن بدخواه ثرفنار سلاسل.
8. دور فلکی یکسره بر منهج عدلست:
- ۸ خوش باش، که ظالم نبرد راه بمنزل.
9. حافظ، چو در شاه جهان مقسم رزقتست،
- ۹ از بهر معیشت مکن اندیشه باطل.

بحر جنت --- ، --- ، --- ، ---

1. بِبَحْرِ لُعْبَتِ چَشمِ تو ای خُجَسْتَه خِصال،
- ۱ بَرَمَزِ خَطِّ تو ای آیتِ هَمایونِ فال،
2. بَنوشِ لَعْلِ تو ای آبِ زَنَدَگانیِ مَن،
- ۲ بَرَنگِ و بویِ تو ای نَوَبهَارِ حُسنِ و جَمال،
3. بَكْرَدِ راهِ تو یَعْنی كِه سايَبانِ اُمید،
- ۳ بَخاكِ پايِ تو یَعْنی كِه رَشِكِ آبِ زُلال،
4. بَجَلَوَهاییِ تو چون شیوَهاییِ رَفْتَنِ كَبَك،
- ۴ بَعَمَرَهاییِ تو چون عَشوَهاییِ چَشمِ عَزال،
5. بَطیبِ خُلُقِ تو و نَفَكَهٗ شامَهٗ صُبْحِ،
- ۵ بَبویِ زُلفِ تو و نُكَهَتِ نَسیمِ شَمال،
6. بَانَ عَقیقِ كِه ما راستِ مَهْرِ خاتَمِ چَشم،
- ۶ بَانَ كُهرِ كِه شما راستِ دَرِ دُرُجِ مَقال،
7. بَانَ صَکیفَهٗ عارَضِ كِه كُشتِ كُشَنِ عَقْل،
- ۷ بَانَ حَدیقَهٗ بَینشِ كِه شدِ مَقامِ خِیال،
8. كِه دَرِ رِضایِ تو حَافِظِ كُرِ التِفاتِ كُنی،
- ۸ بَعْبَرِ بازِ نَماندِ چِه جایِ مالِ و مَنال.

9. فِي جَمَالِ الْكَمَالِ نِلْتِ مُنَى،
 9. صَرَفَ آلَّهُ عَنْكَ عَيْنَ كَمَالِ.
 10. حَافِظًا عِشْقَ وَ صَابِرِي تَا چَند.
 10. نَالَهُ عَاشِقَانِ خَوْشَسْتِ، بِنَالِ.

361.

بجر هزج ---، ---، ---، ---، ---، ---

1. ای بُرده دِلَم را تو بدین شَکَل و شَمَائِلِ،
 1. پَرَوَايِ کَسْتِ نِیَسْتِ، جَهَانِي بَتُو مَائِلِ.
 2. گَهِ آه کَشَم از دِل و گَهِ تِیرِ تو ای جَانِ؛
 2. پِیْشِ تُو چِه گَوِیْم، کِه چِه می کَشَم از دِلِ.
 3. وَصَفِ لَبِ لَعَلِ تُو چِه گَوِیْم بَرَقِیْبَانِ.
 3. نِیکُو نَبُوْدَ مَعْنِي رَنگِیْنِ بَرِ جَاهِلِ.
 4. هَر رُوْز چُو حُسْنَتِ زِ دِگَر رُوْز فُرُوْنَسْتِ،
 4. مَه رَا نَتُوَانِ کَرْدَ بَرُوِي تُو مُقَابِلِ.
 5. دِل بُرْدِي و جَانِ مِي دِهْمَتِ، غَمِ چِه فِرِسْتِي.
 5. چُون نِيکِ غَمِينِيْم، چِه حَاجَتِ بَخَصَلِ.
 6. حَافِظِ چُو تُو پَا دَر حَرَمِ عِشْقِ نِهَادِي،
 6. دَر دَامَنِ او دَسْتِ زَن و از هَمِه بَکْسِلِ.

40. حافظا نگر معنیء داری، بیار،

وَر نه دَعَوَى نیست غَیْر از قال و قیل. ۱۰

360.

بجر خفیف - - - - -

1. خوش خَبَر بادی ای نَسیمِ شَمال،
۱. کِه بَمایِ رَسَدِ زَمَانِ وِصال.
2. یَا بَرِیدَ اَلْجَمیِ حَماکَ اَللَّه،
۲. مَرَحَبًا مَرَحَبًا تَعَالَ تَعَالَ؛
3. مَا لِسَلَمیِ وَمَنْ بیدی سَلَمِ
۳. اَیْنِ جِیراننَا وَکَیْفَ اَلْحَالِ.
4. عَرَصَهٗ بَرَمَثاهِ خالی مائِد
۴. از حَرِیفانِ و رِطَلِ مالامال.
5. عَقَتِ اَلدَّارُ بَعْدَ عَافِیَةٍ،
۵. فَاسْئَلُوا حَالَهَا عَنِ اَلْاطَّلالِ.
6. سایه اَفکَندهِ حالیًا شَبِ هَجْر؛
۶. تا چِه بازند شَبِروانِ خِیالِ.
7. قِصَّةُ اَلْعِشْقِ لَا اِنْفِصامَ لَهَا،
۷. فُصِيتَ هَهُنَا لِسَانُ مَقالِ.
8. تُرکِ ما سَویِ کَسِ نَمی نِکَرَد،
۸. آه از این کِبریا و جاه و جلال.

بحر رمل - - - - -

1. رَهْرَوَانِ رَا عِشْقِ بَسِ بَاشِدِ دَلِيلِ،
1. آبِ چَشْمِ اَنْدَرِ رَهَشِ كَرْدَمِ سَبِيلِ.
2. مَوْجِ اَشْكِ مَا كِي آرَدِ دَرِ حِسَابِ
2. آن كِه كَشْتِي رَاندِ بَرِ خُونِ قَتِيلِ.
3. اِخْتِيَارِي نِيَسْتِ بَدَنَامِيءِ مَنِ،
3. صَلَّيْ فِي الْعِشْقِ مَنِ يَهْدِي اَلْسَبِيلِ.
4. آتِشِ رُويِ بُتَانِ بَرِ خُودِ مَزَنِ،
4. يَا بَرِ آتِشِ خُوشِ كُذَرِ هَمْچُو خَلِيلِ.
5. يَا بِنِهِ بَرِ خُودِ كِه مَقْصِدِ كُمِ كُنِي،
5. يَا مَنِهِ پَا اَنْدَرِ اَيْنِ رَهِ بِي دَلِيلِ.
6. سَالِهَا دَرِ فِكْرِ اَنْ بِيْتَمِ، كِه كُفْتِ
6. پِيلْبَانِي بَرِ لَبِ دَرِيَايِ نِيلِ:
7. يَا رُسُومِ پِيلْبَانِي يَادِ كُيَرِ،
7. يَا مَرُوءِ هِنْدُوسْتَانِ بَا يَادِ پِيلِ.
8. يَا مَكْشِ بَرِ چِهْرِه نِيلِ عَاشِقِي،
8. يَا فِرُوءِ بَرِ جَامَهءِ تَقْوَى بَنِيلِ.
9. بِي مِي وَ مُطْرَبِ بَفِرْدُوسَمِ مَخْوَانِ،
9. رَاحْتِي فِي الرَّاحِ لَا فِي اَلْسَلْسَبِيلِ.

10. از آن نِهفت رُخ خویش دَر نِقَابِ صَدَفِ
 ۱۰. کِه شد زِ لَوْلُویِ نَظَمِ دُرِ خَوشابِ خَجَلِ.

358.

بجر رمل - - - - -

1. ای رُختِ چَون خُلد و لَعَلتِ سَلَسبیلِ
 ۱. سَلَسبیلَتِ کَرده جان و دِل سَبیلِ.
 2. سَبزپوشانِ خَطتِ بَر گِرَدِ لَبِ
 ۲. هَمچو موراننند گِرَدِ سَلَسبیلِ.
 3. یا رَب این آتِش، کِه دَر جانِ مَنستِ
 ۳. سَرَد کُن زان سان کِه کَردی بَر خلیلِ.
 4. مَن نَمی یابم جَمالِ ای دَوستانِ
 ۴. زان کِه او دَارَد جَمالِ بَس جَمیلِ.
 5. پایِ ما لَنگَسَت و مَنزِلِ چَون بَهشتِ
 ۵. دَسَتِ ما کَوتاه و خُرما بَر نَخیلِ.
 6. نازِکِ چَشمِ تو دَر هَر گَوشَه
 ۶. هَمچو مَن اُفتاده دَارَد صَد قَتیلِ.
 7. حَافِظِ از سَر پَنجَه عِشَقِ نِگارِ
 ۷. هَمچو مور اُفتاده شد دَر پایِ پیلِ.
 8. شاهِ عَالَمِ را بَقا و عِزّ و نازِ
 ۸. باد و هَر چیزی کِه خواهَد زین قَبیلِ.

بحر هجنتث - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. بَعْدِ كَلِّ شُدِّمِ از تَوْبَةِ شَرَابِ خَجَلِ.
1. كِه كَس مَبَادِ زِ كَرْدَارِ ناصَوَابِ خَجَلِ.
2. صَلاَحِ مَن هَمِه دَامِ رَهَسْتِ، و مَن زِينِ بَجَثِ
2. نِيَمِ زِ شَاهِدِ سَاقِي بَهِيچِ بَابِ خَجَلِ.
3. زِ خُونِ، كِه رَفْتِ شَبِ دُوشِ از سَرَاچَه چَشْمِ،
3. شُدِيَمِ دَرِ نَظَرِ شَبْرَوَانِ خَوَابِ خَجَلِ.
4. تُو خُوَبْرُوَتَرِي از آفتابِ، و شُكْرِ خُدَايِ
4. كِه نِيَسْتَمِ زِ تُو دَرِ رُويِ آفتابِ خَجَلِ.
5. بُوَدِ كِه يَارِ نِيَسَدِ كُنَه زِ خُلُقِ كَرِيَمِ،
5. كِه از سُوَالِ مَلُولِيَمِ و از جَوَابِ خَجَلِ.
6. رُخِ از جَنَابِ تُو عُمُرِيَسْتِ تا نَتَاَفْتَه اَمِ،
6. نِيَمِ بِيَارِي تَوْفِيَقِ از اَيْنِ جَنَابِ خَجَلِ.
7. چِرَا بَرِيَرِ لَبِ جَامِ رَهَرِ خَنَدَه زَنَدِ،
7. أَكْر نَه از لَبِ لَعْلِ تُو شُدِ شَرَابِ خَجَلِ.
8. رَوَاسْتِ نَرَكْسِ مَسْتِ آر فِكَنَدِ سَرِ دَرِ پِيَشِ،
8. كِه شُدِ زِ شِيَوَه آن چَشْمِ پُرْعِتَابِ خَجَلِ.
9. نِقَابِ ظَلَمَتِ از آن بَسْتِ آبِ خِضَرِ، كِه كَشْتِ
9. زِ طَبِيعِ حَافِظِ و اَيْنِ شِعْرِ هَمِچُو آبِ خَجَلِ.

XXII. حرف اللام

356.

بجر هجئت - بجر - بجر - بجر - بجر - بجر - بجر - بجر - بجر - بجر

1. اَکْرَ بَکْوِي تُو بَاشَد مَرَا مَجَالِ وُصُولِ
2. قَرَارِ بُرْدَه زِ مَنِ آن دُو سُنْبُلِ رَعْنَا
3. چو دِلِ زِ جَوْهَرِ مِهْرِ تُو صَيْقَلِي دَارَدِ
4. بُودِ زِ زَنْكِي حَوَادِثِ هَرِ آئِنَه مَصْقُولِ
5. مَنِ شِکْسْتَه بَدِ حَالِ زِنْدَگِي يَابَمِ
6. دَرِ آن نَفَسِ، کِه بَتِيغِ غَمَتِ شَوَمِ مَقْتُولِ
7. چِه جُرْمِ کَرْدَه آمِ اِي جانِ وِ دِلِ بَحْضَرَتِ تُو
8. کِه طَاعَتِ مَنِ بِيَدِلِ نَمِي شَوَدِ مَقْبُولِ
9. چو بَرِ دَرِ تُو مَنِ بِي نَوَايِ بِي زَرِ وِ زورِ
10. بَهِيچِ بَابِ نَدَارَمِ رَهِ خُرُوجِ وِ دُخُولِ
11. کُنجا رَوَمِ چِه کُنَمِ چُونِ شَوَمِ چِه چاره کُنَمِ
12. کِه گَشْتَه آمِ زِ غَمِ جَوْرِ رُوژگارِ مَلُولِ
13. خَرَابْتَرِ زِ دِلِ مَنِ غَمِ تُو جايِ نِيآفْتِ
14. کِه سَاخْتِ دَرِ دِلِ تَنُکَمِ قَرَارْگَاهِ نَزُولِ
15. بَدَرْدِ عِشْقِ بِي سَازِ وِ خَمُوشِ شَرِ حَائِظِ
16. زُمُوزِ عِشْقِ مَکُنِ فاشِ پِيشِ آهْلِ عُقُولِ

2. مَرَا أُمَيْدٍ وَصَالٍ تَو زَنْدَه مِي دَارِد،
 ۲ وَكُر نَه صَد رَهْم از هَجْر نُسْت بِيْمِ هَلَاك.
 3. نَفْس نَفْسِ أَكْر از بَاد نَشْنَوْم بَوِيْت،
 ۳ زَمَان زَمَان كُنْم از غَم چو كُذْ كَرِيْبَان چَاك.
 4. رَوْد بَخْرَاب دُو چَشْم از خِيَالِ تَو: هِيْهَات.
 ۴ بُوَد صَبُور دِلِ أَنْدَرِ فِرَاقِ تَو: حَاشَاك.
 5. أَكْر تَو زَخْم زَنِي، بِه كِه دِيْكَرِي مَرَهْم،
 ۵ وَكُر تَو زَهْر دِهِي، بِه كِه دِيْكَرِي تَرِيَاك.
 6.] بِضَرْبِ سَيْفِكَ قَتَلِي حَيَاتِنَا أَبَدًا،
 [۴ لِأَنَّ رُوحِي قَدْ طَابَ أَنْ يَكُونَ فِدَاكَ.
 7. عِيَان مَپِيچ، كِه كُر مِي زَنِي بَشْمَشِيْرَم،
 ۷ سِيْر كُنْم سَر و دَسْتَت نَدَارَم از فِتْرَاك.
 8. تُرَا چُنَان كِه تَوْتِي هَر نَظَر نُجَا بِيْنَد،
 ۸ بَقْدَرِ بِيْنِشِ خَوْد هَر كَسِي كُنْدَ اِنْدَرَاك.
 9. بَعْجَشْمِ خَلْقِ عَزِيْزِ آن زَمَان شَوْد حَافِظ،
 ۹ كِه بَر دَر تَو نِهْد رَوِي مَسْكَنْتِ بَر خَاك.

354.

بحر هجثت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. أَكْرَ شَرَابِ خَوْرِي، جُرْعَةً فِشَانِ بَرِ خَاكِ؛
2. بِرَوِّ، بَهْرَ چِه تُو دَارِي بِخَوْر، دِرِيغِ مَخَوْر،
3. كِه بِيَدِ رِيغِ زَنْدِ رُوژْگَارِ تَبِيغِ هَلَاكِ.
4. بَخَاكِ پَيَايِ تُو آيِ سَرُو نَاژِ پَرُوْرِ مَن،
5. كِه: رُوژِ وَاقِعَه پَا رَا مَكْتِيْرَمِ از سَرِ خَاكِ.
6. چِه دُوْرَخِي، چِه بَهْشْتِي، چِه آدَمِي، چِه مَلَكِ.
7. بَمَدْهَبِ هَمِه كُفَرِ طَرِيْقَتَسْتِ اِمْسَاكِ.
8. مُهَنْدِسِ قَلَكِي رَاهِ دَيْرِ شَشِ جِهْتِي
9. چُنَانِ بِيَسْتِ، كِه رَه نِيَسْتِ زِيْرِ دَامِ مَغَاكِ.
10. فِرِيْبِ دُخْتَرِ رَزِ طُرْفَه مِي زَنْدِ رَه عَقْلِ؛
11. مَبَادِ تَا بَقِيَامَتِ خَرَابِ طَارُمِ تَاكِ.
12. بَرَاهِ مِيَكْدَه حَافِظِ خَوْشِ از جِهَانِ رَقْتِي،
13. دُعَايِ اَهْلِ دِلَتِ بَادِ مُوْنِسِ دِلِ پَاكِ.

355.

بحر هجثت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. هَرَارِ دُشْمَنَمِ آر مِي كُنَنْدِ قَصْدِ هَلَاكِ،
2. گَرَمِ تُو دُوَسْتِي، از دُشْمَنَانِ نَدَارَمِ بَاكِ.

XXI. حرف الكاف

353.

بجر رمل ---, ---, ---, ---

1. ای دل ریش مرا بر لب تو حَقِّ نَمَكِ؛
- ۱ حَقِّ نِکِّه دار، کِه مَن می رَوم، اَللَّهُ مَعَكَ.
2. توئی آن گوهرِ پاکیزه، کِه دَر عَالَمِ قُدُس
- ۲ دِنِکَرِ خَیْرِ بُود حَاصِلِ تَسْبِيحِ مَلَكِ.
3. دَر خُلُوصِ مَنَّتِ اَر هَسْتِ شَکِی، تَجْرِبَه کُن؛
- ۳ کَسِ عِیَارِ زَرِ خَالِصِ نَشِنَاسَدِ چَوِ هِکِ.
4. کُفْتَه بُوَدی کِه: شَومِ مَسْتِ و دُو بوسَتِ بَدِ هِم. —
- ۴ وَعَدَه از حَدِ بِشَد، وُ مَا نَه دُو دِیدِیم و نَه یِکِ.
5. بَکُشَا پِستَه خَنَدانِ و شَکَرِریزی کُن،
- ۵ خَلَقِ را از دَهَنِ خَویِش مَیَنَدازِ بَشَکِ.
6. چَرخِ بَرَهَمِ زَنَم، اَر غَیْرِ مُرَادَمِ کَرَدَن؛
- ۶ مَن نَه اَنَمِ کِه زَبُونی کَشَمِ از چَرخِ فَلَکِ.
7. چَوْنِ بَرِ حَافِظِ خَویِشِشِ نَکُذاری، باری
- ۷ ای رَقِیبِ از بَرِ او یَکُدو قَدَمِ دَوَرَتَرَکِ.

354.

بجر هجئت - ۲۲، - ۰-۰، - ۰-۰، - ۰-۰

1. أَكْرَ شَرَابِ خَوْرِي، جُرْعَةً فِشَانِ بَرِ خَاكِ؛
2. بَرُو، بَهْرَ چِه تُو دَارِي بِجُور، دِرِيغِ مَخُور،
3. بَخَاكِ پايِ تُو اِي سَرُو نَازِپَرُوْر مَن،
4. چِه دُوْرَخِي، چِه بَهْشْتِي، چِه آدَمِي، چِه مَلَك.
5. مَهْنَدِسِ فَلَكي رَاهِ دَيْرِ شَشِ جِهْتِي
6. فَرِيْبِ دُخْتَرِ رَزِ طَرْفِه مِي زَنْدِ رَهِ عَقْل؛
7. بَرَاهِ مَيَكْدِه حَافِظِ خَوْشِ از جِهَانِ رَفْتِي،
۷. دُعَايِ اَهْلِ دِلْتِ بَادِ مُوْنِسِ دِلِ پَاكِ.

355.

بجر هجئت - ۲۲، - ۰-۰، - ۰-۰، - ۰-۰

1. هَزَارِ دُشْمَنِمِ آر مِي كُنَنْدِ قَصْدِ هَلَاكِ
۱. كَرَمِ تُو دُوَسْتِي، از دُشْمَنَانِ نَدَارَمِ بَاكِ.

XXI. حرف الكاف

353.

بجر رمل - ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

1. ای دل ریش مرا بر لب تو حَقِ نَمَك؛
- 1 حَق نِکَه دار، کِه مَن می رَوم، اَللَّه مَعَك.
2. توئی آن گوهر پاکیزه، کِه در عالمِ قُدس
- 2 ذِکَرِ خَیْرِ بُود حَاصِلِ تَسْبِيحِ مَلَك.
3. در خلوصِ مَنّت آر هَسْت شَکِی، تَجْرِبَه کُن؛
- 3 کَس عِیَارِ زَرِ خَالِصِ نَشِنَاسَد چو مَحَک.
4. کُفْتَه بودی کِه: شَوم مَسْت و دو بوسَت بَدِهَم. —
- 4 وَعَدَه از حَدِ بُشَد، و ما نَه دو دیدیم و نَه یَک.
5. بِکُشَا پِستَه خَنَدان و شَکَرِریزی کُن،
- 5 خَلَقِ رَا از دَهَنِ خَویِش مَیْنَداز بَشَک.
6. چَرخِ بَرَهَم زَنَم، آر غَیْرِ مُرَادَم کَرَدَد؛
- 6 مَن نَه آنم کِه زَبُونِی کَشَم از چَرخِ فَلَک.
7. چون بَر حَافِظِ خَویِشش نَکُذاری، باری
- 7 ای رَقِیب از بَر او یَکدو قَدَم دَوَرَتَرک.

6. مَن از جُجا و فِراق از جُجا و غَم زِ جُجا.
- ۶ مَثَرِ بِرِزادِ مَرا مَادر از بَرایِ فِراق؛
7. بَداعِ عِشَقِ چو حَافِظُ از این جِهَتِ شَب و رَوز
- ۷ بَبُلْبُلانِ سَکَرِ مِی زَنَمِ نَوایِ فِراق.

9. بَسِي نَمَانْد، كِه كَشْتِي، عُمَر غَرْقَه شَوَد
 9 ز مَوْجِ شَوْقِ تُو دَر بَحْرِ بِيكَرَانِ فِرَاقِ.
 10. فَلَكِ چَو دِيدِ سَرَمِ رَا اَسِيَرِ چَنْبَرِ عِشْقِ،
 10 بِيَسْتِ كَرْدَنِ صَبْرَمِ بَرِيَسْمَانِ فِرَاقِ.
 11. فِرَاقِ وَ هَجْرِ كِه آوَرْدِ دَر جِهَانِ يَا رَبِ.
 11 كِه رُوژِ هَجْرِ سِيَه بَادِ وَ خَانْمَانِ فِرَاقِ.
 12. بِيَايِ شَوْقِ كَرِ اَيْنِ رَه بَسَرِ شُدِي، حَافِظِ،
 12 بَدَسْتِ هَجْرِ نَدَادِي كَسِي عِنَانِ فِرَانِ.
 13

بِحرف هجنت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. كَسِي مَبَادِ چَو مَنِ خَسْتَه مُبْتَلَايِ فِرَاقِ،
 1 كِه عُمَرِ مَنِ هَمِه بِيكْدَشْتِ دَر بِلَايِ فِرَاقِ.
 2. غَرِيْبِ وَ عَاشِقِ وَ بِيْدِلِ فَقِيْرِ وَ سَرَكْرَدَانِ
 2 كَشِيْدَه مَحْنَتِ اَيَامِ وَ دَاغْهَيِ فِرَاقِ.
 3. اَكْرِ بَدَسْتِ مَنِ اُنْتَدِ، فِرَانِ رَا بِيكُشَمِ،
 3 بَابِ دِيْدَه دِهَمِ بَازِ خُونْبَهَايِ فِرَاقِ.
 4. كُجَا رَوْمِ چِه كُنَمِ حَالِ دِلِ كِرَا كُوِيْمِ،
 4 كِه دَا دِ مَنِ بِيَسْتَانَدِ، دِهْدِ سَزَايِ فِرَاقِ.
 5. فِرَانِ رَا بَفِرَانِ تُو مُبْتَلَا سَاژَمِ،
 5 چُنَانِ كِه خُونِ بِيچِكَا نَمِ زِ دِيْدَهَايِ فِرَانِ.
 6

40. بَخَنْدَه كُفْتِ كِه: حَافِظ، غَلامِ طَمَعِ تَوَام. —
 ۱۰. بَبِينِ كِه تَا بَجِه حَدَمِ هَمِي كُنْدِ تَحْمِيق.

351.

بجر هجثت ---، ---، ---، ---

1. زَبانِ خامه نَدارَد سَرِ بِيانِ فِرَاق،
۱. وَگَر نِه شَرَحِ دِهَمِ با تَوِ دِاسْتانِ فِرَاق.
2. رَفِيقِ خَيْلِ خِيالِيمِ و هَمِ رَكِيبِ شَكِيبِ،
۲. قَرِينِ آتِشِ هِجْرانِ و هَمِ قِرانِ فِرَاق.
3. دَرِيعِ مُدَّتِ عُمَرَمِ كِه بَرِ اُميدِ وصالِ
۳. بَسَرِ رَسيدِ، و نِيامَدِ بَسَرِ زَمانِ فِرَاق.
4. سَرِي، كِه بَرِ سَرِ كَرْدونِ بَفَخْرِ مِي سَوَدَمِ،
۴. بَراسْتانِ كِه نِهَادَمِ بَرِ آسْتانِ فِرَاق.
5. چِه گونِه باز كُنَمِ بالِ دَرِ هَوايِ وصالِ،
۵. كِه رِيخْتِ مُرغِ دِلَمِ پَرِ دَرِ آشِيانِ فِرَاق.
6. چِه گونِه دَعَوِي وُصَلْتِ كُنَمِ بِيانِ، كِه شُدَسْتِ
۶. دِلَمِ و كِيَلِ قَضا وُ تَنَمِ صَمانِ فِرَاق.
7. زِ سوزِ شوقِ دِلَمِ شُدِ كَبابِ، و دورِ از يارِ
۷. مُدامِ خُونِ جِگَرِ مِي خورَمِ زِ خوانِ فِرَاق.
8. كُنونِ چِه چاره، كِه دَرِ بَخَرِ غَمِ بَكْرَدابِي
۸. فُتادِ زَوَرَقِ صَبْرَمِ زِ بادبانِ فِرَاق.

XX. حرف القاف

350.

بحر هجنت - ٤٤, ٥٥, ٥٦, ٥٧, ٥٨, ٥٩

1. مَقَامِ اَمْنٍ وَ مَيِّ بِيغَشِ وَ رَفِيقِ شَفِيقِ
2. كَثَرَتْ مُدَامِ مُيَسَّرِ شَوَدِ، زَهِي تَوْفِيقِ. ۱
2. جَهَانَ وَ كَارِ جَهَانَ جُئِلَه هَيْجِ دَرِ هَيْجَسْتِ؛
3. هَزَارِ بَارِ مَنِ اَيْنِ نُكْتَه كَرْدَه اَم تَحْقِيقِ. ۲
3. بَمَأْمَنِ رَوِ وَ فُرْصَتِ شُمُرِ غَنِيْمَتِ وَقْتِ،
4. كِه دَرِ كَمِيْنَتَكِه عُزْرَنْدِ قَاطِعَانَ طَرِيقِ. ۳
4. دَرِيغِ وَ دَرْدِ كِه تَا اَيْنِ زَمَانِ نَدَانِسْتَمِ،
5. كِه كِيِيْبَايِ سَعَادَتِ رَفِيقِ بُوْدِ رَفِيقِ. ۴
5. بِيَا كِه تَوْبَه زِ لَعْلِ نِكَارِ وَ خَنْدَهءِ جَامِ
6. تَصَوُّرِيسْتِ، كِه عَقْلَشِ نَمِي كُنْدِ تَصْدِيقِ. ۵
6. مَلَاخْتِي كِه نُرَا دَرِ چَه زَنَخْدَانِسْتِ،
7. بَكُنَه اَن نَرَسَدِ صَدِ هَزَارِ فِكْرِ عَمِيْقِ. ۶
7. جُبَّاسْتِ اَهْلِ دِلِي، تَا كُنْدِ دَلَالَتِ خَيْرِ
8. كِه مَا بَدَوَسْتِ نَبْرُدِيْمِ رَه بَهِيْجِ طَرِيقِ. ۷
8. اَكْرَجَه مَوِي مِيَانَتِ بَچُونِ مَنِي نَرَسَدِ،
9. خَوْشَسْتِ خَاطِرَمِ اَزِ فِكْرِ اَيْنِ خِيَالِ دَقِيْقِ. ۸
9. اَكْرِ بَرَنْتِكِ عَقِيْقَسْتِ اَشِكِ مَنِ، چِه حَجَبِ
۶. كِه مُهْرِ خِيَاتَمِ چَشْمِ مَنَسْتِ هَمِچُو عَمِيْقِ. ۹

XIX. حرف الفاء

349.

بجر رجز - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. طالع اگر مدد دهد، دامنش آوَرَم بَكَف؛
1. گر بَكَشَم، زهی طَرَب، وَر بَكَشَد، زهی شَرَف.
2. طَرَفِ كَرَم ز كَس نَبَسْت این دِل پُرْأَمیدِ مَن،
2. گَرْجِه نُخُن هَمی بَرَد قِصَّه مَن بَهَر طَرَف.
3. چَند بَناز پَرُورَم مِهرِ بُتَانِ سَنَكْدِل.
3. یَاكِ پَدَر نَمی كُنند این پُسرانِ نَاخَلَف.
4. از خَمِ آبِروِی توأم هیچ كُشایِشی نَشَد؛
4. وَه كِه دَر این خِیَالِ كَجِ عُمَرِ عَزیزِ شُد تَلَف.
5. آبِروِی دوست كَمی شَوَد دَسْتَكَشِ مَن ضَعیف.
5. كَس نَرَدَسْت از این كَمان تیرِ مُرادِ بَرِ هَدَف.
6. مَن بَخِیَالِ زَاهِدِی كُوشِه نِشِین، وَ طَرَفِه آنك
6. مُغْبِیَكَه زِ هَر طَرَفِ مِی زَنَدَم بَكِئَنك وَ دَف.
7. بِيخَبَرَنَد زَاهِدَان، نَفْسِ بَخْوَانِ وَلا تَقُل؛
7. مَسْتِ رِیَاسْتِ مُخْتَسِبِ، بَادِه بَدِه وَلا تَخَف.
8. صُوقِ شَهَرِ بَینِ كِه چُون لُقْمَه شُبُهَه مِی خُورَد؛
8. پَارْدَمَشِ دَرِازِ بَادِ این حَیْوَانِ خُوشِ عَلَف.
9. حَافِظِ، اَكْرَ قَدَمِ زَنی دَر رَه خَانْدَانِ عِشْقِ،
9. بَدْرَقَه رَهْتِ شُودِ هِمَّتِ شَاكِنَه نَكَجَف.

XVIII. حرف الغین

348.

بحر هجنتث - ص - ، - ص - ، - ص - ، - ص -

1. سَکَرِ بَبُویِ کُلِستانِ هَمی شُدَم دَر باغِ،
- 1 کِه تا چو بُلبُلِ بیدِلِ کُنَم عِلاجِ دَماعِ.
2. بَچَهرَهٗ کُلِ سوری نِکاهِ می کَرَدَم،
- 2 کِه بود دَر شَبِ تاری بَروشنی چو چِراغِ،
3. چُنان بَحَسَن و جَوانیِ خویشتنِ مَغرورِ،
- 3 کِه داشت از دِلِ بُلبُلِ هَزار گونَه فِراغِ.
4. کُشاده نَرگِیسِ رَعنا زِ حَسرتِ آبِ از چَشمِ؛
- 4 نِهاده لاله زِ سَودا بَجان و دِلِ صَد داغِ.
5. زَبان کَشیده چو تیغی بَسَرزَنش سوسَنِ؛
- 5 دَهان کُشاده شَقائِقِ چو مَرَدَمِ اَیفاغِ،
6. کَهی چو بادَه پَرستانِ صَراحیِ اَندر دَستِ،
- 6 کَهی چو ساقیِ مَسْتانِ بَکفِ کُرفْتَه اَیباغِ.
7. نَشاط و عَیش و جَوانیِ چو کُلِ غَنیمَتِ دانِ،
- 7 کِه حَافِظا نَبُود بَر رَسولِ غَیْرِ بَلاغِ.

2. روز و شب خوابم نمی آید بچشمم غم پرست،
- ۲ بس که در بیماری هجر تو گریانم چو شمع.
3. رشته صبرم بیقراض غمت ببریده شد،
- ۳ همچنان در آتش عشق تو خندانم چو شمع.
4. در شب هجران مرا پروانه وصلی فرست،
- ۴ ورنه از دردت جهانی را بسوزانم چو شمع.
5. گر کمیت اشکم گنگونم نبودی گرم رو،
- ۵ گئی شدی روشن بگیتی راز پنهانم چو شمع.
6. در میان آب و آتش همچنان سرگرم تست
- ۶ این دل زار و نزار اشک بارانم چو شمع.
7. کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت،
- ۷ تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع.
8. بی جمال عالم آرای تو روز من شبست،
- ۸ با کمال عشق تو در عین نقصانم چو شمع.
9. سریرم کن شبی از وصل خود، گردنکشا،
- ۹ تا منور گردد از دیدارت ایوانم چو شمع.
10. همچو صبم یک نفس باقیست بی دیدار تو،
- ۱۰ چهره بنما دلبر، تا جان بر افشانم چو شمع.
11. آتش مهر ترا حافظ عجب در سر گرفت،
- ۱۱ آتش دل گئی بآب دیده بنشانم چو شمع.

2. بَر كَشْدُ آئِنَه از جَيْبِ اُنُقِ چَرخِ و دَرِ اَن
- ۲ رَوِي گِيْتِي بِنْمَايِد بَهَرَارَان اَنْوَاعِ،
3. دَر زَوَايَايِ طَرَبْخَانَهءِ جَمَشِيْدِ فَلَكَ
- ۳ اَرغَنُون سَاز كُنْد زُهْرَه بَا هَنْكِ سَمَاعِ،
4. چَنْكِ دَر غُلْغَلَه آيِد كِه: جُجَا شُد مُنْكَرِ
- ۴ جَام دَر قَهْقَهه آيِد كِه: جُجَا شُد مَتَاعِ.
5. وَضَعِ دَوْرَانِ بِنْكَرِ، سَاعِرِ عِشْرَتِ بَرِ ثِيْرِ،
- ۵ كِه بَهَرِ حَالْتِي اِيْنَسْتِ بِيْهِيْنِ اَوْضَاعِ.
6. طُرَهءِ شَاهِدِ دُنْيِي هَمَه بِنْدَسْتِ و فَرِيْبِ،
- ۶ عَارِفَانِ بَرِ سَرِ اِيْنِ رِشْتَه كُجُوِيْنْدِ نِزَاعِ.
7. عُمُرِ خُسْرُو طَلْبِ، اَر تَفْعِ جِهَانِ مِي طَلْبِي،
- ۷ كِه وَجُوْدِ يَسْتِ عَطَا جُخْشِ و كَرِيْمِي نَقَاعِ،
8. مَظْهَرِ لُطْفِ اَزَلِ رُوْشَنِيءِ چَشْمِ اَمَلِ
- ۸ جَامِعِ عِلْمِ و عَمَلِ جَانِ جِهَانِ شَاهِ شَجَاعِ.
9. حَافِظَا بِنْدَه صِفْتِ بَرِ دَرِ اَوْ بَاشِ مُقِيْمِ،
- ۹ كِه جِهَانْدَارِ مُطِيْعَسْتِ و شَهْنِشَاهِ مُطَاعِ.

بحر رمل - - - - -

1. دَرِ وَفَايِ عِشْقِ نُو مَشْهُوْرِ خُوْبَانَمِ چُو شَمْعِ.
- ۱ شَبِ نِشِيْنِ كُوِي سَرَبَاَزَانِ و رِنْدَانَمِ چُو شَمْعِ.

345.

بحر هجنت ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰

1. بَفَرِّ دَوْلَتِ گیتی فرورِ شاه شجاع،
2. بِيَارِ مَيِّ، كِه چو خورشيد مَشَعَلِ افروزَن،
3. صَرَاحِي و حَرِيفِي خَوْشَمِ زِ دُنْيَا بَس،
4. كِه غَيْرِ از اين هَمِه اسبابِ تَفَرِّقَه سَتِ و صُدَاعِ.
5. زِ مَسْجِدَمِ بَخْرَابَاتِ مِي فِرِسْتَدِ عِشْقِ؛
6. هُنَرِ نَمِي خَرَه آيَامِ، غَيْرِ از اَيْنَمِ نِيَسْتِ؛
7. زِ زُهْدِ حَافِظِ و طَامَاتِ او مَلُولِ شُدَمِ؛
- ۱ بَسَازِ رود و غَزَلِ خَوَانِ، كِه مِي رُومِ بَسَاعِ.

346.

بحر رمل ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰

1. بَامَدَادَانِ كِه زِ خَلَوَتَكِه كَاخِ اِبْدَاعِ
- ۱ شَمْعِ خَاوَرِ فِكَنَدِ بَرِ هَمِه اطْرَافِ شُعَاعِ،

XVII. حرف العين

344.

بِحرف هجئت ۰۰۰، ۰۰۰۰، ۰۰۰۰، ۰۰۰۰

1. قَسَمَ بَحْشَمَتِ جَاهٍ وَ جَلَالِ شَاهِ شَجَاعِ
- ۱ که: نیست با کسم از بَهر مال و جاه نِزاع.
2. بَعَاشِقَانِ نَظَرِي كُنْ بَشْكَرِ اَيْنِ نِعْمَتِ،
- ۲ که مَن غُلامِ مُطِيعِمِ، تو پادشاهِ مُطاعِ.
3. بَفَيْضِ جُرْعَةٍ جَامِ تَوَقِّشْنَه اِيْمِ، وَ لِي
- ۳ نَمِي كُنِيْمِ دَلِيْرِي، نَمِي دِهِيْمِ صُدَاعِ.
4. شَرَابِ خَانِكِيْمِ بَسِ، مَمِي مُغَانَه مِيَارِ؛
- ۴ حَرِيْفِ بَادَه رَسِيْدِ، اِي رَفِيْقِ تَوْبَه وَدَاعِ.
5. خُدَايِ رَا بَمِيْمِ شُسْتِ وَ شَوِي خِرْقَه كُنِيْدِ،
- ۵ كِه مَن نَمِي شِنُوْمِ بُوِي خَيْرِ از اَيْنِ اَوْضَاعِ.
6. بِيْنِ كِه رَقْصِ كُنَانِ مِي رَوْدِ بِنَالَه چَنَكِ
- ۶ كَسِي، كِه رُخْصَه نَفَرْمُوْدِي اِسْتِمَاعِ سَمَاعِ.
7. جَبِيْنِ وَ چِهْرَه حَافِظِ خُدَا جُدَا مَكْنَادِ
- ۷ زِ خَاكِ بَارْگَه كِبَرِيَايِ شَاهِ شَجَاعِ.

XVI. حرف الظاء

بجر جنتت --- , --- , --- , ---

1. زِ چَشْمِ بَد زُخِ خُوبِ ثَرَا خُدا حَافِظِ.
2. بِیَا كِه نَوَبَتِ صُلَحَسْتِ و دوسْتی و وَفَا،
كِه كَرْد جُمَّلِه نِكوئی بَجایِ مایِ حَافِظِ.
3. اَكْرَجِه خُونِ دِلَتِ خَوْرَد لَعْلِ مَن، بَسْتانِ
بَجایِ او زِ لَبَمِ بوسِه خُونِ بَهَا، حَافِظِ.
4. تَو از جُجَا و اُمیدِ وصالِ او زِ جُجَا
بَد اَمَنَش نَرَسَد دَسْتِ هَر گُدا، حَافِظِ.
5. بَرْزُفِ و خَالِ بُتانِ دِلِ مَبْنَدِ دِیگَرِ بارِ،
اَكْرِ بَجَسْتی از این بَنْدِ و این بَلَا، حَافِظِ.
6. بِیَا بِخِوانِ غَرلی خُوبِ و تازِه و تَر و نَو،
كِه شِعْرِ نُسْتِ فَرَحِ بَخَشِ و غَمَزَدَا، حَافِظِ.
7. تَو دَلِقِ شُعْبَدِه پُوشیدَه، بَرَوِ زَاهِدِ،
تَو دُرْدِ دُرْدِ بِنُوشیدَه، بِیَا حَافِظِ.
8. بَرَوْتِ صُبْحِ چو رِنْدانِ بِنالِ از دِلِ و جانِ،
بَكَارِ مَن بَكُنِ آن دَمِ یَكی دُعا، حَافِظِ.

XV. حرف الطاء

342.

بجر رجز - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. گِرْدِ عِدَارِ يَارِ مَا تَا بِنُوشْتِ دَوْرِ خَطِ،
1. ماهِ فَلَكِ زِ رَوِي او راسْتِ فُتادِ دَرِ غَلَطِ.
2. از هَوَسِ لَبَشِ، كِه آن زَابِ حَيَاتِ خَوْشْتَرَسْتِ،
2. گُشْتِه رَوَانِ زِ دِيده آمِ چَشْمِه آبِ هَمچو شَطِ.
3. گِه بَهَوَاشِ مِي دِهَمِ گِرْدِ مِثَالِ جانِ و دِلِ،
3. گُشاهِ بَبَابِ مِي كَشَمِ آتِشِ عِشْقِ او چو بَطِ.
4. گِر بَغلامِيءِ خَوْدَمِ شاهِ قَبولِ مِي كُندِ،
4. تَا بَمبارَكِي دِهَمِ بِنْدِه بَبِنْدِ گِيشِ خَطِ.
5. آبِ حَيَاتِ حَافِظَا گُشْتِه خَجَلِ زِ نَظْمِ تو؛
5. كَسِ بَهَوَايِ عِشْقِ او شِعْرِ نَكُفْتِ از اين نَمَطِ.

3. بَكِّدِ بِمَائِدَةٍ قَدِ سَرَّوْ ناز از آن قامت،
 ۳ خَجِدِ بِمَائِدَةٍ كُؤِ كُؤِسْتَانِ از آن عارض.
4. بَشْرَمِ مَائِدَةٍ تَنْ يَأْسِينِ از آن اندام،
 ۴ بَخُونِ تَشْنَهِ دِلِ أَرْعَوَانَ از آن عارض.
5. كَرِفْتَهْ نَافَهْ چین بوی میسک از آن گیسو،
 ۵ كُلابِ يَافْتَهْ بوی چنان از آن عارض.
6. زِ مِهْرِ رويِ تَوِ خَوْشِيدِ كُشْتَهْ عَرَقِ عَرَقِ،
 ۶ نِزارِ مَائِدَةٍ مَهْ آسْمَانَ از آن عارض.
7. زِ نَظْمِ دِلْكَشِ حَافِظِ چكیده آب حیات
 ۷ چنان كه خَوِيْ شُدَهْ جَانْهَا چكان از آن عارض.

XIV. حرف الضاد

340.

بجر رجز - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. حُسْنٌ وَ جَمَالٍ تُوْجِهَانِ جُمْلَهُ كُرِفَتْ طَوَّلٌ وَ عَرْضٌ،
- 1 شَمْسٍ فَلَمَّكَ خَلَجِلٌ شُدَّةً از رُخِ خَوْبِ مَاہِ اَرْضِ.
2. دِيدَنِ حُسْنٍ وَ خَوْبِيَّتِ بَرِّ هَمَّهْ خَلَقِ وَاجِبَسْتِ،
- 2 رُوِيَّتِ رَوْتِ بَلَكِهْ بَرِّ جُمْلَهْ مَلَاكَسْتِ فَرَضِ.
3. از رُخِ نُسْتِ مُقْتَبِسِ خَوْرِ زِ چَهَارُمِ اَسْمَانِ،
- 3 هَمَّچُو زَمِيْنِ هَفْتَمِيْنِ مَانْدَهْ بَرِيْرِ بَارِ قَرَضِ.
4. جانِ كِهْ فِدَايِ او نَشُدِ، مُرْدَهْ جَاوِدَانِ بِيْمَانْدِ؛
- 4 تَنِ كِهْ اَسِيْرِ او نَشُدِ، لَائِقِ اوسْتِ قَطْعِ وَ بَرَضِ.
5. بوسه بَخَاكِ پايِ او دَسْتِ كُجَا دِهَدِ تُرَا؛
- 5 قِصَّهْ شَوْقِ حَافِظَا بَادِ رَسَانْدَتِ بَعْرَضِ.

341.

بجر هجنت - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. بِيَا كِهْ مِي شِنَوْمِ بُوِي جَانِ از آن عَارِضِ،
- 1 كِهْ يافْتَمِ دِلِ خَوْدِ را نِشَانِ از آن عَارِضِ.
2. مَعَانِيْ كِهْ زِ حَوْرِي بَشْرَحِ مِي كَوِيْنْدِ،
- 2 زِ حُسْنِ وَ لُطْفِ پِيْرَسِي بِيَانِ از آن عَارِضِ.

بجر خفیف - ۳۳، ۳۳-، ۳۳-، ۳۳-، ۳۳-، ۳۳-

1. از رَقِيبَتِ دِلَمِ نَيِّافَتِ خَلَاصِ،
- ۱ مَثَلُ الْقَاصِ لَا يُجِبُّ الْقَاصِ.
2. مُخْتَسِبُ حُمِّ شِكْسَتِ وَ بَنْدَه سَرَشِ،
- ۲ سِنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحِ قِصَاصِ.
3. هَمِچُو عَيْسِيَسْتِ جَامِ مَيِّ، كِه مَدَامِ
- ۳ مُرْدَه رَا زَنْدَه مِي كُنْدَ بَخَوَاصِ.
4. مُطْرِبِ مَن رَهِي بِيَزَنِ، كِه بَبَجْرَخِ
- ۴ مُشْتَرِي زُهْرَه وَش شَوَد رَقَاصِ.
5. حَافِظِ از دِلِ زِ مُعْكَفِ رُخِ دَوَسْتِ
- ۵ خَوَانْدُ الْكَمْدِ وَ سُوْرَهٗ اِخْلَاصِ.

XIII. حرف الصاد

338.

بجر زمل --- ، --- ، --- ، ---

1. نیست کس را ز گمندی سر زلف تو خلاص؛
- ۱ می کشی عاشقِ مسکین و نترسی ز قصاص.
2. عاشقِ سوخته دل تا ببابان فنا
- ۲ نرود، در حرم جان نشود خاصِ الخاص.
3. ناوکِ غمزه تو دست ببرد از رستم،
- ۳ حاجبِ آبروی تو بُرده کُرو از وقاص.
4. جان نهادم بیمان شمعِ صفت از سر صدق،
- ۴ کردم اینار تن خویش ز رویِ اخلاص.
5. بهواداری و اخلاص چو پروانه ز شوق
- ۵ تا نسوزی، تو نیابی ز غمِ عشقِ خلاص.
6. آتشی در دل پروانه ما افکندی،
- ۶ گرچه بودیم همیشه بهوایت رقص.
7. کیمیای غمِ عشق تو تن خاکی ما
- ۷ زرِ خالص کند، آر چند بود همچو رصاص.
8. قیمتِ دُرِّ گرانیمایه چه دانند عوام؛
- ۸ حافظا گوهرِ یكدانه مده جز بخواص.

4. زِ شَوْقِ لَعْلِ تَو سَقَايِ كَوِي مَيخواران
- بَدِيدِه آبِ زَنَدِ آسْتَانِ بَادِه فُروش. ۴
5. مَرَا مَكُوِي كِه: خَامُوشِ بَاشِ وَ دَمِ دَرِ كَشِ.
- كِه دَرِ چَمَنِ فَنُوانِ كُفْتِ مُرْغِ رَا: خَامُوشِ. ۵
6. اَكْرَ نِشَانِ تَو جَوِيْمِ، كُجَاسْتِ صَبْرِ وَ قَرَارِ.
- وَكْرَ حَدِيْثِ تَو كُوِيْمِ، كِرَاسْتِ طَاقَتِ وَ هُوشِ. ۶
7. شَرَابِ پُخْتِه بَجَانْهَيِ دِلْفُسْرُدِه دِهَنْدِ.
- كِه بَادِه آتِشِ تِيْرَسْتِ وَ پُخْتَكْتَانِ دَرِ جُوشِ. ۷
8. مَرَا چَوِ خِلْعَتِ سُلْطَانِ عِشْقِ مِي دَا دَنْدِ.
- نِدا زَدَنْدِ كِه: حَافِظِ بِيْپُوشِ وَ بَاشِ خَمُوشِ. ۸

2. گَر چَلِیپایِ سَر زُلفِ زِ هَم بِکَشاید،
 ۲ بَس مُسْلِمَانِ کِه شَوَد فِتْنَه آن کافِرکیش.
 3. با تو پِیَوَسْتَم و از عَیْرِ تو بِبَرِیْدَم دِل،
 ۳ آشنایِ تو نَدارَد سَرِ بِيگانه و خویش.
 4. بَعْنایَتِ نَظَرِی کُن، کِه مَن دِلْشُدَه را
 ۴ نَرَوَد بی مَدَدِ لُطْفِ تو کاری از پیش.
 5. آخِر ای پادشَه مُلْکِ مَلاَحَتِ چِه شَوَد،
 ۵ گَر لَبِ لَعْلِ تو ریزَد نَمکی بَر دِلِ ریش.
 6. خِرْمَنِ صَبْرِ مَن سوخْتَه دِل داند بَباد
 ۶ چَشْمِ مَسْتِ تو، کِه بِکَشاد کَمین از پَس و پیش.
 7. مَرهْمی بَر دِلِ حَافِظِ نِه از آن حُقّه نوش،
 ۷ کِه جِگَرِ خُونِ شُد از آن عَمْرَه چون نِشْتَر و نیش.

337.

بجر هجنت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. چو جامِ لَعْلِ تو نوشم، کُجا بماند هوش
 ۱ چو چَشْمِ مَسْتِ تو بینم، مَرا کِه دارَد گوش
 2. مَنم غُلامِ تو، وَر زان کِه از مَن آزادی،
 ۲ مَرا بَکوزَه فُروشِ شَرابْخانه فُروش.
 3. بَبویِ آن کِه بَمِیْخانه کوزَه یابم،
 ۳ رَومِ سَبویِ خَراباتیان گَشَم بَر دوش.

2. كَجَاسْتِ هَمْنَفْسِي، تَا كِه شَرْحِ غُصَّهٔ دِهَمِ،
- كِه دِل چِه مِي كَشْدِ از رُوژگارِ هِجْرَانَشِ. ۲
3. بَرِيْدِ صُبْحِ وَفَانَامَهٔ كِه بُرْدِ بَدَوَسْتِ،
- زِ خُوْنِ دِيْدَهٔ مَّا بُوْدِ مُهْرِ عِنْوَانَشِ. ۳
4. زَمَانَهٔ از وَرَقِ كُذِّ مِثَالِ رُوِي تَوِ سَاخْتِ،
- وَلي زِ شَرْمِ تَوِ دَرِ غُنْجَهٔ كَرْدِ پِنهَانَشِ. ۴
5. تَوِ خُفْتَهٔ، وَ نَشْدِ عِشْقِ رَا كِرَانَهٔ پَدِيْدِ؛
- تَبَارَكَ اَللّٰهٗ از اِيْنِ رَهٗ كِه نِيْسْتِ پايَانَشِ. ۵
6. جَمَالِ كَعْبَهٔ مَكْرِ عُدْرِ رَهْرَوَانِ خَوَاهِدِ،
- كِه جَانِ زِنْدَهٔ دِلَانِ سُوخْتِ دَرِ بِيَابَانَشِ. ۶
7. بَدِيْنِ شِكْسْتَهٔ بَيْتِ اَلْكَزْنِ كِه مِي آرَدِ
- نِشَانِ يَوْسُفِ دِلِ از چِه زَنخْدَانَشِ. ۷
8. بِيْگِيْرَمِ اَنْ سَرِ زُلفِ وَ بَدَسْتِ خَوَاجَهٔ دِهَمِ،
- كِه دَاڊِ مَنِ بِيْسْتَانَدِ زِ مَكْرِ وَ دَسْتَانَشِ. ۸
9. سَكْرِ بَطْرِفِ چِمَنِ مِي شَنِيدَمِ از بُلْبُلِ
- نَوَايِ حَافِظِ خَوْشِ لَهَّاجَهٔ خَوْشِ اَلْحَانَشِ. ۹

336.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. مَن خَرَابِمِ زِ غَمِ يَارِ خَرَابَاتِيءِ خُوَيْشِ،
- مِي زَنْدِ عَمْرَهٔ او نَاوَكِ غَمِ بَرِ دِلِ رِيْشِ. ۱

2. گَرْچِه از کویِ وفا کُشت بَصَدِ مَرَحَلَه دور،
- دور باد آفِتِ دَوْرِ قَمَرِ از جان و تَنَش. ۲
3. گَر بَسَرِ مَنزِلِ سَلَمی رَسی ای بادِ صَبَا،
- چَشم دارم کِه سَلامی بِرسانی ز مَنَش. ۳
4. بَادِبِ نَافِه کُشائی کُن از آن زُلفِ سِیَاه؛
- جایِ دِلِهایِ عَزیزِست، بَهم بَر مَزَنَش. ۴
5. گُرو: دِلَم حَقِّ وَفا بَر خَط و خالَت دارَد،
- مُخْتَرَمِ دارِ دَرِ آن طَرَّهءِ عَنبَرِشکَنَش. ۵
6. دَرِ مَقامی کِه بِيادِ لَبِ او مَی نَوشَنَد،
- سُفَلَه آن مَسُت کِه باشَد خَبَرِ از خَویشتَنَش. ۶
7. عِرْض و مال از دَرِ مِیخانَه نَشايدِ اَندوخت؛
- هَر کِه این آب خَورَد، رَخت بَدَرِیا فِکَنَش. ۷
8. هَر کِه تَرَسَد زِ مَلال، اَندَه عِشَقِش نَه حَلال؛
- سَرِ ما وُ قَدَمَش یا لَبِ ما وُ دَهَنَش. ۸
9. شِعْرِ حَافِظِ هَمه بِيَتِ اَلْعَرَلِ مَعْرِفَتِست؛
- اَفَرین بَر نَفَسِ دِلکَش و لُطْفِ نُحْنَش. ۹

335.

بِحَرِّجَتِّثَ ، صَـ ، صَـ ، صَـ ، صَـ

1. چو بَر شِکَستِ صَبَا زُلفِ عَنبَرِاَفشَانَش؛
- بَهرِ شِکَستِه کِه پِیوست تازَه شُد جَانَش. ۱

2. عَفْوِ الْهَى بِكُنْدِ كَارِ خَوِيشِ،
- ۲ مُرْدَهٗ رَحْمَتِ بَرَسَانْدِ سَرُوشِ.
3. لُطْفِ خُدا بِيَشْتَرِ از جُرْمِ مَاسْتِ؛
- ۳ نُكْتَهٗ سَرَبَسْتَهٗ چِه گُوئِي خَمُوشِ. —
4. اَيْنِ خِرَدِ خَامِ بَمَيْخَانَهٗ بَرِ،
- ۴ تَا مَيِ لَعْدِ آوَرَدَشِ خُونِ بَجُوشِ.
5. گَرِچَهٗ وَصَالَشِ نَهٗ بَكُوشِشِ دِهَنْدِ،
- ۵ اَنْ قَدَرِ اِي دِلِ كِه نُوَانِي بِكُوشِ.
6. گُوشِ مَنْ وُ حَلَقَهٗ تَيْسُوي يَارِ،
- ۶ رُويِ مَنْ وُ خَاكِ دَرِ مَيْفُرُوشِ.
7. رِنْدِي حَافِظِ نَهٗ كُناهِيسْتِ صَعْبِ
- ۷ بَا كَرَمِ پَادَشَهٗ عَيْبِ پُوشِ.
8. دَاوَرِ دَيْنِ شَاهِ شَجَاعِ اَنْ، كِه كَرْدِ
- ۸ رُوحِ قُدُسِ حَلَقَهٗ اَمْرَشِ بَكُوشِ.
9. اِي مَلِكِ اَلْعَرْشِ مُرَادَشِ بِيْدَهٗ،
- ۹ وَزِ خَطَرِ چَشْمِ بَدَشِ دَارِ گُوشِ.

بجر رمل — — —، — — —، — — —، — — —

1. يَا رَبِّ اَنْ نَوُكُلِ خَنْدَانِ، كِه سِيْرْدِي بَمَنْشِ،
- ۱ مِي سِيْپَارَمِ بَتُو از چَشْمِ حَسُودِ چَمَنْشِ.

332.

بحر مضارع - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. ما آژموده ایم در این شهر بختِ خویش،
- بیرون گشید باید از این ورطه رختِ خویش. ۱
2. از بس که دست می گزم و آه می گشم،
- آتش زدم چو گدل بتن لختِ لختِ خویش. ۲
3. دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که می سرود،
- گدل پهن کرده گوش ز شاخِ درختِ خویش: ۳
4. کای دل تو شاد باش، که آن یار تندخو
- بسیار تندخوی نشیند ز بختِ خویش. ۴
5. خواهی که تخت و سست جهان بر تو بگذرد،
- بگذر ز عهدِ سست و سخنهای تختِ خویش. ۵
6. گر موج خیز حادثه سر بر فلک زند،
- عارف باب تر نکند رخت و بختِ خویش. ۶
7. ای حافظ آر وصال میسر شدی مدام،
- جمشید نیز دور نمائی ز تختِ خویش. ۷

333.

بحر سریع - - - - , - - - - , - - - -

1. هاتفی از گوشه میخانه دوش
- گفت: ببخشند گنه می بنوش. ۱

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. تَجْمَعُ خُوبَى وَ لُطْفَسْتَ عِذَا رَ چو مَهَشِ،
لیکنش مِهْر و وفا نیست، خدایا بَدِهَشِ. ۱
2. دَلْبَرَمَ شَاهِدِ طِفْلَسْتَ، وَ بَبَارِی رُوزِ
بِکُشَد زَارَمَ وَ دَر شَرْعِ نَبَاشَد کُنَهَشِ. ۲
3. مَن هَمَانِ بِهَ کِه از او نیک نِکَه دارَم دِلِ،
کِه بَد و نیک نَدیدَسْتَ وَ نَدَارَد نِکَهَشِ. ۳
4. چَارْدَه سالِه بُتِی چَابُکِ شیرینِ دارَمِ،
کِه بجانِ حَلَقَه بَکُوشَسْتَ مَه چَارْدَه هَشِ. ۴
5. بویِ شیرِ از لَبِ هَمچونِ شَکَرَش می آیدِ،
گَرچِه خونِ می چَکَد از شیوَه چَشمِ سِیَهَشِ. ۵
6. دَر پِیِ آن کُلِ نَوُزَسْتَه دِلِ ما یا رَبِ
خُود کُجَا شُدِ، کِه نَدیدیم دَر این چَند کَهَشِ. ۶
7. یارِ دِلدارِ مَن اَر قَلْبِ بَدینسانِ شِکَنَدِ،
بِبرَد زود بجاندارِی خُود پادشَهَشِ. ۷
8. جانِ بَشُکرانِه کُنَم صَرَفِ، کُر آن دانه دَر
صَدَفِ دیدَه حَافِظِ بُوَد اَرامگَهَشِ. ۸

7. شُکْرانَه را کِه چَشمِ تو روی بُنان نَدید،
 ما را بَعْفُو و لُطْفِ خُداوندگار بَخَش. ۷
 8. ساقی، چو خواجه نوش کُند بادَه صَبوح،
 گُو: جامِ زَر بَکافِظِ شَبِزنده دار بَخَش. ۸

330.

بحر هزج

1. کنار آب و پای بید و طَبَعِ شِعْرِ و یاری خَوش
 مُعاشِرِ دِلبری شیرین و ساقی کُلَعِداری خَوش: ۱
 2. آلا ای دَوْلَتِ طالِعِ کِه قَدَرِ وَقتِ می دانی،
 گُوآرا بادَت این عِشَرَت، کِه داری روزگاری خَوش. ۲
 3. هَر آن کَس را کِه بَرِ خاطرِ زِ عِشَقِ دِلبری یاریست
 سِپَندی گُو بَرِ آتِشِ نِه، کِه داری کار و باری خَوش. ۳
 4. عَروسِ طَبَعِ را زیورِ زِ فِکْرِ بَکَرِ می بَنَدَم،
 بُود کَز نَقِشِ آیامِ بَدَسْتِ اُفتَدِ نِگاری خَوش. ۴
 5. شَبِ فُحْبَتِ غَنیمَتِ دان و دادِ خَوشدلی بَستان،
 کِه مَهتابی دِلانروزست و طَرفِ جویباری خَوش. ۵
 6. مَیی دَر کاسَه چَشمِست ساقی را بَنامیزد،
 کِه مَسْتی می دَهَد با عَقْلِ و می آرد خُماری خَوش. ۶
 7. بَغفَلتِ عُمَرُ شُد، حافِظ، بِیا با ما بَمیخانَه،
 کِه شَنگولانِ خَوشباشتِ بیاموزند کاری خَوش. ۷

6. بِيَا، تَا دَر مِي صَافِيَت رَا ز دَهْر بِنْمَايَم
 4. بَشْرَطِ اَن، كِه نَنْمَائِي بَكِجَ طَبْعَانِ دِل كُورَش.
 7. شَرَابِ لَعْدِ مِي نُوَشَم مَن اَز جَامِ زُورْدَنُونِ؛
 7. كِه زَاهِدِ اَفْعِيءِ وَقْتَسْت، مِي سَاَرَمِ بَدِيْنِ كُورَش.
 8. كَمَا نِ اَبْرُويِ جَانَانِ نَمِي پِيچِدِ سَرِ اَز حَافِظِ،
 8. وَلِيكِنِ خَنْدِه مِي آيِدِ بَدِيْنِ بَا زُويِ بِي زُورَش.
 8

329.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. صُوفِي، كُلي بِيچِيْنِ و مُرَقَّعِ بَخَارِ بَخْشِ،
 1. وِيْنِ زُهْدِ تَلْحِ رَا بَمِي خُوشْكَوَارِ بَخْشِ.
 2. طَامَاتِ و شَطْحِ دَر رَهْ آهَنْدِ چَنْدِ نِه،
 2. تَسْبِيحِ و طَيْلَسَانِ بَمِي و مَيْكُسَارِ بَخْشِ.
 3. زُهْدِ كِرَانِ، كِه شَاهِدِ و سَاقِي نَمِي خَرَنْدِ،
 3. دَر حَلْقَهءِ چَمَنْ بَنَسِيْمِ بَهَارِ بَخْشِ.
 4. رَاهَمِ شَرَابِ لَعْدِ زَدِ، اِي مِيرِ عَاشِقَانِ؛
 4. خُونِ مَرَا بِيچَاهِ زَنْجِدَانِ يَارِ بَخْشِ.
 5. يَا رَبِّ بَوَقْتِ كُي كُنْهْ بَنْدِه عَقُو كُنْ،
 5. وِيْنِ مَاجَرِي بَسْرُو لَبِ جُوِيْبَارِ بَخْشِ.
 6. اِي اَن كِه رَهْ بَمَشْرَبِ مَقْصُودِ بُرْدَهءِ
 6. زِيْنِ بَخْرِ قَطْرَهءِ بَمَنْ خَاكُسَارِ بَخْشِ.
 6

6. دِلَا دَلَالَتِ خَايَرَتِ كُنْم بَرَاهِ نَجَاتِ:
- مَكْن بَفِسْقِ مُبَاهَاتِ، وَ زُهْدِ هَم مَفْرُوشِ. ۶
7. هَكَلِ نَوْرِ تَجَلِيْسْت رَايِ اَنْوَرِ شَاهِ:
- چو قُرْبِ او طَلَبِي، دَر صَفَايِ نِيَّتِ كُوشِ. ۷
8. بَجْرِ ثَنَائِي جَلَالِش مَسَازِ وِرْدِ صَمِيرِ،
- كِه هَسْتِ كُوشِ دِلِش مَحْرَمِ پِيَامِ سَرُوشِ. ۸
9. زَمُوزِ مَصْلَحَتِ مُلْكِ خُسْرَوَانِ دَانَنْدِ:
- گُدايِ كُوشِ نِشِينِي، تُو حَافِظَا مَحْرُوشِ. ۹

بجر هزج -----, -----, -----, -----

1. شَرَابِ تَلْخِ مِي خَوَاهَم كِه مَرْدَانَكَنْ بُوَد زُورَشِ،
- مَكْرِ يَكْدَمِ بَرِ آسَايِمِ زِ دُنْيَا وَ شَرِ وَ شُورَشِ. ۱
2. بِيَاوَزِ مَيِ، كِه نَتَوَانِ شُدِ زِ مَكْرِ آسْمَانِ اِيْمَنِ
- بَلِغِبِ زُهْرَهٗ چَنْكِي وَ مَرِيْحِ سَلْحَشُورَشِ. ۲
3. سُمَاطِ دَهْرِ دُونِ پَرُورِ نَدَارَدِ شَهْدِ آسَايِشِ:
- مَذَاقِ حِرْصِ وَ آزِ اِي دِلِ بِيْشُويِ ازِ تَلْخِ وَ ازِ شُورَشِ. ۳
4. كَمَنْدِ صَيْدِ بَهْرَامِي بِيْفَكَنْ، جَامِ جَمِ بَرِ دَارِ،
- كِه مَنِ پِيْمُودَمِ اِيْنِ حَكْرَا، نَه بَهْرَامَسْتِ وَ نَه كُورَشِ. ۴
5. نَظَرِ كَرْدَنْ بَدْرُويْشَانِ مُنَافِيءِ بُزْرُكِي نِيْسْتِ،
- سَلِيْمَانِ بَا چُنَانِ حَشْمَتِ نَظَرُهَا بُوَد بَا مَورَشِ. ۵

6. عَشَقْسَتْ و مُفْلِسِي، و جَوَانِي و نَوْبَهَارِ؛
7. عُدْرَمَ پَذِير و جُرْمَ بَدَائِلِ كَرَمِ پِيُوش. ۶
7. تَا چَنْد هَمچُو شَمْعَ زَبَانِ آوَرِي كُنِي
8. پَرَوَانَه مُرَاد رَسِيد، اِي مُحِبِ خَمُوش. ۷
8. اِي پَادشَاهِ صَوْرَتِ و مَعْنِي، كِه مِثْلِ تَو
9. نَا دِيدَه هِيچِ دِيدَه و نَشْنِيدَه هِيچِ كُوش، ۸
9. چَنْدَانِ بِيْمَانِ، كِه خِرْقَهءِ اَزْرَقِ كُنْدَ قَبُولِ
4. بَحْتِ جَوَانَتِ اَز فَلَكَ پِيرِ زُنْدَه پِيُوش. ۶

327.

بجر هجنت --- ، --- ، --- ، ---

1. سَخَرِ زِ هَاتِفِ غَيْبِمِ رَسِيدِ مُثْرَدَه بَكُوش 4.
1. كِه: دَوْرِ شَاهِ شَجَاعَسْتِ، مِي دِلِيرِ بِنُوش. ۱
2. شُدِ اَن، كِه اَهْلِ نَظَرِ دَرِ كِنَارِ مِي رَفْتَنْد 2.
3. هَزَارِ كُونَه نُخُنِ دَرِ دِهَانِ و لَبِ خَامُوش. ۲
3. بَبَانْئِكِ چَنْكِ بَكُونِيْمِ اَن حِكَايْتِهَا،
3. كِه اَز نِهْفَتَنِ اَن دِيكِ سِيْنَه مِي زَدِ جُوش. ۳
4. شَرَابِ خَانْئِيءِ تَرَسِ مُحْتَسِبِ خَوْرَدَه 4.
4. بَرُويِ يَارِ بِنُوشِيْمِ و بَانْئِكِ نُوشَانُوش. ۴
5. زِ كُويِ مِيكَدَه دُوشِشِ بَدُوشِ مِي بُرْدَنْد 5.
5. اِمَامِ خَوَاجَه، كِه سَجَّادَه مِي كَشِيدِ بَدُوشِ.

6. تا نگرَدی آشنا، زمین پَرده رَمری نشنوی؛
 ۶. گوشِ ناعَحرَم نباشد جای پیغام سَروش.
 7. در حَریم عِشَق نَتوان زَن دَم از کُفت و شنید،
 ۷. زان کِه آنجا جُمَله اَعْضا چَشم باید بود و گوش.
 8. بَر بِساطِ نُکته دانان خَوَد فُروشی شَرَط نیست؛
 ۸. یا نُخُن دانِسته گو ای مَرَدِ عاقل، یا خَموش.
 9. ساقِیا مَی دِه، کِه رِنْدیهایِ حافِظ فَهَم کَرَد
 ۹. آصِفِ صاِحِبِ قُرآنِ جُرْمِ بَخْشِ عَیبِ پُوش.

بجر مضارع ---، ---، ---، ---

4. در عَهْدِ پادشاهِ خَطابِخَشِ جُرْمِ پُوش
 ۱. حافِظِ قَرابَه کَش شد و مُفتی پِیاله نوش.
 2. صوفی زِ کُنْجِ صَوْمَعَه با پایِ خُم نِشست،
 ۲. تا دید مُحْتَسِبِ کِه سَبو می کَشَد بَدوش.
 3. اَحْوالِ شَیخِ و قاضی و شُرْبِ اَلْیَهُودِشان
 ۳. کَرَدَم سُوْالِ صُبْحَدَم از پیرِ مَی فُروش؛
 4. کُفتا: نه کُفتَنِیست نُخُن، کَرچَه حَرمِی؛
 ۴. در کَش زَبان و پَرده نِکَه دار و مَی بِنوش.
 5. سافِی، بَهارِ مَی رَسَد و وَجَهِ مَی نَمائَد؛
 ۵. فِکری بِکُن، کِه خُونِ دِلِ آمَد زِ غَم بَجوش.

6. بَكْوِي مَيْكَدَه كَرِيَان و سَر فِكْنَدَه رَوَم،
 ۶ چرا كِه شَرَم هَمِي آيَدَم زِ حَاصِلِ خَوِيش.
 7. نَه عُمَرِ خِضَرِ بِيَانَد نَه مُلْكِ اِسْكَنْدَرِ؛
 ۷ نِزَاعِ بَرِ سَرِ دُنْيَايِ دُونِ مَكْنِ دَرُوِيش.
 8. تَو بِنْدَه، گِلَه از دُوسْتَانِ مَكْنِ يَارَاهِ
 ۸ كِه شَرَطِ عِشْقِ نَبَاشَدِ شِكَايَتِ از كَمِ و بِيَشِ.
 9. بَانَ كَمَرِ نَرَسَدِ دَسْتِ هَر گِدَاهِ حَافِظِ؛
 ۹ خَرِيْنَه بَكْفِ آوَرِ زِ كُنْجِ قَارُونِ بِيَشِ.

325.

بجر رمل

1. دوش با مَن كُفْتِ پِنهَانِ كَارْدَانِي تِيْرَهوشِ؛
 ۱ كَزِ شُمَا پُوشِيْدَه نَتَوَانِ دَاشْتِ رَا زِ مِيْفَرُوشِ.
 2. كُفْتِ: آسَانِ كِيَرِ بَرِ خَوْدِ كَارِهَاهِ، كَزِ رُوِيِ طَبْعِ
 ۲ سَخْتِ مِي كِيَرِدِ جِهَانِ بَرِ مَرْدَمَانِ سَخْتِ كُوشِ.
 3. وَانْكَهْمِ دَرِ دَا دِ جَامِي، كَزِ فُرُوْعَشِ بَرِ فَلَكَ
 ۳ زُهْرَه دَرِ رَقْصِ آمَدِ، وَ بَرَبِطِ زَنَانِ مِي كُفْتِ: نُوَشِ.
 4. كُوشِ كُنِ پِنْدِ اِي پُسَرِ، وَ زِ بَهْرِ دُنْيَا غَمِ مَخُورِ
 ۴ كُفْتَمَتِ چُونِ دُرِ حَدِيثِي: كَرِ تَوَانِي، دَارِ كُوشِ.
 5. بَا دِلِ خُونِيْنِ لَبِ خَنْدَانِ بَرِ آوَرِ هَمِچُو جَامِ،
 ۵ نِي كَرَّتِ زَخْمِي رَسَدِ آتِي چُو چَنَكِ اَنْدَرِ خُرُوشِ.

5. نَمی رَنجَم زِ جَوْرِ او، کِه بی خار
 6. نَبَابَد کُل کَسی، بی نیش هم نوش. ۵
 6. اَکَر پوسیده گَرَدَد اَسْتَخْوَانَم،
 7. نَکَرَدَد مِهَرَش از جانم فراموش. ۶
 7. دِل وَ دینَم دِل وَ دینَم بِبُرَدَسْت
 8. بَر وَ دوشش بَر وَ دوشش بَر وَ دوش. ۷
 8. دَوَايِ تُو دَوَايِ تُوَسْت، حَافِظ،
 ۸. لَبِ نُوَشش لَبِ نُوَشش لَبِ نُوَشش.

324.

بجر هجنت - - - - -

1. دَلَم رَمیده شُد وَ غَافِلَم مَن دَرُویش،
 ۱. کِه آن شِکَری سَرگُشته را چِه آمد پیش.
 2. جَو بید بَر سَرِ اِیمانِ خویِش می لَرَزَم،
 ۲. کِه دِل بَدَسْتِ گمانِ اَبَر و تِیسْت کَافِر کِیش.
 3. خِیَالِ حَوَصَلَه بَجَر می پَرَم، هَیْهات؛
 ۳. چِهاست دَر سَرِ این قَطْرَه مَحَالِ اَنَدِیش.
 4. بِنَازَم آن مِثْرَه شوخِ عَافِیت کُش را،
 ۴. کِه مَوَج می زَنَدَش اَبِ نُوَش بَر سَرِ نِیش.
 5. زِ اَسْتینِ طَبیبانِ هَزارِ خُونِ بِچَکَد،
 ۵. گَرَم بَنَجْرِبَه دَسْتی نِهَنَد بَ دِلِ رِیش.

- 5 که نام قَنْدِ مِصْرِي بُرْدِ اَيْتَجَا،
 6. صَبَا، زان لَوْلَىءِ شَنْكُولِ سَرْمَسْت
 7. مَكُن بِيَدَارِ از اَيْنِ خَوَابِمِ خُدا رَا،
 8. گَرِ آن شِيرِيں پُسَرِ خَوْنَمِ پَرِيَزَد،
 9. چَرَا حَافِظ، چومى تَرَسِيْدِي از هَجْر،
 4 نَكْرَدِي شُكْرِ اَيَّامِ وِصَالِش.

323.

بجر هزج

1. بِيْرَدِ از مَن قَرَارِ وُ طاقَتِ وُ هوش
 2. نِيْكَارِي چابُكِي شَنْكِي پَرِي_وَش
 3. زِ قَابِ آتِشِ سَوْدَايِ عِشَقِش
 4. چو پيراهَنِ شَوَمِ آسودِه خاَطِرِ،
 4. كَرَشِ هَمچونِ قَبَا كِيْرَمِ دَرِ آغوشِ.

4. رِنْدِ عَالَمِ سوز را با مَصْلَحَتِ بِنِی چِه کاز
 ۴ کارِ مُلْکَسْتِ آن کِه قَدْبِیرِ وُ تَأْمَلِ بایَدَش.
 5. تَکِیَه بَرِ تَقْوِی و دانِش دَرِ طَریقَتِ کَافِریسْتِ؛
 5 راهِ رَوِ گَرِ صَد هُنَرِ دَارِدِ، تَوَکُّلِ بایَدَش.
 6. نازِها زان نَرِ گِیَسِ مَسْتانِه آس بایَدِ کَشیدِ،
 ۶ این دِلِ شوریدِه تا آن جَعْدِ کاکُلِ بایَدَش.
 7. ساقِیا دَرِ گِردِش ساغَرِ تَعَلُّدِ تا بَکِیْ
 ۷ دَوْرِ چوَن با عاشِقانِ اَفْتَدِ، تَسَلُّسُلِ بایَدَش.
 8. کیسْتِ حافِظِ، تا نَنوشَدِ بادِه بی آوازِ رَوْدِ
 ۸ عاشِقِ مِسکینِ چِرا چَنَدینِ تَجْمَلِ بایَدَش.

322.

بجر هزج

1. خَوشا شیراز و وَضَعِ بی مِثالِش؛
 ۱ خُداوَندا نِگِه دار از زَوالِش.
 2. زِ رُکُنابادِ ما صَد لَوْحَشِ آللهِ،
 ۲ کِه عُمَرِ خِضَرِ می بَخَشَدِ زُلالِش.
 3. مِیانِ جَعْفَرابادِ وُ مَصَلِی
 ۳ عَبرِ آمیزِ می آیدِ شِمالِش.
 4. بَشیرازِ آی و فِیضِ رُوحِ قُدسی
 ۴ بَخِواه از مَرْدَمِ صاِحِبِ کِمالِش.

2. گُرتِ هَوَاستِ كِه چُونِ جَمِ بَسِرِ عَیْبِ رَسی،
- بِیَا وَ هَمْدَمِ جَامِ جَهَانُّمِا مِی بَاش. ۲
3. نَكْرِیْمَتِ كِه: هَمَه سالِ مِی پَرَسْتِی كُن. —
- سِه ماهِ مِی خَوَر وَ نُه ماهِ پَارِسا مِی بَاش. ۳
4. چو پیرِ سَالِیكِ عِشَقَتِ بَمِی حَوَالَه كُنْد،
- بِنُوشِ وَ مُنْتَظِرِ رَحْمَتِ خُدا مِی بَاش. ۴
5. چو غُنْجَه كَرِچَه فُرُوبَسْتَكِیْسْتِ كَارِ جَهان،
- تو هَمِچو بادِ بَهاری كِشِه كُشا مِی بَاش. ۵
6. رَفا عَجُوی زِ كَس؛ وَر سُكُنِ نَمِی شِنُوی،
- بَهَرَزَه طَالِبِ سِیْمُرْغِ وَ كِیْبِیا مِی بَاش. ۶
7. مُریدِ طَاعَتِ بِيكَاثَكَانِ مَشُ حَافِظ،
- وَلِ مُعَاشِرِ رُندانِ پَارِسا مِی بَاش. ۷

321.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. باغبانِ كُرِ پَنجِ رُوزِی خُحَبَتِ كُذِ بایَدَش،
- بَر جَفایِ خَارِ هِجْرانِ صَبْرِ بُنُذِ بایَدَش. ۱
2. ای دِلِ اَنْدَرِ بِنْدِ زُلفِشِ از پَرِیشانیِ مَنال؛
- مُرْغِ زِیْرَكِ چُونِ بَدامِ اُفْتَد، تَحْمَلِ بایَدَش. ۲
3. با چُنِینِ زُلفِ وَ رُخْشِ بادِا نَظَرِبازیِ حَرامِ
- هَر كِه رُویِ یاسَمِینِ وَ جَعَدِ سُنْبُلِ بایَدَش. ۳

319.

بحر هزج ---، ---، ---، ---

1. باز آی و دِل تَنَنُكَ مَرَا مَوْنِسِ جان باش،
- وین سوخته را حَرَمِ اَسْرَارِ نِهَانِ باش. ۱
2. زان باده، که دَر مَیْكَدَه عِشْقِ فُروَشَنَد،
- ما را دو سِه ساغَرِ بَدَه و گو: رَمَضانِ باش. ۲
3. دَر خِرْتَه چو آتِش زَدی ای عَارِفِ سَالِكِ،
- جُهْدی كُن و سَرَحَلَقَه رِنْدانِ جِهانِ باش. ۳
4. آن یارِ که كُفتا: بَتَوَامِ دِلِ نِگَرانَسْت.
- گو: می رَسَمِ اَیْئَتِکِ بَسَلامَتِ، نِگَرانِ باش. ۴
5. خون شُد دِلَمِ از حَسَرَتِ آن لَعَلِ رَوانِ بَخَش؛
- ای دُرُجِ حُبَّتِ بَهْمَانِ مِهَرِ و نِشانِ باش. ۵
6. تا بَر دِلَش از غُصَه عُبارِی نَنِشِیَنَد،
- ای سَیْلِ سِرْشِکِ از عَقَبِ نامَه رَوانِ باش. ۶
7. حَافِظِ کِه هَوَسِ می کُنَدَش جامِ جِهانِ بَیْنِ
- گو: دَر نَظَرِ آصَفِ جَمَشِیْدَمَکانِ باش. ۷

320.

بحر هجث ---، ---، ---، ---

1. بَدَوَرِ لالَه قَدَحِ کَیْرِ و بی رِیا می باش،
- بَبوِی کُلِ نَفَسِی هَمْدَمِ صَبَا می باش. ۱

2. دِلْرَبَائِي هَمّه آن نِيست، كِه عاشِق بِكُشد.
- ۲ خواجه آنست، كِه باشد غَم جِدْمَتَكَارَش.
3. جاي آنست، كِه خون مَوْج رَنَد در دِل لَعْد.
- ۳ زِين تَعَابُن، كِه خَزَف مي شِكَنَد بازارش.
4. بُلْبُل از فَيضِ كُذْل آموخت سُوخُن، وَر نه نَبود.
- ۴ اين هَمّه قَوْل و غَزَل تَعْبِيه دَر مَنقارَش.
5. آن سَفَر كُردِه، كِه صَد قافِلَه دِل هَمْرَه اوست،
- ۵ هَر كُجا هَسْت، خُدايَا بَسالَمَت دارش.
6. اي كِه دَر كوچَه مَعْشوقَه ما مي كُذري،
- ۶ بَر حَدر باش، كِه سَر مي شِكَنَد دِيوارَش.
7. حُحْبَتِ عافِيَتَت كَرِچَه خَوش اُفتاد اي دِل،
- ۷ جَانِبِ عِشْقِ عَزِيزَسْت؛ فِرَو مَكُذارش.
8. اَكْر از وَسوسَه نَفَس و هَوَا دور شوي،
- ۸ بي شَكِي راه بَري دَر حَرَم ديدارش.
9. صوفي سَرخَوش از اين دَسْت كِه كَج كُرد كُلاه،
- ۹ بَدو جامِ دِگَر آشفْتَه شَوَد دَسْتارَش.
10. دِل حافِظ، كِه بَدِيدارِ تو خُوگَر شُدِه بود،
- ۱۰ نازِ پَرُوَرِدِ وصالَسْت؛ مَنجُو آزارش.

317.

بحر رمل - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش،
1. دلم از عشوّه یاقوت شکرخای تو خوش.
2. همچو کلبه‌ئی طری هست وجود تو لطیف،
2. همچو سرو چمن خلد سراپای تو خوش.
3. شیوه و ناز تو شیرین، خط و خال تو ملیح،
3. چشم و آنروی تو زیبا، قد و بالای تو خوش.
4. هم گلستان خیالم ز تو پر نقش و نگار،
4. هم مشام دلم از زلف سمنسای تو خوش.
5. پیش چشم تو بیمرم، که بدان بیماری
5. می کند دزد مرا از رخ زیبای تو خوش.
6. در ره عشق که از سیل بلا نیست گذار،
6. می کنم خاطر خود را بتماشای تو خوش.
7. در بیابان طلب گرچه ز هر سو خطر پیست،
8. می رود حافظ بیدل بتولای تو خوش.

318.

بحر رمل - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. فکر بلبُل همه آنست، که گل شد یارش،
1. گل در آندیشه، که چون عشوّه کند در کارش.

XII. حرف الشين

316.

بِحرف هجئت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. أَكْرَ رَفِيقِ شَفِيقِي، دُرُسْتِ پَیْمَانِ بَاش؛
- 1 حَرِيفِ حُجْرَه وَ كَرْمَابَه وَ كُلسْتَانِ بَاش.
2. شَكَنجِ زُلفِ پَرِيشَانِ بَدَسْتِ بادَه مَدَه؛
- 2 مَكُو كِه: خَاطِرِ عَشاقِ كُو پَرِيشَانِ بَاش.
3. گَرَتِ هَواسْتِ كِه با خِضَرِ هَمَنِشِينِ باشی؛
- 3 نِهانِ زِ چَشْمِ سِكَنْدَرِ چو آبِ حَيَوَانِ بَاش.
4. زَبُورِ عِشْقِ نَوازِي نَه كارِ هَر مَرغِيسْت؛
- 4 بِيَا وَ نَوَكُلِ اِين بُلْبُلِ غَزَلِخَوَانِ بَاش.
5. طَرِيقِ خِدمَتِ وَ آئِينِ بَنَدَكِي كَرْدَنِ
- 5 خُدایِ را تَو رَهائِ كُن بَما وَ سُلطانِ بَاش.
6. دِگَرِ بَصِيدِ حَرَمِ تَبِغِ بَر مَكَشِ زِينِهَارِ؛
- 6 وَزِ آن چِه با دِلِ ما كَرْدَه؛ پَشِيْمَانِ بَاش.
7. تَو شَمَعِ اَنْجَبِنِي، يَكِ زَبانِ وَ يَكِ دِلِ شَو؛
- 7 خِيالِ كوشِشِ پَرِوانَه بِيِنِ وَ خُنْدانِ بَاش.
8. كَمالِ دِلْبَرِي وَ حُسنِ دَر نَظَرِ بارِيسْت؛
- 8 بَشِيوَه نَظَرِ از نادرانِ دَوْرانِ بَاش.
9. خَموشِ حافِظِ، وَ از جَوْرِ يارِ ناله مَكْن؛
- 4 تُرا كِه كُفْتِ كِه: دَر رويِ خُوبِ حَيْرانِ بَاش.

2. مَنْ وَ هَمَّصْحَبَتِي ۚ أَهْلِ رِيَا دُورَمِ بَادِ:
- از گِيرانانِ جِهانِ رَطْلِ گِيرانِ ما را بَس. ۲
3. قَصْرِ فِرْدَوْسِ بِياداشِ عَمَلِ مِي بَخَشَنَدِ،
- ما كِه رُنْدِيمِ وَ كُدا دَيرِ مغانِ ما را بَس. ۳
4. بِنِشِينِ بَر لَبِ جَوِي وَ كُدا رِ عُمَرِ بِيِينِ،
- كِينِ اِشارَتِ زِ جِهانِ كُدا رانِ ما را بَس. ۴
5. نَقْدِ بازارِ جِهانِ بِنُكْرِ وَ آزارِ جِهانِ:
- كُر شُما را نِه بَس اِينِ سُوْدِ وَ زِيانِ، ما را بَس. ۵
6. يارِ با ماسْتِ، چِه حاجَتِ كِه زِيادَتِ طَلَبِيمِ:
- دَوْلَتِ حُكَبَتِ آنِ مَوْنِسِ جانِ ما را بَس. ۶
7. از دَرِ خُوِيشِ خُدا را بَبَهْشْتَمِ مَفْرِسْتِ،
- كِه سَرِ كويِ تو از كُونِ وَ مَكَانِ ما را بَس. ۷
8. حافِظِ، از مَشْرَبِ قِسْمَتِ كِلِه بِي اِئْصافِيسْتِ:
- طَبْعِ چوْنِ آبِ وَ غَزَلْهايِ رَوانِ ما را بَس. ۸

2. دِگَر زِ مَنزِلِ جانانِ سَفَرِ مَكُنِ دَرُوبِش،
۲. كِه سَیَرِ مَعنوی وَ كُنْجِ خانقاهتِ بَس.
3. هَوایِ مَسْکِنِ مَألُوفِ وَ عَهْدِ یارِ قَدیمِ
۳. زِ رَهروانِ سَفَرِ كَرْدَه عُذْرُخواهتِ بَس.
4. بَصَدْرِ مَصْطَبَه بِنشینِ وَ ساعِرِ مِیِ نوش،
۴. كِه اینِ قَدَرِ زِ جَهانِ كَسْبِ مالِ وَ جاهتِ بَس.
5. وَگَر كَمینِ بَكشایدِ عَمیِ زِ كُوشَهءِ دِل،
5. حَریمِ دَرگَه پیرِ مُغانِ پِناهتِ بَس.
6. زِیادتیِ مَطَلَبِ، كارِ بَرِ خُودِ آسانِ كُن،
6. كِه شیشهءِ مِیِ لَعَلِ وَ بُتیِ چو ماهتِ بَس.
7. فَلكِ بَمَرْدَمِ نادانِ دِهَدِ زِمَامِ مُرادِ؛
7. تَو اَهْلِ فَضلیِ وَ دَانِشِ، هَمینِ كُناهتِ بَس.
8. بَهیچِ وَرْدِ دِگَرِ نِیستِ حاجتِ، حافِظِ،
8. دُعایِ نِیمِ شَبِ وَ دَرَسِ صُبْحَكاهتِ بَس.
9. بَیْتِ دِگَرانِ خُو مَكُن، كِه دَرِ دُو جَهانِ
9. رِضایِ ایزدِ وَ اِنعامِ پادشاهتِ بَس.

315.

بحر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. كُلعِداریِ زِ كُلیستانِ جَهانِ ما را بَس،
1. زینِ چَمِنِ سایَهءِ آنِ سَرُو رَوانِ ما را بَس.

313.

بحر خفیف - ۳۳۳ - ۳۳۳ - ۳۳۳

1. دَرْدِ عِشْقِ كَشِيدَه اَم كِه مَپُرْس،
2. زَهْرِ هَجْرِي چَشِيدَه اَم كِه مَپُرْس. ۱
2. كُشْتَه اَم دَر جَهان و آخِرِ كار
3. دَلْبَرِي بَر كُزِيدَه اَم كِه مَپُرْس. ۲
3. اَنچُنان دَر هَوَايِ خَاكِ دَرَش
4. مِي رَزْدِ آبِ دِيدَه اَم كِه مَپُرْس. ۳
4. مَن بَكُوشِ خَوْدِ از دِهانش دوش
5. سُوِي مَن لَبِ چِه مِي كُزِي كِه: مَكُوِي.
6. لَبِ لَعْلِي كُزِيدَه اَم كِه مَپُرْس. ۵
6. بِي تُو دَر كُلبَهءِ كَدائِيءِ خُوِيش
7. رَنجِهائِي كَشِيدَه اَم كِه مَپُرْس. ۶
7. هَمچُو حَانِظِ عَرِيبِ دَر رَه عِشْقِ
۷. بَمَقامِي رَسِيدَه اَم كِه مَپُرْس.

314.

بحر هجث - ۳۳۳ - ۳۳۳ - ۳۳۳

1. دِلا رَفِيقِ سَفَرِ بَخْتِ نِيكِ خَواهْتِ بَس،
۱. نَسِيمِ رَوْضَهءِ شِيَرازِ پَيتِ رَاهْتِ بَس.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. دَارَمِ از زُلفِ سیاهش کُله چندان کِه مپُرس،
- ۱ کِه چنان زو شده ام بی سر و سامان کِه مپُرس.
2. کَس بَأَمیدِ وَا تَرَکِ دِل وُ جان مَکُناد،
- ۲ کِه چنانم مَن از این کَرده پَشیمان کِه مپُرس.
3. بَیکی جُرعه، کِه آزارِ کَسش دَر پی نیست،
- ۳ زَحمتی می کَشم از مَرْدَمِ نادان کِه مپُرس.
4. زاهد، از ما بَسلامت بَکُدر، کین می لَعَل
- ۴ دِل و دین می بَرَد از دَسْت بَدان سان کِه مپُرس.
5. گوشه گیری و سَلامت هوسَم بود، ولی
- ۵ شیوهٔ می کُند آن نَرُئِسِ فِتّان کِه مپُرس.
6. کُفت و گوهاسْت دَر این راه، کِه جان بَکُدازن؛
- ۶ هَر کُسی عَرَبدهٔ این کِه مَبین، آن کِه مپُرس.
7. کُفتم: از ثُوی فَلَکِ صُورَتِ حالی پُرسَم.
- ۷ کُفت: آن می کَشم اَنَدَرِ حَمِ چوگان کِه مپُرس.
8. کُفتمش: زُلفِ بَکین کِه شِکستی. کُفتا:
- ۸ حافیظ، این قِصّه دَر اَزسْت، بَقُرآن کِه مپُرس.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. جانا ترا که گفت که: احوال ما مپرس،
- 1 بیگانه گرد و قصه هیچ آشنا مپرس.
2. زان جا که لطف شامل و خلق کریم تست،
- 2 جرّمی نکرده عفو کن و ماجرا مپرس.
3. خواهی که روشنت شود احوال سوز عشق،
- 3 از شمع پرس قصه، ز باد صبا مپرس.
4. هیچ آگهی ز عالم درویشیش نبود
- 4 آن کس که با تو گفت که: درویش را مپرس.
5. از دلق پوش صومعه نقد طلب بجوی،
- 5 یعنی ز مفلسان سخن کیبیا مپرس.
6. ما قصه سکندر و دارا خوانده ایم؛
- 6 از ما بجز حکایت مهر و وفا مپرس.
7. در دفتر طبیب خرد باب عشق نیست؛
- 7 ای دل بگرد خوکن و نام دوا مپرس.
8. حافظ، رسید موسم گل، معرفت مگوی،
- 8 در یاب نقد وقت و ز چون و چرا مپرس.

XI. حرف السین

310.

بحر زمل - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. ای صبا گر بگذری بر ساحل رود آرس،
- بوسه زن بر خاک آن وادی و مشکین کن نفس. ۱
2. منزل سلمی، که بادش هر دم از ما صد سلام،
- پُر صدای سازبانان بینی و بانگ جرس. ۲
3. محیل جانان بیوس، آنکه بزاری عرضه دار:
- کز فراقَت سوختم، ای مهربان فریاد رس. ۳
4. من که قول ناصحان را خواندمی قول رباب،
- گوشمالی دیدم از هجران، که اینم پند بس. ۴
5. عشرت شبگیر کن بی ترس، کانداز شهر عشق
- شبروان را آشنائیهاست با میر عسس. ۵
6. عشقبازی کار بازی نیست، ای دل سر بیاز،
- ور نه گوی عشق نتوان زد بچوگان هوس. ۶
7. دل برعبت می سپارد جان بچشم مسنت یار،
- گرچه هشیاران ندادند اختیار خود بکس. ۷
8. طوطیان در شکرستان کامرانی می کنند،
- وز تحشر دست بر سر می زند مسکین مگس. ۸
9. نام حافظ گر بر آید بر زبان کلب دوست،
- از جناب حضرت شاهم بسست این ملتمس. ۹

2. مَرا بَکَشْتِیءِ بَادَه دَر اَفْکَن ای ساقی،
 کِه کُفْتَه اَنَد: نِکَوْتِی کُن و دَر آب اَنْداز. ۲
3. زِ کَوِی مَیْکَدَه بَر گَشْتَه اَم زِ رَاهِ حَطَا؛
 مَرا دِگَر زِ کَرَم با رَه صَرَاب اَنْداز. ۳
4. بِیَار از آن مَی کُلَرَنْکِ مُشْکِبُو جَامِی،
 شَرارِ رَشْک و حَسَد دَر دِلِ کُلاب اَنْداز. ۴
5. اَکْرچَه مَسْت و خَرابَم، تو نِیز لُطْفِی کُن،
 نَظَر بَر این دِلِ سَرگَشْتَهءِ خَراب اَنْداز. ۵
6. بَنیم شَبِ اَکْرَتِ آفتاب می بَاید،
 زِ رَوِی دُخْتَرِ کُلْچَهْرِ رَزِ نِقاب اَنْداز. ۶
7. مَهَل، کِه رَوِزِ وَفَاتِم بَحاکِ بِسْپَارَنْد؛
 مَرا بَمَیْکَدَه بَر، دَر حُمِ شَراب اَنْداز. ۷
8. زِ جَوْرِ چَرخِ چو، حَافِظ، بَجان رَسید دِلْت،
 بَسوِی دِیوِ بَجانِ نَاوْکِ شِهاب اَنْداز. ۸

2. فدای پیرهن چک ماهرویان باد
- ۲ هزار جامه تَقْوَى و خِرَقَه پَرهیز.
3. بَشُکْرِ آن که بَحْسَن از مَلک بَبُردی گوی،
- ۳ بِخِوَاه جام و کُلابی بَخاکِ آدَم ریز.
4. فقیر و خَسْتَه بَدَرگَاهتِ آمَدَم، رَحْمی،
- ۴ که جُز وِلايِ توأم نیست هیچ دَسْتِ آویز.
5. غُلامِ آن کَلِمَاتَم، که آتِشِ اَفروزَد،
- ۵ نه آبِ سَرَد زَنَد دَر سُنْحَن بَر آتِشِ تیز.
6. بِيَا که هَاتِفِ مَيْخَانَه دوش با مَن کُفْت
- ۶ که: دَر مَقَامِ رِضا باش وَز قَضا مَکْرِیز.
7. مَباش غِرّه بِيَازويِ خُود، که دَر خَبَرَسْت
- ۷ هَزار تَعْيِيَه دَر حُکْمِ پادشاهِ اَنگِيز.
8. پِيَالَه بَر کَفْتَم بَنَد، تا سَکَرگَه حَشر
- ۸ بَمَيِ زِ دِلِ بَبُرم هَوَلِ رُوزِ رَسْتاخِيَر.
9. مِيانِ عَاشِقِ و مَعشُوقِ هِيچِ حائِلِ نِيست:
- ۹ تو خُودِ حِجَابِ خُودِي، حَافِظ، از مِيانِ بَر خِيَز.

309.

بجر هجنت

1. بِيَا و کَشْتِيءِ ما دَر شَطِ شَرابِ اَنداز،
- ۱ غِرِيو و وَلولَه دَر جانِ شَيْخِ و شابِ اَنداز.

2. عاقبت منزل ما وادیء خاموشانست،
 ۲ حالیا غلغله در گنبد افلاک انداز.
 3. چشم آلوده نظر از رخ جانان دورست،
 ۳ بر رخ او نظر از آئنهء پاک انداز.
 4. بسر سبز تو ای سرو که: چون خاک شوم،
 ۴ ناز از سر بینه و سایه بر این خاک انداز.
 5. دل ما را، که ز مار سر زلف تو بچست،
 ۵ از لب خود بشفاخانهء تریاک انداز.
 6. ملک این مزرعه دانی که ثباتی نکند،
 ۶ آتشی از چکر جام در املاک انداز.
 7. غسّل در آشک زدم، کاهل طریقت گویند:
 ۷ پاک شو اول و پس دیده بر آن پاک انداز.
 8. یا رب آن زاهد خودبین، که بجز عیب ندید،
 ۸ دود آهیش در آئینهء ادراک انداز.
 9. چون گل از نکهت او جامه قبا کن حافظ،
 ۹ وان قبا در ره آن قامت چالاک انداز.

بجر هجنت — — — — — ، — — — — — ، — — — — — ، — — — — —

1. دلم زبودهء لولی و شیسست شور آنکیز
 ۱ دروغ و غده و قتال وضع و رنگ آمیز.

306.

بجر خفیف ---، ---، ---، ---

1. حالِ خونینِ دلانِ که گوید باز:
- 1 وَزَ قَلَّكَ خُونِ حُمِّ كِه جَویدِ باز:
2. شَرْمَش از چَشْمِ مِی پَرَسْتانِ باد
- 2 نَرْتَسِ مَسْت، اَنگَرِ بَرَویدِ باز.
3. جُز قَلاطونِ حُمِ نِشینِ شَرابِ
- 3 سِرِّ حِکْمَتِ بَما کِه گویدِ باز:
4. هَر کِه چوَن لاله کاسه گُردانِ بود،
- 4 زین جَفا رُخِ بَحونِ بِشویدِ باز.
5. بَس کِه دَر پَرده چَنگِ کُفْتِ سُخُن،
- 5 بَبَرَش موی، تا نَمویدِ باز.
6. بَکُشایدِ دَلَم چو غُنچه، اَنگَر
- 6 ساغَرِ لاله گونِ بِبویدِ باز.
7. گُردِ بَیْتِ اَلْحَرَامِ حُمِ حَافِظ،
- 7 گَر نُوَاند، بَسَرِ بِپویدِ باز.

307.

بجر رمل ---، ---، ---، ---

4. خیز و دَر کاسه زَرِ آبِ طَرَبَناکِ اَنداز
- 1 پِیشتَرِ زانِ کِه شَوَد کاسه سَرِ خاکِ اَنداز.

305.

بجر رمل - - - - -

1. بَر نِيَامَدُ از تَمَنَّايِ لَبَتِ كَامَمِ هَنُوزِ،
2. بَرُ اُمِيدِ جَامِ لَعَلَّتِ دُرْدِي اَشَامَمِ هَنُوزِ،
3. رَوِزِ اَوَّلِ رَفْتِ دِيَنَمِ دَرِ سَرِ زُلْفَيِنِ تَوِ؛
4. تا چِه خَوَاهَدِ شُدِ دَرِ اَيْنِ سَوْدَا سَرَأَنجَامَمِ هَنُوزِ؛
5. سَاقِيَا يَكِ جُرْعَه دِه زانِ آبِ آتِشِ ثُونِ، كِه مَن
6. دَرِ مِيَانِ پُخْتَنگانِ عِشْقِ او خَامَمِ هَنُوزِ.
7. از خَطَا كُفْتَمِ شَبِي مَوِي تُرَا مُشْكِ حُتْنِ؛
8. مِي رَنَدِ هَرِ لَحْظَه تِيغِي مَوِ بَرِ اَنْدَامَمِ هَنُوزِ.
9. نَامِ مَن رَفْتَنَسْتِ رَوِزِي بَرِ لَبِ جَانانِ بَسَهَوِ،
10. اَهْلِ دِلِ را بَوِي جَانِ مِي آيِدِ از نَامَمِ هَنُوزِ.
11. پَرْتَرِ رَوِي تُرَا دَرِ خَلْوَقَمِ دِيَدِ آفْتابِ،
12. مِي رَوَدِ چُونِ سايه هَرِ دَمِ بَرِ دَرِ وُ بَاَمَمِ هَنُوزِ.
13. دَرِ اَزَلِ دَاَدَسْتِ ما را سَاقِيءِ لَعَلِ لَبَتِ
14. جُرْعَهءِ جَامِي، كِه مَن مَدَهوشِ اَنِ جَامَمِ هَنُوزِ.
15. اِي كِه كُفْتِي: جَانِ بِيَدِه تا بَاشَدَتِ اَرَامِ دِلِ.
16. جَانِ بَغْمَهائِشِ سُپُرْدَمِ، نِيَسْتِ اَرَامَمِ هَنُوزِ.
17. دَرِ قَلَمِ اَوْرَدِ حَافِظِ قِصَّهءِ لَعَلِ لَبَتِ،
18. آبِ حَيَوَانِ مِي رَوَدِ هَرِ دَمِ زِ اَقْلَامَمِ هَنُوزِ.

بجر مضارع --و, --و, --و, --و

1. ای سَرُو نازِ حُسْنِ کِه خَوش می رَوی بَناز،
- ۱ عَشاق را بَنازِ تو هَر لَحظه صَد نِیاز.
2. فَرخُنده باد خِلعتِ حُسنت، کِه دَر آزل
- ۲ بِنبریده آند بَر قَدِ سَرَوَتِ قَبایِ ناز.
3. آن را کِه بویِ عَنبرِ زُلفِ تو آرزوست،
- ۳ چوَن عود، گو، بَر آتِشِ سوزانِ بَسوز و ساز.
4. از طَعَنه رَقیب نَکَرَدَه عِیَارِ مَن،
- ۴ چوَن زَرِ آگَر بَرَنَد مَرا دَر دِهانِ گَاز.
5. پَروانه را زِ شَمعِ بُوَد سوزِ دِل، و لی
- ۵ بی شَمعِ عَارَضِ تو دِلَم را بُوَد گُداز.
6. دِل کَر طَوافِ کَعْبَه کَویت وُتوف یافت،
- ۶ از شَوَقِ آن حَریم نَدارد سَرِ حِجاز.
7. هَر دَم بَجوَن دِیده چِه حاصِل وُضو، چو نیست
- ۷ بی طاقِ اَبروِیِ تو نَمازِ مَرا جَواز.
8. صوفی کِه بی تو تَوْبَه زِ مَی گَرَدَه بود، دوش
- ۸ بِشکست عَهْدِ چوَن دَر مِیخانَه دید باز.
9. چوَن بادَه مَسّت بَر سَرِ حُم رَفَت کَف زَنان
- ۹ حافِظ، کِه دوش از لَبِ ساغَر شَنید راز.

4. زِ طُرَّةٌ ۛ تَوِ پَرِشَانِی ۛ دِلَمِ شُدِ فَاشِ؛
- ۴ غَرِیْبِ نِیْسْتِ زِ مُشْكَ آری، اَرِ بُوَدِ غَمَّازِ.
5. نَه اِیْنِ رَمَانِ مَنِ شُوْرِیْدَه دِلِ نِهَادَمِ رُوِ
- ۵ بَرِ آسْتَانِ تَوِ، كَانْدَرِ اَزَلِ بَسُوَزِ وَ نِیَازِ.
6. یَكِیْسْتِ صَعْبِ وَ سَهْدِ دَرِ طَرِیْقِ حَافِظِ رَا؛
- ۶ كِه مَرْغِ رَا چِه تَفَاوُتِ بُوَدِ نِشِیْبِ وَ فِرَازِ

303.

بجر هجث --- ، --- ، --- ، ---

1. دَرِ آءِ كِه دَرِ دِلِ خَسْتَه نُوَانِ دَرِ آیْدِ بَازِ؛
- 1 بِيَا، كِه دَرِ تَنِ مُرْدَه رَوَانِ دَرِ آیْدِ بَازِ.
2. بِيَا، كِه فُرْقَتِ نُو چَشْمِ مَنِ چُنَانِ دَرِ بَسْتِ،
- ۲ كِه فَتْحِ بَابِ وَصَالَتِ مَكْرُ كُشَايْدِ بَازِ.
3. عَمِ كِه چُونِ سِپَه رَنَكِ دِلِ بَخُونِ بَكْرِفْتِ،
- ۳ زِ خَيْلِ شَادِی ۛ رُوْمِ رُخْتِ زِدَايْدِ بَازِ.
4. بَپِیْشِ آئِنَه ۛ دِلِ هَرِ آنِ چِه مِی دَاَرَمِ،
- ۴ بَجَزِ خِيَالِ جَمَالَتِ نَمِی نُمَايْدِ بَازِ.
5. بَدَانِ مَثَلِ كِه شَبِ آيْسْتَنْسْتِ، دُورِ ازِ تَوِ
- ۵ سِتَارَه مِی شُمُرمِ، تَا كِه شَبِ چِه زَايْدِ بَازِ.
6. بِيَا، كِه بُلْبُلِ مَطْبُوعِ خَاطِرِ حَافِظِ
- ۶ بَبُوِي كُشَنِ وَضَلِ تَوِ مِی سَرَايْدِ بَازِ.

301.

بحر هجنتت ---، ---، ---، ---

1. بَرَاهِ مَيِّكْدَه عُشَّاقِ رَاسْتِ دَر تَكُّ و تاز
- ۱ هَمَانِ نِيَاز، كِه حُجَّاجِ رَا بَرَاهِ حِجَّازِ
2. تَنَمِ زِ هَجْرِ تُو چَشْمِ از جَهَانِ فِرُو مِي دُوخْتِ،
- ۲ اَمِيْدِ دَوْلَتِ وَضَلِ تُو دَادِ جَانَمِ بَازِ.
3. بَهِيچِ دَر نَرُومِ بَعْدِ از اَيْنِ زِ حَضْرَتِ دُوسْتِ؛
- ۳ چُو كَعْبَه يافتَم، آيَمِ زِ بُتِ پَرَسْتِي بَازِ.
4. شَبِي چُنِينِ بَسَكْرَكِه زِ بَخْتِ مِي خَوَاهَمِ،
- ۴ كِه با تُو شَرَحِ سَرانْجَامِ خُودِ كُنَمِ اَغازِ.
5. زِ شَرُوقِ مَجْلِسِ اَنِ مَآهِ خَرَكِهِي، حَافِظِ،
- ۵ كَرْتِ چُو شَمْعِ بَسُورَنَدِ، پايِ دَارِ و بِيَسازِ.

302.

بحر هجنتت ---، ---، ---، ---

1. عَرُوسِ كُودِ دِگَرِ اَمَدِ بَبَزِمِ كُوشَنِ بَازِ؛
- ۱ كُجاسْتِ بُلْبُلِ خَوشِ تُو بَرِ اَوَرَنِ اَوازِ.
2. دِلا زِ هَجْرِ مَكُنِ نالِه، زانِ كِه دَرِ عَالَمِ
- ۲ غَمَسْتِ و شادِي و خَارِ و كُودِ و نِشيبِ و فِرَازِ.
3. دوتا شُدَمِ چُو كَمَانِ از غَمِ، و نَمِي تُويمِ
- ۳ هَنوزِ تَرِكِ كَمَانِ اَبَرُوانِ تيرِ اَنْدازِ.

300.

بجر هجئت --- ، --- ، --- ، ---

1. خوش آن شبی که در آئی بصد گِرشمه و ناز،
- ۱ گنی تو ناز بشوخی و من گشم بینیاز.
2. چو غنچه سِرِّ درونش کجا نهان ماند،
- ۲ دِل مرا که نسیم صباست تحرّم راز.
3. امیدِ قدّ تو می داشتَم ز بختِ بَلند،
- ۳ نسیم زلفِ تو می خواستَم ز عُمرِ دَراز.
4. چه فتنه بود که مشاطّه قضا اَنکِیخت،
- ۴ که کَرْد نَرگِسِ شوخش سیّه بسرمه ناز.
5. چه حلقها که زدم بر دَرِ دِل از سرِ سوز
- ۵ بَبویِ روزِ وصالِ تو در شبانِ دَراز.
6. مرا چه فکر ز جورِ تو و جفایِ رقیب:
- ۶ آسیرِ عشقِ نَداردِ غم از بلايِ دَراز.
7. صبا بَمَقْدَمِ کُلِ رُوحِ روحِ می بَخشد:
- ۷ هزارِ رَحْمَتِ حَقِ بادِ برِ چنینِ غماز.
8. غبارِ خاطرِ ما چشمِ خضمِ کورِ کند:
- ۸ تو رُخِ بَخاکِ نه ای حافظِ و بسوز و بساز.

10. غَرَضِ گِرْشَمَهٗ حُسْنَسْتِ، وَرْ نَه حَاجَتِ نِیْسْتِ
 ۱۰. جَمَالِ دَوْلَتِ مَحْمُودِ رَا بَزْلَفِ اَیَازِ.
 11. غَزَلِ سَرَائِیِ نَاهِیْدِ صَرْفَهٗ نَبْرِدِ
 ۱۱. دَرِ اَن مَقَامِ، کِه حَافِظِ بَرِ آوَرْدِ آوَازِ.

بِحُرِّ جَنَّتِ - - - - -، - - - - -، - - - - -، - - - - -

1. هَزَارِ شُکْرِ کِه دِیْدِمِ بَکَامِ خَوِیْشْتِ بَازِ،
 ۱. زِ رُویِ صِدْقِ وَ صَفَا کُشْتَهٗ بَا دِلَمِ دَمَسَازِ.
 2. رَوْنَدِگَانِ طَرِیْقَتِ رَهٗ بَلَا سِپَرْنَدِ،
 ۲. حَرِیْفِ رَاهِ نِیْنَدِیْشِدِ اَزِ نِشِیْبِ وَ فِرَازِ.
 3. غَمِ حَبِیْبِ نِهَانِ بِهٖ زِ جُسْتِ وَجُویِ رَقِیْبِ،
 ۳. کِه نِیْسْتِ سِیْنَهٗ اَرْبَابِ کِیْنَهٗ حَکْرَمِ رَازِ.
 4. بَدِیْنِ سِیَاسِ کِه مَجْلِسِ مُنَوَّرَسْتِ بَدِوَسْتِ،
 ۴. ثَغْرَتِ چَوِ شَمْعِ جَفَائِیِ رَسَدِ، بِسُوزِ وَ بِیَسَازِ.
 5. بَنِیْمِ بَوسَهٗ دُعَائِیِ بَحْرِ زِ اَهْلِ دِلِیِ،
 ۵. کِه کَیْدِ دُشْمَنَتِ اَزِ جَانِ وَ جِسْمِ دَاوَدِ بَازِ.
 6. مَلَالَتِیِ کِه بَرُویِ مَنِ اَمَدِ اَزِ غَمِ تَوِ،
 ۶. تُوَانِ کِه شَرْحِ دِهَمِ اَصْفَا بَسَالِ دَرِازِ.
 7. فِکَنْدِ زَمْرَمَهٗ عِشْقِ دَرِ عِرَاقِ وَ حِجَازِ
 ۷. نَوَايِ بَانْثِ غَزَلْهَایِ حَافِظِ شِیْرَازِ.

X. حرف الزاء

298.

بحر هجنت - ۳۳ - ، - ۳۳ - ، - ۳۳ - ، - ۳۳ -

1. مَنَمِ كِه دِيده بَدِيدارِ دوسْتِ كَرْدَمِ باز،
- ۱ چِه شُكْرِ كَوِيْمَتِ اِي كَارَسازِ بِنْدَه نُوَازِ
2. نِيَازْمَنْدِ بَلَا كُو: رُخِ از غُبَارِ مَشْوِي،
- ۲ كِه كِيْمِيَايِ مُرَادَسْتِ خَاكِ كَوِي نِيَازِ.
3. بِيَكْدُو قَطْرَه، كِه اِيثارِ كَرْدِي اِي دِيده،
- ۳ بَسَا كِه بَرِ رُخِ دَوْلَتِ كُنِي كَرِشْمَه وَ نازِ.
4. طَهَارَتِ آر نَه بَخُونِ جِگَرِ كُنْدِ عَاشِقِ،
- ۴ بَقَوْلِ مُفْتِيءِ عِشْقِشِ دُرُسْتِ نِيَسْتِ نِمَازِ.
5. زِ مُشْكِلَاتِ طَرِيْقَتِ عِنَانِ مَتَابِ اِي دِلِ،
- ۵ كِه مَرْدِ رَاهِ نِيَنْدِيْشِدِ از نِشِيْبِ وَ فِرَازِ.
6. مَنِ از نَسِيْمِ سُوخُنِ چِيْنِ چِه طَرَفِ بَرِ بَنْدَمِ،
- ۶ چو سَرُو رَاسْتِ دَرِ اِيْنِ باغِ نِيَسْتِ مَحْرَمِ رَازِ.
7. دَرِ اِيْنِ مَقَامِ حَاجَزِي بَجَزِ پِيَالَه مَكْتِيْرِ،
- ۷ دَرِ اِيْنِ سَرَاچَهءِ بَارِيچَه غَيْرِ عِشْقِ مَبَازِ.
8. اَكْرَچَه حُسْنِ تُو از عِشْقِ غَيْرِ مُسْتَغْنِيَسْتِ،
- ۸ مَنِ اَن نِيْمِ كِه از اِيْنِ عِشْقِبَازِي آيْمِ بازِ.
9. چِه كَوِيْمَتِ، كِه زِ سُوْزِ دَرُونِ چِه مِي بِيْنَمِ.
- ۹ زِ اَشْكِ پُرسِ حِكَايَتِ، كِه مَنِ نِيْمِ غَمَازِ.

5. بیوفائی مکن دگر پیشه،
 6. بَوفَا کوش ای بُت عیَّار. ه
 6. گاه گاهم ببوسهٔ بِنُوَاز،
 7. تا که گزردی ز عمر بَرخوردار. ۹
 7. حَافِظِ مُسْتَمِنْدِ حَیْرَانَسْتِ،
 7. بَنَدَهٔ تُسْتِ بِي زَرِ وَ دِینَارِ. [۷]
-

7. غُلْفُ بُلْبُلٍ أَرْنَمَانِد، چِه غَم
 ۷ قُلْفُ شَيْشَه شَرَابِ بِيَارِ
 8. غَمِ دَوْرَانِ مَكْحُورِ، كِه رَفْتِ بَبَادِ؛
 ۸ نَغْبَه بَرَبِطِ وَ رُبَابِ بِيَارِ
 9. وَصَلِ اَوْ جُزِ بَخَوَابِ نَتْوَانِ دِيدِ،
 ۹ دَارُوئِي كُوَسْتِ اَصْلِ خَوَابِ بِيَارِ
 10. كَرِچِه مَسْتَمِ، سِه چَارِ جَامِ دِگَرِ
 ۱۰ تَا بَكَلِي شَوْمِ خَرَابِ بِيَارِ
 11. يَكِ دُو رِطَلِ گِرَانِ بَحَافِظِ دِه،
 ۱۱ كَرِ گُناهِسْتِ وَ كَرِ ثَوَابِ بِيَارِ

297.

بجر خفيف - - - - -

- 1.] سَرُو بِالابَلَنْدِ خَوْشِ رَفْتَارِ،
 ۱ دَلْبَرِ نَارَنِينِ كُدْرُخْسَارِ،
 2. دِلِ مَا بُرْدَهءِ بَعِيَّارِي؛
 ۲ از بَرَايِ خُدا نِگَاهَشِ دَارِ
 3. تَا بَدِيدَمِ دُو چَشْمِ جَادُوِيْتِ،
 ۳ دَرِ دِلِ مَنِ نَمَانْدِ صَبْرِ وَ قَرَارِ
 4. سُنْبُلِ زُلفِ اَكْرِ بَرِ اَفْشَانِي،
 ۴ نَبُوْدِ مُشْكِ رَا دِگَرِ مِقْدَارِ

5. نِكَارِستَانِ چينِ دَانِمِ فُخَوَاهِدُ شُدِ سَرَايَتِ، لِيكِ
 6. بَنَوَكِ كِلْكِ مُشْكِ آمِيَزِ نَقْشِي مِي نِكَارِ آخِرِ. 5
 7. دِلَا دَرِ مُلْكِ شَبْخِيَرِي كَرِ ازِ اَنْدَوَه كَنُكْرِيَزِي،
 4. دَمِ صُبْحَتِ بَشَارَتِهَا بِيَارَدِ زَانِ دِيَارِ آخِرِ.
 7. بُتِي چُونِ مَاهِ زَانُو زَدِ، مَتِي چُونِ لَعْلِ پِيَشِ آوَرَدِ،
 7. تَوِ گُوَتِي: تَائِبِمِ. — حَافِظِ، زِ سَاعِي شَرَمِ دَارِ آخِرِ. 7

296.

بجر خفيف - - - - - , - - - - - , - - - - -

- 1.] سَاغِيَا مَائِهَ شَبَابِ بِيَارِ،
 1. يَكِ دُو سَاغَرِ شَرَابِ نَابِ بِيَارِ.
 2. دَارُوِي دَرْدِ عِشْقِ يَعْني مَيِّ،
 2. كُوَسْتِ دَرْمَانِ شَيْخِ وَ شَابِ، بِيَارِ.
 3. آفْتَابَسْتِ وَ مَاهِ بَادَه وَ جَامِ؛
 3. دَرِ مِيَانِ مَهِ آفْتَابِ بِيَارِ.
 4. مِي كُنْدِ عَقْلِ سَرَكَشِيءِ تَمَامِ؛
 4. كَرْدَنَشِ رَا زِ مَيِّ طَنَابِ بِيَارِ.
 5. بِيَزَنِ اِيْنِ آتِشِ مَرَا آبِي،
 5. يَعْني اَنِ آتِشِ چُو آبِ بِيَارِ.
 6. كُدِ اَكْرَرَفْتِ، كُو: بَشَادِي رُو. —
 4. بَادَهءِ نَابِ چُونِ كُلابِ بِيَارِ.

10. نَكُفَّتَمْتِ كِه: حَدر كُن زِ زُلفِ او ای دِل.
 11. بِيَارِ ساغِرِ ياقوتِ فيضِ و دُرِّ خوشاب،
 12. دِلِ رَمِيدَهـ ما را كِه پيشِ مي كِيرَد.
 13. چِه جايِ كُفْتَهـ خواجه و شِعْرِ سَلْمَانَسْت
 14. كِه شِعْرِ حَافِظِ ما بَه زِ نَظْمِ خَوبِ ظَهير.
 15. حَديثِ تَوْبَه دَرِ اَيْنِ بَرْمَكَه مَكُو حَافِظ،
 16. كِه سَاقِيانِ كِمانِ اَبْرُويَتِ زَنَدِ بَتير.

295.

بجر هزج -----, -----, -----, -----

1. دِلا چَنَدَم بَرِيزِي خون؛ زِ دِيدَه شَرَم دارِ آخِر؛
 2. مَنَم يا رَب كِه جانان را زِ سَاعِدِ بوسه مي چينم؛
 3. دُعَايِ صُبْحَدَم دِيدِي، كِه چُون آمَد بَكَارِ آخِر؛
 4. مَرادِ دُنْيِي و عُقْبِي بَمَنِ بَخْشِيدِ رُوزِي بَخْشِ،
 5. بَكُوشَم قَوْلِ چَنَكِ اَوَّلِ، بَدَسْتَم زُلفِ يارِ آخِر.
 6. چو باد از خِرْمَنِ دُونَانِ رُبُودَنِ خوشَهـ تا چَند.
 7. زِ هَمَّتِ توشَهـ بَرِ دارِ، و خَودِ نُخْمِي بَكَارِ آخِر.

بجر هجث - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. نَصِيحَتِي كُنِمَت، بِشَنَوُ وَ بَهَانَه مَكِير،
2. هَر آن چِه ناصِحِ مُشْفِقِ بَگَوِيدَت، بِيَدِير: ۱
3. زِ وَصَلِ رَوِي جَوَانانِ تَمَتُّعِي بَرِ گِير،
4. كِه دَر كَمِينَكَه عُمَرَسَت مَكِرِ عَالَمِ پِير. ۲
5. نَعِيمِ هَر دُو جَهانِ پيشِ عاشقانِ بَجَوِي،
6. كِه آن مَتاعِ قَلِيلَسَت وَ اينِ بَهايِ كَثِير. ۳
7. مُعاشِرِي خَوشِ وَ رودي بَسازِ مِي خَواهُم،
8. كِه دَر دِ خَويشِ بَگَوِيمِ بِنالَه بَمِ وَ زِير. ۴
9. بَرِ آن سَرَمِ كِه نَفُوشَمِ مِي وَ كُنَه نَكُنَم،
10. اَكْرِ مُوافِقِ تَدْبِيرِ مَنِ شَوَد تَقْدِير. ۵
11. بَعَزَمِ تَوْبَه نِهَادَمِ قَدَحِ زِ كَفِ صَدِ بار،
12. وَلي كِرِشَمَه ساقِي نَمِي كُنَد تَقْصِير. ۶
13. مِي دُوسالَه وَ مَحَبُوبِ چارَدَه سالَه
14. هَمِينِ بَسَسَتِ مَرا حُحَبَتِ صَغِيرِ وَ كَبِير. ۷
15. چو قِسَمَتِ اَزْلي بِي حُضُورِ ما كَرْدَنَد،
16. كَرِ اَنَدَكِي نَه بَوَفَقِ رِضاسَتِ، خَورَدَه مَكِير. ۸
17. چو لالَه دَر قَدَحِمِ رِيزِ ساقِيَا مِي مُشَك،
18. كِه نَقْشِ خالِ نِگارَمِ نَمِي رَوَدِ زِ صَمِير. ۹

5. مَيَّ حَوْرٍ بَبَانِكِ چَنَكِ و مَخَوْرٍ غُصَّةٍ وَرَ كَسِي
 گوید تُرَا كِه: باده مَخَوْر. گُو: هُوَ الْغَفُور. ٥
6. نَر دِيگَرَانِ بَعِيْشِ و طَرَبِ حُرْمَنْدِ و شَادِ،
 مَا رَا غَمِ نِيگَارِ بُوَد مَائِهٖ سُرُور. ٦
7. حَافِظِ، شِكَايَتِ از غَمِ هِيْجَرَانِ چِه مِي كُنِي.
 دَر هِيْجَرِ وَصَلِ بَاشَدِ و دَر ظَلَمْتَسْتِ نُوْر. ٧

293.

بجر هزج ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ

1. شَبِّ قَدْرَسْتِ و طَيِّ شُدِ نَامَهٗ هِيْجَرِ؛
 سَلَامٌ فِيهِ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ. ١
2. دِلَا دَرِ عَاشِقِي ثَابِتِ قَدَمِ بَاشِ،
 كِه دَرِ اَيْنِ رَهٗ نَبَاشَدِ كَارِ بِي اَجْرِ. ٢
3. مَنِ از رِنْدِي نَحْوَاهِمِ كَرْدِ تَوْبَهٗ،
 وَلَوْ اَذِيْتَنِي بِاَلْهِيْجَرِ وَالْحَكْرِ. ٣
4. دِلَمِ رَقَّتِ و نَدِيْدَمِ رُوِي دِلْدَارِ؛
 فِغَانِ از اَيْنِ تَطَاوُلِ، آهٗ از اَيْنِ رَجْرِ. ٤
5. بَرِ آيِ صُبْحِ رُوْشَنِ دِلِ خُدا رَا،
 كِه بَسِ تَارِيكِ مِي بِيْنَمِ شَبِّ هِيْجَرِ. ٥
6. وَفَا خِرَاهِي، جَفَاكَشِ بَاشِ حَافِظِ،
 فَاِنَّ الرِّجْحَ وَالْخُسْرَانَ فِي التَّنَجْرِ. ٦

6. صوف بَر كَش زِ سَر وُ بادَهء صافی دَر كَش،
 4 سیم دَر باز و بَرزَر سیمبَری دَر بَر گیر.
 7. دوست گُو: یار شَوَد، هَر دو جَهان دُشمن باش.
 7 بَحْت گُو: پُشت شَوَد، رُوی زَمین لَشکر گیر.
 8. مَیلِ رَفْتَن مَكُن ای دوست، دَمی با ما باش،
 8 بَر لَب جوی طَرَب جوی، و بَكف ساغر گیر.
 9. رَفْتَه گیر از بَرَم، و زاتش و آب دِل و چَشم
 9 گونَه آم زَرَد و لَبَم خُشک و کَنارَم تر گیر.
 10. حَافِظ، آراستَه کُن بَرَم و بِگُو واعِظ را
 10 کِه: بَبین مَجَلِسَم و تَرکِ سَر مَنبَر گیر.

بحر مضارع ---، ---، ---، ---

1. دیگَر زِ شاخِ سَرُو سَهی بُلْبُلِ صَبور
 1 گُلبانِکِ زَدِ کِه: چَشمِ بَد از رُوی گُل بَدور.
 2. ای گُل بَشکرِ آن کِه توئی پادشاهِ حُسن،
 2 با بُلْبُلانِ عاشِقِ شَیْدا مَكُن عُرور.
 3. از دَسْتِ عَیْبَتِ تو شِکایتِ نَمی کُنم؛
 3 تا نیستِ عَیْبَتِی، نَدِهَد لَدَّتِی حُضور.
 4. زاهِدْ اَکْثَر بَحور و قُصورَسْتِ اَمیدوار،
 4 ما را شَرابخانَه قُصورَسْتِ و یار حور.

5. جَهَان و هَر چِه دَر او هَسْت سَهْل و مُخْتَصَرَسْت؛
 6. مَكَارِم تَو بَآفَاق مِی بَرَد شَاعِر،
 7. چو دِکَر خَیْر طَلَب مِی کُنِی، شُخْن اِیْنَسْت
 8. غُبَارِ غَم بِرَوَد، حَالِ بِه شَوَد، حَافِظ؛
 9. تَو آبِ دِیْدَه از اِیْن رَهکُنْدَر دِرِیغ مَدَار.

291.

بحر رمل - ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ -

1. رَوِی بِنْمَا و مَرَا ثَو کِه: زِ جَان دِل بَر گِیْر.
 2. دَر لَب تِشْنَهء مَا بَیْن و مَدَارِ آبِ دِرِیغ؛
 3. بَر سَر کُشْتَهء خَوِیْش آی و زِ خَاکِش بَر گِیْر.
 4. تَرکِ دَرَوِیْش مَکُن، کُتْر نَبُود سِیْم و زَرَش؛
 5. دَر غَمَت سِیْم شُمَارِ اَشْک، و رُخْش را زَر گِیْر.
 6. چَنْک بِنَوَاز و بِسَاز؛ اَر نَبُود عود، چِه بَاکِ
 7. اَنِشَم عِشْق و دِلَم عود و تَمَّ مُجْمَر گِیْر.
 8. دَر سَمَاعِ آی و زِ سَر خِرْقَه بَیْنْدَاز و بِرَقْص،
 9. وَر نَه دَر گُوشَه رَو و خِرْقَهء مَا بَر سَر گِیْر.

6. تَرَسَمَ كِـه رَوِزِ حَشْرِ عِنَانِ بَرِ عِنَانِ رَوْنَدِ
 ۶ تَسْبِیحِ شَیْخِ وَ خِرْقَهٗ رِنْدِ شَرَابِخَوَارِ
 7. خَوْشِ دَوْلَتِیَسْتِ خُرْمِ، وَ خَوْشِ خُسْرَوِیِ کَرِیْمِ؛
 ۷ یَا رَبِّ زِ چَشْمِ رَحْمِ زَمَانَشِ نِکَاهِ دَارِ
 8. مَیِ خَوْرِ بَشَعْرِ بِنْدَهٗ، کِـه زَبِیْبِیِ دِکْرِ دِهَدِ
 ۸ جَامِ مُرَصَّعِ تَو بَدِیْنِ دَرِ شَاهَوَارِ
 9. زَانْجَا کِـه پَرْدَهٗ پِوشِیِ خُلْقِ کَرِیْمِ تَسْتِ
 ۹ بَرِ قَلْبِ مَا بَجَحْشِ، کِـه نَقْدِیَسْتِ کَمِ عِیَارِ
 10. حَافِظِ، چَو رَفْتِ رَوْزَهٗ وَ کُلِ نِیْزِ مِیِ رَوْدِ،
 ۱۰ نَآچَارِ مَیِ بِنُوشِ، کِـه از دَسْتِ رَفْتِ کَارِ

290.

بجر هجنت ---، ---، ---، ---

1. صَبَا زِ مَنَزَلِ جَانَانِ کُنْدَرِ دِرِیغِ مَدَارِ،
 ۱ وَزِ او بَعَاشِقِ مِسْکِیْنِ خَبَرِ دِرِیغِ مَدَارِ
 2. بَشْکَرِ آن کِـه شِکُفْتِیِ بَکَامِ دِلِ ای کُلِ،
 ۲ نَسِیْمِ وَضَلِ زِ مُرَغِ سَکَرِ دِرِیغِ مَدَارِ
 3. کُنُونِ کِـه چَشْمَهٗ قَنَدَسْتِ لَعْلِ نِوشِیْنَتِ،
 ۳ سَخْنِ پِکُورِ وَ زِ طَوَطِیِ شَکَرِ دِرِیغِ مَدَارِ
 4. حَرِیْفِ عِشْقِ تُو بُوْدَمِ، چَو مَاهِ تُو بُوْدِی؛
 ۴ کُنُونِ کِـه مَاهِ تَمَامِی، نَظَرِ دِرِیغِ مَدَارِ

6. این يك دو دم كه دولت دیدار مُمکنست
 4. در یاب کار ما، که نه پنداست کارِ عمر.
 7. تاکی مَی صَبوح و شکرخوابِ بامداد.
 7. بیدار گُرد هان، که گذشت اِختیارِ عمر.
 8. دی در گُذار بود، و نَظر سَوی ما نَکرد؛
 8. بیچاره دِل، که هیچ نَدید از گُذارِ عمر.
 9. حافظِ نُخن بَکوی، که در صَحهء جَهان
 4. این نَخش ماند از قَلَمَت یادگارِ عمر.

بجر مضارع ---، ---، ---، ---

4. عیدست و آخر گُل و یاران در اِنظار؛
 1. ساقی، بَروی شاه بَین ماه، و مَی بیار.
 2. دِل بَر گُرفته بودم از آیامِ گُل، ولی
 2. کاری بَگُرد هَمّت رِندانِ روزهدان.
 3. دِل در جَهان مَبَند، و ز مَسْتی سَوال کُن
 3. از فِیضِ جام و قِصَّهء جَمشیدِ کامکار.
 4. جُز نَقَدِ جان بَدست نَدارم؛ شَراب کوز
 4. کان نیز بَر گُرشمء ساقی کُنم نثار.
 5. گَر فَوْت شد بَخور، چِه نُقْضانِ صَبوح هَسْت؛
 5. از مَی شَوند روزگُشا طالِبانِ یار.

4. دَرِ غَرِیبِی و فِرَاقِ وُ غَمِ دِلِ پِیرِ شُدَم،
 ۴ سَاغَرِ مَی زِ کَفِ تَازَه جَوَانِی بَمَنِ آر.
 5. مُنْکِرَانِ رَا قَمِ از این مَی دَوِ سِیَه سَاغَرِ بَچَشَانِ،
 ۵ وَ کَرِ ایشَانِ نَسْتَانَنْدُ، رَوَانِی بَمَنِ آر.
 6. سَاغِرِیَا عِشْرَتِ اِمْرُوزِ بَقَرْدَا مَفِکَنِ،
 ۶ یَا زِ دِیَوَانِ قِضَا حَظِّ اَمَانِی بَمَنِ آر.
 7. دِلَمِ از پَرْدَه بِشُدِ دُوشِ کِه حَافِظِ مِی کُفْتِ:
 ۷ اِی صَبَا نُکْهَتِی از کُویِ فُلَانِی بَمَنِ آر.

288.

بجر مضارع - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. اِی خُرْمِ از فُرُوعِ رُخْتِ لَالَه زَارِ عُمَرِ،
 ۱ بَا زِ آ، کِه رِیخْتِ بِی کُلِ رُویْتِ بَهَارِ عُمَرِ.
 2. اَنْدِیْشَه از فُحِیْطِ فَنَا نِیْسْتِ هَرِ کِرَا
 ۲ بَرِ نَقْطَهءِ دَهَانِ تُو بَاشَدِ مَدَارِ عُمَرِ.
 3. از دِیدَه کَرِ سِرْشُکِ چو بَارَانِ چَکَدِ، رَوَاسْتِ،
 ۳ کَانْدَرِ عَمْتِ چو بَرَقِ بِشُدِ رُوزْگَارِ عُمَرِ.
 4. بِی عُمَرِ زِنْدَه اَمِ مَنِ، و اِین بَسِ عَجَبِ مَدَارِ،
 ۴ رُوزِ فِرَاقِ رَا کِه نِهَدِ دَرِ شُمَارِ عُمَرِ
 5. از هَرِ طَرَفِ زِ حَیْلِ حَوَادِثِ کَمِیْنُکْهَیْسْتِ،
 ۵ زَانِ رُو عِنَانِ کَشِیدَه دَوَآنْدِ سُوَارِ عُمَرِ.

5. تا مُعَطَّر كُنَم از لُطْفِ نَسِيمِ تو مَشَامِ،
 6. شَمَمَه از نَفَكَاتِ نَفَسِ یارِ بِيَارِ،
 7. بَرَفَايِ تَوَكِيَه: خَاكِ رَه آن یارِ عَزِيزِ،
 8. بی عُبارِ كِه پَدیدِ آید از اَعْيَارِ، بِيَارِ،
 9. روزگارِ یَسْتِ كِه دِلِ چَهْرَه مَقْصودِ نَدیدِ،
 10. سَاقِيَا آن قَدَحِ اَتَمَه كَرْدَارِ بِيَارِ،
 11. شُكْرِ آن رَا كِه تو دَرِ عِشْرَتِي اِي مُرَغِ چَمَنِ،
 12. بَاسِيرَانِ قَفَسِ مُثْرَدَه كُتُزَارِ بِيَارِ،
 13. كَامِ جانِ تَلُخِ شُد از صَبْرِ كِه كَرْدَمِ بِي دُوسْتِ،
 14. عِشْوَه زانِ لَبِ شِيرِيَنِ شَكْرَبَارِ بِيَارِ،
 15. دَلِقِ حَافِظِ بَحْجَه اَرَزْدَنِ بَمِيشِ رَنْكِينِ كُنِ،
 16. وَاثْكَهَشِ مَسْتِ خَرَابِ از سَرِ بَازارِ بِيَارِ.

287.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. اِي صَبَا نُكَهْتِي از كُويِ فُلَانِي بَمَنِ آرِ؛
 2. زار و بيمارِ غَمَمِ، رَا حَتِ جَانِي بَمَنِ آرِ،
 3. قَلْبِ بِي حَاصِلِ ما را بَزَنِ اِكْسِيرِ مُرَادِ،
 4. يَعْنِي از خَاكِ دَرِ دُوسْتِ نِشَانِي بَمَنِ آرِ،
 5. دَرِ كَمِينْكَاهِ نَظَرِ با دِلِ خُويْشَمِ جَنْكَسْتِ،
 6. زابرو و غَمْرَه او تِيرِ و كَمَانِي بَمَنِ آرِ.

5. دوش می گُفت: بَمَثَرُثَانِ سِيَاهَتِ بِكُشَم. —
6. یا رَبِّ از خَاطِرِش اَنْدِيشَهء بیدان بَبَر.
7. سینه بگو: شُعْلَهء اَنْشَكْدَهء پارس بکش.
8. دیده گو: آبِ رُخِ دِجْلَهء بَعْدان بَبَر.
9. سَعیِ نا بُرْدَهء دَرِ اَینِ رَاهِ بَجائِیِ نَرَسِی:
10. مُزْدِ اَکْرِ می طَلَبِی، طَاعَتِ اُسْتادِ بَبَر.
11. رُوزِ مَرُگَمِ نَفْسِی وَعَدَهء دیدار بَدِهء،
12. وَاَنْتَکَہْمِ تا بَلَحْدِ فَاِرِغِ وِ اَزادِ بَبَر.
13. حَافِظِ اَنْدِيشَهء کُنِ از نازِکِیء خَاطِرِ یار،
14. بَرَوِ، از دَرُگَہَشِ اَینِ نالَهء وِ قَرِیادِ بَبَر.

286.

بجر رمل — — — — — ، — — — — — ، — — — — — ، — — — — —

1. ای صبا نُکَہْتِی از خَاکِ رَہِ یارِ بِيَارِ:
2. بَبَرِ اَنْدَوَهء دِلِ وُ مُثَرَدَهء دِلدارِ بِيَارِ.
3. نُکْتَهء رُوحِ فِزا از دَہَنِ یارِ بگو،
4. نامَهء خَوشِ خَبَرِ از عَالَمِ اَسرارِ بِيَارِ.
5. گَرْدِی از رَہْگُذَرِیِ دُوستِ بَکُورِیء رَقِیبِ
6. بَہْرِ اَسايشِ اَینِ دِیدَهء خُونبارِ بِيَارِ.
7. خَامِی وُ سادَهء دِلِ شِیوَهء جَانبازانِ نِیست:
8. خَبَرِی از بَرِ اَنِ دِلْبَرِ عَيارِ بِيَارِ.

6. دَر بِيَابانِ گَر زِ شَوَقِ كَعْبَه خواهی زَدِ قَدَم،
 9. سَرزَنِشها گَر كُند خَارِ مُغِيلان، غَم مَخَوَر.
 7. ای دِل آر سَيِلِ فَنّا بُنَيادِ هَسْتی بَر كَند،
 7. چَوَن تَرّا نوحَسْت كَشْتِيبانِ زِ طوفان، غَم مَخَوَر.
 8. گَرچِه مَنزِلِ بَسِ خَطَرِنا كَسْت و مَقْصَدِ ناپَدِيدِ،
 8. هِيجِ راهی نِيسْت كانِ را نِيسْت پايان، غَم مَخَوَر.
 9. حالِ ما دَر فُرَقَتِ جانانِ و اِبْرامِ رَقِيبِ
 4. جُمْلَه مِی داند خُدایِ حالِ گَردان، غَم مَخَوَر.
 10. حافِظا دَر كُنْجِ فَقْرِ وُ خَلَوْتِ شَبْهائِ تار
 10. تا بُوَدِ وِرْدَتِ دُعا وُ دَرَسِ قُرْآن، غَم مَخَوَر.

بحر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. روی بِنِما و وُجودِ خَوَدَمِ از يادِ بِيَرِ،
 1. خِرْمَنِ سوختگانِ را هَمِه گُو: باد، بِيَرِ.
 2. ما چو داديم دِل وُ دِيدِه بَطوفانِ بَلّا،
 2. گُو: بِيّا سَيِلِ غَمِ وُ خانِه زِ بُنَيادِ بِيَرِ.
 3. دَوْلَتِ پيرِ مُغانِ باد، كِه باقی سَهْلَسْتِ،
 3. دِيسْگَرِ گُو: بِيَرِ وُ نامِ مَنِ از يادِ بِيَرِ.
 4. زُلفِ چَوَن عَنبَرِ خامِشِ كِه بِيوِيدِ: هِيَهاتِ،
 4. ای دِلِ خامِ طَمَعِ ايسِنِ نُخُنِ از يادِ بِيَرِ.

6. عافیت می طلبد خاطرَم، آر بگذارند
 ۶ غمزه شوخش و آن طره طرار دگر.
 7. راز سرپسته ما بین، که بدستان گفتند
 ۷ هر زمان با دَف و نئی بر سر بازار دگر.
 8. هر دم از دردِ بنالم، که فلک هر ساعت
 ۸ کندم قصدِ دلِ ریش بآرارِ دگر.
 9. باز گویم: نه در این واقعه حافظ تنهاست،
 ۹ غرقه گشتند در این بادیه بسیارِ دگر.

284.

بحر رمل - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. یوسف گم گشته باز آید بکنعان، غم مخور؛
 ۱ کلبه احزان شود روزی گلیستان، غم مخور.
 2. ای دل غم‌دیده حالت به شود، دل بد مکن؛
 ۲ وین سر شوریده باز آید بسامان، غم مخور.
 3. گر بهار عمر باشد باز بر تخت چمن،
 ۳ چتر گل بر سر کشی، ای مرغ شبحوان غم مخور.
 4. هان مشو نومید، چون واقف نه از سر غیب؛
 ۴ باشد اندر پرده بازیهای پنهان، غم مخور.
 5. دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نکشت،
 ۵ دائمًا یکسان نباشد حالِ دوران، غم مخور.

IX. حرف الراء

282.

بجر هزج ---, ---, ---

1. آلا ای طوتی، گویایِ اَسرار،
- 1 مَبادا خالیّت شگر زِ مَنقار،
2. سَرَت سَبز و دِلت خَوش بان جاوید،
- 2 کِه خَوش نَقشی نُمودی از خَطِ یار،
3. سَخُن سَر بَسَنه کُفتی با حَریفان؛
- 3 خُدا را زین مُعَمّا پَرده بَر دار،
4. بَروی ما زَن از ساغر گُلابی،
- 4 کِه خراب‌آلوده ایم ای بَحْتِ بیدار،
5. چِه رَه بود این کِه زَد دَر پَرده مُطرب،
- 5 کِه می رَقَصَند باهم مَسّت و هُشیار،
6. از این اَفیون، کِه ساقی دَر مِی اَفکَند،
- 6 حَریفان را نِه سَر ماند نِه دَسْتار،
7. سِکَنَدَر را نَمی بَخَشَنَد اَبی،
- 7 بَزور و زَر مُیَسَر نیست این کار،
8. خِرَه هَرچَنَد نَقَد کائِناتِست،
- 8 چِه سَنجَد پِیشِ عِشَق کِیماثاز،
9. بِیا و حَالِ اَهلِ دَرَدِ بِشَنو
- 9 بَلَفِظ اُنَدک و مَعنِی بِسِیَار.

7. كُفْتَمَ كِه: نَه وَقْتِ سَفَرَتِ بُوَد چُنِين زُوَد.
- ۷ كُفْتَا كِه: مَكْرَ مَصْلَكَتِ وَقْتِ دَرِ اَيْنِ بُوَد.
8. كُفْتَمَ كِه: زِ حَافِظِ بَچَه مَوْجِبِ شُدَهٗ دُورِ.
- ۸ كُفْتَا كِه: هَبَهٗ وَقْتِ مَرَا دَاعِيَهٗ اَيْنِ بُوَد.
-

IX. حرف الراء

282.

بجر هزج ---, ---, ---

1. أَلَا أَي طَوْتِيءُ ثَوِيَايِ أَسْرَارِ،
- 1 مَبَادَا خَالِيَتِ شَكَّرَ زِ مِثْقَارِ،
2. سَرَتِ سَبَزُ وَ دِلَتِ حَوَشِ بَادِ جَارِيدِ،
- 2 كِيَه حَوَشِ نَقْشِي نُهَوْدِي اِز حَطِ يَارِ،
3. سَخْنِ سَرِ بَسْتِه كُفْتِي بَا حَرِيْفَانِ؛
- 3 خُدَا رَا زَيْنِ مُعَمَّا پَرْدِه بَر دَارِ،
4. بَرَوِي مَا زَنِ اِز سَاعَرِ كُلاَبِي،
- 4 كِيَه خَوَابِ آلَوْدِه اِيْمِ اِي بَخْتِ بِيْدَارِ،
5. چِه رَه بُوْدِ اِيْنِ كِيَه زَدِ دَرِ پَرْدِه مُطْرِبِ،
- 5 كِيَه مِي رَقْصَنْدِ بَاهِمِ مَسْتِ وَ هُشْيَارِ،
6. اِز اِيْنِ اَفْيُونِ، كِيَه سَاعِي دَرِ مِي اَفْكَنْدِ،
- 6 حَرِيْفَانِ رَا نِه سَرِ مَانْدِ نِه دَسْتَارِ،
7. سِگَنْدَرِ رَا نَمِي بَخْشَنْدِ اَبِي،
- 7 بَزُوْرِ وَ زَرِ مُيَسَّرِ نِيَسْتِ اِيْنِ كَارِ،
8. خِرْدِ هَرْچَنْدِ نَقْدِ كَاتِنَاتَسْتِ،
- 8 چِه سَنَجْدِ پِيْشِ عِشْقِ كِيْمِيَاثَارِ،
9. بِيَا وَ حَالِ اَهْلِ دَرْدِ بِشْنُوْ
- 9 بَلْفِظِ اَنْدَكِ وَ مَعْنِيءِ بِسِيَارِ،

7. كُفْتَمَ كِه: نَه وَتِ سَقَرَت بُو د چُنِين زُو د.
- ۷ كُفْتَا كِه: مَكَّر مَصْلَكَت وَتِ دَر اِيْن بُو د.
8. كُفْتَمَ كِه: زِ حَافِظ بَچَه مَوَجِب شُدَه دُو ر.
- ۸ كُفْتَا كِه: هَمَه وَتِ مَرَا دَاعِيَه اِيْن بُو د.

بجر هجنت ---، ---، ---، ---

1. تَنَم زِ رَنْجِ فِرَاوَانِ دَمِي قَيَّسَايِدِ،
- دَلَم زِ اَنْدَه بِيَكِدِ هَمِي بِقَرَسَايِدِ. ۱
2. بُخَارِ حَسْرَتِ او چُون رَوَدِ زِ دِلِ بَسَرَمِ،
- زِ دِيَدَنگانِ نَمِ بَارَانِ غَمِ فِرُو آيِدِ. ۲
3. دُو چَشْمِ مَن رُخِ مَن زَرَدِ دِيَدِ نَتَوَانِسْتِ،
- از آن بَخُونِ دِلِ آن را هَمِي بِيِنْدَايِدِ، ۳
4. كِه كَرِ بِيِنْدِ بَدْخَوَاهِ رُوِيِ مَن رُوِيِ،
- بِچَشْمِ او رُخِ مَن زَرَدِ رَنْكُ نَمَايِدِ. ۴
5. زَمَانَه بَدِ، هَرَجَا كِه فِتْنَهءِ بَاشِدِ،
- چو نَوِ عَرُوسِيِ دَرِ چَشْمِ مَن بِيَارَايِدِ. ۵
6. زَمَانَه خُودِ بَرُبُودِ از مَن آن چِه بُوَدِ مَرَا
- بَجَزِ مُحَبَّتِ جَانَانِ، كِه او هَمِي پَايِدِ. ۶
7. چِرَا نَكْرِيَدِ چَشْمِ چِرَا نَنَالِدِ جَانِ،
- چِه كُونَه كَمِ نَشُودِ صَبْرِ و غَمِ نَيَفْرَايِدِ. ۷
8. فَلَكِ چو شَادِيِ مَن دِيَدِ، آن هَمَه بَشْمُرِدِ،
- كُنُونِ كِه مِي دِهَدَمِ غَمِ، هَمِي نَپِيْمَايِدِ. ۸
9. چو دُوسْتَدَارِ مَن از مَن كُرْفَتِ بِيَزَارِيِ،
- چِه كُونَه دُشْمَنِ مَن بَرِ تَنَمِ بَبَخْشَايِدِ. ۹

35. چو جایِ جَنَکِ نَبیند، بِجامِ آردِ دَسْتِ،
 36. چو وقتِ کار بُود، تیغِ جانِستانِ گِیرَد. ۳۵
 36. زِ لُطْفِ عَیْبِ بَساخْتی رُخِ از اُمیدِ مَتابِ،
 37. کِه مَغزِ نَغزِ مَکانِ اَنَدَرِ اُسْتُخوانِ گِیرَد. ۳۶
 37. شَکَرِ کَمالِ حَلاوتِ پَسِ از رِیاضَتِ یافَتِ،
 38. نَخُستِ دَرِ شِکَنِ تَنگِ از آن مَکانِ گِیرَد. ۳۷
 38. دَرِ آن مَقامِ، کِه سَیَلِ حَواذِثِ از چَپِ و راستِ
 39. چُنانِ رَسَدِ، کِه اَمانِ از مِیانِ کَرانِ گِیرَد. ۳۸
 39. چِه غَمِ بُودِ بَهَمِهِ حالِ کوهِ ثابِتِ را،
 40. کِه مَوجِهایِ چُنانِ قُلُزمِ کِرانِ گِیرَد. ۳۹
 40. اَنگَرِ چِه خَصَمِ تَو کُستَناخِ می رَوَدِ حالی،
 41. تَو شادِ باشِ، کِه کُستَناخِشِ عِنانِ گِیرَد؛ ۴۰
 41. اَنگَرِ چِه بَدِ حَقِ اینِ خاندانِ دَوْلَتِ کُفتِ،
 42. جَراشِ دَرِ زَنِ و فَرزَنَدِ و خائِمانِ گِیرَد. ۴۱
 42. زَمانِ عُمَرِ تَو پایِندهِ بادِ، کینِ دَوْلَتِ
 43. عَطِیَّه اِیسَتِ کِه دَرِ جانِ اِنسِ و جانِ گِیرَد. ۴۲
 43. سَرِ مُلوکِ سُخُنِ حافِظِستِ، از آن هَر دَمِ
 44. بَدو اَلْفَقارِ سُخُنِ عَرَصَه بَیانِ گِیرَد. ۴۳

25. اَيَا عَظِيمِ وَقَارِي، كِه هَر كِه بِنْدَهه نُسْت
 ۲۵ زِ رَفَعِ قَدَرِ كَمَرَبِنْدِ تَوَامَانِ گِيرَد.
26. رَسَدِ زِ چَرخِ عَطَارِدِ هَزَارِ تَهْنِيَتَتِ،
 ۲۶ چو فِكْرَتَتِ صِفَتِ اَمْرِ كُن فَاكَانِ گِيرَد.
27. مُدَامِ دَرِ پَيِ طَعْنَسْتِ بَرِ حَسُوْدِ وِ عَدُوْتِ
 ۲۷ سِيَاكِ رَا مِحِ، اَزِ اَن رُوْزِ وِ شَبِ سِنَانِ گِيرَد.
28. فَلَكَ چو جَلُوْه كُنَانِ بِنُكْرَدِ سَنَدِ نُرَا،
 ۲۸ كَمِيْنَه پايگَهَشِ اَوْجِ كَهَكَشَانِ گِيرَد.
29. مَلَالَتِي كِه كَشِيْدِي سَعَادَتِي دِهَدَتِ،
 ۲۹ كِه مُشْتَرِي نَسَقِ كَارِ خَوْدِ اَزِ اَن گِيرَد.
30. اَزِ اِمْتِحَانِ تُو اَيَامِ رَا عَرَضِ اِيْنَسْتِ،
 ۳۰ كِه اَزِ صَفَايِ رِيَاضَتِ دِلَتِ نِشَانِ گِيرَد.
31. وَگَرِ نِه پايَهه مُصْحَفِ اَزِ اَن بَلَنْدَتَرَسْتِ،
 ۳۱ كِه رُوْزگارِ بَرِ او حَرْفِ اِمْتِحَانِ گِيرَد.
32. دَلِيْرِ دَرِ خِرَدِ اَن كَسِ بُوْدِ، كِه دَرِ هِمِه حَالِ
 ۳۲ نَخُسْتِ بِنُكْرَدِ، اَنگَه طَرِيْقِ اَن گِيرَد.
33. مَذَاقِ جَانَشِ زِ تَلْخِيءِ غَمِ شَوْدِ اِيْمَنْ،
 ۳۳ هَرِ اَن كِه شَكْرِ شُكْرِ تُو دَرِ دِهَانِ گِيرَد.
34. زِ عُمَرِ بَرِ خَوْرَدِ اَن كَسِ، كِه دَرِ جَمِيْعِ صِفَاتِ
 ۳۴ بَخْوِيْشِ بِنُكْرَدِ، اَنگَه طَرِيْقِ اَن گِيرَد.

15. چو شمع هر که بافشای راز شد مشغول،
 16. شبش زبانهء مقراض در زبان گیرد. ۱۵
 17. نجاست ساقیء مهروی من، که از سر مهر
 18. بنیم مسست خودش ساغر گران گیرد. ۱۶
 19. پیامی آوزد از یار، و در پیش جامی
 20. بشادیء رخ آن یارِ مهربان گیرد. ۱۷
 21. نَوایِ تجلیس ما را اگر گشود مُطرب،
 22. گهی طریقی عراق و گه اصفهان گیرد. ۱۸
 23. سِکندری، که مُقیمِ حریمِ او چون خضر
 24. ز فیضِ خاکِ دَرشِ عُمَرِ جاودان گیرد، ۱۹
 25. جمالِ چهرهء تأبیدِ شیخِ ابو اسحاق،
 26. که مُلکِ در قدمش زیبِ بوستان گیرد. ۲۰
 27. گهی که بر فلکِ سروری عروج کند،
 28. نُخست پایء خود فرقی فرقدان گیرد. ۲۱
 29. چراغِ دیدهء محمود شه، که دشمن را
 30. ز برقِ تیغِ وی آتش بده زبان گیرد. ۲۲
 31. باوجِ ماه رسد موجِ خون، چو تیغِ گشود؛
 32. بتیرِ چرخِ برد حمله، چون کمان گیرد. ۲۳
 33. عروسِ خاوری از شرمِ رأیِ آنورِ او
 34. بجایِ خود بود، آر راهِ قیروان گیرد. ۲۴

5. بَرَعَمِ زَاغِ سِيَه شَاهِبَازِ زَرِيِنِ يَالِ
 6. دَرِ اِيِنِ مُقَرَّنَسِ زَنُكَارِي اَشِيَانِ كِيَرَدِ؛
 7. بَبَرَمُكَاهِ چَمَنِ رَو، كِيَه خَوَشِ تَمَاشَايِسْتِ،
 8. كِيَه لَالَه كَاسَه نَسَرِيِنِ وَا رَغَوَانِ كِيَرَدِ.
 9. چِه حَالَتَسْتِ، كِيَه كُڤَلِ دَرِ چَمَنِ نُمَايِدِ رُخِ
 10. چِه آتِشَسْتِ، كِيَه دَرِ مُرَغِ صُبْحِ خَوَانِ كِيَرَدِ.
 11. چِه پَرَتَوَسْتِ، كِيَه نَوَرِ چِرَاغِ صُبْحِ دِهَدِ.
 12. چِه شُعْلَه اَسْتِ، كِيَه دَرِ شَمْعِ آسْمَانِ كِيَرَدِ.
 13. خِيَالِ شَاهِي اَكْثَرِ نِيَسْتِ دَرِ سَرِ حَافِظِ،
 14. چِرَا بَتِيغِ زَبَانِ عَرَصَه جَهَانِ كِيَرَدِ.
 15. صَبَا نِكْرِ، كِيَه دَمَادَمِ چَو رِنْدِ شَاهِدَبَازِ
 16. كِهِي لَبِ كُڤَلِ وَا كِه زُلفِ ضَيِيِرَانِ كِيَرَدِ.
 17. زِ اِتْحَادِ هَيُولِي وَا اِخْتِلَافِ صِيَوَرِ
 18. خِرَدِ زِ هَرِ كُڤَلِ نَوِ نَقْشِ صَدِ بِيَانِ كِيَرَدِ.
 19. مَنِ اَنْدَرِ اَنِ كِيَه: دَمِ كِيَسْتِ اِيِنِ مُبَارَكِ دَمِ،
 20. كِيَه وَقْتِ صُبْحِ دَرِ اِيِنِ تِيَرَه خَاكْدَانِ كِيَرَدِ.
 21. چِرَا بَصَدِ غَمِ وَا حَسْرَتِ سِيَهَرِ دَاثِرَه شَكْلِ
 22. مَرَا چَو نَقْطَه پَرُكَارِ دَرِ مِيَانِ كِيَرَدِ.
 23. ضَمِيِرِ دِلِ نَكْشَايِمِ بَكْسِ، مَرَا اَنِ بِه؛
 24. كِيَه رُوژْكَارِ غِيَوَرَسْتِ، نَاكْهَانِ كِيَرَدِ.

4. ای مَه چَرخِ مَعْدِلَتِ چَشمِ و چِراغِ عَالَمِ؛
5. بَادَه صَافِ دَائِمَتِ دَرِ قَدَحِ و پِيَالَه باد.
6. چَوَن بَنَوَايِ مِدَحَتَتِ زُهْرَه شَوَد تَرانَه سَازِ،
7. حَاسِدَتِ از سَمَاعِ آن هَمْدَمِ آهِ و نالَه باد.
8. نُه طَبَقِ سِپَهَرِ و آن قُرْصَه سِيمِ و زَرَکَه هَسْتِ
9. از لَبِ خِرَوَانِ حَشَبَتَتِ سَهْلَتَرِيْنِ نَوَالَه باد.
10. دُخْتَرِ فِکْرِ بِکْرِ مَن مَحْرَمِ مِدَحَتِ تُو شُدِ،
11. مَهْرِ چَنبِيْنِ عَروسِ را هَم بَكْفَتِ حَوَالَه باد.
12. حَافِظِ تُو دَرِ اَيْنِ غَزَلِ حُجَّتِ بَنَدَنگِي بَدادِ،
13. لُطْفِ عَبِيدِ پَرَوَرَتِ شَاهِدِ اَيْنِ قَبالَه باد.

279.

بَحرِ حِجَّتِ ۰ ۰ ۰ ۰ ، ۰ ۰ ۰ ۰ ، ۰ ۰ ۰ ۰ ، ۰ ۰ ۰ ۰

1. سَپِيْدَه دَمِ كِه صَبَا بَوِي لُطْفِ جَانِ كِيرَدِ،
2. چَمَنِ زِ لُطْفِ هَوَا نُكْتَه بَرِ جِنَانِ كِيرَدِ؛
3. هَزَارِ نُكْهَتِ كُودِ دَرِ چَمَنِ تُنُقِ بَنَدَدِ،
4. اُفُقِ زِ عَكْسِ شَفَقِ رَنُكِ كُؤْلِسْتَانِ كِيرَدِ؛
5. نَوَايِ چَنگِ بَدَانِ سَانِ زَنَدِ صَلايِ صَبوحِ،
6. كِه پِيرِ صَوْمَعَه رَاهِ دَرِ مُغَانِ كِيرَدِ؛
7. شَه سِپَهَرِ چَو زَزِيْنِ سِپَرِ كَشَدِ بَرِ (رُويِ،
8. بَتِيغِ صُبْحِ و عَمودِ اُفُقِ جَهَانِ كِيرَدِ؛

4. ز قاطعانِ طریقِ اینِ زمانِ شوئند ایمن
 قوافلِ دل و دافش، که مرَدِ راهِ رسید. ۴
5. عزیزِ مِضَرِ بَرِغَمِ برادرانِ غیور
 ز قَعْرِ چاهِ بَرِ آمَد، بَرِ اَوَجِ ماهِ رسید. ۵
6. مَجَاسَتِ صوفی، دَجَالِ شَکْلِ مُلْحَدِ کِیشِ
 بَکُو: بِسوز، که مَهْدی، دینِ پناهِ رسید. ۶
7. صبا بَکُو که: چها بَرِ سَرَمِ دَرِ اینِ غَمِ عِشَقِ
 ز آتِشِ دِلِ سوزانِ و دودِ آهِ رسید. ۷
8. ز شَوَقِ رُویِ تو شاها بَدینِ اَسیرِ فِراقِ
 هَمانِ رسید، کز آتِشِ بَرُویِ کاهِ رسید. ۸
9. مَرُورِ بَخواب، که حَافِظِ بَبارِگَاهِ قَبولِ
 ز وَرْدِ نِیمِ شَبِ و دَرَسِ صُبْحِگَاهِ رسید. ۹

بجر رجز - - - - -

1. دادِگرا نَرا فَلَکِ جُرْعَه‌گَشِ پِیاله باد،
 دُشَمَنِ دِلِسیاهِ نُو غَرَقَه بَخونِ چو لاله باد. ۱
2. دِرُوه کَاحِ رَفَعَتَتِ رَاسَتِ ز فَرَطِ اِرْتِفاعِ
 راهِ رَوانِ وَهَمِ را راهِ هَزارِ ساله باد. ۲
3. زُلفِ سیاهِ پُرْحَمَتِ چَشمِ و چِراغِ عَالَمَسَتِ،
 جانِ ز نَسیمِ دَوْلَتِشِ دَرِ شِکَنِ گُلاله باد. ۳

8. مَنَشْ بِاِخْرَقَهٗ پَشِيْنِ جَا اَنْدَرِ كَمَنْدِ اَرَمِ
 8 زِرّهٗ موئی، كِه مَثْرُكَانَش رَهٗ خَنْجَرُكُزَارَانِ زَدِ.
 9. نَظَرِ بَرِ قُرْعَهٗ تَوْفِيقِ وَ يَمِنْ دَوْلَتِ شَاهِسْتِ؛
 9 بَدِهٗ كَامِ دِلِ حَافِظِ، كِه فَالِ بَخْتِيَارَانِ زَدِ.
 10. شَهْنِشَاهِ مُظْفَرَفَرِ شُجَاعِ مُلْكِ وَ دِيْنِ مَنصُورِ،
 10 كِه جُوْدِ بِيْ دِرِيغَش خَنْدِهٗ بَرِ اَبَرِ بَهَارَانِ زَدِ.
 11. اَزِ اَنْ سَاعَتِ كِه جَامِ مَيِ بَدَسْتِ او مُشَرَّفِ شُدِ،
 11 زَمَانِهٗ سَاغَرِ شَادِي بَيَادِ مَيْكُسَارَانِ زَدِ.
 12. زِ شَبَشِيْرِ زَرَأَفْشَانَش ظَفَرِ اَنْ رُوْزِ بَدْرَخَشِيْدِ،
 12 كِه چُوْنِ خُوْرَشِيْدِ اَنْجَمِ سُوْزِ تَنَهَا بَرِ هَزَارَانِ زَدِ.
 13. دَوَامِ عُمُرِ وَ مُلْكِ او بِخَوَاهِ اَزِ لُطْفِ حَقِّ اِي دِلِ،
 13 كِه چَرَخِ اِيْنِ سَكَّهٗ دَوْلَتِ بَدُوْرِ رُوْزْكَارَانِ زَدِ.

277.

بِحْرِ مَجْنُوثِ - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. بِيَاكِهٗ رَايَتِ مَنصُورِ پَادِشَاهِ رَسِيْدِ،
 1 نَوِيْدِ فَتْحِ وَ بِيْشَارَتِ بِيْهَرِ وَ مَاهِ رَسِيْدِ.
 2. جَمَالِ بَخْتِ زِ رُوِي ظَفَرِ نِقَابِ اَنْدَاخْتِ،
 2 كَمَالِ عَدْلِ بَقَرِيَاْدِ دَاخْوَاهِ رَسِيْدِ.
 3. سِيْهَرِ دُوْرِ خَوْشِ اَكْنُوْنِ رَنْدِ، كِه مَاهِ اَمَدِ،
 3 جَهَانَ بَكَامِ دِلِ اَكْنُوْنِ رَسَدِ، كِه شَاهِ رَسِيْدِ.

7. جامِ مئی دی بلبت لافِ رَوانِ بَخشی زَد،
 ۷. آبِ مئی را لبِ جانِ بَخشِ رَوانِ افزا بُرَد.
 8. بَحْتِ بُلْبُلِ بَرِ حَافِظِ مَکُنِ از خَوشِ مَخْنی،
 ۸. پیشِ طَوطی نَتوانِ نَامِ هَزاراوا بُرَد.

276.

بجر هزج

1. سَکَرِ چَونِ خُسرِوِ خَاوَرِ عَلمِ بَرِ کَوفِساَرانِ زَد،
 ۱. بَدَسَتِ مَرَحَمَتِ یَاَرَمِ دَرِ اَمیدِواَرانِ زَد.
 2. چو پیشِ صُبحِ رَوشنِ شُدِ کِهِ حَالِ مَهرِ کَرَدونِ چِیست،
 ۲. بَرِ آمَدِ، خَنَدَه خَوشِ بَرِ غُرورِ کَامکارانِ زَد.
 3. نِگارَمِ دَوشِ دَرِ مَجلِیسِ بَعزَمِ رَقصِ چَونِ بَرِ خَاست،
 ۳. کِرِهِ بَکَشادِ از کِیسو و بَرِ دِلِهایِ یارانِ زَد.
 4. مَنِ از رَنکِ صَلاحِ آنِ دَمِ بَخونِ دِلِ بِشُستَمِ دَسْتِ،
 ۴. کِهِ چَشمِ بادِه پَیمایشِ صَلا بَرِ هوشیارانِ زَد.
 5. کُدامِ آهَنِ دِلِشِ آمُوختِ اینِ آئینِ عَیاری،
 ۵. کِهِ اوّلِ چَونِ بَرونِ آمَدِ، رَهِ شَبِ زَنده دارانِ زَد.
 6. خِیالِ شَهِسَوارِیِ پُختِ و شُدِ نائِکِ دِلِ مِسکینِ؛
 ۶. خُداوَندا نِکِهِ دَارشِ، کِهِ بَرِ قَلبِ سَوارانِ زَد.
 7. دَرِ آبِ و رَنکِ رُخسارِشِ چِهِ جانِ دادیم و خونِ خَورَدیم؛
 ۷. چو نَقشِشِ دَسْتِ دادِ، اوّلِ رَقَمِ بَرِ جانِ سِپارانِ زَد.

5. از این هوس که مرا دَسْتِ بَختِ کوتاهست،
 6. کیم بَسَرُو بَلَنَدِ تو دَسْتَرَسِ باشد،
 7. زه خَلاصِ جَا باشد آن غَرِیْقَتِ را،
 4. که سَیْلِ مَحْنَتِ عِشْقَشِ زِ پِیشِ و پَسِ باشد،
 7. هَرَارِ بَارِ شومِ آشنای، و دِیْگَرِ بَارِ
 7. مَرَا بَیْنَدِ و گَوِیْدِ که: این چه کَسِ باشد،

275.

بحر رمل - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. هوس باد بهارم بَسَرِ صَحْرَا بُرَدِ،
 1. باد بوی تو بِيَاوَرَدِ و قَرَارِ از ما بُرَدِ،
 2. هَرَجَا بود دلی، چَشْمِ تو بُرَدِ از رَاهَشِ،
 4. نه دِلِ خَسْتَه و بَیْمَارِ مَرَا تَنهَا بُرَدِ،
 3. آمد و کَرَمِ بَیْرَدِ آبِ رُحْمِ أَشْكِ چو سِیمِ،
 3. زَرِ بَرَزِ داد کسی کَامَدِ و این کالا بُرَدِ،
 4. دِلِ سَنگِیْنِ تُو را أَشْكِ مَنِ آوَرَدِ بَرَاهِ،
 4. سَنگِ را سَیْلِ تُو آندِ بَلَبِ دَرِیَا بُرَدِ،
 5. دوشِ دَوَقِ طَرَبِمِ سِلْسِلَهٗ شَوَقِ تو بَسْتِ،
 5. پایِ خَیْلِ خِرَدَمِ لَشْکَرِ غَمِ از جا بُرَدِ،
 6. راهِ ما غَمْرَهٗ آن تَرْکِ کِمَانِ آبرو رَدِ،
 4. رَحْمَتِ ما سُنْبُلِ آن سَرُو سَهیِ بَالَا بُرَدِ،

2. چه کنم، گر نکتم ناله و فریاد و فغان.
3. روز و شب غصه و غم می خورم، و چون نخورم.
4. چون ز دیدار تو دورم، بچه باشم دلشاد.
5. تا تو از چشم من سوخته دل دور شدی،
6. ای بسا چشمه خونین که دل از دیده کشاد.
7. از بن هر مژه صد قطره خون بیش چکد،
8. چون بر آرد دلم از دست فراق فریاد.
9. حافظ دلشده مستغرقی یادت شب و روز،
10. تو از این بنده دل رفته بکلی آزاد.

274.

بحر هجئت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. مرا بوصل تو گر زانکه دسترس باشد،
2. دگر ز طالع خویشم چه ملتمس باشد.
3. بر آستان تو غوغای عاشقان چه عجب.
4. که هرچجا شکرستان بود، مگس باشد.
5. چه حاجتست بشمشیر قتل عاشق را.
6. که نیمجان مرا یک گریشمه بس باشد.
7. اگر بهر دو جهان یک نفس زتم با دوست،
8. مرا ز هر دو جهان حاصل آن نفس باشد.

2. هَر كِه دِل دَر خَمِ چَوَثانِ سَر زُلفِ تو بَسْت،
- ۲ لاجَرَمِ گُوی صِفَتِ بَر سَر و پا می گَرَدَد.
3. گَر چِه بیداد و جفا می کُند آن دِلبَرِ ما،
- ۳ هَمچنانِ دَر پَی او دِل بَوفا می گَرَدَد.
4. از جَفایِ فَلكِ و غُصَّه دَوَراَنِ صَد بار
- ۴ بَر تَنمِ پیرَهَنِ صَبَرِ قبا می گَرَدَد.
5. دَر ضَعیفی و نِزارِی تَن بیچارَه مَن
- ۵ چو هِلالیستِ کِه اَنکُشتنُما می گَرَدَد.
6. بُلْبُلِ طَبَعِ مَن از فُرَقَتِ کُلزارِ رُخَش
- ۶ دیر گاهِیستِ کِه بی بَرکِ و نَوا می گَرَدَد.
7. چَند گُویم: مَرَوِ ای دِل زِ پَی نَفَسِ و هَوا،
- ۷ کین هَوائیستِ کِه دَر عَینِ خَطا می گَرَدَد.
8. بَهوادارِیست، ای سَروقِدِ لاله عِذار،
- ۸ بَس کِه آشُفتَه و سَرکُشتَه چو ما می گَرَدَد.
9. دِل حَافِظِ چو صَبا بَر سَر کُویِ تو مُقیم
- ۹ دَر دَمَنَدَسْت، و بَأمیدِ دَوا می گَرَدَد.

273.

بحر رمل - ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ -

1. می زَنمِ هَر نَفَسِ از دَسْتِ فِرَاقَتِ فَریاد؛
- ۱ آه اَگر نالَه زارَم نَرسانَد بَتو باد.

271.

بجر هجث --- ، --- ، --- ، ---

1. اَکَر خُدایِ کَسی را بَهَر کُناه بَکیرَد،
2. رَمین بَنالَه دَر آید، رَمانه آه بَکیرَد. ۱
3. بَرابَرَسَت کِه وُکوه پِیش حَضَرَتِ مَولی،
4. کُناه رَوی رَمین مِی کُنی، نَمی دانِی،
5. کِه ماه بَر فَلَک از شومِی کُناه بَکیرَد. ۳
6. تَو پاک دامنِی آری، ولی شَوَد پَییدا
7. کُناههایِ تَو نَرَد، کِه دانخواه بَکیرَد. ۴
8. شَبی زِ شَرَم کُنه مَن چنان بَکیرِم زاری،
9. کِه سَجَدَه کُناه مَن آن شَب هَمه کُناه بَکیرَد. ۵
10. کِه وَداع بَکیرِم بَدان مَثابه، کِه یار
11. بَهَر رَمین کِه رَوَد آبِ دیدَه راه بَکیرَد. ۶
12. چو شاه قَصِدِ هَلاک کَسی کُند، حَافِظ،
13. کِراسَت زَهَره و یارا کِه پِیش شاه بَکیرَد. ۷

272.

بجر رمل --- ، --- ، --- ، ---

1. سِر سَوَدایِ تَو اَندر سَرِ ما می کُردَد؛
2. بَین کِه اَندر سَرِ شوریدَه چها می کُردَد. ۱

7. خَزِينَه دِلِ حَافِظِ زِ كَوَهَرِ اَسْرَارِ
بِيَمِينِ عِشْقِ تُو سَرْمَايَه جَهَانِي دَا.

270.

بحر مضارع ---، ---، ---، ---

1. عِشْقَتِ نَه سَرَسَرِيَسْتِ كِه از سَر بَدَرِ شَوَد.
2. مِهْرَتِ نَه عَارِضِيَسْتِ كِه جَايِ دِگَرِ شَوَد.
3. عِشْقِ تُو دَرِ دَرُوْنَمِ و مِهْرِ تُو دَرِ دِلَمِ
4. با شِيْرِ اَنْدَرُوْنِ شُدِ و با جَانِ بَدَرِ شَوَد.
5. دَرْدِيَسْتِ دَرْدِ عِشْقِ كِه اَنْدَرِ عِلَاجِ او.
6. هَر چَنْدِ سَعِي بِيَشِ نُمَائِي، بَتَرِ شَوَد.
7. اوَّلِ يَكِي مَنَمِ كِه دَرِ اَيْنِ شَهْرِ هَرِ شَبِي
8. فَرِيَادِ مَنِ زِ عِشْقِ بَأَفْلَاقِ بَرِ شَوَد.
9. كَرِ زَانِكِه مَنِ سِرْشَكِ فِشَانَمِ بَزَنْدَه رُوَد.
10. كِشْتِ عِرَاقِ جُمْلَه بِيَكْبَارِ تَرِ شَوَد.
11. دِي دَرِ مِيَانِ زُلفِ بِيْدِيْدَمِ رُخِ نِگَارِ
12. بَرِ هِيَاْتِي، كِه اَبَرِ نُحَيْطِ قَمَرِ شَوَد.
13. كُفْتَمِ كِه: اِبْتِدَا كُنَمِ از بوسه: كُفْت: نِي:
14. بِيكُذَارِ تَا كِه مَاهِ زِ عَقْرَبِ بَدَرِ شَوَد.
15. حَافِظِ، بِيَادِ لَعْلَشِ اَكْرِ بَادَه مِي خَوْرِي،
16. مَكُذَارِ هَانِ، كِه مُدَّعِيَانِ رَا خَبَرِ شَوَد.

3. جامهء دازد ز لعل و نیم تاجی از حباب؛
- ۳ عقل و دانش می برد؛ تا ایمن از وی نغزید.
4. هر که آن تلخم دهد، حلوابها جانش دهم؛
- ۴ ور بُود پوشیده و پنهان بدوزخ، در روید.
5. دختری شکرده و تلخ و تیز و گُلرنگست و مسست،
- ۵ گُر بیابیدش، بسوی خانهء حافظ برید.

269.

بجر هجئت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. بُنفشه دوش بگل گفت و خوش نشانی داد
- ۱ که: تاب من بجهان طرهء فلانی داد.
2. دلم خزانهء آسرار بود، و دست قضا
- ۲ درش ببست و کلیدش بدلیستانی داد.
3. شکسته وار بدرگاهت آمدم، که طبیب
- ۳ بمومیائی لطف توام نشانی داد.
4. گذشت بر من مسکین و با رقیبان گفت:
- ۴ دریغ عاشق مَقنول من چه جانی داد.
5. نقش دُرست و دلش شاد باد و خاطر خوش،
- ۵ که دست دادش و یاریء ناتوانی داد.
6. برو معالجت خود کن ای نصیحت گوی؛
- ۶ شراب و شاهد شیرین کرا زبانی داد.

3. دَرِ اِنْتِظَارِ خَدَنُگَشِ هَمِي پَرَدِ دِلِ صَيِّدِ
 3. خِيَالِ اَن، كِه بَعَزَمِ شِكَارِ بَازِ آيَد.
 4. مُقِيمِ بَرِ سَرِ رَاهَشِ نِشِسْتَه اَم چُون كَرْدِ
 4. بَدَانِ هَوَس، كِه بَدِينِ رَهكُذَارِ بَازِ آيَد.
 5. اَكْر نَه دَرِ حَمِ چَوَكَانِ او رَوَدِ سَرِ مَن،
 5. زِ سَرِ چِه گُوِيَمِ و سَرِ خَوَدِ چِه كارِ بَازِ آيَد.
 6. دِلِي كِه بَا سَرِ زُلْفَيِنِ او قَرَارِي دَان،
 6. كُشَمَانِ مَبَرِ كِه دَرِ اَن دِلِ قَرَارِ بَازِ آيَد.
 7. سِرْشِكِ مَن نَزَنَدِ مَوْجِ دَرِ كَنَارِ چَو بَجَر،
 7. اَكْر مِيَانِ وَيَمِ دَرِ كَنَارِ بَازِ آيَد.
 8. چِه جَوَزَهَا كِه كَشِيدَنَدِ بُلْبُلَانِ اَزِ دِي
 8. بَبُويِ اَن، كِه دِگَرِ نَوَبَهَارِ بَازِ آيَد.
 9. زِ نَفْسِ بَنَدِ قِضَا هَسْتِ اُمِيدِ اَن، حَافِظِ،
 9. كِه هَمِچُو سَرُو بَدَسْتَمِ نِگَارِ بَازِ آيَد.

268.

بحر رمل

1. بَرِ سَرِ بَازَارِ جَانَبَازَانِ مُنَادِي مِي رَنَنَدِ:
 1. بِشَنُويَدِ اِي سَاكِنَانِ كُويِ جَانَانِ بِشَنُويَدِ:
 2. دُخْتَرِ رَزِ چَنَدِ رُوزِي شُدِ كِه اَزِ مَا كُغَمِ شُدَسْتِ:
 2. رَفْتِ تَا كُيَرَدِ سَرِ خَوَدِ: هَانِ و هَانِ، حَاضِرِ شُويَدِ.

4. سیرم ز جانِ خود بدِلِ دوستان؛ ولی
- ۴ بیچاره را چه چاره چو فرمان نمی رسد.
5. یعقوب را دو دیده ز حسرت سفید گشت،
- ۵ واوازه ز مضر بکنعان نمی رسد.
6. از آرزوت گشته گران بارِ غمِ دلَم؛
- ۶ آوخ که آرزو بمن آرزان نمی رسد.
7. تا صد هزار خار نمی روید از زمین،
- ۷ از گلبنی گلی بگلیستان نمی رسد.
8. از دست بُردِ جورِ زمانِ اهلِ فضل را
- ۸ این غصه بس، که دست سوی جان نمی رسد.
9. از حشمتِ اهلِ جهلِ بکیوان رسیده آند،
- ۹ جز آه اهلِ فضلِ بکیوان نمی رسد.
10. حافظِ صبور باش، که در راهِ عاشقی
- ۱۰ هر کس که جان نداد بجانان نمی رسد.

267.

بجر هجئت - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. زهی خُجسته زمانی که یار باز آید،
- ۱ بکامِ غمَزَدگانِ غمُکسار باز آید.
2. بپیشِ شاهِ خیالش کشیدم اَبَلقِ چشم
- ۲ بدان امید، که آن شهسوار باز آید.

265.

بحر مضارع ---و, ---و, ---و, ---و

1. آن را که جامِ صافی صَهَباش می دهند،
- میدان که در حَریمِ حَرَم جاش می دهند. ۱
2. صوفی، مَباش مُنکِرِ رندان، که سِرِّ عَشق
- روزِ آزل بَمَرْدَمِ قَلاش می دهند. ۲
3. ساقی، بِنیار بادَهء کُلرَنکِ مُشکبوی،
- کاربَابِ عَقَلِ زَحْمَتِ اَوْباش می دهند. ۳
4. از لَدَّتِ حَیاتِ نَدارَد تَمَتَّعی
- امروز هَر که وَعَدَه بَفَرْداش می دهند. ۴
5. حَافِظِ بَتَرکِ جَنَّتِ فِرْدَوْسِ می کند،
- گَر در حَریمِ وَصَلِ تَو مَأَواش می دهند. ۵

266.

بحر مضارع ---و, ---و, ---و, ---و

1. کارَمِ زِ دَوْرِ چَرخِ بَسامانِ نَمی رَسَد؛
- خون شد دِلَمِ زِ دَرْد، و بَدَرَمانِ نَمی رَسَد. ۱
2. با آن که خالِ کوی شُدَم هَمچو سَنک، هَنوز
- آبِ رُخَمِ هَمی رَوَد، و نانِ نَمی رَسَد. ۲
3. پَی پارَهء نَمی گَنَم از هَمیچِ اُسْتُخْوان،
- تا صد هَزارِ زَخَمِ بَدَنَدانِ نَمی رَسَد. ۳

7. سَخُنَ بَنَزِدِ سَخُنْدَانِ اَدَا مَكْنِ حَافِظِ،
 ۷ كِه نُخْفَه كَس دُر و كُوَهَر بَبَجَر و كَان نَبَرَد.

264.

بحر مضارع - - - - -

1. دِی پیرِ مِی فُروشِ، کِه دِکُرشِ بَخِیرِ بادِ،
 ۱ کُفتَا: شَرَابِ نِوشِ و عَمِ دِلِ بَبَرِ زِ یَاَدِ.
 2. کُفْتَمِ: بَبَادِ مِی دِهَدَمِ بَادَه نَامِ و نَنَثِ.
 ۲ کُفْتَا: قَبُولِ کُنِ سَخُنِ، و هَر چِه بادِ بادِ.
 3. سَوَدِ و زِیَانِ و مَایَه چو خِوَاهَدِ شُدَنِ زِ دَسْتِ،
 ۳ کُو بَهَرِ اِیْنِ مُعَامَلَه عَمَّکِیْنِ مَبَاشِ و شَادِ.
 4. بَادَاتِ بَدَسْتِ بَاشَدِ، اَکْثَرِ دِلِ نِهی بَهیچِ
 ۴ دَرِ مِعْرَضِی کِه نَخْتِ سُلَیْمَانِ رَوَدِ بَبَادِ.
 5. بِي خَارِ کُلِ نَبَاشَدِ و بِي نِیْشِ نِوشِ هَمِ؛
 ۵ تَدْبِیْرِ چِیْسْتِ وَضِعِ جَهَانِ اِیْنِ چُنِیْنِ فُتَادِ.
 6. پُر کُنِ زِ بَادَه جَامِ: دَمَادَمِ بِگُوشِ هُوشِ
 ۶ بَشْنُوْ اَزِ اَوْ حِکَايَتِ جَمَشِیْدِ و کِیْفُ بَادِ.
 7. حَافِظِ، کُتْرَتِ زِ پَنَدِ حَکِیْمَانِ مَلَالَتْسْتِ،
 ۷ کَوْتَه کُنِیْمِ قِصَه، کِه عُمَتِ دَرَازِ بَادِ.

6. با یار کجا نشینند آن، کو
۹. اندیشهء خاص و عام دارند.
7. خرم دل آن کسی، که فُحبت
۷. با یار علی الدوام دارند.
8. حافظ، چه دمی خوشست مجلس
۸. کاسباب طرب تمام دارند.

بحر هجنت ، - - - ، - - - ، - - - ، - - -

1. مَنْ وَ صَلَاحٍ وَ سَلَامَتٍ، كَسَّ اَیْنَ كُمانِ نَبَرَدِ.
۱. كِه كَسَّ بَرِنْدِ خَرابَاتِ ظَنِّ اَن نَبَرَدِ.
2. مَنْ اِیْنَ مَرَّعِ دِیَرینَه بَهْرِ اَن دَارَمِ،
۲. كِه زِیْرِ خِرْقَه كَشَمِ مَی كَسَّ اَیْنَ كُمانِ نَبَرَدِ.
3. مَباشِ غُرَه بَعِلمِ وَ عَمَلِ، فَقیه، مُدامِ،
۳. كِه هِیچَكَسِ زِ قِضایِ خُدايِ جَانِ نَبَرَدِ.
4. مَشَوِ فِرِیفتَهءِ رَنَكِ وَ بَوِ: قَدَحِ دَرِ كَشِ،
۴. كِه زَنَكِ عَمِ زِ دِلَتِ جُز مَی مِغانِ نَبَرَدِ.
5. اَكْرَجَه دِیدَه بُوَدِ پاسبانِ تُو ای دِلِ،
۵. بَهوشِ باشِ، كِه نَقْدِ تُو پاسبانِ نَبَرَدِ.
6. بَسَعی كوشِ، اَكْر مَزْدِ بایَدَتِ ای دِلِ؛
۶. كَسی كِه كارِ نَكْرَدِ، اَجْرِ رانَكانِ نَبَرَدِ.

5. تا مگر هنجو صبا باز بزلف تو رسم،
 6. حاصلم دوش بجز ناله شبگیر نبود.
 7. سر ز حیرت بدر میگذها برگردم،
 8. چون شناسای تو در صومعه یک پیر نبود.
 9. آن کشیدم ز تو ای آتش هجران، که چو شمع
 10. جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود.
 11. آیتی بود عذاب آنده حافظ بی تو،
 12. که بر هیچکسش حاجت تفسیر نبود.

262.

بجر هزج ---، ---، ---

1. دل شوق لبّت مُدام دارد؛
 2. یا رب ز لبّت چه کام دارد.
 3. جان شربتِ مِهر و بادۀ شوق
 4. در ساغرِ دل تمام دارد.
 5. سَوَدائی زلفِ یار دائم
 6. در دامِ بلا مقام دارد.
 7. تا صید کند دلی بشوخی،
 8. برگل ز بُنفشه دام دارد.
 9. آخر رسدم، که باز پُرسم،
 10. کان دلبَرِ ما چه نام دارد.

4. كُفِّرْ زُلْفَش رَه دین می زد، و آن سَنَكِّين دِل
 ۴ دَر رَهَش مَشَعَلَه از چَهْرَه بَر اَفْرُوخْتَه بود.
 5. دِل بَسِي خُون بَكْف آوَرَد، وَلِي دِيده بَرِيخْت:
 5 اَللَّه اَللَّه كِه تَلَف كَرَد و كِه اَنَدُوخْتَه بُون.
 6. يار مَفْرُوش بَدُنِّيَا، كِه بَسِي سَوَد نَكَرَد
 ۶ اَن كِه يوسُف بَرَزَر ناسِرَه بِفَرُوخْتَه بُون.
 7. كَرِچَه مِي كُفْت كِه: زَارَت بَكُشَم. مِي دِيَدَم،
 7 كِه نِهَانَش نَطَرِي بَا مَن دِلْسُوخْتَه بُون.
 8. كُفْت و خَوَش كُفْت: بَرَو، خِرَقَه بَسوزان حَافِظ. —
 8 يَا رَب اِيْن قَلْبِشِنَاسِي ز كِه اَمُوخْتَه بُون.
 ۸

261.

بحر رمل ۲۲ — ، ۳۳ — ، ۴۴ — ، ۵۵ —

1. قَتَلِ اِيْن خَسْتَه بَشَمَشِيرِ تُو تَقْدِيرِ نَبُود،
 1 وَر نَه از عَمْرَهء جَادِرِي تُو تَقْصِيرِ نَبُود.
 2. يَا رَب اَثِيْنَهء حُسْنِ تُو چِه جَوَهْر دَارَد،
 2 كِه دَر او آه مَرَا قُوْتِ تَأْثِيرِ نَبُود.
 3. مَن دِيوانه چُو زُلفِ تُو رَهَا مِي كَرَدَم،
 3 هِيچ لَانْفَتَرَم از حَلَقَهء زَنْجِيرِ نَبُود.
 4. نازَنِينْتَر ز قَدَتِ دَر چَمَن ناز نَرُسْت،
 4 خَوَشْتَر ا؛ نَقْشِ تُو دَر عَالَمِ تَصْوِيرِ نَبُود.
 ۴

2. بَسْ عَرَقَهُۥ بَخْرٍ وَصَلَّ، كَاخِرِ
- ۲ هَمَّ بِا سَرِّ حَالِ حَيْرَتِ آمَد.
3. نَهْ وَصَلَّ بِمَانَدٍ وَ نَهْ وَاصِل
- ۳ اَنْجَاءِ كِهْ خِيَالِ حَيْرَتِ آمَد.
4. اَزْ هَرِّ طَرْفِي كِهْ كُوشِ كَرْدَمِ،
- ۴ آوَازِ سُؤَالِ حَيْرَتِ آمَد.
5. يَكِ دِلِ بِنْمَاءِ كِهْ دَرِ رَهْ اَو
- ۵ بَرِ چِهْرَهْ نَهْ خَالِ حَيْرَتِ آمَد.
6. شُدْ مُنْهَزِمِ اَزْ كَمَالِ عِزَّتِ
- ۶ اَن رَا كِهْ جَلَالِ حَيْرَتِ آمَد.
7. سَرِّ تَا قَدَمِ وَجُودِ حَافِظِ
- ۷ دَرِ عِشْقِ نِهَالِ حَيْرَتِ آمَد.

بجر رمل - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. دوش می آمد و زُخساره بر آفروخته بود:
- ۱ تا نَجَا باز دِلِ عَمَزَدَهٗ سوخته بود:
2. رَسْمِ عَاشِقِ كُشِي وَ شِيَوَهٗ شَهْرَآشُوبِي
- ۲ جامهٔ بود، كِهْ بَرِ قَامَتِ او دُوخته بود.
3. جَانِ عُشَاقِ سِپِنْدِ رُخِ خَوْدِ مِي دَانِسْتِ،
- ۳ وَاَتِشِ چِهْرَهْ بَدِيْنِ كَارِ بَرِ آفروخته بود.

258.

بحر رمل --، --، --، --

1. هَرگِزَم نَقَشِ تُو از لَوْحِ دِل وُ جان نَرَوَد،
2. هَرگِز از يادِ مَن آن سَرُو حِرَمان نَرَوَد. ۱
3. از دِماغِ مَن سَرگُشته خِیالِ رُخِ تُو
4. بَجَفايِ فَلكِ وُ غُصَّه دَوَزان نَرَوَد. ۲
5. دَر آزلِ بَسَتِ دِلَم با سَرِ زُلُفتِ پِیَوُند،
6. تا اَبَد سَر نَكشَد وَز سَرِ پِیمان نَرَوَد. ۳
7. هَر چِه جُز بارِ غَمَتِ دَر دِلِ مِسکینِ مَنَسَت
8. بِرَوَد از دِلِ مَن، وَز دِلِ مَن آن نَرَوَد. ۴
9. آنچنان مِهرِ توأم دَر دِلِ وُ جان جای گِرفت،
10. کِه اَگر سَر بِرَوَد، مِهرِ تُو از جان نَرَوَد. ۵
11. گَر رَوَد از پِیِ خوبانِ دِلِ مَن، مَعَدورسَت؛
12. دَره دارَد؛ چِه کُند، گَزِ پِیِ دَرمان نَرَوَد. ۶
13. هَر کِه خواهَد کِه چو حَافِظِ نَشود سَرگُردان،
14. دِلِ بَخوبانِ نَدِهَد وَز پِیِ ایشان نَرَوَد. ۷

259.

بحر هزج --، --، --

1. عِشَقِ تُو نِهايِ حَیْرَتِ آمَد،
2. وَصَلِ تُو کَمالِ حَیْرَتِ آمَد. ۱

257.

بحر منسرح - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. حَافِظٌ خَلَوْتَ نِشِينِ دُوشِ بَمِیْخَانِهْ شُدِ:
- 1 از سَرِ پَیْمَانِ بِرَفْتِ، با سَرِ پَیْمَانِهْ شُدِ.
2. شَاهِدِ عَهْدِ شَبَابِ آمَدِهْ بُوْدَشِ بَخَوَابِ،
2. شَاهِدِ عَهْدِ شَبَابِ آمَدِهْ بُوْدَشِ بَخَوَابِ،
3. مُغْبِیْچَهْ مِی كُودَشْتِ رَاهِ زَنِ دِیْنِ وَ دِلِ:
3. مُغْبِیْچَهْ مِی كُودَشْتِ رَاهِ زَنِ دِیْنِ وَ دِلِ:
4. دَرِ پَیِ آنِ آشِنَا از هَمِهْ بَیْثَانِهْ شُدِ.
4. دَرِ پَیِ آنِ آشِنَا از هَمِهْ بَیْثَانِهْ شُدِ.
5. آتِشِ رُخْسَارِ كُودِ خِرْمَنِ بُلْبُلِ بِسُوخْتِ،
5. آتِشِ رُخْسَارِ كُودِ خِرْمَنِ بُلْبُلِ بِسُوخْتِ،
6. چِهْرَهْ خَنْدَانِ شَمْعِ آفْتِ پَرَوَانِهْ شُدِ.
6. چِهْرَهْ خَنْدَانِ شَمْعِ آفْتِ پَرَوَانِهْ شُدِ.
7. كِرِیَهْ شَامِ وَ سَكَرِ شُكْرِ كِهْ ضَاعِ نَكَشْتِ،
7. كِرِیَهْ شَامِ وَ سَكَرِ شُكْرِ كِهْ ضَاعِ نَكَشْتِ،
8. قَطْرَهْ بَارَانِ مَا كُودِهَرِ یَكْدَانِهْ شُدِ.
8. قَطْرَهْ بَارَانِ مَا كُودِهَرِ یَكْدَانِهْ شُدِ.
9. صُوفِیَّ مَجْنُونِ، كِهْ دِی جَامِ وَ قَدَحِ مِی شِكَسْتِ،
9. صُوفِیَّ مَجْنُونِ، كِهْ دِی جَامِ وَ قَدَحِ مِی شِكَسْتِ،
10. دُوشِ بَیْكَ جُرْعَهْ مِی عَاقِلِ وَ فَرَزَانِهْ شُدِ.
10. دُوشِ بَیْكَ جُرْعَهْ مِی عَاقِلِ وَ فَرَزَانِهْ شُدِ.
11. نَرَكْسِ سَاقِیِ بِخَوَانْدِ آیْتِ اَفْسُونْگَرِیِ،
11. نَرَكْسِ سَاقِیِ بِخَوَانْدِ آیْتِ اَفْسُونْگَرِیِ،
12. حَلَقَهْ اَوْرَادِ مَا مَجْلِیْسِ اَفْسَانِهْ شُدِ.
12. حَلَقَهْ اَوْرَادِ مَا مَجْلِیْسِ اَفْسَانِهْ شُدِ.
13. مَنزِلِ حَافِظِ كُنُونِ بَرْمَكِهْ پَادِشَاسْتِ،
13. مَنزِلِ حَافِظِ كُنُونِ بَرْمَكِهْ پَادِشَاسْتِ،
14. دِلِ بَرِ دِلْدَارِ رَفْتِ، جَانِ بَرِ جَانَانِهْ شُدِ.
14. دِلِ بَرِ دِلْدَارِ رَفْتِ، جَانِ بَرِ جَانَانِهْ شُدِ.

258.

بجر رمل --, --, --, --

1. هَرُگِزِم نَفْشِ تُو از لَوْحِ دِل وُ جان نَرَوَد،
2. هَرُگِز از يادِ مَن آن سَرُو خِرامان نَرَوَد. ۱
3. از دَماعِ مَن سَرُگُشته خِيالِ رُخِ تُو
4. بَجَفایِ فَلَکِ وُ غُصَّه دَوَزان نَرَوَد. ۲
5. دَر اَزَلِ بَسْتِ دِلَم با سَرِ زُلْفَتِ پَيوُند،
6. تا اَبَدِ سَرِ نَکَشَد وُز سَرِ پَيمان نَرَوَد. ۳
7. هَر چِه جُز بارِ غَمَتِ دَر دِلِ مِسکِينِ مَنسَت
8. بِرَوَد از دِلِ مَن، وُز دِلِ مَن آن نَرَوَد. ۴
9. آنچنان مِهَرِ توأمِ دَر دِلِ وُ جان جايِ کِرْفَت،
10. کِه اَکْثَرِ سَرِ بِرَوَد، مِهَرِ تُو از جان نَرَوَد. ۵
11. کَر رَوَد از پَيِ خُوبانِ دِلِ مَن، مَعْدورسَت؛
12. دَرَدِ دارَد؛ چِه کُند، کَر پَيِ دَرمان نَرَوَد. ۶
13. هَر کِه خواهَد کِه چو حافِظِ نَشود سَرُگُردان،
14. دِلِ بَخُوبانِ نَدِهَد وُز پَيِ ايشان نَرَوَد. ۷

259.

بجر هزج --, --, --

1. عِشْقِ تُو نِهايِ حَيْرَتِ آمَد،
2. وَصَلِ تُو کَمالِ حَيْرَتِ آمَد. ۱

257.

بحر منسرح - - - - -
 - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. حَافِظِ خَلْوَتِ نِشِينِ دُوشِ بَمِیْخَانِهْ شُدِ:
- از سَرِ پَیْمَانِ بِرَفْتِ، با سَرِ پَیْمَانِهْ شُدِ. ۱
2. شَاهِدِ عَهْدِ شَبَابِ آمَدِهْ بُوْدَشِ بَخْوَابِ:
- باز بِپَیْرَانِهْ سَرِ عَاشِقِ و دِیْوَانِهْ شُدِ. ۲
3. مُغَبَّحَهْ مِی كُذْشَتِ رَاهِ زَنِ دِیْنِ و دِلِ:
- دَرِ پَیِ آنِ آشِنَا از هَمِهْ بَیْثَانِهْ شُدِ. ۳
4. آتِشِ رُخْسَارِ كُذِ خِرْمَنِ بُلْبُلِ بِسُوخْتِ:
- چِهْرَهْ خَنْدَانِ شَمْعِ آفَتِ پَرَوَانِهْ شُدِ. ۴
5. گِرِیَهْ شَامِ و سَكْرِ شُكْرِ كِهْ ضَاعِ نَكْشَتِ:
- قَطْرَهْ بَارَانِ مَا كُوْهَرِ یَكْدَانِهْ شُدِ. ۵
6. صُوفِیَّ مَجْنُونِ، كِهْ دِی جَامِ و قَدَحِ مِی شِكَسْتِ:
- دُوشِ بَیْكَ جُرْعَهْ مِی عَاقِلِ و فَرَزَانِهْ شُدِ. ۶
7. نَرُگِی سَاقِی بِخَوَانْدِ آیْتِ اَفْسُونْگَرِی:
- حَلَقَهْ اَوْرَانِ مَا مَجْلِیْسِ اَفْسَانِهْ شُدِ. ۷
8. مَنزَلِ حَافِظِ كُنُونِ بَرْمَكِهْ پَادِشَاسْتِ:
- دِلِ بَرِ دِلْدَارِ رَفْتِ، جَانِ بَرِ جَانَانِهْ شُدِ. ۸

258.

بجر رمل - - - - -

1. هَرگِزَم نَفْشِ تُو از لَوَحِ دِل وُ جان نَرَوَد،
2. هَرگِز از يادِ مَن آن سَرُو خِرامان نَرَوَد. ۱
3. از دَماعِ مَن سَرگُشته خِيالِ رُخِ تُو
4. بَجفايِ فَلكِ وُ غُصَّه دَوَزان نَرَوَد. ۲
5. دَر اَزَلِ بَسْتِ دِلِم با سَرِ زُلْفَتِ پَيُونَد،
6. تا اَبَدِ سَر نَكشَد وَز سَرِ پَيِمان نَرَوَد. ۳
7. هَر چِه جُز بارِ غَمَتِ دَر دِلِ مِسكينِ مَنَسْت
8. بِرَوَد از دِلِ مَن، وَز دِلِ مَن آن نَرَوَد. ۴
9. آنچنان مِهَرِ تُوام دَر دِلِ وُ جان جايِ كِرِفْت،
10. كِه اَكْثَر سَرِ بِرَوَد، مِهَرِ تُو از جان نَرَوَد. ۵
11. كَر رَوَد از پَيِ خُوبانِ دِلِ مَن، مَعذُورَسْت؛
12. دَرَدِ دَارَد؛ چِه كُند، كَر پَيِ دَرمان نَرَوَد. ۶
13. هَر كِه خِواهد كِه چُو حافِظِ نَشُود سَرگُردان،
14. دِلِ بَخُوبانِ نَدِهَد وَز پَيِ ايشان نَرَوَد. ۷

259.

بجر هزج - - - - -

1. عِشْقِ تُو نِهاهِ حَيِّرتِ آمَد،
- وَصَلِّ تُو كِمالِ حَيِّرتِ آمَد. ۱

بحر منسرح - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. حَافِظٌ خَلَوْتَ نِشِينِ دُوشِ بَمِخَانِهْ شُدْ؛
- از سَرِ پَیْمَانِ بَرَفْتِ، با سَرِ پَیْمَانِهْ شُد. ۱
2. شَاهِدِ عَهْدِ شَبَابِ آمَدِهْ بُوْدَشِ بَخَوَابِ،
- باز بَپَیْرانِه سَرِ عَاشِقِ و دِیوانِه شُد. ۲
3. مُغَبَّحَهءِ مِی كُذْشْتِ رَاهِزَنِ دِیْنِ و دِلِ؛
- دَر پَیِ آنِ آشِنَا از هَمِه بَیْثانِه شُد. ۳
4. آتِشِ رُخْساَرِ كُذْ خِرْمَنِ بُلْبُلِ بِسُوخْتِ،
- چَهْرَهءِ خَنْدَانِ شَمْعِ آفْتِ پَرَوانِه شُد. ۴
5. كَرِیَهءِ شامِ و سَكْرِ شُكْرِ كِه ضاعِ نَكْشْتِ،
- قَطْرَهءِ بارانِ ما كُوهَرِ یَكْدانِه شُد. ۵
6. صوفِءِ مَجْنُونِ، كِه دِی جامِ و قَدَحِ مِی شِكْسْتِ،
- دُوشِ بَیَكِ جُرْعَهءِ مِی عاقِلِ و فَرزانِه شُد. ۶
7. نَرَكْسِ ساقِی بِخَوانْدِ آیْتِ اَفْسونُكْرِی،
- حَلَقَهءِ اَوْرانِ ما مَجْلِسِ اَفْسانِه شُد. ۷
8. مَنزِلِ حافِظِ كُنُونِ بَرْمَكِه پادِشاسْتِ،
- دِلِ بَرِ دِلدارِ رَفْتِ، جانِ بَرِ جانانِه شُد. ۸

3. مپوش روی و مشو در خط از تفرج خلق،
- ۳ که خواند خط تو بر رو و ان یکاد و دمید.
4. مگر نسیم تانت صبح در چمن بگذشت،
- ۴ که گل بوی تو بر تن چو صبح جامه درید.
5. نبود چنک و رباب و گل و نبید، که بود
- ۵ گل وجود من آغشته گلاب و نبید.
6. بیا که با تو بگویم غم و ملالت دل،
- ۶ چرا که بی تو ندارم مجال گفت و شنید.
7. بهای وصل تو گر جان بود، خریدارم،
- ۷ که جنس خوب مبصر بهر چه دید خرید.
8. مریز آب سرشکم، که بی تو (دور از تو)
- ۸ چو باد می شد و در خاک راه می غلطید.
9. چو ماه روی تو در شام زلف می دیدم،
- ۹ شبم بروی تو روشن چو روز می گردید.
10. بلب رسید مرا جان، و بر نیامد کام؛
- ۱۰ بسر رسید آمیدم، طلب بسر نرسید.
11. ز شوق روی تو حافظ نوشت حرفی چند؛
- ۱۱ بخوان بنظمش و در گوش کن چو مروارید.

4. رَهَزَن دَهْر فَخْفَتَسْت؛ مَشُو اِيْمِن از او،
4. اَكْر اِمْرُوَز ذَبْرَدَسْت، كِه فَرْدَا بِيَرَد.
5. دَر خِيَال اَيْن هَمِه لُعْبَت بَهَوَس مِي بَاَزَم،
5. بُو كِه صَاحِبِ نَظَرِي نَامِ تَمَاشَا بِيَرَد.
6. عِلْم و فَضْلِي، كِه بَچِل سَال دِلَم جَمْع آوَرَد،
6. تَرَسَم اَن نَرُكْسِ مَسْتَانِه بِيَعْمَا بِيَرَد.
7. سِخَر بَا مُعْجِزِه پَهَلُو نَزَنَد؛ اِيْمِن بَاش؛
7. سَاِمِرِي كِيَسْت، كِه دَسْت از يَدِ بِيَضَا بِيَرَد.
8. رَاهِ عِشْقِ اَرْچِه كَمِيْن گَاهِ كَمَا نَدَارَا نَسْت،
8. هَر كِه دَا نِسْتِه رَوَد، صَرْفِه زِ اَعْدَا بِيَرَد.
9. جَامِ مِيْنَائِيءِ مِي سَدِ رَه تَنَكْهَدِ لِيَسْت؛
9. مِيَه از دَسْت، كِه سِيَلِ غَمْتِ از جَا بِيَرَد.
10. حَافِظ، اَر جَان طَلَبَدِ عَمْرَهءِ مَسْتَانَهءِ يَار،
10. خَانِه از غَيْرِ بِيَرْدَا زِ و بِيَهَل، تَا بِيَرَد.

256.

بجر هجنتت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. جَهَان بَرِ اَبْرُوِي عِيدِ از هِلَالِ و سَمِه كَشِيْد،
1. هِلَالِ عِيدِ بَرِ اَبْرُوِي يَار بَايَدِ دِيْد.
2. شِكْسْتِه كَشْتِ چُو پُشْتِ هِلَالِ قَامَتِ مَن،
2. كَمَانِ اَبْرُوِي يَارَمِ چُو و سَمِه بَا ز كَشِيْد.

4. مُحْتَشَمِ دَارِ دِلَمِ، کَیْنِ مَكْسِ قَنْدِ پَرَسْتِ
- ۴ تا هَوَادارِ تَوْ شُدِ فَرِّ هُمَائِی دَارَدِ.
5. از عَدَالَتِ نَبُودِ دُورِ، اَكْرَشِ پُرْسَدِ حَالِ
- 5 پادشاهی که بَهْمَسایه گدائی دَارَدِ.
6. اَشْكِ خُونِیْنِ بِنُمُودَمِ بَطْبِیْبَانِ؛ كُفَّتَنْدِ:
- ۶ دَرْدِ عِشْقَسْتِ، وَ جِکْرَسُوزِ دَوَائِی دَارَدِ.
7. سِتَمِ از عَمْرَه مِیَامُوزِ، کِه دَر مَذْهَبِ عِشْقِ
- ۷ هَر عَمَلِ اَجْرِی وَ هَر کَرْدَه جَزَائِی دَارَدِ.
8. نَغَزِ كُفْتُ آن بُتِ تَرَسَابِچَه، بادَه فُرُوشِ:
- ۸ شادِی، رُویِ کَسی خُورِ کِه صَفَائِی دَارَدِ.
9. خُسْرُوا حَافِیْظِ دَرگَاهِ نِشِیْنِ فَاتِحَه خِوَانَدِ،
- ۹ وَز زَبَانِ تَوْ تَمَنَائِی دُعَائِی دَارَدِ.

255.

بحر رمل - - - - -، - - - - -، - - - - -، - - - - -

1. نِیْسْتِ دَر شَهْرِ نِکَارِی کِه دِلِ مَآ بِیْرَدِ؛
- ۱ بَجْتَمِ آر یارِ شُودِ، رَخْتَمِ از اِیْنجا بِیْرَدِ.
2. کُو حَرِیْفِی گِشِ سَرْمَسْتِ، کِه پِیْشِ کَرَمَشِ
- ۲ عَاشِقِ سُوخْتَه دِلِ نَامِ تَمَنَّا بِیْرَدِ.
3. باعْبَانَا زِ حَزَانِ بِیْخَبَرَتِ مِی بِیْنَمِ؛
- ۳ آه از آن رُوزِ کِه بَادَتِ کُلِ رَعْنَا بِیْرَدِ.

2. کامم از تلخیء غم چون زهر گشت:
- ۲ بانگِ نوش باده‌خواران یاد باد.
3. گرچه یاران فارغند از یادِ من،
- ۳ از من ایشان را هزاران یاد باد.
4. مُبتلا گشتم در این بندِ بلا
- ۴ کوششِ آن حق‌گزاران یاد باد.
5. گرچه صد رودست در چشمِ مدام،
- ۵ زنده‌رود باغکاران یاد باد.
6. نیک در تدبیرِ غم درمآئده‌ام؛
- ۶ رازِ حافظِ بعد از این ناگفته ماند.
7. چارهء آن غمگساران یاد باد.
- ۷ ای دریغ آن رازداران یاد باد.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. مُطربِ عشقِ عجب ساز و نوائی دارد.
- ۱ نقشِ هر نغمه که زد راه بجائی دارد.
2. عالم از نالهء عشاق مبادا خالی،
- ۲ که خوش‌آهنگ و فرح‌بخش صدائی دارد.
3. پیرِ دُردی‌کشِ ما گرچه ندارد زر و زور،
- ۳ خوش عطابخش و خطاپوش خدائی دارد.

252.

بجر رمل - - - - -

- 1.] بوی مُشک از خُتن بادِ صبا می آید؛
- این چه بادستِ کز او بویِ شما می آید. ۱
2. نُکْهَتِ مُشکِ خُتن می دَمَد از جیبِ نَسیم؛
- کاروانی مَکَر از مُلکِ خَطَا می آید. ۲
3. بَر نَدارم دِل از او، تا دَرَوَد جان زِ تَنَم؛
- گوشِ کُن کز سَخْنَم بویِ وَفا می آید. ۳
4. پیشِ تیرِ عَمَشِ ای دِل سِپَر از سینه مَساز؛
- دیده بَر بِنَد، که پَیکان زِ هَوَا می آید. ۴
5. عِشْقِ اَبْرویِ تو پَیُوسْتَه مَرا می پُرسَد؛
- پادشاهِ یَسْت که یادش زِ گُدا می آید. ۵
6. بَس که از اَشکِ مَنَتِ پایِ فِرو رَفْت بَکَل؛
- مَرْدَمِ چَشمِ مَرا از تو حَیا می آید. ۶
7. حَافِظ از بادِ مَپَرهیز، که گُل باز بَباغ
- از پَی عَیشِ بَصَدِ بَرک و نَوا می آید. [۷

253.

بجر رمل - - - - -

1. روزِ وَصَلِ دوستدارانِ یادِ باد،
- یادِ بادِ آن روزگارانِ یادِ باد. ۱

9. نُكْهَتِ جان بَجَش دَارَد خَاكِ كَوِي دِلْبِرَانِ؛
 عاشقان اینجا مَشام عَقْل مُشکین کَرْدَه اَنَد. ۹
 10. شِعْر حَافِظ رَا، کِه یَکَسَر وَصِفِ اِحْسَانِ شِمَاسْتِ،
 هَر کُجا بِشَنیدِه اَنَد از صِدقِ تَحْسینِ کَرْدَه اَنَد. ۱۰

251.

بحر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

- 1.] صَوْرَتِ خَوْبَتِ نِکَارا خَوشِ بَآئینِ بَسْتِه اَنَد،
 کَوِثِیا نَقْشِ لَبَتِ از جَانِ شِیرینِ بَسْتِه اَنَد. ۱
 2. خَطِّ سَبزِ وُ عَارَضَتِ بَسِ خَوبِ و دِلْکَشِ یافْتَمِ،
 سَایبانِ از کَرْدِ عَنبرِ کَرْدِ نَسْرینِ بَسْتِه اَنَد. ۲
 3. از بَرایِ مَقْدَمِ خَیَلِ خِیالَتِ مَرْدُمانِ
 زاشِکِ رَنگینِ دَرِ دِیَارِ دیدِه آئینِ بَسْتِه اَنَد. ۳
 4. کَارِ زُلفِ نُسْتِ مُشْکِ اَفْشانی، اَمّا حَالیّا
 مَصْلَحَتِ را تَهْمَتی بَرِ نَافَه چِینِ بَسْتِه اَنَد. ۴
 5. یا رَبِ آن رَوِیَسْتِ و دَرِ پیرامَنَشِ بَنَدِ کُلاهِ،
 یا بَکَرْدِ ماهِ تابانِ عِقْدِ پَرَوینِ بَسْتِه اَنَد. ۵
 6. جُمْلَه وَصِفِ عِشْقِ مَنِ بُوَدَسْتِ و حُسنِ رَویِ او
 پِیشِ از اینِ آنْها، کِه بَرِ فَرهادِ و شِیرینِ بَسْتِه اَنَد. ۶
 7. حَافِظًا مَحْضِ حَقِیْقَتِ کَوِي یَعْنی سِرِّ عِشْقِ؛
 عَیْرِ از اینِ دِیْکَرِ خِیالاتی بَنگِمینِ بَسْتِه اَنَد. [۷

40. گویند دگر خیرش در خیلِ عشق‌بازان
هر جا که نامِ حافظِ دَرِ آنجمن بر آید. ۱۰

250.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. نسبتِ رویتِ آگر با ماه و پروین کرده آند.
- ۱ صورتی نا دیده اِطلاقی بتخمین کرده آند.
2. شمه از داستانِ عشقِ شورانگیز ماست
- ۲ آن حکایتها که از فرهاد و شیرین کرده آند.
3. ساقیا می ده، که با حکم ازک تدبیر نیست:
- ۳ قابلِ تغییر نبود آن چه تعیین کرده آند.
4. هیچ مُرگانِ دراز و غمزه جادو نکرد
- ۴ آن چه آن خال سیاه و زلفِ مشکین کرده آند.
5. در سفالین کاسه رندان بخواری منگرید،
- ۵ کین حریفان خدمتِ جام جهان بین کرده آند.
6. از خرد بیگانه چون داند اندر بر کشید
- ۶ دخترِ رز را، که نقدِ عقل کابین کرده آند.
7. خاکیان بی بهره آند از جرعه کاسِ الکرام:
- ۷ این تناولِ پین، که با عشاقِ مسکین کرده آند.
8. شهپر زاغ و زغن زیبای صید و قید نیست.
- ۸ این کرامت همزه شهباز و شاهین کرده آند.

249.

بجر مضارع $\text{---}\ddot{\text{u}}\text{---}, \text{---}\ddot{\text{u}}\text{---}, \text{---}\ddot{\text{u}}\text{---}$

1. دَسْت از طَلَب نَدَارَم، تا کَام مَن بَر آید،
1. یا تَن رَسَد بَجَانان، یا جان زِ تَن بَر آید.
2. هَر دَم چو بوی وَفایان نَتوان گِرِفْت یاری،
2. مائیم و خاكِ کویَش، تا جان زِ تَن بَر آید.
3. جان بَر لَبَسْت و حَسْرَت دَر دِل، که از دَهانش
3. نَگِرَفْتَه هیچ کامی جان از بَدَن بَر آید.
4. از حَسْرَتِ دَهانش آید بَتَنگِ جانم؛
4. خَوَد کامِ تَنگِ دَسْتان کَمی زان دَهان بَر آید.
5. بِکَشای تُرْبَت مَن بَعَد از وَفات و بِنِگَر،
5. کَز آتشِ دَر و نَم دود از کَفَن بَر آید.
6. بَر خیز، تا چَمَن را از قِامَت و قِیامَت
6. هَم سَرُو دَر بَر آید هَم نازُون بَر آید.
7. بَر بویِ آن کِه دَر باغ یابَد کُلّی چو رویت،
7. آید نَسیم و هَر دَم گِرَد چَمَن بَر آید.
8. بِنمای رو، کِه خَلقی وَالِه شَوَند و حَیران؛
8. بِکَشای لَب، کِه فَریاد از مَرَد و زَن بَر آید.
9. هَر یَک شِکَسْتِ زُلْفَت پَنچاه شَسْت دارد؛
9. چون این دِل شِکَسْتَه با آن شِکَن بَر آید.

بجر مضارع ---, ---, ---, ---

1. ای پسته تو خنده زده بر حدیث قند،
مشتاقم، از برای خدا یک شکر بخند. ۱
2. جایی که یار من بشکر خنده دم زند،
ای پسته کیستی تو خدا را بخود هخند. ۲
3. طوبی ز قامت تو نیارد که دم زند،
زین قصه بگذرم، که سخن می شود بلند. ۳
4. گر طیره می نمائی وگر طعنه می زنی،
ما نیستیم معتقد مرد خود پسند. ۴
5. زاشفتگی حال من آگاه کی شود
آن را، که دل نکشت گرفتار این کمند. ۵
6. خواهی که بر نخیروت از دیده رود خون،
دل در وفای خعبت رود گسان مبند. ۶
7. بازار شوق گرم شد، آن شمع رخ نجاست،
تا جان و دل بر آتش رویش کنم سپند. ۷
8. حافظ، چو ترک عمزه ترکان نمی کنی،
دانی نجاست جای تو خوارزم یا خجند. ۸

247.

8. صَبَا از عِشْقِ مَنْ رَمَزِي بِگُو با خُسْرُو خوبان،
 ۸ كِه صَد جَمَشِيد و كَيْخُسْرُو غُلام كَمْتَرِين دَارَد؛
 9. وَگَر گُوِيَد: نَمِي خَوَاهَم چو حَافِظِ عَاشِقِ مُفْلِس.
 9 بِيگُوئِيَدش كِه: سُلْطَانِي گَدَائِي هَمْنِشِين دَارَد. ۹

247.

بحر هزج - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. دِيرَسْت كِه دِلدار پِيَامِي نَفِرَسْتاد،
 ۱ نَنوِشْت كَلَامِي و سَلَامِي نَفِرَسْتاد.
 2. صَد نَامِه فِرَسْتادَم، و آن شاه سُوَاران
 ۲ پِيَكِي نَدَوَانِيد و پِيَامِي نَفِرَسْتاد.
 3. سَوِي مَنِ وَحَشِي صِفْتِ عَقْدَرَمِيدِه
 ۳ آهَوَرُوْشِي كَبِكِ خِرَامِي نَفِرَسْتاد.
 4. دَانِسْت كِه خَوَاهَد شُدَنَم مَرْغِ دِل از دَسْت،
 ۴ وَزْ آن خَطِ چَوْن سِلْسِلِه دَامِي نَفِرَسْتاد.
 5. فَرِيَاد كِه آن سَاقِي شَكْرَلِبِ سَرْمَسْت
 ۵ دَانِسْت كِه مَخْمُورَم، و جَامِي نَفِرَسْتاد.
 6. چُنَان كِه زَدَم لَافِ كَرَامات و مَقَامات،
 ۶ هِيچَم خَبَر از هِيچ مَقَامِي نَفِرَسْتاد.
 7. حَافِظِ بَادَبِ باش، كِه واخِواست نَباشَد،
 ۷ گَر شاه پِيَامِي بَغلامِي نَفِرَسْتاد.

9. زِ رَشَكِ تَارِ زُلْفِ يَارِ بَرِ بَادِ هَوَا مِي دَاد
 4. صَبَا هَر نَاقَهٗ مُشْكِينِ، كِه از تاتار مِي آوَرَد.
 10. عَجَب مِي دَاشْتَم دِي شَبِ زِ حَافِظِ جَامِ وِ پَيْمَانَهٗ
 10. وَلِي بَخْتِي نَمِي كَرْدَم، كِه صَوْفِي وار مِي آوَرَد.

بجر هزج -----, -----, -----, -----

1. هَر آن كُو خَاطِرِ جَمُوعِ وِ يَارِ نَازَنِينِ دَارَد،
 1. سَعَادَتِ هَمْدَمِ او كَشْتِ وِ دَوْلَتِ هَمْنِشِينِ دَارَد.
 2. حَرِيمِ عِشْقِ رَا دَر كِه بَسِي بِالْأَثَرِ از عَقْلَسْتِ؛
 2. كَسِي آن آسْتانِ بوسَد، كِه جانِ دَر آسْتِينِ دَارَد.
 3. دَهانِ تَنَكِ شِيرِينَشِ مَكْرِ مَهْرِ سَلِيْمَانَسْتِ،
 3. كِه نَقْشِ خَاتَمِ لَعْلَشِ جَهانِ زِيَرِ نِكِينِ دَارَد.
 4. لَبِ لَعْلِ وُ حَطِ مُشْكِينِ چو آئِشِ هَسْتِ وِ اِينَشِ هَسْتِ،
 4. بِنَازَمِ دِلْبَرِ خُودِ رَا كِه حُسْنَشِ آنِ وِ اِينِ دَارَد.
 5. چو بَرِ رُويِ زَمِينِ باشِي، تُوَانائِي غَنِيمَتِ دانِ،
 5. كِه دُورَانِ نائُوَانِيها بَسِي زِيَرِ زَمِينِ دَارَد.
 6. بَجْوَاريِ مَنِكْرِ اِي مُنْعِمِ صَعِيفانِ وِ كَحِيفانِ رَا،
 4. كِه صَدْرِ هَجَلِسِ عِرَّتِ فَقِيرِ رَهْنِشِينِ دَارَد.
 7. بَلَاغَرْدانِ جانِ وُ تَنِ دُعَايِ مُسْتَمْدانَسْتِ؛
 7. كِه بِيئِدِ خَيْرِ از آن خِرْمَنِ، كِه نَنَكِ از خُوشه چِينِ دَارَد.

7. حَافِظٌ از چَشْمَهٗ حِكْمَتِ بَكْفِ آوَرِ جَامِی،
بُو كِه از لَوْحِ دِلْتِ نَقْشِ جَهَالَتِ بَرَوَد. ۷

245.

بِحَرْجِ هَزَجِ

1. صَبَا وَفَتٍ سَكَّرَ بُوئِی زِ زُلْفِ یَارِ مِی آوَرَد،
۱ دِلِ دِیَوَانَهٗ مَا رَا زِ نَوِ دَرِ كَارِ مِی آوَرَد.
2. مَن آن شَاخِ صَنُوبَرِ رَا زِ بَاغِ سِیْنِهٖ بَرِ كَنْدَم،
۲ كِه هَر كُلهٗ كَزِ غَمَشِ بِشَكُفْتِ، حِجَّتِ بَارِ مِی آوَرَد.
3. زِ بِيْمِ غَارَتِ عِشْقَشِ دِلِ خُونِیْنِ رَهَا كَرْدَم،
۳ وَلی مِی رِیخْتِ خُونِ دَرِ رَهٗ، بَدَانِ هَنْجَارِ مِی آوَرَد.
4. فُرُوعِ مَاهِ مِی دِیْدَمِ زِ بَامِ قَصْرِ او رُوشَن،
۴ كِه رُوی از شَرْمِ آن خُورْشِیدِ دَرِ دِیَوَارِ مِی آوَرَد.
5. بَقُولِ مُطْرِبِ وَ سَاعِی بَرُونِ رَفْتَمِ كِه وَ بِيئَهٗ،
۵ كَزِ آن رَاهِ كِرَانِ قَاصِدِ خَبَرِ دُشْوَارِ مِی آوَرَد.
6. سَرَاسِرِ بَخْشِشِ جَانَانِ طَرِیْقِ لُطْفِ وَ اِحْسَانِ بُوَد،
۶ اَكْر تَسْبِیحِ مِی فَرْمُود، اَكْر زُتَارِ مِی آوَرَد.
7. عَفَا اَللَّهَ چِیْنِ اَبْرُویْشِ؛ اَكْر چِه نَاتُوَانَمِ كَرْد،
۷ بَعِشْوَهٗ هَمِ پَیَامِی بَرِ سَرِ بِيْمَارِ مِی آوَرَد.
8. خُوشَا آن وَفْتِ وَ آن سَاعَتِ، كِه از زُلْفِ كِرِهٖ بِنْدَشِ
۸ بَدَرِ مِی بُرَدِ دِلِ كَارِی، كِه خَصْمِ اِقْرَارِ مِی آوَرَد.

9. زِ دِلِ كُدَائِيءِ اَخْلَاقِ مَا مِپُرسِ وِ بِيِينِ،
 4 كِه هَر چِه هَسْت دَرِ آئِيْنِه، رُويِ بِنْمَايِد.
 10. بَلَابِه كُفْتَمَش: اِي مَاهِ رُخِ چِه بَاشِد، اَكْر
 10. بِيَكِ شَكْرِ زِ تُو دِلْخُسْتَه، بِيَسَايِد.
 11. بَخْنَدَه كُفْتِ كِه: حَافِظِ خُدَايِ رَا مِپَسَنْدِ،
 11 كِه بُوَسَه، تُو رُخِ مَاهِ رَا بِيَالَايِد.

244.

بحر رمل ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ

1. از سَرِ كُويِ تُو هَر كُو بَمَلَالَتِ بِرُودِ،
 1 نَرُودِ كَارَشِ وِ آخِرِ بَخْجَالَتِ بِرُودِ.
 2. سَالِكِ از نُوْرِ هِدَايَتِ طَلَبِدِ رَاهِ بَدُوْسَتِ،
 2 كِه بَجَائِي نَرَسِدِ، كُرِ بَضَالَتِ بِرُودِ.
 3. كِرُويِ آخِرِ عُمُرِ از مَيِ وِ مَعْشُوقَه بِيَكِيْرِ؛
 3 حَيْفِ اَوْقَاتِ كِه يَكْسَرِ بَبَطَالَتِ بِرُودِ.
 4. اِي دَلِيْلِ دِلِ كُْمِ كُشْتَه خُدَا رَا مَدَدِي،
 4 كِه غَرِيْبِ، اَرِ نَبَرَدِ رَه، بَدَالَتِ بِرُودِ.
 5. حُكْمِ مَسْتُوْرِيِ وِ مَسْتِيِ هَمِه بَرِ خَاتَمَتَسْتِ؛
 5 كَسِ نَدَانِسْتِ، كِه آخِرِ بَعْجِه حَالَتِ بِرُودِ.
 6. كَارُوَانِي، كِه بُوَدِ بَدْرَقَه آشِ حِفْظِ خُدَا،
 6 بَتَجَمُّلِ بِنِشِيْنَدِ، بَجَلَالَتِ بِرُودِ.

9. با چشَمِ پُرْنیرِنْتِکِ او حَافِظِ مَکُنْ آهَنْتِکِ او،
 4. کَانَ طُرَّهٗ شَبْرَنْتِکِ او بِسِیَارِ مَکَّارِی کُنْد.

243.

بجر هجنت - ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ -

1. اَکْرَبَادَهٗ مُشْکِیْنِ دِلَمِ کَشَدِ، شَایِدِ،
2. جَهَانِیَّانِ هَمَهٗ کَرِ مَنَعِ مَن کُنْدِ از عِشْقِ،
3. طَمَعِ زِ فِیضِ کَرَامَتِ مَبْرِ، کِه خُلُقِ کَرِیْمِ
4. مُقِیْمِ حَلَقَهٗ دِکَرَسْتِ دِلِ بَدَانِ اُمِّیْدِ،
5. تَرَا کِه حُسْنِ خُدَادَادَهٗ اَسْتِ و حَاجَلَهٗ بَحْتِ،
6. چِمَنِ خَوْشَسْتِ و هَوَا دِلْکَشَسْتِ و مِی بِيغَشِ؛
7. جَمِیْلَهٗ اِیْسْتِ عَرُوسِ جَهَانَ، وَلی هُشْدَارِ،
8. کِه اِیْنِ نُحَدَّرَهٗ دَرِ عَقْدِ کَسِ نَمِی آیدِ،
9. نَخَوَاهَدِ اِیْنِ چِمَنِ از سَرُّو و لَالَهٗ خَالِی مَانْدِ؛
10. یَکِی هَمِی رَوْدِ و دِیْکَرِی هَمِی آیدِ.

10. چو زر عزیز و جودست شعر من، آری
قبول دولتیان کیبایی این مس شد. ۱۰

242.

بحر رجز - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. آن کیست کز روی کرم با من وفاداری کند.
- ۱ بر جای بدگذاری چو من یکدم فکوتاری کند.
2. اول ببانگ چنگ و نای آرد بدل پیغام وئی.
- ۲ وانگه بیک پیمانه می با من وفاداری کند.
3. دلبر، که جان فرسود از او، کام دلم نکشود از او؛
- ۳ نومید نتوان بود از او، باشد که دلداری کند.
4. گفتم: گره نکشوده ام زان طره، تا من بوده ام.
- ۴ گفتم: منش فرموده ام، تا با تو طراری کند.
5. پشمینه پوش تندخو از عشق نشنیدست بو؛
- ۵ از مستیش رمزی بگو، تا ترک هشیاری کند.
6. چون من گدای بی نشان مشکند بود یاری چنان؛
- ۶ سلطان کجا عیش نهمان با رند بازاری کند.
7. زان طره پیر پیچ و خم سهلست اگر بینم ستم؛
- ۷ از بند و زنجیرش چه غم هرکس که عیاری کند.
8. شد لشکر غم بی عدد، از بخت می خواهم مدد،
- ۸ تا فخر دین عبد الصمد باشد که غمخواری کند.

241.

بحر جغت ۲۲۲، ۲۲۱، ۲۲۰، ۲۱۹

1. ستارهٔ بدرخشید و ماهِ مجلس شد،
۱. دلِ رمیدهٔ ما را رفیق و مؤنس شد.
2. نگارِ من، که بَمکتبِ نرفت و خطِ نُوشت،
۲. بغمزهٔ مسئلهٔ آموزِ صدِ مدرّس شد.
3. طربسرایِ کُتبتِ کُنونِ شودِ معمور،
۳. که طاقِ اَبرویِ یارِ منشِ مهندس شد.
4. گِرشَمهٔ تو شرابیِ بعاشقانِ پیمود،
۴. که علمِ بیخبرِ افتاد و عقلِ بیجس شد.
5. لب از ترشِ میِ پاکِ کنِ زِ بهرِ خُدا،
۵. که خاطرَمِ بهزارانِ گُنهٔ مَوْسوس شد.
6. بَصَدْرِ مَصْطَبهٔ آمِ میِ نِشاندِ اَکْنونِ دوست؛
۶. گدایِ شَهْرِ نِگهٔ کُنِ که میرِ مجلس شد.
7. بَبویِ اوِ دِلِ بِنِبارِ عاشقانِ چو صبا
۷. فدایِ عارضِ نَسْرینِ و چَشْمِ نَرْکِس شد.
8. زِ راهِ مَیْکدهٔ یارانِ عِنانِ بِنْگَرْدانید،
۸. چِرا که حَافِظِ از اینِ راهِ رَفْتِ و مُفْلِس شد.
9. خِیالِ آبِ خَضِرِ بَسْتِ و جامِ کِیخُسْرَو،
۹. بَجُرْعَهٔ نوشیِ سُلْطانِ اَبوِ اَلْفَوّارِس شد.

بجر رمل ---، ---، ---، ---

1. اَکْرَ آن طائِرِ فُؤْسی زِ دَرَمِ باز آید،
2. عُمَرِ بَکْدَشْتِه بَپیرانِه سَرَمِ باز آید. ۱
3. دَرَمِ اُمیدِ بَدینِ اَشکِ چو باران، کِه دِکَرِ
4. بَرَقِ دَوْلَتِ، کِه بِرَفَتِ از نَظَرَمِ، باز آید. ۲
5. اَن کِه تاجِ سَرِ مَن خاکِ کَفِ پایش بود
6. پادشاهی بَکُنَمِ، کَرِ بَسَرَمِ باز آید. ۳
7. کَرِ نِثارِ قَدَمِ یارِ کَرامی نَکُنَمِ،
8. جَوَهَرِ جانِ بَچِه کارِ دِکَرَمِ باز آید. ۴
9. خَواهمِ اَندَرِ عَقَبِش رَفَتِ، و بَیارانِ عَزیزِ
10. شَخْصَمِ اَرِ باز نَیایَد، خَبَرَمِ باز آید. ۵
11. مَانَعِشِ عُلْفَدِ چَنگَسَتِ و شَکَرِخوابِ صَبوحِ،
12. وَرِ نِه کَرِ بِشَنوَدِ آهِ سَکَرَمِ، باز آید. ۶
13. کَوسِ نَوَدَوَلَتی از بامِ سَعادَتِ بِرَنَمِ،
14. کَرِ بَبینَمِ کِه مَه نَوَسَفَرَمِ باز آید. ۷
15. آرزومَنَدِ رُخِ شاهِ چو ماهَمِ؛ حائِظِ،
16. هِمَّتی تا بَسَلامَتِ زِ دَرَمِ باز آید. ۸

8. دَهانِ یارِ، کِه دَرمانِ دَرْدِ حافیظِ داشتِ،
 ۸ فِغانِ کِه وَقتِ مُرُوتِ چِه تَنگِ حَوصَلَه بود.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. یَکدو جامَمِ دَر سَکَرُکَه اِتِّفاقِ اُفتاده بود،
 ۱ وَز لَبِ ساقیِ شَرابِمِ دَر مَذاقِ اُفتاده بود.
 2. از سَرِ مَسْتیِ دِگَر با شاهیِدِ عَهْدِ شَبابِ
 ۲ رَجَعْتی می خواستَم، لیکنِ طَلاقِ اُفتاده بود.
 3. نَقْشِ می بَسْتَم، کِه گِیرَم گُوشَه زانِ چَشْمِ مَسْتِ؛
 ۳ طاقَتِ صَبْرِ از حَمِ اَبْرُوشِ طاقِ اُفتاده بود.
 4. ای مُعَبِّرِ مُثَرَدَه فَرما، کِه دوشَمِ آفتابِ
 ۴ دَر شَکَرِخوابِ صَبوحیِ هَمِوثاقِ اُفتاده بود.
 5. دَر مَقاماتِ طَریقَتِ هَر جَا کَرْدیم سَیرِ،
 ۵ عافِیتِ را با نَظَرِبازیِ فِراقِ اُفتاده بود.
 6. ساقِیا جامِ دَمادَمِ دِه، کِه دَر سَیرِ طَریقِ
 ۶ هَر کِه عاشقِ وَش نِیامَد، دَر نِفاقِ اُفتاده بود.
 7. حافیظِ آن ساعَتِ کِه این نَظْمِ پَریشانِ می نُوشَتِ،
 ۷ طائِرِ فِکَرِش بَدامِ اِشْتِیاقِ اُفتاده بود.

7. نَرْوِسِ مَسْتِ نُوَازِشِ كُنِ مَرْدَمِ دَارِشِ
 ۷. خُونِ عَاشِقِ بَقَدَحِ كَرِ بِخُورَدِ، نُوَشِشِ بَادِ.
 8. بَغْلَامِيءِ تَو مَشْهُورِ جَهَانَ شُدِ حَافِظِ؛
 ۸. حَلَقَهءِ بَنَدَكِيءِ زُلفِ تَو دَرِ كُوشِشِ بَادِ.

بحر هجنت ...

1. بَكْوِي مِيَكَدَه يَا رَبِّ سَاكِرِ چِه مَشْغَلَه بُوَدِ
 ۱. كِه جُوشِ شَاهِدِ و سَاقِي و شَمْعِ و مَشْغَلَه بُوَدِ.
 2. حَدِيثِ عِشْقِ، كِه از حَرْفِ و صَوْتِ مُسْتَغْنِيَسْتِ،
 ۲. بِنَالَهءِ دَفِ و نِيءِ دَرِ خُرُوشِ و غُلْغَلَه بُوَدِ.
 3. مَبَاجِثِيءِ، كِه دَرِ آن حَلَقَهءِ جُنُونِ مِي رَفْتِ،
 ۳. وَرَايِ مَدْرَسَهءِ و قِيَلِ و قَالِ مَسْئَلَه بُوَدِ.
 4. دِلِ از كَرِشْمَهءِ سَاقِي بَشُكْرِ بُوَدِ، وَايِ
 ۴. زِ نَامَسَاعِدِيءِ بِخَتْمِ آنْدَكِي كِلَه بُوَدِ.
 5. قِيَاسِ كَرْدَمِ، و آن چَشْمِ شُوخِ شُعْبَدَهءِ بَازِ
 ۵. هَزَارِ سَاجِرِ چُونِ سَامِرِيَشِ دَرِ كَلَه بُوَدِ.
 6. بَكُفْتَمَشِ: بَلَبَمِ بُوَسَهءِ حَوَالَتِ كُنِ.
 ۶. بَخُنْدَهءِ كُفْتِ: كَيْتِ بَا مَنْ اَيْنِ مُعَامَلَه بُوَدِ.
 7. زِ اَخْتَرَمِ نَظَرِ سَعْدِ دَرِ رَهْسْتِ، كِه دُوشِ
 ۷. مِيَانِ مَاهِ و رُخِ يَارِ مَنْ مُقَابَلَه بُوَدِ.

237.

7. آن لطافت کز لب لعل تو من گفتم، که گفت:
- ۷ وان تطاول کز سر زلف تو من دیدم، که دید:
8. تیر عاشق کُش ندانم بر دل حافظ که زد:
- ۸ این قدر دانم که از شعر ترش خون می چکد.
9. عدل سلطان گر نپرسد حال مظلومان عشق،
- ۹ گوشه گیران را از آسایش طمع باید بُرید.

237.

بحر رمل - - - ، - - - ، - - - ، - - -

1. صوفی آر باده باندازه خورد، نوشش باد:
- ۱ ورنه اندیشه این کار فراموشش باد:
2. وان که یک جرعه می از دست تواند دادن،
- ۲ دست با شاهد مقصود در اغوشش باد.
3. پیر ما گفت: خطا بر قلم صنع نرفت. —
- ۳ آفرین بر نظر پاک خطاپوشش باد.
4. شاه ترکان سخن مدعیان می شنود:
- ۴ شرمی از مظلیمه خون سیاوشش باد.
5. چشم از آینه داران خط و خالش گشت،
- ۵ لبم از بوسه ربایان بر و دوشش باد.
6. گرچه از کبر سخن با من درویش نکفت،
- ۶ جان فدای شکرین پسته خاموشش باد.

7. زِ فِكْرٍ تَفْرِقَهُ بَازِ آيِ، تَا شَوِي تَجْمُوعِ،
- بَحْكُمِ آن كِه چو شُدِ اَهْرِمَنِ، سَرُوشِ آمَدِ. ۷
8. بِكُويَمَتِ سُنْحَنِ خَوشِ، بِيَارِ بَادَهٗ نَابِ،
- كِه: زَاهِدِ از بَرِ مَا رَفْتِ و مَيِ فُرُوشِ آمَدِ. ۸
9. زِ خَانَقَاهِ بَمَيْخَانِه مِي رَوَدِ حَافِظِ،
- مَكْرَ زِ مَسْنِيءِ زُهْدِ و رِيَا بَهُوشِ آمَدِ. ۹

236.

بحر رمل - - - - -

1. اَبْرِ آزارِي بَرِ آمَدِ، بَادِ نَوْرُوزِي دَمِيدِ،
- وَجِهَ مَيِ مِي خَواهِمِ و مُطْرِبِ كِه مِي كُوِيَدِ: رَسِيدِ. ۱
2. شَاهِدَانِ دَرِ جَلُوهِ و مَنِ شَرْمَسَارِ كِيَسِهِ اَمِ؛
- اِي فَلَكِ اَيْنِ شَرْمَسَارِي تَا بَكِي خَواهِمِ كَشِيدِ. ۲
3. قَبْحَطِ جَوْدَسْتِ: اَبِ رُويِ خَودِ نَمِي بَايَدِ فِرُوخْتِ،
- بَادِهِ و كُذْلِ از بَهَايِ خِرْقَه مِي بَايَدِ خَرِيدِ. ۳
4. غَايِبًا خَواهِدِ كُشُودِ از دَوْلَتَمِ كَارِي، كِه دُوشِ
- مَنِ هَمِي كَرْدَمِ دُعا و صُبْحِ صَادِقِ مِي دَمِيدِ. ۴
5. بَا لَبِي و صَدِ هَزَارَانِ خُنْدِهِ آمَدِ كُلِ بَبَاغِ؛
- از كَرِيمِي كُوثِيَا دَرِ كُوشَهٗ بُوئِي شَنِيدِ. ۵
6. دَامَنِي كَرِ چَاكِ شُدِ دَرِ عَالَمِ رِنْدِي، چِه بَاكِ
- جَاْمَهٗ دَرِ نِيكْنَامِي نِيزِ مِي بَايَدِ دَرِيدِ. ۶

5. تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار،
 6. که رَحْمِ اَكْرَ تَكُنْدَ مُدَعَى، خُدا بَكُنْدَ.
 7. زِ بَحْتِ حُفْنَه مَلُولَم؛ بُودِ كِه بیداری
 8. بَرَوَقْتِ فَايْحَهء صُجِحِ يَك دُعَا بَكُنْدَ.
 9. بِسُوخْتِ حَافِظ، و بوئی زِ زُفِ يار نَبُودَ،
 10. مَكْرَ دَلَالَتِ اَيْنِ دَوْلَتَش صَبَا بَكُنْدَ.

235.

بجر هجنت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. صَبَا بَتَهْنِيَتِ پير مَي فَرُوشِ آمَدَ
 2. كِه: مَوَسِمِ طَرَبِ وُ عَيْشِ و نَازِ و نَوشِ آمَدَ.
 3. هَوَا مَسِيحِ نَفْسِ كُشْتِ و خَاكِ نَافَه كُشَايِ،
 4. دِرَخْتِ سَبَزِ شُدِ و مُرَغِ دَرِ خُرُوشِ آمَدَ.
 5. تَنُورِ لَالَه چنان بَرِ فِرُوخْتِ بَادِ بَهَارِ،
 6. كِه غُنَجَه غَرَقِ عَرَقِ كُشْتِ و كُذِ بَجُوشِ آمَدَ.
 7. بَكُوشِ هُوشِ نِيُوشِ از مَنِ وُ بَعِشَرَتِ كُوشِ،
 8. كِه اَيْنِ سَخُنِ سَخَرِ از هَاتِفَمِ بَكُوشِ آمَدَ.
 9. زِ مُرَغِ صُبْحِ نَدَانَمِ كِه سَوَزَنِ آزَادِ
 10. چِه كُوشِ كَرْدَ، كِه با دَه زَبَانِ خَمُوشِ آمَدَ.
 11. چِه جَايِ حُكْبَتِ نَاخَرَمَسْتِ تَجَلِيسِ اُنْسِ
 12. سَرِ پِيَالَه بِيُوشَانِ، كِه خِرْفَه پُوشِ آمَدَ.

3. آخر ای خاتمِ جمشیدِ همایون آثار
 ۳ گَر فُتدِ عَكْسِ تو بَر لَعَلِ نِکینم، چه شَوَد
 4. عَقَلَم از خانه بَدَر رَفْت، و اَکْر مَی ایتسَت
 ۴ دیدَم از پیش کِه: دَر خانَه دینم چه شَوَد
 5. زاهدِ شَهْر چو مَهْر مَلِک وُ شَاخَنه کُزید،
 ۵ مَن اَکْر مَهْر نِگاری بِکُزینم، چه شَوَد
 6. صَرَف شد عُمَرِ کُرانمایه بَمَعشوقه و مَی
 ۶ تا از آنم، چه بَپیش آید و زینم، چه شَوَد
 7. خواجه دانسَت کِه مَن عاشِقَم، وُ هِیچ نَکُفَت
 ۷ حافظ ار نیز بَداند کِه چُنینم، چه شَوَد

بحر هجته - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. دِلا بِسوز، کِه سوز تو کارها بَکُند
 ۱ نِیازِ نیمِ شبی دَفَعِ صَد بَلا بَکُند
 2. عِتَابِ یارِ پَری چَهره عاشِقانَه بَکَش،
 ۲ کِه یَکِ کُرشَمه تَلاقِءِ صَد جَفا بَکُند
 3. ز مَلِک تا مَلِکوتش حِجابِ بَر دارُند
 ۳ هَر آن، کِه خِدمَتِ جامِ جَهان نَما بَکُند
 4. طَیبِ عِشَقِ مَسِیحا دَمَسَت و مُشَفِق، لیک
 ۴ چو دَر دَر تو نَبیند، کِرا دَوَا بَکُند

5. مِثْرَانِ تَو تَا تَبِغِ جَهَانْغِيرِ بَرِ آوَرْد،
6. بَس كُشْتَه دِلِ زَنْدَه كِه بَرِ يَكْدِثَرِ اُفتاد.
7. اَيْنِ بَادَه كِه پَرُوَرْد، كِه خَمَّارِ خَرَابَاتِ
8. از بَوِي بَهْشْتِيشِ چُنِينِ بِيخَبَرِ اُفتاد.
9. كَرِ جانِ بِي دِهَدِ سَنَكِ سِيَه، لَعْدِ نَكْرَدَد؛
10. با طِينَتِ اَصْلِی چِه كُند، بَدَكْهَرِ اُفتاد.
11. بَس تَجْرِبَه كَرْدِیم دَرِ اَيْنِ دَيْرِ مُكَافَاتِ:
12. با دُرْدَكْشانِ هَرِ كِه دَرِ اُفتاد، بَرِ اُفتاد؛
13. هَم دَرْدِ دِلی عاقِبَتَشِ راهِ بِكْیِرَد
14. زَيْنِ آتِشِ دِلْسُوَزِ كِه دَرِ خُشَكِ و تَرِ اُفتاد.
15. فَرِيَادِ كِه با زِيَرْتِي اَن مَرْغِ شُخْنِ سَنَجِ
16. پِنْدَارِ زَدَشِ راهِ و بَدَامِ خَطَرِ اُفتاد.
17. حَافِظِ كِه سَرِ زُلْفِ بُتَانِ دَسْتِ كَشَشِ بُوَد،
18. بَس طُرْفَه حَرِيفِيسْتِ كِشِ اَكْمُونِ بَسَرِ اُفتاد.

233.

بجر رمل ، ، ، ، ،

1. كَرِ مَنِ از باغِ تو يَكِ مِيوَه بِيچِينَم، چِه شَوَد.
2. پيشِ پائِي بِيچِرَاغِ تو بِيِينَم، چِه شَوَد.
3. يا رَبِ اَنْدَرِ كَنْفِ سايَه اَن سَهْوِ بَلَنْدِ
4. كَرِ مَنِ سوخْتَه يَكْدَمِ بِنِشِينَم، چِه شَوَد.

4. رُبَابٍ وَ چَنَنْكُ بَبَانِكُ بَلَنْدِ مِی گُویَنْد
 ۴. كِه: گُوشِ هُوشِ بَبِیغَامِ اَهْلِ رَازِ كُنید.
 5. هَرِ آن كَسِی كِه دَرِ اَینِ خَانِه نِیَسْتِ زَنْدِه بَعِشْقِ،
 5. بَرِ او نَمُزْدِه بَفْتَوِیء مَن نَمَازِ كُنید.
 6. نُخَسْتِ مَوْعِظَه پیرِ تَجَلِیسِ اَینِ حَرْفَسْتِ
 6. كِه: از مُصَاحِبِ نَاجِنَسِ اِحْتِرَازِ كُنید.
 7. بَجَانِ دُوسْتِ، كِه عَمِ پَرْدِه بَرِ شُمَا نَدَرْدِه،
 7. كَرِ اِعْتِمَادِ بَرِ اَلطَافِ كَارَسَازِ كُنید؛
 8. وَ كَرِ طَلَبِ كُنَدِ اِنْعَامِی از شُمَا حَافِظِ،
 8. حَوَالَه آَشِ بَلَبِ یَارِ دِلنُوازِ كُنید.
 ۸

بحر هزخ ---، ---، ---، ---، ---، ---، ---، ---

1. پیرانه سَرَمِ عِشْقِ جَوَانِیِ بَسَرِ اُفتادِ،
 1. وان رازِ كِه دَرِ دِلِ بِنَهْفَتَمِ بَدَرِ اُفتادِ.
 2. از راهِ نَظَرِ مُرَغِ دِلَمِ گَشْتِ هَوَاكُیْرِ؛
 2. ای دیدِه نِكّه كُن، كِه بَدَامِ كِه دَرِ اُفتادِ.
 3. دَرْدَا كِه از آن آهویِ مُشكینِ سِیَه چَشَمِ
 3. چون نافه بَسِی خُونِ دِلَمِ دَرِ جِگَرِ اُفتادِ.
 4. از رَهكُذَرِ خَاكِ سَرِ كُویِ شُمَا بود
 4. هَرِ نافه، كِه دَرِ دَسْتِ نَسیمِ سَكَرِ اُفتادِ.
 ۴

3. باده صافی شد و مُرغانِ چمن مَسْت شدند:
- 3 مَوَسِمِ عَاشِقِی وُ کَارِ بَبْنِیَادِ آمَد.
4. بویِ بَهَبُودِ زِ اَوْضَاعِ جَهَانَ مِی شِنُوم:
- 4 شَادِی اَوْرَدِ کُلُّ وُ بَادِ صَبَا شَادِ آمَد.
5. ای عَرُوسِ هُنَرِ از بَخْتِ شِکَايَتِ مَنبَای:
- 5 حَاجَلَهٗ حُسْنِ بِيَارَاي، کِه دَامَادِ آمَد.
6. دِلْفِرِیْبَانِ نَبَاتِی هَمِه زِیُورِ بَسْتَنَد:
- 6 دِلْبَرِ مَاسْتِ کِه بَا حُسْنِ خُدَادَادِ آمَد.
7. زِیَرِ بَارَنَدِ دِرَخْتَانِ کِه تَعَلُّقِ دَارَنَد:
- 7 ای خَرُشَا سَرُو کِه از بَارِ غَمِ آزادِ آمَد.
8. مُطْرِبِ از کُفْتَهٗ حَافِظِ عَرَلِ نَغَزِ بِخْوَان:
- 8 تَا بِکُوِيْمِ کِه: زِ عَهْدِ طَرَبِمِ يَادِ آمَد.

بجر هجئت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. مُعَاشِرَانِ کُورِه از زُلفِ یارِ باز کُنید:
- 1 شَبِی خُوشَسْت، بَدِیْنِ وَصَلَهٗ شِ دَرَازِ کُنید.
2. حُضُورِ تَجَلِیْسِ اُنْسَسْتِ وِ دُوسْتَانِ جَمْعَنَد:
- 2 وَ اَن يَكَاذُ بِخَوَانِیْدِ وِ دَرِ فِرَازِ کُنید.
3. مِیَانِ عَاشِقِ وِ مَعْشُوقِ فَرَقِ بَسِيَارَسْت:
- 3 چو یارِ نازِ نُمَايَد، شَمَا نِیَا کُنید.

2. قَدَحِي دَر كَش و سَرخُوش بَتَمَاشَا بِخِرَام،
- ۲ تا بِيِنِي كِه نِكَارَت بَچِه آئِيِن آمَد.
3. مُنْ دَگَانِي بِيَدِه اِي خَلَوْتِي نَافِه كُشَاي،
- ۳ كِه زِ صَحْرَايِ خُتَنِ آهَوِي مُشْكِيِن آمَد. —
4. گِرِيَه اَبِي بَرُخِ سَوخْتَنگان باز آوَرَد،
- ۴ نَالِه فَرِيَادَرَسِ عَاشِقِ مِسْكِيِن آمَد.
5. سَاقِبَا بَادِه بِيَدِه غَم مَخُور از دُشْمَن و دُوسْت،
- ۵ كِه بَكَام دِلِ مَآ آن بِشُد و اِيِن آمَد.
6. مُرَغِ دِلِ باز هَوَادارِ كَمَانِ اَبْرُوئِيَسْت؛
- ۶ اِي كَبُوْتَرِ نِگَران باش، كِه شاهِيِن آمَد.
7. رَسْمِ بَدْعَهْدِي اَيَامِ چو دِيَدِ اَبْرِ بَهَار،
- ۷ گِرِيَه اش بَر سَمَن و سُنْبُل و نَسْرِيِن آمَد.
8. چُون صَبَا كُفْتَه حَافِظِ بِشَنِيْد از بُلْبُل،
- ۸ عَنْبَرِ اَفْشَانِ بَتَمَاشَايِ رِيَا حِيِنِ آمَد.

230.

بجر رمل ———، ———، ———، ———

1. دَر نَمَازِمِ خَمِ اَبْرُوِيِ تُو با ياد آمَد؛
- ۱ حَالْتِي رَفْت، كِه مِخْرَابِ بَفَرِيَادِ آمَد.
2. از مَن اَكُنُونِ طَمَعِ صَبْرِ و دِلِ و هُوشِ مَدَار،
- ۲ كَانِ نَجَبُلِ كِه تُو دِيَدِي هَمِه بَرِ بادِ آمَد.

228.

بجر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. بَخْتِ از دَهانِ دوستِ نِشائِم نَمی دِهَد.
2. دَوْلَتِ خَبَرِ زِ رازِ نِهائِم نَمی دِهَد.
3. مُرَدَمِ زِ اِشْتِیاقِ، و دَرِ اینِ پَرْدِه راهِ نِیستِ،
4. یا هَسْتِ، و پَرْدِه دارِ نِشائِم نَمی دِهَد.
5. از بَهِرِ بوسَهءِ زِ لَبِشِ جانِ هَمی دِهَم،
6. اینَم نَمی سِتائِد و آنَم نَمی دِهَد.
7. زُلْفَشِ کَشیدِ بَدِ صَبابِ؛ چَرخِ سَفَلِه بَینِ،
8. کائِجَا جَجالِ بَدِ و زائِم نَمی دِهَد.
9. چَندانِ کِه بَر کَنارِ چو پَرگَزارِ می رَومِ،
10. دَوْرانِ چو نُقْطَه رَه بَیائِم نَمی دِهَد.
11. شَکَرِ بَصْبَرِ دَسْتِ دِهَد عاقِبَتِ، و لی
12. بَدَعَهْدیءِ زَمانِه زَمانِم نَمی دِهَد.
13. کُفْتَم رَومِ بَحوابِ و بَیائِم جَجالِ دوستِ،
14. حافِظِ زِ آه و ناله آمائِم نَمی دِهَد.

229.

بجر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. سَکَرَم دَوْلَتِ بیدارِ بَبالینِ آمَد.
2. کُفْت: بَر خِینِ، کِه آن خُسْرَوِ شیرینِ آمَد.

2. مَنظُورِ خِرَدَمَندِ مَن آن ماه، که او را
- ۲ با حُسنِ آدبِ شیوَهءِ صاحبِ نظری بود.
3. دِلِ کُفَت: فِرَوکَشِ کُنمِ این شَهْرِ بَبویش. —
- ۳ بیچاره ندانست، که یارش سَفَری بود.
4. از چَنگِ مَنشِ اَخترِ بَدْمِهرِ بَدَرِ کَرَد؛
- ۴ آری چه کُنمِ فِتَنَهءِ دَوَرِ قَمَری بود.
5. تَنها نَه زِ رازِ دِلِ مَن پَرَدَه بَرِ اُفتاد،
- ۵ تا بود فَلَکِ شیوَهءِ او پَرَدَه دَری بود.
6. خَوش بود لَبِ آبِ و کُدلِ و سَبزَه، و لَیکن
- ۶ اُفسوسِ که آن کُنچِ رَوانِ رَهگَدَری بود.
7. اَوَقاتِ خَوشِ آن بود که با دوستِ بَسَرِ رَفَت،
- ۷ باقی هَمه بیاصلی و بیخَبَری بود.
8. خَود را بِکُشد بُلْبُلِ از این رَشکِ که کُدلِ را
- ۸ با بادِ صبا و قَتِ سَحرِ جَلوَه نَری بود.
9. عُدَری بِنِه ای دِلِ، که تو دَرُوشی، و او را
- ۹ دَرِ مَمَلکَتِ حُسنِ سَرِ تاجوَری بود.
10. هَر کُنچِ سَعادَتِ، که خُدا داد بَکافیظ،
- ۱۰ از یُمِنِ دُعایِ شَبِ و وِرَدِ سَکَری بود.

226.

بحر هزج ---, ---, ---, ---

1. كَى شِعْرٍ تَرَ أَنْكِيْزِدَ خَاطِرِكِ حَزِيْنَ بِأَشَدِّ.
يَكْ نُكْتَهْ مِنْ أَهْلِ دَفْتَرِ كُفْتِمِ هَمِيْنَ بِأَشَدِّ. ۱
2. مِنْ لَعَلِّ تُؤْتِرِيَّ يَابِمْ أَنْكُشْتَرِيَّ، زِنْهَارِ،
صَدِّ مُلْكِ سُلَيْمَانِمِ دَرِ زِيْرِ نِكِيْنَ بِأَشَدِّ. ۲
3. عَمَّنَاكَ تَبَايِدَ بُوْدَ مِنْ طَعْنِ حَسُوْدِ أَيْ دِلْ،
شَايِدِ كِهْ چَوْرَا بِيْنِيْ خَيْرِ تُوْ دَرِ اَيْنِ بِأَشَدِّ. ۳
4. هَرْ كُوْ نَكُنْدَ فَهْمِيْ زِيْنَ كِلْكِ خِيَالِ أَنْكِيْزِ،
نَقْشِشْ نَحْرَامِ، أَرْ خُوْدَ صُوْرَتْ كَرِ چِيْنَ بِأَشَدِّ. ۴
5. جَامِ مَيِّ وَ خُوْنِ دِلِ هَرِ يَكِ بَكْسِيْ دَاوَنْدِ،
دَرِ دَاوْرَهْ قِسْمَتِ أَوْضَاعِ چُنِيْنَ بِأَشَدِّ. ۵
6. دَرِ كَارِ كُؤَلَابِ وَ كُؤَلِ حُكْمِ أَرْزِيْ اَيْنِ بُوْدِ،
كَانَ شَاهِدِ بَا زَارِيْ وِيْنِ پَرْدَهْ نِشِيْنِ بِأَشَدِّ. ۶
7. اَنْ نِيْسْتِ كِهْ حَافِظِ رَا رِنْدِيْ بِشُدِ مِنْ خَاطِرِ،
كَانَ سَابِقَهْ پِيْشِيْنِ تَا رُوْزِ پَسِيْنِ بِأَشَدِّ. ۷

227.

بحر هزج ---, ---, ---, ---

1. اَنْ يَارِ، كَرِ اَوْ خَانَهْ مَا جَايِ پَرِيْ بُوْدِ،
سَرِ تَا قَدَمَشِ چُوْنَ پَرِيْ مِنْ اَعْيَبِ بَرِيْ بُوْدِ. ۱

14. حَافِظٌ، بَحَقِّ قُرْآنِ كَرِ زَرَقٍ وَ شَيْدِ بَازِ آيِ؛
 باشد که گوی دولت با مُخْلِصانِ تُوَانِ زَد. ۱۴

225.

بحر متقارب ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ

1. مَرَا مَي دِگَر بَارَه از دَسْت بُرَد.
- ۱ بَمَن بَاز بِنَمُود مَي دَسْت بُرَد.
2. هَزَار آفَرِيں بَر مَي سُرْخ بَاد.
- ۲ كِه از رُوي مَن رَنُوكِ زَرْدِي بِيُرَد.
3. بِنَازَم بَدَسْتِي كِه اَنگُور چِيد.
- ۳ مَرِيزاد پَائِي كِه دَرَهَم فِشُرَد.
4. مَرَا از قَضا عِشْقُ شُد سَر نُوشْت.
- ۴ قَضايِ نُوشْتَه نَشايد سِنُرَد.
5. مَزَن دَم زِ حِكْمَت، كِه دَر وَقْتِ مَرُوكِ
- ۵ اَرَسَطو دِهَد جان چو بِيچارَه كُرَد.
6. بِرَوِ زَاهِدَا، خُرْدَه بَر ما مَكْثِير.
- ۶ كِه كار خُدائِي نَه كارِيسْت خُرَد.
7. چُنان زِنْدَگَانِي مَكُن دَر جِهَان.
- ۷ كِه چُون مُرْدَه باشِي نَكُويَنَد: مُرَد.
8. شَوَد مَسْتِ وَحَدَتِ زِ جَامِ اَلْسَتِ
- ۸ هَر آن، كو چو حَافِظِ مَي صافِ خَوُرَد.

4. دَرِ خَائِقَه نَكُنْجَدُ اَسْرَارِ عِشْقِبَارِي،
4. جَامِ مَيِّ مُغَانَه بَاهَم مَغَانِ تُوَانِ زَد.
5. بَرِ عَزْمِ كَامِرَانِي فَا لِي بِزَن: چِه دَانِي:
5. شَايِد كِه كَوِي فُرَصَتِ اَز اَيْنِ مِيَانِ تُوَانِ زَد.
6. دَرُوِيَشِ رَا نَبَاشَدِ نُزُلِ سَرَايِ سُلْطَانِ:
6. مَائِيْمِ وَ كُهْنَه دَلْقِي كَاتِيَشِ دَرِ اَنِ تُوَانِ زَد.
7. عِشْقِ وَ شَبَابِ وَ رِنْدِي جَمُوعَه مَرَادَسْتِ:
7. چَوْنِ شَمْعِ شُدِ مَعَانِي، كَوِي بِيَانِ تُوَانِ زَد.
8. شُدِ رَهزَنِ سَلَامَتِ زُلْفِ تَو، وَيْنِ عَجَبِ نِيَسْتِ:
8. كَرِ رَاهَزَنِ تَو بَاشِي، صَدِ كَارُوَانِ تُوَانِ زَد.
9. اَزِ شَرْمِ دَرِ حِجَابِيْمِ: سَاقِي تَلَطْفِي كُن،
9. بَاشَدِ كِه بُوَسَه چَنْدِ بَرِ اَنِ دِهَانِ تُوَانِ زَد.
10. بَرِ جُوِيْبَارِ چَشْمِ كَرِ سَايَه اَفْكَندِ دُوَسْتِ،
10. بَرِ خَاكِ رَهكُذَارِشِ اَبِ رَوَانِ تُوَانِ زَد.
11. بَا عَقْلِ وَ فَهْمِ وَ دَانِشِ دَادِ نُحْنِ تُوَانِ دَادِ:
11. چَوْنِ جُمْلَه كَشْتِ حَاصِلِ، كَوِي اَزِ مِيَانِ تُوَانِ زَد.
12. قَدِّ حَمِيْدَه مَ سَهْلَتِ نُمَايِدِ، اَمَّا
12. بَرِ چَشْمِ دُشْمَنَانِ تِيَرِ اَزِ اَيْنِ كِمَانِ تُوَانِ زَد.
13. كَرِ دَوْلَتِ وَصَالَتِشِ خَوَاهَدِ دَرِي كُشُوْدَنِ،
13. سَرُهَآ نَدِيَسِنِ نَخِيْلِ بَرِ اَسْتَانِ تُوَانِ زَد.

4. گوی تَوَفِیقِ وُ کَرَامَتِ دَرِ مِیَانِ اَفْکَنْدِه اَنَدِ.
- 4 کَسِ بَیِّدَانِ دَرِ نَمِی آید؛ سُوَارَانِ رَا چِه شد.
5. صَدِ هَزَارَانِ کُلِّ شِکْفَتِ، وُ بَانْثِکِ مُرْغِی بَرِ نَحَاسْتِ؛
- 5 عِنْدَلِیْبَانِ رَا چِه پِیشِ آمَدِ. هَزَارَانِ رَا چِه شد.
6. زُهْرَه سَازِی خَوْشِ نَمِی سَازَدِ؛ مَکْرَ عَوْدَشِ بِسُوخْتِ.
- 6 کَسِ نَدَارَدِ دَوَقِ مَسْتِی؛ مِی کُتْسَارَانِ رَا چِه شد.
7. شَهْرِیَارَانِ بُوَدِ وُ خَاکِ مِیْهَرْبَانَانِ اِیْنِ دِیَارِ؛
- 7 مِیْهَرْبَانِی کِی سَرِ آمَدِ. شَهْرِیَارَانِ رَا چِه شد.
8. لَعْلِی اَز کَانَ مُرْوَتِ بَرِ قِیَامَدِ سَالْهَاسْتِ؛
- 8 تَابِشِ خَوْرُشِیدِ وُ سَعِی بَادِ وُ بَارَانِ رَا چِه شد.
9. حَافِظِ، اَسْرَارِ اِلْهِی کَسِ نَمِی دَانَدِ، خَمُوشِ؛
- 9 اَز کِه مِی پُرسی کِه: دَوْرِ رُوژگَارَانِ رَا چِه شد.

224.

بجر مضارع ---، ---، ---، ---

1. رَاهِی بَزَنِ کِه آهِی بَرِ سَازِ اَن تُوَانِ زَدِ؛
- 1 شِعْرِی بِخَوَانِ کِه بَا اَن رِطْلِ کُتْرَانِ تُوَانِ زَدِ.
2. بَرِ اَسْتَانِ جَانَانِ کُتْرِ سَرِ تُوَانِ نِهَاَدَنِ،
- 2 کُلْبَانْثِکِ سَرَبَلَنْدِی بَرِ اَسْمَانِ تُوَانِ زَدِ.
3. اَهْلِ نَظَرِ دُو عَالَمِ دَرِ یِکِ نَظَرِ بَبَازَنْدِ؛
- 3 عِشْقَسْتِ، وُ دَاوِ اَوَّلِ بَرِ نَقْدِ جَانِ تُوَانِ زَدِ.

4. شُكْرِ اِيْزِدِ كِي مِيانِ مَنْ و او صَلْحِ اُنْتادِ.
4. حورِيانِ رَقْصِ كُنانِ ساعِرِ شُكْرانِه زَدَنْد.
5. ما بَصَدِ حِرْمَنِ پِنْدارِ زِ رَه چُون نَرَوِيْم.
5. چُون رَه آدَمِ بِيْدارِ بِيَكِ دانِه زَدَنْد.
6. جَنْكِ هَفْتادِ و دو مِلَّتِ هَمِه را عُدْرِ بِنِه.
6. چُون نَدِيْدَنْد حَقِيْقَتِ، دَرِ اَفْسانِه زَدَنْد.
7. آتِشِ آنِ نِيْسْتِ، كِه بَرِ شُعْلَهءِ او خَنْدَدِ شَع:
7. آتِشِ آنِستِ، كِه دَرِ حِرْمَنِ پَرْوانِه زَدَنْد.
8. نَقْطَهءِ عِشْقِ دِلِ گُوشِه نِشِيْنانِ خُونِ كَرْدِ.
8. هَمْچُو آنِ خالِ كِه بَرِ عارَضِ جانانِه زَدَنْد.
9. كَسِ چُو حافِظِ نَكْشِيْدِ از رُخِ اَنْدِيْشِه نِقابِ.
9. تا سَرِ زُلْفِ عَرُوسانِ سُنْحَنِ شانِه زَدَنْد.

223.

بحر رمل - - - - -

1. ياري اَنْدَرِ كَسِ نَمِي بِيْنِيْم: يارانِ را چِه شُد.
1. دوستي كِي آخِرِ آمَد: دوست دارانِ را چِه شُد.
2. آبِ حَيْوانِ تِيْرَه گُونِ شُد: حِضْرِ فَرخِ پِي كُجاسْت.
4. كُذِ بِيْگَشْتِ از رَنْكِ خَوْد: بادِ بَهارانِ را چِه شُد.
3. كَسِ نَمِي گُوِيْدِ كِه: ياري داشتِ حَقِّ دوستي. —
3. حَقِّ شِناسانِ را چِه حالِ اُنْتادِ و يارانِ را چِه شُد.

6. جَلْوَةٌ غَاةٌ زُحِ او دِيْدَةٌ مَن تَنَهَا نِيْسَتْ،
 4. مَاهِ وَاخْوَرُشِيْدِ هَمِيْنِ آئِنَهْ مِي كُرْدَانْتُد.
 7. كَر شَوْنْدِ آكَهْ از اَنْدِيْشَهْ مَاهِ مُغْبِچَكْثَانِ،
 7. بَعْدِ از اِيْنِ خِرْقَهْ صَوْفِيْ بَكْرُو نَسْتَانْتُد.
 8.] مُفْلِسَانِيْمِ وِ هَوَايِ مَيِ وِ مُطْرِبِ دَارِيْمِ؛
 8. آهْ اَكْرِ خِرْقَهْ پَشْمِيْنِ بَكْرُو نَسْتَانْتُد. [8
 9. كَر بَنْزَهْتَكِهْ اَرْوَاحِ بَرْدِ بَوِيْ تَو بَادِ،
 9. عَقْلِ وِ جَانِ كُوْهَرِ هَسْتِيْ بِنِيْثَارِ اَفْشَانْتُد.
 10. وَصَلِ خَوْرُشِيْدِ بَشَبِيْرَهْ اَعْمَى نَرَسَدِ،
 10. كِهْ دَرِ اِيْنِ آئِنَهْ صَاِحِبِ نَظْرَانِ حَيْرَانْتُد.
 11. زَاهِدِ اَرْ رِنْدِيْ حَافِظِ نَكُنْدِ فَهْمِ، چِهْ شُدِ
 11. دِيُو بَكْرِيْزِدِ از اَنْ قَوْمِ كِهْ قُرْآنِ خَوَانْتُد.

222.

بجر رمل - ٤٤ - ، ٥٥ - ، ٥٥ - ، ٥٥ -

1. دوشِ دِيْدَمِ، كِهْ مَلَاكِ دَرِ مِيْخَانَهْ زَدَنْدِ،
 1. كِلِ اَدَمِ بِيْسَرُشْتَنْدِ وِ بِيْپِيْمَانَهْ زَدَنْدِ،
 2. سَاكِيْنَانِ حَرَمِ سَتْرِ وِ عَفَافِ مَلَكُوْتِ
 2. بَا مَنِ خَاكِ نِشِيْنِ بَادَهْ مَسْتَانَهْ زَدَنْدِ.
 3. اَسْمَانِ بَارِ اَمَانَتِ نَتُوَانِسْتِ كَشِيْدِ،
 3. قُرْعَهْ كَارِ بَنَامِ مَنِ دِيُوَانَهْ زَدَنْدِ.

5. بَهَارِ عُمُرِ خَواهِ اِی دِل، وَتَر نَه اِین چَمَن هَر سال
 6. چو نَسَرین صَد کُل رَعنا و چون بُلبُل هَزار آرَد. ۵
 7. خُدا را چون دِل رِشَم قَراری بَسْت با زُلُفَت،
 8. بِقَرما لَعَلِ نَوشین را، کِی حالش با قَرار آرَد. ۶
 9. زِ کار اُفتادَه اِی دِل، کِی صَد مَن بارِ عَم داری؛
 10. بِرَو، یَک جُرْعَه مَی دَر کَش، کِی دَر حالَت دَکار آرَد. ۷
 11. دَر اِین باغ از خُدا خَواهد دِگَر پِیرانِه سَر حَافِظ،
 12. نِشیند بَر لَبِ جَوئی و سَروی دَر کَنار آرَد. ۸

بحر رمل ۴۴-، ۵۵-، ۵۵-، ۵۵-، ۵۵-

1. دَر نَظَرِ بَازِی، ما بَی بَصَرا ن حَیْرا نَنَد؛
 2. مَن چُنینَم کِی نُمودَم، دِگَر اِیشان دانَنَد. ۱
 3. عاقِلان نُقْطَه پَرگَر و جَودَنَد؛ و لی
 4. عِشَق دانَد، کِی دَر اِین دائِرَه سَرگَر دانَنَد. ۲
 5. لای عِشَق و کِلَه از یار، رَهی لای دُروغ؛
 6. عِشَق بازان چُنین مُسْتَحَق هِجْرا نَنَد. ۳
 7. عَهْدِ مَن با لَبِ شِیرین دَهَنان بَسْت خُدا ی؛
 8. ما هَمَه بَنَدَه و اِین قَوم خُدا و نَدانَنَد. ۴
 9. مَنگَر از چَشمِ سِیاهِ تو بِیاموزَد کار،
 10. وَر نَه مَسْتوری و مَسْتی هَمَه کَس نَتوانَنَد. ۵

4. طَالِبِ لَعْلٍ وَكُفْرٍ نَيْسْتِ، وَكُر نَه خورشید
4. هَمچُنَانِ دَرِ عَمَلِ مَعْدَنِ وَ كَانَسْتِ كِه بُوَد.
5. رَنْكِ خُونِ دِلِ مَا رَاهِ كِه نِهَانِ مِی كَرْدِی،
5. هَمچُنَانِ دَرِ لَبِ لَعْلِ تُو عِیَانَسْتِ كِه بُوَد.
6. كُشْتَهءِ غَمْرَهءِ خُونِ رَا بَرِیَارَتِ مِی آی،
6. زَانِ كِه بِيچارَه هَمَانِ دِلِ نِكْرَانَسْتِ كِه بُوَد.
7. زُلفِ هِنْدَوِیِ تُو كُفْتَمِ كِه دِگَر رَه نَزَنْدِ؛
7. سَالِهَا رَفْتِ، وَ بَدَانِ سِیرَتِ وَ سَانَسْتِ كِه بُوَد.
8. حَافِظَا بَا زِ نُمَا قِصَّهءِ خُونَابَهءِ چَشْمِ،
8. كِه دَرِ اَيْنِ چَشْمِه هَمَانِ آبِ رَوَانَسْتِ كِه بُوَد.

220.

بحر هزج -----, -----, -----, -----

1. دِرْخَبِ دُوسْتَنِ بِنِشَانِ، كِه كَامِ دِلِ بَبَارِ آرَدِ؛
1. نِهَالِ دُشْمَنِ بَرِ گَنْ، كِه رَفْجِ بِي شُبَارِ آرَدِ.
2. چُو مِهْمَانِ خَرَابَاتِي، بَعِزَّتِ باشِ بَا رِنْدَانِ،
2. كِه دَرْدِ سَرِ كَشِي جَانَا، گَرِ اَيْنِ مَسْتِي خُبَارِ آرَدِ.
3. شَبِ صُحْبَتِ غَنِيْمَتِ دَانِ، كِه بَعْدِ ازِ رُوزْگَارِ مَا
3. بَسِي گَرْدِشِ كُنْدِ گَرْدُونِ، بَسِي لَيْلِ وَ نَهَارِ آرَدِ.
4. عَمَارِي دَارِ لَيْلِي رَاهِ، كِه مَهْدِ مَاهِ دَرِ حُكْمَسْتِ،
4. خُدَايَا دَرِ دِلِ اَنْدَازِشِ، كِه بَرِ نَجُونِ كُذَارِ آرَدِ.

6. مَنْ أَثَرَ كَامَرُوا كَشْتَمَ وَ خَوْشِدِلِ، چِه عَجَبِ.
7. مُسْتَحَقُّ بُوْدَمَ وَ اَيْنَهَا بَرَكَاتَمَ دَاوَنْد.
7. اَيْنَ هَمَّه شَهْدَ وَ شَكْرَ، كَزِ سُوْخُنَمَ مِي رِيَزَدَ،
7. أَجْرِ صَبْرِيَسْتِ كَزِ آن شَاخِ ثَبَاتَمَ دَاوَنْد.
8. مَنْ هَمَانِ رُوْزِ بَدِيْدَمَ كِه ظَفَرَ خَوَاهَمَ يَافَتَ،
8. كِه بَرِ اَفْسُوْسِ عَدُوِّ صَبْرِ وَ ثَبَاتَمَ دَاوَنْد.
9. هِمَّتِ حَافِظِ وَ اَنْفَاسِ سَكَرْخِيْزَانِ بُوْدَ،
9. كِه زِ بَنْدِ غَمِ اَيَامِ نَجَاتَمَ دَاوَنْد.
- 40.] حَافِظِ آن دَمِ، كِه بَبَنْدِ سَرِ زُلفِ تُو فُتَادَ،
10. كُفْتُ: كَزِ بَنْدِ غَمِ وَ غُصَّه نَجَاتَمَ دَاوَنْد.
11. شَكْرِ شُكْرِ بَشُكْرَانِه بِيْفُشَانِ حَافِظِ،
- [11] كِه نِگارِ كَشِ شِيْرِيْنِ حَرَكَاتَمَ دَاوَنْد.

بحر رمل - ۲۲ - ، ۲۱ - ، ۲۰ - ، ۱۹ - ، ۱۸ - ، ۱۷ - ، ۱۶ - ، ۱۵ - ، ۱۴ - ، ۱۳ - ، ۱۲ - ، ۱۱ - ، ۱۰ - ، ۹ - ، ۸ - ، ۷ - ، ۶ - ، ۵ - ، ۴ - ، ۳ - ، ۲ - ، ۱ -

1. كَوَهَرِ مَحْرَنِ اَسْرَارِ هَمَانَسْتِ كِه بُوْدَ،
1. حَقَّه مِهْرِ بَدَانِ مِهْرِ وَ نِشَانَسْتِ كِه بُوْدَ.
2. عَاشِقَانِ زُمَرَه- اَرْبَابِ اَمَانَتِ بَاشَنْدَ،
2. لَاجِرَمِ چَشْمِ كُتُهْرَبَارِ هَمَانَسْتِ كِه بُوْدَ.
3. اَزِ صَبَا پُوسِ، كِه مَا رَا هَمَّه شَبِ تَا دَمِ صُبْحِ
3. بُوِي زُلفِ تُو هَمَانِ مَوْنِسِ جَانَسْتِ كِه بُوْدَ.

5. چو جان فدایِ لبت شد، خیال می بستم،
 6. که قطره ز زلالش بکام ما افتد. ۵
 7. خیال زلف تو گفتم که: جان وسیله مساز،
 8. کز این شکار فراوان بدام ما افتد. ۶
 9. بنامیدی از این در مرو، بزنی عالی،
 10. بود که فرعه دولت بنام ما افتد. ۷
 11. ز خاک کوی تو هر که که دم زنی حافظ،
 12. نسیم گلشن جان در مشام ما افتد. ۸

218.

بحر رمل - ۲۲ - ، ۲۱ - ، ۲۰ - ، ۱۹ -

1. دوش وقت سکر از غصه بجاتم دادند،
 2. و اندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند. ۱
 3. بیخود از شغشعه پرتو ذاتم کردند،
 4. باده از جام تجلی صفاتم دادند. ۲
 5. چه مبارک سگری بود و چه فرخنده دمی
 6. آن شب قدر، که این نازه براتم دادند. ۳
 7. هاتف آن روز بمن مژده این دولت داد،
 8. که بر آن جور و جفا صبر و ثباتم دادند. ۴
 9. بعد از این روی من و آئنه وصف جمال،
 10. که در آنجا خبر از جلوه ذاتم دادند. ۵

5. خیره آن دیده که آتش نبرد آتش عشق،
 6. تیره آن دل که در او نور مودت نبود. ۵
 6.] حُسنِ تو کرد ز سررشته خود باخبرم؛
 7. آن مبادا، که مددگاریء دولت نبود. [۶
 7. دولت از مرغ همایون طلب و سایه او،
 8. زان که با زاغ و زغن شهپر دولت نبود. ۷
 8. گر من از میکده همت طلبم، عیب مکن؛
 9. پیر ما گفت که: در صومعه همت نبود. ۸
 9. حافظا علم و ادب ورز، که در مجلس شاه
 9. هر کرا نیست ادب، لائق صحبت نبود. ۹

217.

بحر هجنت - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. همای اوج سعادت بدام ما افتد،
 1. اگر ترا گداری بر مقام ما افتد.
 2. حبابوار بر اندازم از نشاط کلاه،
 2. اگر ز روی تو عکسی بجام ما افتد.
 3. شبی که ماه مراد از افق طلوع کند،
 3. بود که پرتو نوری بام ما افتد.
 4. ببارگاه تو چون باد را نباشد بار،
 4. کی اقیانوس جمال سلام ما افتد.
 ۴

9. ساقی بیای که عشق ندا می کند بلند:
4. کان کس که گفت قصه ما هم ز ما شنید.
10. خوش می گنم بباده مشکین مشام جان،
10. گز دلچپوش صومعه بوی ریا شنید.
11. پند حکیم عین صوابست و تخص خیر:
11. فرخنده بخت آن که بسع رضا شنید.
12. هر شام ماجرای من و دل شمال گفت،
12. هر صبح گفت و گوی من و او صبا شنید.
13. حافظ و وظیفه تو دعا گفتنست و بس:
13. در بند آن مباح که نشنید و یا شنید.

216.

بحر رمل ۴۴-، ۳۳-، ۳۳-، ۳۳-، ۳۳-

1. خستگان را چو طلب باشد و قوت نبود،
1. گر تو آفسوس کنی، شرط مرورت نبود.
2. ما جفا از تو ندیدیم، و تو خود نپسندی
2. آن چه در مذهب پیران طریقت نبود.
3. چون طهارت نبود، کعبه و بتخانه یکیست:
3. نبود خیر در آن خانه که عصمت نبود.
4. تا بافسون نکند جادوی چشم تو مدد،
4. نور در سوختن شمع محبت نبود.

8. رَه نَبْرَدِيم بَمَطْلُوبِ خَوْد اَنْدَر شِيرَازِ;
خُرَم آن روز کِه حَافِظ رَه بَعْدَان کُنْد. ۸

215.

بجر مضارع ---و, ---و, ---و, ---و

1. بویِ خَوش تو هَر کِه ز بادِ صبا شنید،
- از یارِ آشنا سُنخِن آشنا شنید. ۱
2. اینش سَزا نَبود دِلِ حَقِ کُزارِ مَن،
- کَز عَمُکَسارِ خَوْد سُنخِن ناسَزا شنید. ۲
3. ای شاهِ حُسنِ چَشمِ بَجالِ گَدا فِکَن،
- کین گُوشِ بَس حِکایتِ شاهِ وُ گَدا شنید. ۳
4. ما مَی بَبانُکِ چَنکِ نَه اِمروزِ مِی خَوریم؛
- بَس دَورِ شُد کِه کُنَبِدِ چَرخِ اینِ صَدا شنید. ۴
5. ما بادَه زِیرِ خِرَقَه نَه اِمروزِ مِی کَشم،
- صَد بارِ پیرِ مَی کَدَه اینِ ما جَرا شنید. ۵
6. سِرِّ خُدا، کِه عارِفِ سَالِکِ بَکَس نَکُفَت،
- دَر حَیْرَتَم کِه بادَه فُروشِ از لُجا شنید. ۶
7. مَحرومِ اَنگَرِ شُدَم زِ سَهرِ کویِ او، چِه شُد:
- از کُلُشَنِ رَمانه کِه بویِ وِفا شنید. ۷
8. یا رَبِ لُجاستِ مَحَرَمِ رازی، کِه یَکَرَمان
- دِلِ شَرَحِ آن دِهَد کِه چِه کُفَت وُ چِها شنید. ۸

8. مُطَرِّبًا مَجْلِسِ اُنْسَسْتِ، عَزَلِ خَوَانِ وَ سُرُودِ،
 چَند گُوئی کِه: چُنین رَفْتِ وَ چُنان خِوَاهَد شُد. ۸
9. حَافِظِ از بَهِرِ تو آمَدِ سِوِی اِثْلیمِ وَ جُودِ؛
 قَدَمی نِه بَوَداعَشِ، کِه رَوانِ خِوَاهَد شُد. ۹

214.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. كِلِكِ مُشْكِينِ تو رِوزی کِه زِ ما یاد کُند،
 بَبَرَدِ اَجْرِ دو صَد بِنْدَه کِه آزاد کُند. ۱
2. قاصِدِ حَضْرَتِ سَلَمی، کِه سَلامَتِ بادَشِ،
 چِه شُودِ کَرِ بَسَلامی دِلِ ما شاد کُند. ۲
3. یا رَبِ اَنْدَرِ دِلِ آن خُسْرُو شِیرینِ اَنْدازِ،
 کِه بَرَحْمَتِ کُذَری بَرِ سَرِ فَرهاد کُند. ۳
4. حَالِیا عِشْوَهءِ عِشْقِ تو زِ بُنْیاَدَمِ بُرَدِ؛
 تا دِکَرِ باره حَکیمانَه چِه بُنْیاَد کُند. ۴
5. گُوهرِ پاكِ تو از مِدْحَتِ ما مُسْتَغْنِیستِ؛
 فِکْرِ مَشاطَه چِه با حُسْنِ خُداداد کُند. ۵
6. اِمْتِحانِ کُنِ، کِه بَسی کَنجِ مُرادتِ بَدِهَنْدِ،
 کَرِ خرابی چو مَرا لُطْفِ تو آباد کُند. ۶
7. شاهِ را بِه بُودِ از طاعَتِ صَدسالَه وَ زُهْدِ
 قَدْرِ یَکْساَعْتَه عُمْرِ، کِه نَرِ او داد کُند. ۷

8. چنان بزی که، اگر خاکِ ره شوی، کس را
 ۸. غبارِ خاطری از زهکُذارِ ما نرسد.
 9. بسوخت حافظ، و ترسم که شرحِ قصه او
 9. بسعِ پادشه کماکارِ ما نرسد.

بحر رمل - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. نفسِ بادِ صبا مُشکِ فشان خواهد شد
 1. عالمِ پیرِ دیگر باره جوان خواهد شد.
 2. ارغوانِ جامِ عقیقی بسمن خواهد داد
 2. چشمِ نرگس بشقائقِ نگران خواهد شد.
 3. این تطاول که کشید از غمِ هجران بلبل
 3. تا سراپرده گل نعره زنان خواهد شد.
 4. گر ز مسجدِ بتخرابات شدم، خرده مکیر
 4. مجلسِ وعظِ درازست، و زمان خواهد شد.
 5. ای دل آرِ عشرتِ امروز بفردها فکنی
 5. مایه نقدِ بقا را که صمان خواهد شد.
 6. ماهِ شعبان قدح از دست منه، کین خورشید
 6. از نظر تا شبِ عیدِ رمضان خواهد شد.
 7. گلِ عزیزست؛ غنیمت شمریدش کُحبت
 7. که بیاغ آمد از این راه و از آن خواهد شد.

10. بَقْدَ وِ چِهْرَه هَر آن کَسِ کِه شاهِ خوبانِ شُد
 10. جَهانِ بَگِیَرَد، اَکْر دادِ کُستَری داند.
 11. زِ نَظْمِ دِلْکَشِ حَافِظِ کَسی شَوَد آگَه،
 11. کِه لُطْفِ طَبِيعِ وِ سُوخَنِ کُفْتَنِ دَری داند.

بحر هجنت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. بَحْسَنِ خُلُقِ وِ رَفا کَسِ بِيَارِ ما نَرَسَد؛
 1. نَرا دَرِ اَيْنِ سُوخَنِ اِنْکارِ کارِ ما نَرَسَد.
 2. بَحَقِّ حُحْبَتِ دِيرينِ، کِه هِيچِ مَحْرَمِ رازِ
 2. بِيَارِ يَكْجِهَتِ حَقِّ کُزارِ ما نَرَسَد.
 3. اَکْر چِه حُسنِ فُروشانِ بَجَلَوَه آمَدَه اَنَد،
 3. کَسی بَحْسَنِ وِ مَلاحتِ بِيَارِ ما نَرَسَد.
 4. هَزارِ نَقْدِ بَبازارِ کائِناتِ آرَنَد،
 4. يَکی بَسِکَهءِ صَاحِبِ عِيَارِ ما نَرَسَد.
 5. هَزارِ نَقْشِ بَرِ آيِدِ زِ کِلْکِ صَنعِ، وِ يَکی
 5. بَدِ لَپْدِ بَرِيءِ نَقْشِ نِگارِ ما نَرَسَد.
 6. دِلا زِ طَعْنِ حَسودانِ مَرَنُجِ وِ واثِقِ باشِ،
 6. کِه بَدِ بَخاطِرِ اَميدِوارِ ما نَرَسَد.
 7. دِرِغِ قَافِلَهءِ عُمَرِ کائِنچانِ رَفْتَنَد،
 7. کِه گَرْدَشانِ بَهَوايِ دِيَارِ ما نَرَسَد.

بحر هجث - ۲۲, ۲-۲, ۲-۲, ۲-۲

1. نه هر که چهره بر آفروخت، دلبری داند.
- ۱ نه هر که آئنه سازد، سکنداری داند.
2. نه هر که ظرف کله کج نهاد و توند نشست.
- ۲ کلاه‌داری و آئین سروری داند.
3. هزار نکته بار بکتر ز موی اینجا است.
- ۳ نه هر که سر پتراشد قلندری داند.
4. وفا و عهد نگو باشد آر پیاموزی.
- ۴ وگر نه، هر که تو بینی ستمگری داند.
5. مدار نقطه بینش ز خال توست مرا.
- ۵ که قدر گوهر یکدانه گوهری داند.
6. تو بندگی چو گدایان بشرط مزد مکن.
- ۶ که دوست خود روش بنده‌پروزی داند.
7. در آب دیده خرد غرقه‌ام؛ چه چاره کنیم.
- ۷ که در محیط نه هر کس شناوری داند.
8. غلام همت آن رند عاقبت سوزم.
- ۸ که در گدایقتی کیمیائی داند.
9. بباختم دل دیوانه، و ندانستم.
- ۹ که آدمی بچه شیوه پری داند.

5. خون می خورم، ولیک نه جای شکایتست؛
 روزیء ما ز خوانِ گرمِ این نواله بود. ۵
 6.] بر آستانِ میکده خون می خورم مدام،
 روزِ نخست چونیکه همینم حواله بود. [۹
 7. نالان و دادخواه بَمیخانه می روم،
 کاجا کُشادِ کارِ من از آه و ناله بود. ۷
 8. هر کو نکاشت مِهَر و ز خوبی گُلی نچید،
 دَر رَهگذارِ بادِ نَکَّهَبانِ لاله بود. ۸
 9. بر طرفِ کُلشَنم کُدرِ اُفتادِ وَقتِ صُبحِ
 آن دم، که کارِ مُرغِ سَکَرِ آه و ناله بود. ۹
 10. دیدیم شِعْرِ دِلکشِ حائِظِ بَمَدَحِ شاه،
 هَر بَیت از آن سَفینه به از صد رساله بود. ۱۰
 11. آن شاه تَنَدَحَمَله، که خورشیدِ شیرِ شیر
 پیشش بَرروزِ مَعْرَکه کَمْتَرِ غَزاله بود. ۱۱
 12.] گُلِ بَر جَریده کُفْتَهء حائِظِ هَمی نُوشْتِ
 شِعْری، که نُکْتَه ایش به از صد رساله بود. [۱۲
 13. آتِش فِکُنْد دَر دِلِ بُلْبُلِ نَسیمِ باغ،
 زان داغِ سَرِ بَنُهَرِ که بَر جانِ لاله بود. ۱۳

4. زاغ چون شَرْم ندارد که نهد پا بر گُل،
 ۴ بُلْبُلان را سَرَد آر دامنِ خاری گیرند.
 5. قُوّت بازویِ پَرهیزِ بَحوبان مَفروش،
 5 که در این خَیدِ حِصاری بَسواری گیرند.
 6. یا رَب این بَجَهءِ تُرکان چه دَلیرند بَخون،
 6 که بَتیرِ مِثَره هَر لَحظه شِکاری گیرند.
 7. رَقصِ بَرِ شِعْرِ خَوش و نالَهءِ تَیِ خَوش باشد،
 7 خاصه رَقصی که در او دَسْتِ نِگاری گیرند.
 8. حَافِظ، اَبْنایِ زَمان را عَمِ مِسکینان نیست؛
 8 زین مِیان کَر بِنُتوان بَه، که کَناری گیرند.

بحر مضارع ---، ---، ---، ---

1. دیدم بَخوابِ خَوش، که بَدَسْتَمِ پِیاله بود؛
 1 تَعبیرِ رَقْت، و کارِ بَدَوَلْتِ حَواله بود.
 2. چَل سال رَجُج و عُصَه کَشیدیم، و عَاقِبَتِ
 2 تَدَبیرِ آن بَدَسْتِ شَرابِ دوساله بود.
 3. آن نَافَهءِ مُراد، که می خَواستَمِ زِ بَخت،
 3 در چَینِ زُلفِ آن بُتِ مُشکینِ کُلاله بود.
 4. از دَسْتِ بُرَدَه بود خُمارِ عَمِ سَکر؛
 4 دَوَلْتِ مَساعِدِ آمَد، و مَیِ در پِیاله بود.

3. مُطْرِبِ بِسَازِ عَوْدِ كِه: كَسِ بِي أَجَلِ نَمُرْدِ. —
 3. وان كو نه اين ترانه سرايد، خطا كند.
 4. گَر رَنْجِ پِشْتِ آيْدِ و گَر رَاحَتِ اِي حَكِيمِ،
 4. نِسَبَتِ مَكْنِ بَغَيْرِ، كِه اِيْنهَا خُدا كُنْدِ.
 5. دَر كَارْخَانَهءِ كِه رَه عَقْلِ و فَضْلِ نِيسْتِ،
 5. وَهْمِ ضَعِيفِ رَأْيِ فُضُولِي چِرا كُنْدِ.
 6. حَقًّا كِز اِيْن غَمَانِ بِيْرَسَدِ مُرْدَهءِ اَمَانِ،
 6. گَر سَالِكِي بَعْهَدِ اَمَانَتِ وَفا كُنْدِ.
 7. ما را كِه دَرْدِ عِشْقِ و بَلَايِ خُمارِ هَسْتِ،
 7. يا لَعْلِ دِوَسْتِ يا مِي صَافِي دِوَا كُنْدِ.
 8. جان رَفْتِ دَر سَرِ مِي و حَافِظِ بَعِشْقِ سوخْتِ؛
 8. عِيْسِي دَمِي مُجَاسَّتِ كِه اِحْيَايِ ما كُنْدِ.
 8

209.

بحر رمل ، ــــ ، ــــ ، ــــ ، ــــ

1. نَقْدَهَا را بُودِ آيَا كِه عِيَّارِي گَيْرَنْدِ،
 1. تا هَمَه صَوْمَعَه دارانِ پِي كاري گَيْرَنْدِ.
 2. مَصْلَحَتِ دِيدِ مَن اَنْسَتِ، كِه يارانِ هَمَه كارِ
 2. بِي كُذَّارَنْدِ و حَمِ طَرَهءِ ياري گَيْرَنْدِ.
 3. خَوشِ گِرِفْتَنْدِ حَرِيفانِ سَرِ زُلفِ ساقِي،
 3. گَر فَلَكَشانِ بِي كُذَّارَدِ، كِه قَراري گَيْرَنْدِ.
 3

7. چنان گِرشَمَه ساقی دَلَم زِ دَسْت بَبُرَد،
 ۷ کِه با کَسی دِگَرَم نِیست بَرَثِی کُفْت و شَنِید.
8. عَجَائِب رَه عِشْق، ای رَفِیق، بِسِیَارَسْت؛
 ۸ ز پِیش آهَوِی این دَشت شِیر نَر بِرَمِید.
9. مَکَن زِ غُصَه شِکَايَت، کِه دَر طَرِیقِ طَلَب
 ۹ بَرَاختی نَرَسِید آن کِه زَحْمَتی نَکَشِید.
10. خُدای را مَدَدی ای دَلِیلِ رَاهِ حَرَم،
 ۱۰ کِه نِیست بَادِیَه عِشْق را کَرانَه پَدِید.
11. شَرابِ نِوش کُن و جَامِ زَر بِحَافِظِ بَخْش،
 ۱۱ کِه پادِشَه زِ کَرَم جُرْمِ صَوْفِیَان بَجَشِید.
- 12.] کُلِی نَچِید زِ بُسْتانِ حُسَنِ او حَافِظ؛
 ۱۲ مَکَر نَسِیم مُرُوتِ دَر این چَمَن نَوَزِید.
13. بَهَارِ مِی کُذَرَد، دادِ کُستَرَا دَر یَاب،
 ۱۳ کِه رَفْت مَوْسِم و حَافِظ هَنوز مِی نَچَشِید. [۱۳]

208.

بحر مضارع - - - - -

1. گَر مِی فُروش حَاجَتِ رِنْدانِ رَوَا کُنَد،
 ۱ ایزد کُنَه بِبَجَشَد و دَفْعِ بَلَا کُنَد.
2. ساقی بَجامِ عِدَلِ بَدِیَه بَادَه، تا کُدا
 ۲ عَیْرَتِ نِیاوَرَد کِه جِهانِ پُر بَلَا کُنَد.

7. دوست را گر سر پُرسیدنِ بیمارِ عَمَسْت،
 7. گو: برانِ خَوش، که هَنورَش نَفَسی می آید.
 8. خَبَرِ بُلبُلِ این باغِ پُرسید، که مَن
 8. نالَه می شِنوم کز نَفَسی می آید.
 9. یارِ دارِ سَرِ صَیدِ دِلِ حَافِظ، یاران؛
 9. شاهبازیِ بَشکارِ مَکَسی می آید.

207.

بحر هجنت - - - - -

1. رسید مُرَدَه، که آمد بهار و سَبزه دَمید؛
 1. وظیفه گر بِرَسَد، مَصْرِفَش کُلَسْت و نَبید.
 2. صَفیرِ مُرغِ بَرِ آمَد؛ بَطِ شَرابِ جُجاست.
 2. فِغانِ فُتادِ بَبُلْبُل؛ نِقابِ کُلِ که کَشید.
 3. مَن این مُرَقِّعِ رَنگینِ چو کُلِ بَخِواهمِ سوخت،
 3. که پیرِ بادَه فُروششِ بَجْرَعَه، نَخَرید.
 4. زِ رُویِ ساقی، مَهوشِ کُلیِ بِچَینِ امِروز،
 4. که گِرَدِ عَارِضِ بُسْتانِ خَطِ بِنَفْشَه دَمید.
 5. بَکُویِ عِشْقِ مَنه بی دَلیلِ راهِ قَدَم،
 5. که گُمِ شُدِ آن که دَرِ این رَه بَرَهَبَری نَرَسید.
 6. زِ میوهایِ بَهشتی چه دَوَقِ دَرِ یابَد
 6. هَر آن که سِیبِ زَنجَدانِ شاهِدی نَکَزید.

5. نَمِي خَوْرِيْد زَمَانِي غَم وَفَادَارَان؛
 6. سَمْنِدِ دَوْلَتِ اَكْثَرِ چَنْدِ سَرَكَشَسْتِ، وَلي
 7. زِ هَمْرَهَانِ بَسَرِ تازِيَانِه ياد آرِيْد.
 8. بَوَجْهِ مَرْحَمَتِ، اِي سَاكِنَانِ صَدْرِ جَلَالِ،
 9. زِ رَوِي حَافِظِ وَ اَن اَسْتَانِه ياد آرِيْد.

206.

بجر رمل - ٤٤ - ، ٥٥ - ، ٦٦ - ، ٧٧ - ، ٨٨ - ، ٩٩ -

1. مُنْزَدِه اِي دِلِ، كِه مَسِيحَانْفَسِي مِي آيْدِ،
 2. كِه زِ اَنْفَاسِ خَوْشَشِ بَوِي كَسِي مِي آيْدِ.
 3. اَز غَمِ هَجْرِ مَكْنِ نَالِه وَ قَرْيَادِ، كِه دُوشِ
 4. زَدِه اَمِ فَالِي وَ قَرْيَادَرَسِي مِي آيْدِ.
 5. زَاتِشِ وَاْدِيءِ اِيْمَنِ نِه مَنَمِ خُرْمِ وَ بَسِ؛
 6. مَوْسِي اَنْجَا بَأْمِيْدِ قَبْسِي مِي آيْدِ.
 7. هِيچِ كَسِ نِيْسْتِ كِه دَرِ كَوِي تَوَاشِ كَارِي نِيْسْتِ؛
 8. هَرِ كَسِ اَنْجَا بَطْرِيْقِي هَوَسِي مِي آيْدِ.
 9. كَسِ نِدَانِيْسْتِ، كِه مَنزِلَكِه مَعْشُوقِ نُجَاسْتِ؛
 10. اِيْنِ قَدْرِ هَسْتِ كِه بَانْكَ جَرَسِي مِي آيْدِ.
 11. جُرْعَهءِ دِه، كِه بَبِيْخَانِهءِ اَرْبَابِ كَرَمِ
 12. هَرِ حَرِيْفِي زِ پَيِ مُلْتَمَسِي مِي آيْدِ.

9. شَرَابِی بِي خُمَارَم بَخْشِ یَا رَبِّ،
 4. کِه با او هیچ دَرِدِ سَر نَبَاشَد.
 10. بَنَامِیَزِد بُتِی سِیْمِیْن تَنَم هَسْتِ،
 10. کِه دَر بُتْخَانَه آزَر نَبَاشَد.
 11. مَن از جَان بِنْدَه سُلْطَان اُوِیْسَمِ،
 11. اَکْرَجِه یَاَدَش از چَاکَر نَبَاشَد.
 12. بَتَاجِ عَالَمِ آرَایِشِ، کِه خَوْرُشِیدِ
 12. چُنِیْن زِیْبِنْدَه اَنَسَر نَبَاشَد.
 13. کَسِی گِیْرَدِ خَطَا بَر نَظْمِ حَافِظِ،
 13. کِه هِیچَش لُطْفِ دَر گُوَهَر نَبَاشَد.

205.

بِحَرِّ حِجَّتِ ---، ---، ---، ---

1. مُعَاشِرَانِ زِ حَرِیْفِ شَبَانَه یَاَدِ آرِیدِ،
 1. حُقُوقِ بِنْدَگِیْ مُخْلِصَانَه یَاَدِ آرِیدِ.
 2. بَرَقَتِ سَرخَوْشِی از آه و نَالَه عَشَاقِ
 2. بَصَوْتِ نَغْبَه چَنگِ و چَغَانَه یَاَدِ آرِیدِ.
 3. چو دَر مِیَانِ مُرَادِ آرِیدِ دَسْتِ اُمِیدِ،
 3. زِ عَهْدِ حُحْبَتِ مَا دَر مِیَانَه یَاَدِ آرِیدِ.
 4. چو عَکْسِ بَادَه کُنَدِ جَلْوَه دَر زُخِ سَاقِی،
 4. زِ عَاشِقَانِ بَسْرُودِ و تَرَانَه یَاَدِ آرِیدِ.

9. حَافِظًا از دَرِ او کَر نَرَوی، هَم رَوزی
 * کُدَری بَر سَرَت از کُوشه کَناری بِکُند. ۹

204.

بجر هزخ ---، ---، ---

1. خَوش آمَد کُذ، وَز آن خَوشَتَر نَباشَد،
 ۱. کِه دَر دَسَتَت بَجَز سَاعِر نَباشَد.
 2. غَنیمَت دان و مَی خَور دَر کُلِستان،
 ۲. کِه کُذ تا هَفْتَه دیگَر نَباشَد.
 3. زَمانِ خَوشدِلی دَر یاب دَر یاب،
 ۳. کِه دائِم دَر صَدَف کُوهَر نَباشَد.
 4. عَجَب راهیست راهِ عِشَق، کَأجَا
 ۴. کَسی سَر بَر کُند کَش سَر نَباشَد.
 5. بِشوی اَوراق، اَکَر هَمدَرِسِ مائی،
 ۵. کِه عِلمِ عِشَق دَر دَفْتَر نَباشَد.
 6. زِ مَن بِنیوش و دِل دَر شاهِدی بَند،
 ۶. کِه حُسَنَش بَسْتَه زیور نَباشَد.
 7. بِیا ای شَیخ، دَر خُلمخانَه ما
 ۷. شَرابی خَور کِه دَر کَوْتَر نَباشَد.
 8. اَیا پُر لَعَل کَرَدَه جامِ زَرین
 ۸. بِبَخشا بَر کَسی، کَش زَر نَباشَد.

7. ز دیده خون بچکاند فسانه حافظ
 ۷ چو یاد وقتِ شباب و زمانِ شیب کند.

203.

بحر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. طائر دولت آثر باز گذاری بکند.
- ۱ یار باز آید و با وصل قراری بکند.
2. دیده را دستگه در و گهر گرچه نماند.
- ۲ بخورد خونی و تدبیر نثاری بکند.
3. کس نیارد بر او دم زدن از قصه ما.
- ۳ مگرش باد صبا گوش گذاری بکند.
4. داده ام باز نظر را بتدروی پرواز.
- ۴ باز خواند، مگرش نقش و شکاری بکند.
5. دوش گفتم: بکند لعل لبش چاره من -
- ۵ هاتف غیب ندا داد که: آری بکند.
6. شهر خالیست ز عشاق؛ بود کز طرفی
- ۶ مردی از خویش بیرون آید و کاری بکند.
7. کو کرمی، که ز بزم طربش غمزده
- ۷ جرعه در کشد و دفع خمار بکند.
8. یا وفا یا خبر وصل تو یا مرثی رقیب؛
- ۸ بازی چرخ از این یکدوسه کاری بکند.

5. گُذار بَرِ ظُلُمَاتَسْت، خِضِرِ رَاهِی کَو
 6. مَبَاد کَاتِشِ مَحْرُومِی آبِ مَا بِبَرَد.
 7. طَبِیبِ عِشْقِ مَنَم؛ بَادَه خُور، کِه اِین مَعْجُون
 8. فَرَاغَتِ آرَد و اَنَدِیْشَه خَطَا بِبَرَد.
 9. بِسُوخَتِ حَافِظَه، و کَس حَالِ او بِيَار نَكُفَت،
 10. مَکَر نَسِیمِ پَیَامِی خُدایِ رَا بِبَرَد.

202.

بجر هجثت ---، ---، ---، ---

1. مَرا بَرِنْدِی و عِشْقِ آن فُضُولِ عَیْبِ کُنْد،
 2. کِه اِعْتِرَاضِ بَرِ اَسْرَارِ اَهْلِ عَیْبِ کُنْد.
 3. کَمَالِ سِرِّ حُبَّتِ بَیْنِ نَه نَقِصِ کُنَا،
 4. کِه هَر کِه بی هُنَرِ اُنْتَدِ نَظَرِ بَعِیْبِ کُنْد.
 5. چُنَانِ بَرَدِ رَه اِسْلَامِ عَمْرَه سَاقِی،
 6. کِه اِجْتِنَابِ زِ صُهَبَا مَکَرِ صُهَیْبِ کُنْد.
 7. زِ عِطْرِ حُورِ بَهِشْتِ آن زَمَانِ بَرِ آیدِ بوی،
 8. کِه خَاکِ مَیْکَدَه ما عَیْبِرِ جَیْبِ کُنْد.
 9. کَلِیدِ کُنْجِ سَعَادَتِ قَبُولِ اَهْلِ دِلَسْت؛
 10. مَبَادِ کَسِ کِه دَرِ اِینِ نُکْتَه شَکِ و رَیْبِ کُنْد.
 11. شُبَانِ وادیِ اِیْمَنِ کُهی رَسَدِ بَمُرَانِ،
 12. کِه چَنَدِ سَالِ بَجَانِ خِدْمَتِ شُعَیْبِ کُنْد.

6. مَجْلِسِ اُنْسِ وَ بَهَارِ وَ بَحْثِ عِشْقِ، اَنْدَرِ مِيَانِ
 ۶ نَسْتَدَنِ جَامِ مَسِي از جَانَانِ گِرَانِ جَانِي بُوَد.
 7. هِمَّتِ عَالِي طَلَبِ، جَامِ مُرَصَّعِ گُو مَبَاشِ؛
 ۷ رِنْدِ رَا اَبِ عِنَبِ ياقوتِ زَمَانِي بُوَد.
 8. نِيكْنَامِي خَوَاهِي اِي دِلِ بَا بَدَانِ مُحَبَّتِ مَدَارِ؛
 ۸ بَدِ پَسَنْدِي، جَانِ مَنِ، بُرْهَانِ نَادَانِي بُوَد.
 9. گَرْچِه بِيَسَامَانِ نُبَايَدِ كَارِ مَاءِ سَهْلَشِ مَبِينِ؛
 ۹ كَانْدَرِ اَيْنِ كِشُورِ گَدَائِي رَشَكِ سُلْطَانِي بُوَد.
 10. دِي عَزِيزِي كُفْتِ: حَافِظِ مِي خُورَدِ پِنْهَانِ شَرَابِ. —
 ۱۰ اِي عَزِيزِ مَنِ، نِه عَيْبِ اَن كِه پِنْهَانِي بُوَد.

201.

بجر هجئت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. اَكْر نِه بَادِه غَمِ دِلِ زِيَا دِ مَآ بِيَرَدِ،
 ۱ نِهِيْبِ حَادِثِه بُنْيَادِ كَارِ مَآ بِيَرَدِ.
 2. وَكْر نِه عَقْلِ بَبَسْتِي فِرُو كَشَدِ لَنْكِرِ،
 ۲ چِه گُونِه كَشْتِي از اَيْنِ وَرَطَهءِ بَلَا بِيَرَدِ.
 3. فِغَانِ كِه بَا هَمِه كَسِ غَائِبَانِه بَاخْتِ قَلَكِ؛
 ۳ كَسِي نَبُودِ كِه دَسْتِي از اَيْنِ دَغَا بِيَرَدِ.
 4. دِلِ ضَعِيْفَمِ از اَن مِي كَشَدِ بَطْرَفِ چَمَنِ،
 ۴ كِه جَانِ زِ مَرُكِ بِيِبَارِيءِ صَبَا بِيَرَدِ.

8. مَكْرِكِه لَالِه بَدَانِسْت بِيَوَفَائِي دَهَرِه
 ۸ كِه تا بَرَزاد و بِيَشْد جَامِ مِي زِ كَف نَبِهَاد.
 9. نَمِي دِهَنْدُ اجازَتِ مَرَا بَسِيْرِ سَقَرِ
 ۹ نَسِيْمِ خَاكِ مُصَلِّي و آبي زُكْناباد.
 10. رَسِيْدِ دَرِ غَمِ عِشْقَشِ بَجَانِمِ آن چِه رَسِيْدِ:
 ۱۰ كِه چَشْمِ زَخْمِ زَمَانِه بَجَانِ او مَرَسَاد.
 11. قَدَحِ مَكْيِرِ چو حَافِظِ مَكْرِ بِنَالِه چَنْكِه
 ۱۱ كِه بَسْتِه اَنْدِ بَرِ اَبْرِيْشْمِ طَرَبِ دِلِ شَاد.

200.

بجر رمل - - - - -

1. دَرِ اَزَلِ هَرِ كَوِ بَفَيْضِ دَوْلَتِ اَرْزَانِي بُوَدِ
 ۱ تا اَبَدِ جَامِ مُرَادَشِ هَمْدَمِ جَانِي بُوَدِ.
 2. مَنِ هَمَانِ سَاعَتِ كِه از مِي خَواسْتَمِ شُدِ تَوْبَهْ گَارِ
 ۲ كُفْتَمِ: اَيْنِ شَاخِ اَرِ دِهْدِ بَارِي پَشِيْمَانِي بُوَدِ.
 3. خَوْدِ كِرْفْتَمِ: كَا فُكْنَمِ سَتَجَادِه چَوْنِ سَوَسَنِ بَدَوَشِ
 ۳ هَمچو كُتِلِ بَرِ خِرْقَه رَنَكِ مِي مُسْلِمَانِي بُوَدِ.
 4. بِي چِرَاغِ جَامِ دَرِ خَلَوْتِ نَمِي يَارَمِ نِشَسْتِ
 ۴ زانِ كِه كُنْجِ اَهْلِ دِلِ بَايْدِ كِه نَوْرَانِي بُوَدِ.
 5. خَلَوْتِ ما را نُروغِ از نُورِ شَمْعِ وُ بَادِه بَادِ:
 ۵ وَقْتِ كُتِلِ مَسْتَوْرِي مَسْتانِ زِ نَادَانِي بُوَدِ.

8. بَفَرُوعِ چِهْرَه زُلْفَت رَه دِل رَزَد هَمَه شَب؛
 ۸ چِه دِلَاوَرَسْت دُزْدِي كِه بَشَب چِرَاغ دَارَد.
 9. سَر دَرِسِ عِشْق دَارَد دِل دَرْدَمَنْدِ حَافِظ،
 ۹ كِه نَه خَاطِر تَمَاشَا نَه هَوَايِ بَاغ دَارَد.
 ۹

199.

بجر هجنت ۷۷، ۷۷، ۷۷، ۷۷

1. شَرَاب و عَيْشِ نِهَان چِيَسْت كَارِ بِي بُنْيَاد. —
 ۱ زَدِيم بَر صَفِ رِنْدَان؛ و هَر چِه بَاد، آبَاد.
 2. كِرِه زِ دِل بِي كَشَا وَز سِي پِهَرِ يَاد مَكُن،
 ۲ كِه فِكْرِ هِيچ مُهَنْدِس چُنِين كِرِه نَكَشَاد.
 3. زِ اِنْقِلَابِ زَمَانَه عَجَب مَدَار، كِه چَرخ
 ۳ از اَيْن فَسَانَه هَزَارَان هَزَار دَارَد يَاد.
 4. قَدَحِ بَشْرَطِ اَدَبِ كِير، زَان كِه تَرَكِيَش
 ۴ زِ كَاسَه سَرِ جَمَشِيد و بَهْمَنْسْت و قُبَاد.
 5. كِه آكَهْسْت كِه كَاوُوس و كِي كُجَا رَفْتَنْد.
 ۵ كِه وَاقِفْسْت كِه چُون رَفْت تَحْتِ جَمِ بَر بَاد.
 6. زِ حَسْرَتِ لَبِ شِيرِين هَنُوزِ مِي بِيَنَم،
 ۶ كِه لَالَه مِي دَمَد از خُونِ دِيَدَه قَرَهَاد.
 7. بِيَا بِيَا، كِه زَمَانِي زِ مِي خَرَابِ شَوِيم؛
 ۷ مَكْر رَسِيم بَكُنْجِي دَر اَيْن خَرَابِ آبَاد.

10. دَسْتَكشِ جَفَا مَكْنُ آبِ رُحْمٍ، كِه فَيْضِ آبِرِ
 ۱۰ بی مَدَدِ سِرْشَكِ مَن دَرِ عَدَن نَمی كُنَد.
 11. كُشْتَهءِ عَمَزَهءِ تَو شُد حَافِظِ نَاشِنِده پِنْد؛
 ۱۱ تیغ سَزَاسْت هَر كِرَا دَرِ سُنْحَن نَمی كُنَد.

198.

بجر رمل - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. دِلِ مَا بَدَوْرِ رَوِيشِ زِ چَمَنِ فِرَاغِ دَارَدِ،
 ۱ كِه چَو سَرَوِ پَای بِنْدَسْت و چَو لَاله داغِ دَارَدِ.
 2. سَرِ مَا فِرَوِ تَبَايَدِ بَكَمَانِ اَبْرَوِي كَسِ،
 ۲ كِه دَرَوْنِ كُوشَه كِيرَانِ زِ جَهَانِ فِرَاغِ دَارَدِ.
 3. زِ بَنْقَشَه تَابُدَارَمِ، كِه زِ زُلفِ او رَنَدِ دَمِ؛
 ۳ تَو سِيَاهِ كَم بَهَا بِيِنِ كِه چِه دَرِ دَمَآغِ دَارَدِ.
 4. شَبِ ظَلَمْتِ وُ بِيَابَانِ بَكُجَا تُوانِ رَسِيدَنِ
 ۴ مَكْرِ آنِ، كِه شَمْعِ رَوِيشِ بَرَهَمِ چِرَاغِ دَارَدِ.
 5. مَن و شَمْعِ صُبْحَتَاهِي سَرَدِ آرِ بَهَمِ بَكْرِيْمِ،
 ۵ كِه بِسُوخْتِيْمِ و از ما بُتِ ما فِرَاغِ دَارَدِ.
 6. بَكَمَنِ حِرَامِ و بِنَكْرِ بَرِ نَخْتِ كُلدِ، كِه لَاله
 ۶ بَنَدِيْمِ شاهِ مَآندِ كِه بَكْفِ آيَاغِ دَارَدِ.
 7. سَرَدَمِ چَو آبِرِ بَهَمَنِ كِه دَرِ اَيْنِ چَمَنِ بَكْرِيْمِ؛
 ۷ طَرَبِ آشِيَانِ بُلُلْدِ بِنَكْرِ، كِه زَاغِ دَارَدِ.

بجر رجز - - - - -

1. سَرُو چَمَانِ مَن چِرَا مَیْلِ چَمَن نَمی کُند.
2. هَمْدَمِ کُل نَمی شَوَد. یَا دِ سَمَن نَمی کُند.
3. تَا دِلِ هَرزَه گَرَدِ مَن رَفَت بَچِیَنِ زُلفِ او.
4. زان سَفَرِ دَرَازِ خَوَد عَزَمِ وَطَنِ نَمی کُند.
5. دِلِ بَآمیدِ وَصَلِ تُو هَمْدَمِ جَانِ نَمی شَوَد.
6. جَانِ بَهَوَایِ کَویِ تُو خِذَمَتِ تَن نَمی کُند.
7. پِیشِ کَمَانِ اَبْرُویشِ لَابَه هَمی کُندم، وِلی
8. کُوشِ کَشیدَه اَسْت؛ از آن کُوشِ بَمَن نَمی کُند.
9. دِیِ گِلَه زِ طَرَه اَش کَرْدَم؛ و از سَرِ فُسوس
10. کُفْتِ کِه: این سِیَاَه کَمجِ کُوشِ بَمَن نَمی کُند.
11. چَوَن زِ نَسیمِ مِی شَوَد زُلفِ بِنَفْشَه پُر شِکَن،
12. وَه کِه دِلَم چِه یَا دِ آن عَهْدِ شِکَن نَمی کُند.
13. ساقِی سِیم ساقِی مَن کَر هَمه دُرْد مِی دِهَد،
14. کِیَسْت کِه تَن چَو جَامِ مِی جُمْلَه دَهَن نَمی کُند.
15. لَخْلَخَه سَایِ شُد صَبَا؛ دَا مَنِ پَاکَتِ از چِه رُو
16. خَاکِ بِنَفْشَه زَارِ رَا مُشْکِ خُتَنِ نَمی کُند.
17. بَا هَمه عِطَرِ دَا مَنَتِ آیدَم از صَبَا عَجَب،
18. کَر کُذَرِ تُو خَاکِ رَا مُشْکِ خُتَنِ نَمی کُند.

7. چون دِلِ مَن دَمی از پَرْدِه بَرُون آی و دَر آی،
 ۷ کِه دِگَر باره مُلَاقَات نِه پَیْدَا بَاشَد.
 8. چَشْمَت از نَاز بِحَافِظ نَکَنَد مَیْل: آری،
 ۸ سَرگِزِرَانی صِفَت نَرگِزِس شَهْلا بَاشَد.

بجر هجنتث ---، ---، ---، ---

4. چو آفتابِ مَی از مَشْرِقِ پِیَالِه بَر آید،
 ۱ ز باغِ عَارِضِ سَاقی هَزار لَاله بَر آید.
 2. نَسیم دَر سَر گُل بِشُکَنَد کُلَّالَه سُنْبُل،
 ۲ چو از مِیَانِ چَمَن بویِ آن کُلَّالِه بَر آید.
 3. ز گِردِخَوَانِ نِگُونِ فَلَکِ طَمَعِ مَکُن ای دِل،
 ۳ کِه بی مَلالَت و صَد غُصَه یَک نَوَالِه بَر آید.
 4. شِکَايَتِ شَبِ هِجْران نِه آن حِکَايَتِ حَالِست،
 ۴ کِه شَمَّه ز بِيَانِش بَصَد رِسالِه بَر آید.
 5. گَرَت چو نوحِ نَبی صَبْر هَسْت بَر غَمِ طوفان،
 ۵ بَلا بِگَرْدَن و کام هَزار سالِه بَر آید.
 6. بَسَعی خُود نَتوان بُرَد پَی بَگَوَهَرِ مَقْصُود،
 ۶ خِیال بود، کِه این کار بی حَوَالِه بَر آید.
 7. نَسیم لُطْفِ تَوَگَر بِکُدَرَد بَتَرَبَتِ حَافِظ،
 ۷ ز خَاکِ کَالْبَدَشِ صَد هَزار ناله بَر آید.

7. كُفْتَم كِيه: نوش لَعَلت ما را بآرزو كُشت.
- 7 كُفْنَا: تو بَنَدَكِي كُن، كو بَنَدَه پَرَوَر آيد.
8. كُفْتَم: دِل رَحِيْمَت كِي عَزْمِ صُلْحِ دَارَد.
- 8 كُفْنَا: بَكْس مَكُو اَيْن، تا وَقْتِ آن دَر آيد.
9. كُفْتَم: زَمَانِ عِشْرَتِ ديدِي كِيه چُون سَرِ آمَد.
- 9 كُفْنَا: خَمُوش حَافِظ، كِيْن غُصَه هَم سَرِ آيد.

195.

بحر رمل - ٤٤ - ، ٥٥ - ، ٥٥ - ، ٥٥ -

1. هَر كِرَا با خَطِ سَبَرَتِ سَرِ سَوْدَا بَاشَد،
- 1 پاي از اَيْن دَائِرَه بِيرون نِيهَد تا بَاشَد.
2. مَن چُو از خَاكِ لَكَدِ لَالَه صِفَتِ بَرِ خِيَزَم،
- 2 دَاغِ سَوْدَايِ تَوَامِ سِرِّ سُوِيْدَا بَاشَد.
3. تَاكِي اِي گُوَهَرِ يَكْدَانَه رَوَا مِي دَارِي،
- 3 كَز عَمَتِ دِيْدَهءِ مَرْدَمِ هَمَه دَرِيَا بَاشَد.
- 4.] تُو خَوَدِ اِي گُوَهَرِ يَكْدَانَه كُجَائِي آخِر،
- 4] كَز خِيَالِ تُو مَرَا دِيْدَه چُو دَرِيَا بَاشَد.
5. ظِلِّ مَمْدُودِ خَمِ زُلْفِ تَوَامِ بَرِ سَرِ بَاد،
- 5 كَانْدَرِ آن سَايَه قَرَارِ دِلِ شِيْدَا بَاشَد.
6. از بُنِ هَر مِثْرَهءِ آبِ رَوَانَسْتِ بِيَا،
- 6 اَكْرَتِ مَيْدِ لَبِ جَوِي وَ تَمَاشَا بَاشَد.

6. دوش می گفت که: فردا بدهم کام دلت. —
 ۶ سَبَبی ساز خُدا یا، که پَشیمان نَشود.
 7. حُسْنِ خُلُقی زِ خُدا می طَلَبم خَوی تَرا،
 ۷ تا دِگَر خا طِرِ ما از تو پَریشان نَشود.
 8. دَرّه را تا نَبود هَمّتِ عالی، حَافِظ،
 ۸ طالِبِ چَشْمَه خورَشیدِ دِرَخشان نَشود.

194.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. کُفْتَم: غَم تو دارم. کُفْتَا: غَمَت سَر آید.
 ۱ کُفْتَم کِه: ما هِ مَن شو. کُفْتَا: اَکْثَر بَر آید.
 2. کُفْتَم: رُخ تو ماهِست. کُفْتَا: وِلی دو هَفْتَه.
 ۲ کُفْتَم: بَمَن نُماید. کُفْتَا: اَکْثَر بَر آید.
 3. کُفْتَم: زِ مِهْرَبانان رَسْم وِفا بِیاموز.
 ۳ کُفْتَا: زِ ماهِ رویان این کار کَمْتَر آید.
 4. کُفْتَم کِه: بَر خِیالَت راهِ نَظَر بِبَنَدَم.
 ۴ کُفْتَا کِه: شَبِ رَوانِست، از راهِ دِیگَر آید.
 5. کُفْتَم کِه: بویِ زُلْفَت کُمراهِ عالَم کَرَد.
 ۵ کُفْتَا: اَکْثَر بِدانسی، هَم اوت رَهَبَر آید.
 6. کُفْتَم: خَوشا هَوائی کَز باغِ عِشَق خِیزَد.
 ۶ کُفْتَا: خُنکِ نَسیمی کَز کویِ دِلَبَر آید.
 ۶

7. بَعْدَ از این بَرِ دَرِ مَيْخَانِه رَزْمِ با دَف و چَنَنگ،
۷. قِصَّهٔ غُصَّهٔ كِه دَرِ دَوْلَتِ يَارِ آخِرِ شُد.
8. باوَرَم نِيَسْت زِ بَدَعَهْدِيءِ اَيَّامِ هَنُورِ،
۸. قِصَّهٔ هَجْرِكِه دَرِ وُضَلَتِ يَارِ آخِرِ شُد.
9. سَائِيَا لُطْفِ نُمودِي، (قَدَحَتِ پُرِ مِي بَاد)
۹. كِه بَتَدْبِيرِ تَو تَشْوِيشِ خُمارِ آخِرِ شُد.
10. دَرِ شُمارِ آرِچِه نِيَاوَرَدِ كَسِي حَافِظِ رَا،
۱۰. شُكْرِ كَانِ مِحْنَتِ بِي حَدِّ وِ شُمارِ آخِرِ شُد.

193.

بجر رمل - - - ، - - - ، - - - ، - - -

1. گَرِچِه بَرِ وَاعِظِ شَهْرِ اَيْنِ سَخُنِ آسانِ نَشَوَد،
۱. تا رِيَا وَرَزَنِ وِ سَالوسِ، مُسْلِمَانِ نَشَوَد.
2. رِنْدِي آموزِ وِ كَرَمِ كُنِ، كِه نِه چَنْدَانِ هُنَرِيَسْت
۲. حَيَوَانِي كِه فَنوشَدِ مِي وِ اِنْسَانِ نَشَوَد.
3. اِسْمِ اَعْظَمِ بِيكُنْدِ كَارِ خَوْدِ؛ اِي دِلِ خَوشِ باشِ،
۳. كِه بَتَلْبِيَسِ وِ حِيَلِ دِيوِ سُلَيْمَانِ نَشَوَد.
4. گَوَهَرِ پاكِ بِيَايَدِ كِه شَوَدِ قَابِلِ قَيْضِ،
۴. وَرِ نِه هَرِ سَنَكِ وِ ثَلِي لُولُوِ وِ مَرْجانِ نَشَوَد.
5. عِشْقِ مِي وَرَزَمِ، وِ اَمِيدِ كِه اَيْنِ فَنِّ شَرِيفِ
۵. چَوْنِ هُنَرْهايِ دِگَرِ مَوْجِبِ حِرْمَانِ نَشَوَد.

12. ای دِل صَبور باش و مَخور عَم، کِه عاقِبَت
 این شام صُبْح گُردَد و این شَب سَکَر شَوَد. ۱۲
13. حَافِظ، چو نافَه سَر زُلْفَش بَدَسَتِ نُسْت،
 دَم دَر کَش؛ آر نَه بَادِ صَبَا را خَبَر شَوَد. ۱۳
- 14.] حَافِظ سَر از لَحَدِ بَدَر آرَد بَپایِ بوس،
 گَر خَاکِ او بَپایِ شُما پَیِ سِپَر شَوَد. [۱۴

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. روزِ هِجْرانِ وِ شَبِ فُرْقَتِ یارِ آخِرِ شُد؛
 زَدَمِ اینِ فال، و گُذُشتِ اَخْتَرِ و کارِ آخِرِ شُد. ۱
2. آن هَمَه ناز و تَنعَم، کِه خَزانِ می فَرمود،
 عاقِبَتِ دَر قَدَمِ بَادِ بَهَارِ آخِرِ شُد. ۲
3. صُبْحِ اُمید، کِه شُد مُعْتَكِفِ پَرْدَهءِ غَیْب،
 گو: بَرُونِ آی، کِه کارِ شَبِ تارِ آخِرِ شُد. ۳
4. شُکْرِ ایزدِ کِه بَاقِبَالِ کَلَه کُوشَهءِ گُل
 نَخْوَتِ بَادِ دَی و شَوکَتِ خَارِ آخِرِ شُد. ۴
5. آن پَریشانیءِ شَبْهائیِ دَراز و عَمِ دِل
 هَمَه دَر سایَهءِ گِیسویِ نِگارِ آخِرِ شُد. ۵
6. گُرچَه آشْفَتَتِگیءِ کارِ مَن از زُلْفِ وِیَسْت،
 حَلِ اینِ عُقْدَه هَم از رُویِ نِگارِ آخِرِ شُد. ۶

2. گویند سنّ لعل شود در مقام صبر؛
- آری شود، و لیک بخون جگر شود. ۲
3. در تنگنای حیرتم از نخوت رقیب؛
- یا رب مباد آن، که گدا معتبر شود. ۳
4. این سرکشی، که در سر سرز بلند نوست،
- کی با تو دست کوته ما در کمر شود. ۴
5. از هر گرانه تیر دعا کرده ام روان؛
- باشد که آن میانه یکی کارگر شود. ۵
6. این قصر سلطنت، که تو آش ماه منظری،
- سرها بر آستانه او خاک در شود. ۶
7. از کیبای مهر تو زر گشت روی من؛
- آری بیمن لطف شما خاک زر شود. ۷
8. بس نکته غیر حُسن بیاید، که تا کسی
- مقبول طبع مردم صاحب نظر شود. ۸
9. خواهم شدن بمیکده گریبان و دادخواه،
- کز دست غم خلاص من آنجا مگر شود. ۹
10. ای جان حدیث ما بر دلداری باز گوی؛
- لیکن چنان مکن، که صبا را خبر شود. ۱۰
11. روزی اگر غمی رسد، تنگدل مباش؛
- رو، شکر کن، مباد که از بد بتر شود. ۱۱

190.

بحر رمل ٤٤٤ —, ٤٤٤ —, ٤٤٤ —, ٤٤٤ —

1. مَن و اِنكَارِ شَرابِ اِین چِه حِکایتِ باشَد.
2. مَن کِه شَبها رَه تَقْوَى رَدَه آم با دَف و چَنگ،
3. تا بَغایتِ رَه مَخانَه نَمی دَنِسْتیم،
4. زاهِد آر راه بَرِنْدی نَبَرَد، مَعْدورَسْت؛
5. بَنَدَه پیرِ مُغانم، کِه زِ جَهْلَم بِرِهانَد؛
6. زاهِد و عَجَب و نَماز، و مَن و مَسْتی و نِیاز؛
7. دوش از اِین فِکَر نَخُفْتَم کِه حَکیمی می کُفْت:
8. حَافِظ آر مَسْت بُوَد، جَایِ شِکایتِ باشَد.

191.

بحر مضارع ٤٤٤ —, ٤٤٤ —, ٤٤٤ —, ٤٤٤ —

1. تَرَسَم کِه اَشْکِ دَر غَمِ ما پَرْدَه دَر شَوَد،
2. وین رازِ سَر بَمُهرِ بَعالَم سَمَر شَوَد.

7. حَافِظُ، اَيْنَ خِرْقَةٍ كَيْ دَارِي تُو بِيِنِي فَرْدَا،
 كَيْ چِه زَنَارِ زِ زِيَرَش بَجْفَا بَكْشَايَنْد. ۷

بجر هجئت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

- 1 خَوْشْتِ خَلْوَتِ، اَكْرَ يَارِ يَارِ مَن بَاشَد،
 ۱ نَه، مَن بِسُوزَم، وَ اَوْ شَعِ اَنْجَبَن بَاشَد.
 2. مَن اَن نِكْتِيَن سُلَيْمَانِ بَهِيچِ نَسْتَانَم،
 ۲ كَيْ گَاه گَاه بَرِ اَوْ دَسْتِ اَهْرَمَن بَاشَد.
 3. رَوَا مَدَارِ خُدَايَا، كَيْ دَرِ حَرِيْمِ وَصَالِ
 ۳ رَقِيْبِ مَحْرَمِ وَ حِرْمَانِ نَصِيْبِ مَن بَاشَد.
 4. هُمَايِ گُو: مَشْكَنِ سَايَهءِ شَرَفِ هَرُكْزِ
 ۴ بَرِ اَن دِيَارِ، كَيْ طُوْطِي كَمِ اَزِ رَعْنِ بَاشَد.
 5. هَوَايِ كُوِيِ تُو اَزِ سَرِ نَمِي رَوَدِ مَا رَا؛
 ۵ غَرِيْبِ رَا دِلِ سَرَكُشْتَه بَا وَطَنِ بَاشَد.
 6. بِيَانِ شَوْقِ چِه حَاجَتِ، كَيْ شَرْحِ آتِشِ دِلِ
 ۶ تُوَانِ شِنَاخْتِ زِ سُوْزِي كَيْ دَرِ سُوخَنِ بَاشَد.
 7. بَسَانِ سُوْسَنِ اَكْرَ دَه زَبَانِ شَوْدِ حَافِظِ،
 ۷ چُو غُنچِه پِيَشِ تُوَاشِ مُهْرِ بَرِ دَهْنِ بَاشَد.

7. یاد باد آن که ز حَت شَمِعِ طَرَبِ می آفروخت،
 ۷ وین دِلِ سوختہ پَرَوَانِہءِ ناپِرَوَا بود.
 8. یاد باد آن که در آن بَرَمَثُہِ خُلُقِ و آدَبِ
 ۸ آن کیہ او خَنَدَہءِ مَسْتانہ زدی صَہبَا بود.
 9. یاد باد آن کیہ بِاصْلَاحِ شَمَا می شد راسْتِ
 ۹ نَظْمِ ہَرِ کَوہَرِ ناسُفْتہ کیہ حافیظ را بود.
 4

بجر رمل ۔ ۔ ۔ ۔ ، ۔ ۔ ۔ ۔ ، ۔ ۔ ۔ ۔ ، ۔ ۔ ۔ ۔

1. باشد ای دِلِ کیہ در مَیْکَدَہَا بَکُشایند.
 1 کِرِہ از کارِ فِرَوَہِ سَتَہءِ ما بَکُشایند.
 2. اگر از بَہرِ دِلِ ز اِھْدِ خَوَدِ بَیْنِ بَیْسْتند،
 2 دِلِ قوی دار، کیہ از بَہرِ خُدا بَکُشایند.
 3. بَصَفایِ دِلِ رِنْدانِ صَبوحی زَدَنگان
 3 بس در بَسْتہ بَمِفْتاحِ دُعا بَکُشایند.
 4. نامہءِ تَعْرِیْتِ دُخْتَرِ رَزِ بِنُوِیْسید،
 4 تا حَرِيفانِ ہمہ خون از مِرَہا بَکُشایند.
 5. گیسوی چَنگِ بَبَرِیدِ بَبَرِثِ مِی ناب،
 5 تا ہمہ مَغْبَجگانِ زُلفِ دو تا بَکُشایند.
 6. در مَیخانہ بَیْسْتند: خُدایا مَپَسند،
 6 کیہ در خانہءِ تَزْوِیرِ و رِیا بَکُشایند.
 ۹

5. دِيْكَرَانَ تُرْعَهُ قَسَبَتِ هَمَّهُ بَرَّ عَيْشِ زَوْنَدِ،
 6. دِلِ عَمْدِيْدَهُ مَا بُوْد كِيَه هَمَّ بَرَّ عَمَّ زَدِ. 5
 7. جَانِ عَلْوِي هَوَسِ چَاهِ زَخْدَانِ تُو دَاشْتِ،
 8. دَسْتِ دَر حَلَقَهُ آن زُلْفِي حَمَّ اَنْدَر حَمَّ زَدِ. 4
 9. حَافِظِ آن رُوْز طَرَبْنَامَهُ عِشْقِ تُو نُوشْتِ،
 10. كِيَه قَلَمِ بَر سَرِ اَسْبَابِ دِلِ خُرْمِ زَدِ. 7

بحر رمل - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. يَاد بَادِ اَنْ كِيَه نِهَانَتِ نَظْرِي بَا مَا بُوْدِ،
 2. رَقْمِ مِهْرِ تُو دَر چِهْرَهُ مَا پَيْدَا بُوْدِ. 1
 3. يَاد بَادِ اَنْ كِيَه چُو چَشْمَتِ بِيْعْتَابِمِ مِي كُشْتِ،
 4. مُعْجِزِ عَيْسَوِيْتِ دَر لَبِ شَكْرَخَا بُوْدِ. 2
 5. يَاد بَادِ اَنْ كِيَه صَبُوْحِي زَدَه دَر جَلِيْسِ اَنْسِ
 6. جُزْ مَنْ وُ يَارِ نَبُوْدِيْمِ، وَ خُدا بَا مَا بُوْدِ. 3
 7. يَاد بَادِ اَنْ كِيَه مَهِّ مَنْ چُو كَلَه بَر بَسْتِي،
 8. دَر رِكَابَشِ مَعِ نَوِّ پَيَكِ جِهَانِ پَيْمَا بُوْدِ. 4
 9. يَاد بَادِ اَنْ كِيَه خَرَابَاتِ نِشِيْنِ بُوْدَمِ وَ مَسْتِ،
 10. وَ اَنْ كِيَه دَر مَسْجِدَمِ اِمْرُوْزِ كَمَسْتِ اَنْجَا بُوْدِ. 5
 11. يَاد بَادِ اَنْ كِيَه چُو يَاقُوْتِ قَدَحِ خَنْدَه زَدِي،
 12. دَر مِيَاْنِ مَنْ وَ لَعْلِ تُو حِكَايَتَهَا بُوْدِ. 4

3. مَرَا رَوِّزِ اَزَلِ كَارِي بَسْجَرِ رِنْدِي نَفَرْمُودَنْد؛
 هَر آن قِسْمَتِ كِه اَيْنَجَا رَفْت از آن آفزون نَخَوَاهَد شُد. ۳
4. شَرَابِ لَعْدِ و جَايِ اَمَنِ و يَارِ مِهْرَبَانِ سَاقِي؛
 دِلَا كِي بِه شَوَد كَارَت، اَكْثَرِ اَكُنُونِ نَخَوَاهَد شُد. ۴
5. خُدا رَا مُحْتَسِبِ مَا رَا بَفَرِيَادِ دَفِ و نِي بَخْشِ،
 كِه سَازِ شَرَعِ از اَيْنِ اَفْسَانِه بِي قَانُونِ نَخَوَاهَد شُد. ۵
6. بَجَالِ مَنْ هَمِينِ بَاشَد، كِه پِنَهَانِ عِشْقِ او وَرَزَمِ؛
 كِنَارِ و بوسِ و آغوشِ چِه كُوِيْمِ، چُونِ نَخَوَاهَد شُد. ۶
7. مَشْوِي اِي دِيْدِه نَقْشِ غَمِ زِ لَوْحِ سِيْنَهءِ حَافِظِ،
 كِه زَخْمِ تِيغِ دِلْدَارَسْتِ، و رَنَكِ خُونِ نَخَوَاهَد شُد. ۷

186.

بحر رمل ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ

1. دَرِ اَزَلِ پَرْتَوِ حُسْنَتِ زِ تَجَلِي دَمِ زَدِ،
 عِشْقِ پِيْدَا شُدِ و آتِشِ بَهْمِه عَالَمِ زَدِ. ۱
2. جَلْوَهءِ كَرْدِ رُحْتِ، دِيْدِ مَلَكِ عِشْقِ نَدَاشْتِ،
 عَيْنِ آتِشِ شُدِ از اَيْنِ غَيْرَتِ و بَرِ آدَمِ زَدِ. ۲
3. عَقْلِ مِي خَوَاسْتِ كَزِ آن شُعْلَه چِرَاغِ اَفْرُوْدَنِ؛
 بَرَقِ غَيْرَتِ بَدْرَخْشِيْدِ و جِهَانِ بَرَقَمِ زَدِ. ۳
4. مُدَّعِي خَوَاسْتِ كِه آيْدِ بَتَمَاشَاكِه رَا؛
 دَسْتِ غَيْبِ اَمَدِ و دَرِ سِيْنَهءِ نَاخَرَمِ زَدِ. ۴

3. دَرِیغ و دَرْد که دَر جُسْت و جَوِی نَقْدِ حُضُور
 ۳ بَسِی شُدَم بَکْدائی بَر کِرَام، و نَشُد.
4. بَلابَه کُفْت شَبِی: مِیرِ مَجَلِسِ تُو شَوَم. —
 ۴ شُدَم بَرَعَبَتِ خَوِیشِش کَمِینِ غُلَام، و نَشُد.
5. پِیَام دَاد کِه: خَوَاهَم نِشَسْت بَا رِنْدَان. —
 ۵ بِشُد بَرِنْدِی و دُرْدِی کَشِیم نَام، و نَشُد.
6. رَوَاسْت دَر بَرِ اَکْر مِی طَپِد کَبُوتَرِ دِل،
 ۶ کِه دِید دَر رَه خُود پِیچِ و تَابِ دَام، و نَشُد.
7. دَر آن هَوَس کِه بَمَسْتِی بِیوسَم آن لَبِ لَعْل
 ۷ چِه خُون کِه دَر دِلَم اُفْتَاد هَمچُو جَام، و نَشُد.
8. بَکُویِ عِشْق مَنِه بِی دَلِیلِ رَاه قَدَم،
 ۸ کِه مَن بَخُویِش نُمُودَم صَد اِهْتِمَام، و نَشُد.
9. هَزَار حِیلَه بَر اَنکِیخْت حَافِظِ از سَرِ فِکْر
 ۹ بَدَان هَوَس، کِه شَوَد آن حَرِیفِ رَام، و نَشُد.

185.

بجر هزج

1. مَرَا مِهْر سِیَه چَشْمَان زِ سَر بِیرون نَخَوَاهَد شُد؛
 ۱ قَضایِ آسَمَانَسْت اِین، و دِیگَر کُون نَخَوَاهَد شُد.
2. رَقِیبِ آزارها فَرمود و جَایِ آسْتِی نَكْدَاشْت؛
 ۲ مَنکَر آه سَکَر خِیزان سَوِی گَرْدون نَخَوَاهَد شُد.

5. سیاه‌نامه‌تر از خَوَد کسی نَمی بینم؛
6. چه گونه دودِ دِلَم چون قَلَم بَسَر نَرَوَد.
6. دِلا مَباش چُنین هَرزَه‌گَرَد و هَرجائی،
9. کِه هیچ کار زِ پِیشت بَدین هُنر نَرَوَد.
7. بَتاجِ هُدْهَدَم از رَه مَبَر، کِه بازِ سَفید
7. زِ کَبَر دَر پِی هَر صَیدِ مُخْتَصِر نَرَوَد.
8. زِ مَن چو بادِ صَبَا بویِ خَوَد دِرِیغ مَدار،
8. چِرا کِه بی سَر زُلفِ تَوَام بَسَر نَرَوَد.
9. بِپوش دَامَنِ عَفْوِی بَزَلَّت مَنِ مَسْت،
9. کِه آبِ رَوِی شَرِیعتِ بَدین قَدَر نَرَوَد.
10. مَنِ گُدا هَسَ سَر وُفامَتی دارم،
10. کِه دَسْت دَر کَمَرَش جُز بَسیم و زَر نَرَوَد.
11. بِیَار بادِه و آوَل بَدَسْتِ حَافِظِ دِه
11. بَشَرطِ آن، کِه زِ عَجَلِی سَخُن بَدَر نَرَوَد.

بِحَر هَجْتث - ع - ، - - ، - - ، - -

1. گُداختِ جانِ کِه شَوَد کارِ دِلِ تَمَام، و نَشَد؛
1. بِسُوخْتیم دَر این آرزویِ خَام، و نَشَد.
2. فِغانِ کِه دَر طَلَبِ کُنْجِ نَامَه مَقْصود
2. شُدَم خَرابِ جَهانِ از عَمَشِ تَمَام، و نَشَد.

2. در این خیال بسر شد زمانِ عمر، هنوز
 ۲. بلایِ زلفِ درازش بسر نمی آید.
 3. بسمِ حکایتِ دل هست با نسیمِ سکر،
 ۳. ولی بَبَحْتِ مَنْ اِمْشَبِ سَكْرَ نَمِي آيد.
 4. همیشه آه سکرگاهِ مَنْ خطا نشدی؛
 ۴. کنون چه شد، که یکی کارگر نمی آید.
 5. فدایِ دوست نکرديم عمر و مال؛ دریغ،
 ۵. که کارِ عشقِ ز ما این قدر نمی آید.
 6. ز بس که شد دلِ حافظِ رمیده از همه کس،
 ۶. کنون ز حلقهء زلفش بدر نمی آید. [۴]

183.

بجر هجنت --- ، --- ، --- ، ---

1. خوشا دلی که مدام از پیِ نظر نرود،
 ۱. بهر دَرَشِ كِه فُخَوَانْدَ بِي خَبَرِ نَرَوْد.
 2. طمع در آن لبِ شیرین نکرده ام اولیست؛
 ۲. ولی چه گونه مگس از پیِ شکر نرود.
 3. توکز مکارمِ اخلاقِ عالمِ دگری،
 ۳. و نایِ عهدِ مَنْ از خاطرَت مگر نرود.
 4. سوادِ دیدهء غم دیده ام باشکِ مشوی،
 ۴. که نقشِ خالِ توام هرگز از نظر نرود.

181.

بِحِرِّ هَجْتِثْ - ٤٤٤, ٥٥٥, ٥٥٥, ٥٥٥

1. نَفْسَ بَرِ آمَدَ، وَ كَامَ از تَوِ بَرِ نَمِ آيَدَ؛
1. فِغَانِ كِه بَحْتِ مَن از خَوَابِ دَرِ نَمِ آيَدَ.
2. صَبَا بَعْشَمِ مَن اَنْدَاخْتِ خَاكِ از كَوَيْشِ،
2. كِه آبِ زَنْدِ كَيْمِ دَرِ نَظَرِ نَمِ آيَدَ.
3. قَدِ بَلَنْدِ تُرَا تا بَبَرِ نَمِ كَيْمِ،
3. دِرْخَتِ كَامِ وَ مُرَادَمِ بَبَرِ نَمِ آيَدَ.
4. مُقِيمِ زُلفِ تَوِ شُدِ دِلِ كِه خَوْشِ سَوَادِي دِيدِ،
4. وَزِ آنِ عَرِيْبِ بَلَاكَشِ خَبَرِ نَمِ آيَدَ.
5. مَكْرِ بَرَوِي دِلَارايِ يارِ ما، وَرِ نَمِ،
5. بَهِيچِ وَجِهِ دِگَرِ كارِ بَرِ نَمِ آيَدَ.
6. زِ شَسْتِ صِدْقِ كُشَادَمِ هَزَارِ تِيرِ دُعَا؛
6. وَلي چِه سَوَدِ يَكِي كارِگَرِ نَمِ آيَدَ.
7. كَمِينَه شَرْطِ وَفَا تَرِكِ سَرِ بُوَدِ، حَافِظِ؛
7. بَرَوِ، اَكْرِ زِ تَوِ كارِ اَيْنِ قَدَرِ نَمِ آيَدَ.

182.

بِحِرِّ هَجْتِثْ - ٤٤٤, ٥٥٥, ٥٥٥, ٥٥٥

- 1.] زِ دِلِ بَرِ آمَدَمِ، وَ كارِ بَرِ نَمِ آيَدَ؛
1. زِ خُودِ بَدَرِ شُدَمِ، وَ يارِ دَرِ نَمِ آيَدَ.

9. دَرِ حَمِّ زُلفِ تو آویختِ دِل از چاهِ دَقْنِ؛
 4 آه کَز چاهِ بِررون آمد و دَر دام اُفتاد.
 10. صوفیانِ جُمْلَه حَریفَنَد و نَظَرِ باز، و لی
 10. زینِ مِیانِ حَافِظِ دِل سوختَه بَدنام اُفتاد.

180.

بجر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. نَقِدِ صوفی نَه هَمَه صافیء بیغش باشد؛
 1 ای بَسا خِرَقَه کِه شایستَه آتش باشد.
 2. صوفیء ما، کِه زِ وِرْدِ سَکَری مَسْت شدی،
 2 شامگَاهشِ نِگَران باش کِه سَرخوش باشد.
 3. خَوش بُودِ کَرِ حَکِّ تَجْرِبه آید بَیان،
 3 تا سِیه روی شَوَد هَر کِه دَر او غش باشد.
 4. نازِ پَروردِ تَنعَم نَبَرَد راه بَدوست،
 4 عاشقی شیوَهء رِنَدانِ بَلاکَش باشد.
 5. عَمِ دُئیء دَنی چَند خَوری، بادَه بِخَور؛
 5 حَیف باشد دِلِ دانا کِه مُشَوَش باشد.
 6. حَظِ سَاقی کَر از این گَونه زَنَد نَقَش بَر آب،
 6 ای بَسا رُخ کِه بِخونابَه مُنقَش باشد.
 7. دَلق و سَجانَهء حَافِظِ بَبَرَد بادَه فُروش،
 7 کَر شَراب از کَفِ آن سَاقیء مَهوش باشد.

40. شِعْرِ حَافِظِ دَرِ زَمَانِ آدَمِ اَنْدَرِ بَاغِ خُلْدِ
دَفْتَرِ نَسْرِيْنِ وَ كُوْلِ رَا زِيْنَتِ اَوْرَاقِ بُوْدِ.

179.

بحر رمل - - - - -

1. عَكْسِ رُوِي تُو چُو دَرِ آئِنَهءِ جَامِ اُفْتَادِ.
2. عَارِفِ اَزِ خَنْدَهءِ مَسِي دَرِ طَمَعِ خَامِ اُفْتَادِ.
3. حُسْنِ رُوِي تُو بِيَكِ جَلُوَهءِ كِه دَرِ آئِنَهءِ كَرْدِ.
4. اِيْنِ هَمَهءِ نَقْشِ دَرِ آئِيْنَهءِ اَوَهَامِ اُفْتَادِ.
5. چِه كُنْدِ، كَزِ پِي دَوْرَانِ نَرُوْدِ چُوْنِ پَرُوْغَارِ
6. هَرِ كِه دَرِ دَائِرَهءِ كُوْرْدِيْشِ اَيَامِ اُفْتَادِ.
7. اَنْ شُدِ اِي خَوَاجَهءِ كِه دَرِ صَوْمَعَهءِ بَاَزَمِ بِيْنِيءِ.
8. كَارِ مَنِ بَا رُوْحِ سَاقِي وَ لَبِ جَامِ اُفْتَادِ.
9. زِيْرِ شَمَشِيْرِ غَمَشِ رَقْصِ كُنَانِ بَايْدِ رَقْتِ.
10. كَانِ كِه شُدِ كُوْشْتَهءِ اَوْ نِيَكِ سَرَانْجَامِ اُفْتَادِ.
11. مَنِ زِ مَسْجِدِ بَخْرَابَاتِ نِه خَوُوْدِ اُفْتَادِمِ.
12. اِيْنِمِ اَزِ عَهْدِ اَزَلِ حَاصِلِ فَرْجَامِ اُفْتَادِ.
13. غَيْرَتِ عِيْشِ زَبَانِ هَمَهءِ خَاصَانِ بِيْرِيْدِ.
14. كَزِ جَا سِرِّ غَمَشِ دَرِ دَهْنِ عَامِ اُفْتَادِ.
15. هَرِ دَمَشِ بَا مَنِ دِلِ سُوْخْتَهءِ لُطْفِي دِيْگَرَسْتِ.
16. اِيْنِ گُدا بِيْنِ، كِه چِه شَايَسْتَهءِ اِنْعَامِ اُفْتَادِ.

بحر رمل - - - - -

1. پیش از اینت بیش از این آندیشهء عشاق بود،
1. مِهْرُورِزیء تو با ما شُهْرَهء آفاق بود.
2. یاد باد آن صُحْبَتِ شَبْهَاءِ کِه با نوشین لبان
2. بَحْثِ سِرِّ عِشْقِ و دِکْرِ حَلْقَهء عِشْقِ بود.
3. حُسنِ مَهْرُویانِ تَجَلِیسِ کَرِچِه دِل می بُرد و دین،
3. عِشْقِ ما با لُطْفِ طَبَعِ و خُوبِیء اخلاق بود.
4. سایهء مَعْشُوقِ اَکْثَرِ اُفتاد بَرِ عاشقِ، چه شد
4. ما به او نُحْتاجِ بودیم، او بَما مُشْتاقِ بود.
5. پیش از آن کین سَقْفِ سَبْزِ و طاقِ مینا بَرِ کَشَنْدِ،
5. مَنظَرِ چَشْمِ مَرا اَبْرُویِ جانان طاق بود.
6. از دَمِ صُبْحِ اَزَلِ تا اَخِرِ شامِ اَبَدِ
6. دوستی و مِهْرِ بَرِ یَکِ عَهْدِ و یَکِ میثاقِ بود.
7. دَرِ شَبِّ قَدْرِ اَرِ صَبُوحِ کَرْدِه اَم، عَیْبِمِ مَکُن؛
7. سَرخُوشِ اَمَدِ یارِ و جامی بَرِ کَنارِ طاقِ بود.
8. رِشْتَهء تَسْبِیحِ اَکْثَرِ بَکْسِست، مَعْدُورَمِ بَدَار؛
8. دَسْتَمِ اَنْدَرِ سَاعِدِ ساقِیء سِیْبِینِ ساقِ بود.
9. بَرِ دَرِ شَاهِمِ گَدائِیِ نُکْتَهء دَرِ کارِ کَرْدِ،
9. کُفْتُ: بَرِ هَرِ خِوانِ کِه بِنَشَسْتَمِ خُدا رَزاقِ بود.

3. داشتَم دَلْقَى، و صَدَّ عَيْبِ نِهَانِ مِی پُوشید؛
- ۳ خِرْقَه زَهْنِ مِی و مُطْرِبِ شُد، و زُتَارِ بِمَانَد.
4. صُوفِیَانِ وَا سِتَدَنْدُ از گِرَوِ مِی خِرْقَه؛
- ۴ دَلْقِ مَآ بُوَد کِه دَر خَانَهءِ خَمَارِ بِمَانَد.
5. از صَدَايِ نُحْنِ عِشْقِ نَدِیدَم خُوشْتَرِ
- ۵ یَاذْگَارِ، کِه دَر اَینِ کُنْبَدِ دَوَّارِ بِمَانَد.
6. خِرْقَه پُوشَانِ دِگَرِ مَسْتِ کُذَشْتَنْدُ و کُذَشْتِ؛
- ۶ قِصَّهءِ مَاسْتِ کِه بَر هَر سَرِ بَازَارِ بِمَانَد.
7. جُز دِلِ مَن، کَز اَزَلِ تَا بَآبَدِ عَاشِقِ رَفْتِ،
- ۷ جَاوَدَانِ کَسِ تَشَنیدِیم کِه دَر کَارِ بِمَانَد.
8. هَر مِی لَعْدِ، کَزَانِ دَسْتِ بِلَوْرِینِ سِتَدَم،
- ۸ آبِ حَسْرَتِ شُد و دَر چَشْمِ کُتْهَرَبَارِ بِمَانَد.
9. بَر جَمَالِ تُو چُنَانِ صُورَتِ چِینِ حَیْرَانِ شُد،
- ۹ کِه حَدِیثِشِ هَمه جَا بَر دَر و دِیوَارِ بِمَانَد.
10. کُشتِ بِیْمَارِ، کِه چُونِ چَشْمِ تُو کَرْدَدِ نَرُگَسِ؛
- ۱۰ شِیوَهءِ او نَشُدَشِ حَاصِلِ، و بِیْمَارِ بِمَانَد.
11. بَتَمَاشَاکْهُ زُلْفَشِ دِلِ حَافِظِ رُوزِی
- ۱۱ شُد، کِه بَازِ آیدِ و جَاویدِ کِرْفَتَارِ بِمَانَد.

5. سَرُوشِ عَالِمِ عَيْبِمِ بِشَارَتِي خَوشِ دَا
6. كِه: كَسِ هَمِيْشِه بَكِيْتِي دِرَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.
7. چِه جَايِ شُكْرِ وَ شِكَايَتِ زِ نَقْشِ نِيكَ وَ بَدَسْتِ،
8. چو بَرِ حَقِيْقَه هَسْتِي رَقَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.
9. سُرُوْدِ مَجْلِسِ جَمَشِيْدِ كُفْتِه اَنْدِ اَيْنِ بُوْدِ
10. كِه: جَامِ بَا دِه بِيَاوَرِ، كِه جَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.
11. تُوَانْگِرَا دِلِ دَرُوِيْشِ خُوْدِ بَدَسْتِ آوَرِ،
12. كِه مَحْزَنْ زَرِ وَ كُنْجِ دِرَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.
13. بَرِ اَيْنِ رُوَايِ زَبَرْجَدِ نُوشْتِه اَنْدِ بَزَرِ
14. كِه: جُزِ نِيكوْتِيءِ اَهْلِ كَرَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.
15. سَاكِرِ كُرْشَمَهءِ وَ صَلَشِ بِشَارَتِي خَوشِ دَا
16. كِه: كَسِ هَمِيْشِه كُرْفَتَارِ غَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.
17. زِ مِهْرَبَانِيءِ جَانَانِ طَمَعِ مَبْرِ حَافِظِ،
18. كِه نَقْشِ جَوْرِ وَ نِشَانِ سِتَمِ نَخَوَاهَدِ مَانْدِ.

177.

بجر رمل ---، ---، ---، ---

1. هَرِ كِه شُدِ حَرَمِ دِلِ، دَرِ حَرَمِ يَارِ بِيَانْدِ؛
2. وَ اِنِ كِه اَيْنِ كَارِ نَدَانِسْتِ، دَرِ اِنْكَارِ بِيَانْدِ.
3. اَكْرَ اَزِ پَرْدِه بِيرونِ شُدِ دِلِ مَنِ، عَيْبِ مَكْنِ؛
4. شُكْرِ اِيَزِدِ كِه نِه دَرِ پَرْدِهءِ پِنْدَارِ بِيَانْدِ.

4. بَرَوِ اَي زَاهِدِ خَوْدَبِيِن، كِه زِ چَشْمِ مَن و تَو
 رازِ اِيِن پَرْدِه نِهَانَسْت و نِهَان خَوَاهَد بُوَد. ۴
5. تُرْكِ عَاشِقِ كُشِ مَن مَسْت بِرَوِن رَفْتِ اِمْرُوَز؛
 تا دِگَر خَوِنِ كِه از دِيْدِه رَوَان خَوَاهَد بُوَد. ۵
6. بَر رَمِيْنِي، كِه نِشَانِ كَفِ پَايِ تُو بُوَد،
 سَجْدِه گَاهِ هَمِه صَاحِبِ نَظَرَانِ خَوَاهَد بُوَد. ۶
7. چَشْمِ اَن شَب، كِه زِ شَوْقِ تُو نِهَد سَر بَكَد،
 تا دَمِ صُبْحِ قِيَامَتِ نِگَرَانِ خَوَاهَد بُوَد. ۷
8. بَخْتِ حَافِظِ گَر از اِيِن گُوْنِه مَدَدِ خَوَاهَد كَرَد،
 زَلْفِ مَعشُوقِ بَدَسْتِ دِگَرَانِ خَوَاهَد بُوَد. ۸

بجر هجثت ---، ---، ---، ---

1. رَسِيْدِه مُرْدِه كِه: اَيَامِ غَمِ نَخَوَاهَد مَانْد.
 چُنَان نَمَانْد، چُنِيِن نِيَز هَم نَخَوَاهَد مَانْد. ۱
2. مَن اَرِچِه دَر نَظَرِ دُوسْتِ خَاكْسَارِ شُدَم،
 رَقِيْبِ نِيَز چُنِيِن مُحْتَرَمِ نَخَوَاهَد مَانْد. ۲
3. چُو پَرْدِه دَارِ بَشْمَشِيْرِ مِي زَنَدِ هَمِه رَا،
 كَسِي مُقِيْمِ حَرِيْمِ حَرَمِ نَخَوَاهَد مَانْد. ۳
4. غَنِيْمَتِي شُمُرِ اَي شَمْعِ وَصَلِ پَرَوَانَه،
 كِه اِيِن مُعَاْمَلِه تا صُبْحَدَم نَخَوَاهَد مَانْد. ۴

4. دَرِ دِلَمِ بُوْد كِه: بِي دُوسْتِ نَبَاشَمِ هَرُكِرِز.
4. چِه تُوَان كَرْدِه كِه سَعِي مَن وَ دِلِ بَاطِلِ بُوْد.
5. دُوشِ بَرِ يَاقِ حَرِيْفَانِ بَجَرَابَاتِ شُدَم:
5. حُمِ مِي دِيدَم، وَ خُونِ دَرِ دِلِ وَ پَا دَرِ كِلِ بُوْد.
6. بَسِ بَكْشَتَمِ كِه بِيْرَسَمِ سَبَبِ دَرْدِ فِرَاقِ:
6. مُفْتِيءِ عَقْلِ دَرِ اَيْنِ مَسْئَلِه لَايَعْقِلِ بُوْد.
7. رَاسْتِي خَاطَمِ فَيَرُوزَهءِ بَوِ اِشْحَاقِي
7. حَوشِ دُرُخْشِيْدِ، وَ لِي دَوْلَتِ مُسْتَعْجِلِ بُوْد.
8. آه از اين جور و تظلم كه در اين دامگهست،
8. وَاه از آن ناز و تنعم كه در آن محفل بود.
9. دیدی آن قهقههء كَبِكِ خِرَامَانِ، حَافِظ:
9. زِ سَرِ پَنَجَهءِ شَاهِيْنِ قِضَا غَافِلِ بُوْد.

175.

بجر رمل ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ

1. تا ز میخانه و می نام و نشان خواهد نود.
1. سَرِ مَا خَاكِ رَه پِيْرِ مُغَانِ خَوَاهَد بُوْد.
2. بَرِ سَرِ تَرَبِتِ مَا چُونِ كُذَرِي، هِمَّتِ خَوَاه.
2. كِه زِيَارَتُكَّه رِنْدَانِ جَهَانِ خَوَاهَد بُوْد.
3. حَلْقَهءِ پِيْرِ مُغَانِمِ زِ اَزَلِ دَرِ كُوشِشْتِ:
3. بَرِ هَبَانِيْمِ كِه بُوْدِيْمِ، هَبَانِ خَوَاهَد بُوْد.

2. دِل كِه از نَارِكِ مُرْكَانِ تو دَر خُونِ مِي كُشْتِ؛
- ۲ باز مُشْتاقِ كَمَا تُحَانَهُ أَبْرَوِي تو بُوَد.
3. هَم عَفَى آللَه زِ صَبَا، كَز تو پَيَامِي آرُوَد؛
- ۳ وَر نَه دَر كَس نَرَسِيديم كِه از كُوِي تو بُوَد.
4. عَالَمِ از شُورِ و شَرِّ عِشْقِ خَبَرِ هِيچِ نَدَاشْتِ؛
- ۴ فِتْنَه أَنَكِيَزِ جَهَانَ عَمْرَه جادوِي تو بُوَد.
5. مَنِ سَر كُشْتَه هَم از أَهْلِ سَلَامَتِ بُوَدَم؛
- ۵ دَامِ رَاهِمِ شِكَنِ طُرَه هِنْدوِي تو بُوَد.
6. بِيكُشَا بَنَدِ قَبَا، تا بِيكُشَايِدِ دِلِ مَنِ؛
- ۶ كِه كُشَادِي كِه مَرَا بُوَد زِ پَهْلَوِي تو بُوَد.
7. بَوَفَايِ تو كِه بَر نُرْبَتِ حَافِظِ بِيكُدَر؛
- ۷ كَز جَهَانَ مِي شُد، و دَر آرزوِي رُوِي تو بُوَد.

بجر رمل - - - ، - - - ، - - - ، - - -

1. ياد باد آن كِه سَر كُوِي توَام مَنزِلِ بُوَد؛
- ۱ ديده را روشني از خَاكِ دَرْتِ حَاصِلِ بُوَد.
2. رَاسْتِ چُونِ سَوَسَنِ و كُؤْلِ از آثَرِ حُحْبَتِ پَاكِ
- ۲ دَر زَبَانِ بُوَد مَرَا آن چِه نُرَا دَرِ دِلِ بُوَد.
3. دِلِ چُو از پِيَرِ خِرَدِ نَقْلِ مَعَانِي مِي كَرْدِ؛
- ۳ عِشْقِ مِي كُفْتِ بَشْرَحِ آن چِه بَر او مُشْكِلِ بُوَد.

2. نیکیء پیرِ مُغان بین، که چو ما بدْمَسْتان
- ۲ هَر چِه کَرْدِیم، بَکَشْم کَرَمَش زیبا بود.
3. دَفْتَر دَانِشِ ما جُمْلَه بِشَوئید بَسَی،
- ۳ کِه فَلَک دیدَم و دَر کِینِ دِل دانا بود.
4. دِل چو پَرگَر بَهَر سو دَوْرانی می کَرَد،
- ۴ وَاَنْدَر آن دَائِرَه سَرگُشْتَهء پا بَر جا بود.
5. مُطْرِب از دَرْدِ مُحَبَّتِ عَمَلِی می پَرْدَاخْت،
- ۵ کِه حَکِیمانِ جَهان را مِثْرَه خون پالا بود.
6. می شِکُفْتَم زِ طَرَب، زان کِه چو کُل بَر لَبِ جوی
- ۶ بَر سَرَم سَایَهء آن سَرُو سَهی بالا بود.
7. از بُتان آن طَلَب، ار حُسنِ شِناسی ای دِل؛
- ۷ کِین کَسِی کُفْت کِه دَر عِلْمِ نَظَرِ بَینا بود.
8. پِیرِ کُلْرَنُکِ مَن اَنْدَر حَقِ اَزْرَقِ پِوشان
- ۸ رُخَصَّتِ حُبَّتِ نَدان، ار نَه حِکَایَتها بود.
9. قَلْبِ اَنْدوَدَهء حَافِظِ بَرِ او خَرَجِ نَشُد،
- ۹ کِه مُعَامِلِ بَهْمَه عَیْبِ نِهان دانا بود.

173.

بحر رمل - ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ - ، ۲۲ -

1. دوش دَر حَلَقَهء ما قِصَهء کِیسوی تو بود،
- ۱ تا دِل شَبِ سُنْحَن از سِلْسِلَهء موی تو بود.

3. تا چه کند با رُخ تو دودِ دِلِ مَنِ
 آئینه دانی که تابِ آه نَدَارَد. ۳
4. نِی مَنِ تَنهَا کَشَم تَطَاوُلِ زُلْفَتِ;
 کیست که او داغِ این سیاه نَدَارَد. ۴
5. دیده ام آن چَشَمِ دِلِ سِیَهِ که تو داری;
 جانِبِ هیچ آشنا نِگَاه نَدَارَد. ۵
6. رَظَلِ کُورَانِم دِه ای مُریدِ خَرَابَاتِ;
 شادیء شینخی که خائِقاه نَدَارَد. ۶
7. خون خور و خامش نِشِیَن، که آن دِلِ نازِکِ
 طاقَتِ فَرِیَاذِ داخِواه نَدَارَد. ۷
8. شوخیء نَرُکِسِ نِکَرِ، که پیشِ تو بِشِکُفَتِ;
 چَشَمِ نَرِیْدَه اَدَبِ نِگَاه نَدَارَد. ۸
9. گو: بِرَوِ وُ آسْتِیَنِ بَخَوَنِ جِکَرِ شِوِی;
 هر که در این آستانه راه نَدَارَد. ۹
10. حَافِظِ اَثَرِ سَجْدَهء تو کَرَدِ، مَکُنِ عَیْبِ;
 کافرِ عِشْقِ ای صَنَمِ کُناه نَدَارَد. ۱۰

172.

بجر رمل ۰۰۰۰، ۰۰۰۰، ۰۰۰۰، ۰۰۰۰

1. سالها دَفْتَرِ ما در کُرُورِ صَهْبَا بود،
 رَوْنَقِ مَیْکَدَه از دَرَسِ و دُعَایِ ما بود. ۱

5. دَوْتی چنان نَدارد بی دوست زِندگانی،
6. بی دوست زِندگانی دَوْتی چنان نَدارد.
7. ای دِل طَرِیقِ رِنْدی از مُحْتَسِبِ بِيَامُوزِ؛
8. مَسْتَسْت، و دَر حَقِّ او کَس این گُمان نَدارد.
9. گَر خُود رَقِیب شَمَعَسْت، اَسْرار از او بِيُوشان،
10. کان شُوخِ سَر بُرِیْدَه بِنْدِ زَبان نَدارد.
11. آن را کِه خوانی اُسْتاد، گَر بِنگَری بَتَحْقِیق،
12. صَنَعَتکَرَسْت، لیکِن شِعْر رَوان نَدارد.
13. چَنگِ خَمِیدَه قَامَت می خِوانَدَت بَعِشَرَت؛
14. بَشَنُو، کِه پِنْدِ پیران هِیچَت زِبان نَدارد.
15. اَحْوَالی گَنجِ قارون، کایام داد بَر باد،
16. با عُنچِه باز گُوئید، تا زَر نِهان نَدارد.
17. کَس دَر جِهان نَدارد یِک بِنْدَه هَبْچو حَافِظ،
18. زِیرا کِه چوَن تو شاهی کَس دَر جِهان نَدارد.

171.

بجر منسرح -- --، -- --، -- --

1. روشنیءِ طَلَعَت تو ماه نَدارد،
2. پیش تو گُل رَوْنَقِ گُیاه نَدارد.
3. گوشهءِ اَبْرُوی تُوَسْت مَنزِلِ جَانَم؛
4. خَوشْتَر از این گوشه پادشاه نَدارد.

4. فِرَاز و شَيْبِ بِيَابَانِ عِشْقِ دَامِ نَلَّاسْتِ؛
 ۴. نَجَّاسْتِ شَيْرِدَلِي كَزِ بَلَا نَپَرَهِيَزَدِ.
 5. مَنَ آن فِرِيْبِ كِه دَر نَرَكْسِ تُو مِي بِيَنَمِ
 5. بَسِ آبِ رُوِي كِه بَا خَاكِ رَه بَرِ آمِيَزَدِ.
 6. چُو گُوِيَمَشِ كِه: چِرَا بَا كَسَانِ بَرِ آمِيَزِي
 6. چُنَانِ كُنْدِ، كِه سِرْشَكَمِ بَخُونِ بِيَامِيَزَدِ.
 7. تُو عُمَرِ خَوَاهِ وَ صَبُورِي، كِه چَرَحِ شُعْبَدَه بَازِ
 7. هَزَارِ بَازِي از اَيْنِ طُرْفَه تَرِ بَرِ اَنگِيَزَدِ.
 8. بَرِ آسْتَنَاهِ تَسْلِيْمِ سَرِ بِنِه حَافِظِ؛
 8. كِه گَرِ سَتِيْزَه كُنِي، رُوژگارِ بِيَسْتِيَزَدِ.

170.

بحر مضارع ---و, ---و, ---و, ---و

1. جَانِ بِي جَمَالِ جَانَانِ مَيْلِ جَهَانِ نَدَارَدِ،
 1. وَاَنكَسِ كِه اَيْنِ نَدَارَدِ، حَقًّا كِه آن نَدَارَدِ.
 2. بَا هِيچَكَسِ نِشَانِي زَانِ دِلْسِيْتَانِ نَدِيْدَمِ،
 2. يَا مَنِ خَبَرِ نَدَارَمِ، يَا او نِشَانِ نَدَارَدِ.
 3. سَرِ مَنزِلِ قِنَاعَتِ نَتَوَانِ زِ دَسْتِ دَاْدَنِ؛
 3. اِي سَارُبَانِ فِرُو كَشِ، كِيْنِ رَه كَرَانِ نَدَارَدِ.
 4. هَرِ شَبْنَمِي دَرِ اَيْنِ رَه صَدِ بَخَرِ آتِشِيْنَسْتِ؛
 4. دَرْدَا كِه اَيْنِ مَعْمَا شَرَحِ وَ بِيَانِ نَدَارَدِ.

2. وان كِه گيسوي نِرا رَسَمِ تَطَاوُلِ آمُوخت،
- ۲ هَم نُوَانَد كَرَمَش دَادِ مَنِ غَمَكِينِ دَاد.
3. مَنِ هَمَانِ رُوَزِ زِ فَرُهَادِ طَمَعِ بِيُرِيدَم،
- ۳ كِه عِنَانِ دِلِ شَيْدَا بَلَبِ شِيرِينِ دَاد.
4. گُنَجِ زَرِ گَرِ نَبُود، كُنْجِ قَنَاعَتِ باقِيست؛
- ۴ آن كِه آن دَاد بَشَاهَانِ، بَكْدَايَانِ اَيْنِ دَاد.
5. خَوشِ عَرُوسِيست جَهَانِ از رَهْ صُورَتِ، لِيكِنِ
- ۵ هَر كِه پَيُوسْتِ بَدُو، عُمَرِ خُودَشِ كَابِيِنِ دَاد.
6. بَعْدِ از اَيْنِ دَسْتِ مَنِ وَ دَامَنِ سَرُو وَ لَبِ جُويِ،
- ۶ خَاصَهْ اَكُنُونِ كِه صَبَا مُنْزَدَهْ فَرُورْدِيِنِ دَاد.
7. دَرِ كَفِ غُصَّهْ دَوْرَانِ دِلِ حَافِظِ خُونِ شُد؛
- ۷ از فِرَاقِ رُخْتِ اِي خَواجَه قِيَوَامِ آلْدِيِنِ دَاد.

169.

بجر هجث --- ، --- ، --- ، ---

1. اَكْرَ رُومِ زِ پِيَشِ، فِتْنَهَا بَرِ اَنَكِيَزَد؛
- ۱ وَرِ از طَلَبِ بِنِشِيَنَم، بَكِيَنَه بَرِ خِيَزَد.
2. وَگَرِ بَرَهْگُذَرِي يَكْدَمِ از هَوَاداري
- ۲ چو گَرْدِ دَرِ پِيَشِ اَفْتَم، چو بادِ بِيْگَرِيَزَد.
3. وَگَرِ كُنَمِ طَمَعِ نِيَمِ بُوَسَه، صَدُ اَفْسُوسِ
- ۳ زِ حَقَّهْ دَهَنَشِ چُونِ شَكْرِ فِرُو رِيَزَد.

167.

بحر جنت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. بَرِيدِ بَانَ صَبَا دوشَمِ آغْهِي آوَرْد.
2. بَبْطَرِبَانَ صَبُوحِي دِهِيَمِ جَامَهءِ چَاك.
3. بَدِينِ نَوِيدِ، كِه بَانَ سَكْرَهِي آوَرْد.
4. بِيَا بِيَا، كِه تُو حَوْرِ بَهْشْتِ رَا رِضْوَانَ
5. بَدِينِ جَهَانَ زِ بَرَايِ دِلِ رَهِي آوَرْد.
6. هَمِي رَوِيَمِ بَشِيرَازِ بَا عِنَايَتِ دُوسْتِ:
7. زَهِي رَفِيْقِ، كِه بَخْتَمِ بَهْمَرَهِي آوَرْد.
8. چِه نَالَهَا كِه رَسِيدِ ازِ دِلَمِ بَخْرَهِي مَاهِ،
9. چُو يَادِ عَارِضِ آنِ مَاهِ خَرَهِي آوَرْد.
10. بَبَجْبَرِ خَاطِرِ مَا كُوشِ، كِيَنِ كُلاهِ نَمَدِ
11. بَسَا شِكْسَتِ كِه بَرِ اَفْسَرِ شَهِي آوَرْد.
12. رَسَانْدِ رَايَتِ مَنصُورِ بَرِ فَلَكَ حَافِظِ،
13. چُو اَلْتِجَا بَجَنَابِ شَهَنشَهِي آوَرْد.

168.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. آنِ كِه زُخْسَارِ تُرَا رَنْكِي كُودِ وَ نَسْرِيَنِ دَادِ،
2. صَبْرِ وَ آرَامِ تُرَا نَدِ بَمَنِ مِسْكِينِ دَادِ:

بحر مضارع ---و, ---و, ---و, ---و

1. دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد،
2. کز حضرت سلیمان عشرت اِشارت آمد.
3. خاک وجود ما را از آب دیده نخل کن،
4. ویران سرای دل را گاه عمارت آمد.
5. عیبم بپوش ز نهار ای خرقه می آلود،
6. کان پاک پاک دامن بهر زیارت آمد.
7. این شرح بی نهایت، کز حسن یار گفتند،
8. حرفیست از هزاران، کاندَر عبارت آمد.
9. امروز جای هر کس پیدا شود ز خوبان،
10. کان ماه مجلس آفریز آندَر صدارت آمد.
11. بر تخت جم، که تاجش معراج آفتابست،
12. همت نگر، که موری با این حقارت آمد.
13. از چشم شوخش ای دل ایمان خود ننگه دار،
14. کان جادوی کمانکش از بهر غارت آمد.
15. آلوده تو حافظ، فیضی ز شاه در خواه،
16. کان عنصُر سباحَت بهر طهارت آمد.
17. دریاست مجلس شه، در یاب وقت در یاب؛
18. هان ای زیان کشیده، گاه تجارت آمد.

165.

بحر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. آن که از سُنْبُلِ او غالیه تابی دارد،
- ۱ باز با دِلْشُدْگَانِ ناز و عِتَابِی دارد.
2. از سَرِ کُشْتَهءِ خُودِ مِی گُذَرَدِ هَمچُونِ باد؛
- ۲ چِه نُوَانِ کَرْدَنِ کِه عُمَرَسْتِ، و شِتَابِی دارد.
3. آبِ حَیَوَانِ اَکْثَرِ اَنَسْتِ، کِه دَارَدِ لَبِ یَارِ،
- ۳ رُوشَنَسْتِ اِیْنِ، کِه خَضِرِ بَهْرَه سَرَابِی دَارَدِ.
4. مَاهِ خُورْشِیْدُنْمَایِش زِ پَسِ پَرْدَهءِ زُلفِ
- ۴ آفْتَابِیَسْتِ، کِه دَرِ پِیْشِ سَحَابِی دَارَدِ.
5. چَشْمِ مَنِ کَرْدِ بَهْرِ گُوشَه رَوَانِ سَیْلِ سِرْشِکِ،
- ۵ تَا سَهی سَرُو نُورَا تازَه بَابِی دَارَدِ.
6. عَمْرَهءِ شُوحِ تُو خُونَمِ بَخْطَا مِی رِیَزَدِ؛
- ۶ فُرْصَتَشِ بَادِ، کِه خُوشِ فِکْرِ صَوَابِی دَارَدِ.
7. چَشْمِ حَمُورِ تُو دَارَدِ زِ دِلَمِ قَصْدِ جِکْرِ؛
- ۷ نُرُکِ مَسْتَسْتِ، مَکْرِ مَیْلِ کَبَابِی دَارَدِ.
8. جَانِ بَیْمَارِ مَرَا نِیَسْتِ زِ نُورِی سُوْأَلِ؛
- ۸ اِی خُوشِ اَنِ خَسْتَهءِ، کِه از دُوسْتِ جَوَابِی دَارَدِ.
9. کِی کُندِ سَویِ دِلِ خَسْتَهءِ حَافِظِ نَظْرِی
- ۹ چَشْمِ مَسْتَسْتِ، کِه بَهْرِ گُوشَه خَرَابِی دَارَدِ.

بجر هجث - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. کسی که حُسنِ خَطِ دوستِ دَرِ نَظَرِ دَارَدَ،
- ۱ حَقَّقَسْتُ که او حَاصِلِ بَصَرِ دَارَدَ.
2. چو خامه بَرِ خَطِ قَرْمَانِ او سَرِ طَاعَتِ
- ۲ نِهاده ایم، مَکْرُ او بَتِیغِ بَرِ دَارَدَ.
3. کسی بَوَصَلِ تو چون شَمْعِ یَافَتِ پَرَوَانَه،
- ۳ که زِبَرِ تِیغِ تو هَر دَمِ سَرِی دِگَرِ دَارَدَ.
4. بپای بوسِ تو دَسْتُ کسی رَسید، که او
- ۴ چو آسْتَانَه بَرِ این دَرِ هَمیشه سَرِ دَارَدَ.
5. بَزَدِ رَقِیبِ تو روزی بَسینَه آمِ تیری،
- ۵ زِ بَسِ که تیرِ عَمَتِ سینَه بی سِپَرِ دَارَدَ.
6. زِ زُهْدِ خُشْکِ مَلولَمِ؛ بِيَارِ بادَه ناب،
- ۶ که بویِ بادَه دَماعَمِ مُدامِ تَرِ دَارَدَ.
7. زِ بادَه هِیچَتِ اَکْثَرِ نِیست، این نَه بَسِ که تَرَا
- ۷ دَمی زِ وَسوسَه عَقْلِ بی خَبَرِ دَارَدَ.
8. کسی که از دَرِ تَقْوَى قَدَمِ بَرُونِ نَنِهاد،
- ۸ بَعَزَمِ مَیْکَدَه اَکْثَرِ سَفَرِ دَارَدَ.
9. دِلِ شِکَسْتَه حَافِظِ بَخاکِ خَواهد بُرَد
- ۹ چو لاله داغِ هَوائِی، که بَرِ چِغَرِ دَارَدَ.

163.

بحر هزج --- و، و-و، و-و، و-و

1. آن کس که بدست جام دارد،
- ۱ سُلْطانیءِ جَم مُدام دارد.
2. آبی که خضر حیات از او یافت،
- ۲ دَر مَیْکده جو، که جام دارد.
3. سَررشتهءِ جان بجام بگذار،
- ۳ کین رِشته از او نظام دارد.
4. ما و مَی، و زاهدان و تقوی؛
- ۴ تا یار سَر کُدام دارد.
5. بیرون ز لب تو ساقیا نیست
- ۵ دَر دَوَر کسی، که کام دارد.
6. نَرگس همه شیوهایی مَسنی
- ۶ از چَشْمِ خَوش تو وام دارد.
7. دِکَر رُخ و زُلفِ تُو دَلَم را
- ۷ وِرْدیست، که صُبْح و شام دارد.
8. بَر سینّهءِ ریشِ دَرْدَمَنَدان
- ۸ لَعَلت نَمَکی تمام دارد.
9. دَر چاهِ دَقَن چو حافظ، ای جان،
- ۹ حُسنِ تُو دو صد غلام دارد.

8. لَعَلَّ تَوْ كِه هَسْتِ جَانِ حَافِظِ
دور از لبِ هر خسیس و دون باد. ۸

162.

بجر هجئت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. تَنْتَ بَنَازِ طَبِيبَانِ نِيَازْمَنْدِ مَبَادِ
۱. وُجُودِ نَازَكْتِ آزْرَدَهٗ كُزَنْدِ مَبَادِ
2. سَلَامَتِ هَمِهٖ آفَاقِ دَرِ سَلَامَتِ تُسْتِ
۲. بَهِيچِ عَارِضَهٗ شَخْصِ تَوْ دَرْدَمَنْدِ مَبَادِ
3. جَمَالِ صُورَتِ وَ مَعْنَى زِ يَمِينِ صَحَّتِ تُسْتِ
۳. كِه ظَاهِرَتِ دِزَمِ وَ بَاطِنَتِ نَشْرَنْدِ مَبَادِ
4. دَرِ اَيْنِ چَمَنِ چَو دَرِ آيِدِ خِرَازِ بِيغَمَائِي
۴. رَهْشِ بَسَرُو سَهِي قَامَتِ بَلَنْدِ مَبَادِ
5. دَرِ اَن مَقَامِ كِه حُسْنِ تَوْ جَلْوَهٗ آغَاژَهٗ
۵. مَجَالِ طَعْنَهٗ بَدْبِيْنِ وَ بَدْپَسَنْدِ مَبَادِ
6. هَرِ اَن كِه رُويِ چَو مَاهَتِ بَكِچَشْمِ بَدِ بِيَنْدِ
۶. بَجَزِ بَرِ آتِشِ غَمِ جَانِ اَوْ سِيْپَنْدِ مَبَادِ
7. شِفَا زِ كُفْتَهٗ شَكْرُفِشَانِ حَافِظِ جَوِ
۷. كِه حَاجَتِ بَعِلَاجِ كُلابِ وَ قَنْدِ مَبَادِ

161.

7. مَرَا از تُسْتِ هَر دَم تازِه عِشْقِي،
 ۷ تُرَا هَر سَاعَتِي حُسْنِي دِگَر بَاد.
 8. بَجَان مُشْتَاقِ رُويِ تُسْتِ حَافِظِ؛
 ۸ تُرَا بَر حَالِ مُشْتَاقَانِ نَظَرِ بَاد.

161.

بحر هزخ ---و, و---و, و---

4. حُسْنِ تُو هَمِيشِه دَر فُزُونِ بَادِ،
 ۱ رُويَتِ هَمِه سَالِه لَالِه گُونِ بَاد.
 2. اَنَدَر سَرِ مَن حِيَالِ عِشْقَتِ
 ۲ هَر رُوزِ كِه هَسْتِ دَر فُزُونِ بَادِ.
 3. قَدِ هَمِه دِلْبَرَانِ عَالَمِ
 ۳ دَر خِدْمَتِ قَامَتَتِ چُو نُونِ بَادِ.
 4. هَر سَرُو، كِه دَر چَمَنِ بَر آيِدِ،
 ۴ پِيَشِ اَلِفِ قَدَتِ نِگُونِ بَادِ.
 5. چَشْمِي، كِه نِه فِتْنَهءِ تُو بَاشِدِ،
 ۵ از گُوهرِ اشكِ بَحْرِ خُونِ بَادِ.
 6. چَشْمِ تُو زِ بَهْرِ دِلْرُبَائِي
 ۶ دَر كَرْدَنِ سِخَرِ ذُو فُنُونِ بَادِ.
 7. هَر جَا كِه دِلِيَسْتِ دَر غَمِ تُو،
 ۷ بِي صَبْرِ و قَرَارِ و بِي سُكُونِ بَادِ.

6. صَالِحٍ وَ طَالِحٍ مَتَاعٍ خَوِيش نُمُوْدَنْد؛
 ۶ تا كِه قَبُول اُفْتَد، وَ كِه دَر نَظَر آيَد.
 7. بُلْبُلِ عَاشِقِ تَو عُمَرِ خَوَاه، كِه آخِر
 ۷ باغ شَوَن سَبَز وَ شاخِ كُذ بَبَر آيَد.
 8. عَقَلَتِ حَافِظِ دَر اَيْنِ سَرَاچَه عَجَبِ نِيَسْت؛
 ۸ هَر كِه بَبَيْخَانَه رَفْت، بِي خَبَر آيَد.

160.

بجر هزج ---، ---، ---

1. جَمَالَتِ آفْتَابِ هَر نَظَرِ بَاد،
 ۱ زِ خَوِي رَوِي خَوِيَتِ خَوِيْتَرِ بَاد.
 2. هُمَايِ زُلفِ شاهينِ شَهپَرَتِ رَا
 ۲ دِلِ شاهانِ عَالَمِ زِيَرِ پَرِ بَاد.
 3. كَسِي كَوِ بَسْتَه زُلفتِ نَباشَد،
 ۳ چَوِ زُلفتِ دَرَهَمِ وَ زِيَرِ وَ زَبَرِ بَاد.
 4. دِلِي كَوِ عَاشِقِ رَوِيَتِ نَباشَد،
 ۴ هَميشَه عَرَفَه دَرِ خَوِنِ چَكْرِ بَاد.
 5. بِنَا چَوِنِ عَمْرَه اتِ نَاوَكِ فِشَانَد،
 ۵ دِلِ مَجْرُوحِ مَنِ پِيَشِشِ سِپَرِ بَاد.
 6. چَوِ لَعَلِ شَكْرِيَنَتِ بوسَه بَجَشَد،
 ۶ مَدَاقِ جانِ مَنِ زَوِ پُرِ شَكْرِ بَاد.

7. از رَه مَرَوُ بَعِشْوَه دُنْيِي، كِه اين عَجُوز
 مَكَّارَه مي نَشِيند و نُحْتَالَه مي رَوَد. ۷
8. چُون سَامِرِي مَبَاش، كِه زَر دِيد و از خَرِي
 مَوْسِي بِيهَشْت و از پَي كُوسَالَه مي رَوَد. ۸
9. بَاد بَهَار مي وَرَد از كُلسِتانِ شاه،
 وَر زَالَه بَادَه دَر قَدَح لَالَه مي رَوَد. ۹
10. حَافِظ، زِ شَوْقِ تَجَلِيسِ سُلْطَانِ غِيَاثِ دِين
 خَامَش مَشَو، كِه كارِ تو از نَالَه مي رَوَد. ۱۰

159.

بجر منسرح -- -- -- -- --

1. بَر سَرِ آنَم، كِه كَر زِ دَسْتِ بَر آيَد
 دَسْتِ بَكَارِي زَنَم، كِه غُصَه سَرِ آيَد. ۱
2. مَنظَرِ دِل نِيَسْت جَايِ فُحْبَتِ اَفْداَد؛
 دِيو چو بِيرون رَوَد، فِرِشْتَه دَر آيَد. ۲
3. فُحْبَتِ حُكَّامِ ظُلْمَتِ شَبِ يَلْدَاَسْت؛
 نور زِ خَوَرُشِيد خواه، بو كِه بَر آيَد. ۳
4. بَر دَرِ اَرَبَابِ بِي مَرُوْتِ دُنْيِي
 چَنَد نَشِينِي، كِه خواجه كِي بَدَر آيَد. ۴
5. تَرِكِ كُدَايِ مَكْن، كِه كَنجِ بِيَابِي
 از نَظَرِ رَهْرَوِي، كِه دَر نَظَرِ آيَد. ۵

5. طَيْرَهٗ جَلْوَهٗ طَوْبَى قَدِ چُون سَرُو تُو شُد؛
 6. غَيْرَتِ خُلْدِ بَرِينِ سَاخَتِ اَيَوَانِ تُو بَاد. ۵
 7. نَهٗ بَتَّنَهٗا حَايَوَانَاتِ وَ نَبَاتَاتِ وَ جَمَادِ
 ۶. هَرچِهٖ دَرِ عَالَمِ اَمْرَسْتِ بَقَرْمَانِ تُو بَاد.
 7. حَايِظِ خَسْتَهٗ بَاخْلَاصِ ثَنَاخَوَانِ تُو شُد؛
 ۷. لُطْفِ عَامِ تُو شِفَايَجَشِ ثَنَاخَوَانِ تُو بَاد.

158.

بجر مضارع ---, ---, ---, ---

1. سَاقَى حَدِيثِ سَرُو وَ كُلِّ وَ لَالَهٗ مِی رَوَد.
 ۱. وین بَحْتِ بَا ثَلْتَهٗ غَسَّالَهٗ مِی رَوَد.
 2. مِی خَوَر، كِهٖ نُو عَرُوسِ چَمِنِ حَدِّ حُسْنِ يَافَت؛
 ۲. كار اَيْنِ زَمَانِ زِ صَنْعَتِ دَلَالَهٗ مِی رَوَد.
 3. شَكْرَشِكْنِ شَوْنَد هَمَهٗ طَوِطِيَانِ هِنْد
 ۳. زِينِ قَنْدِ پَارَسِي، كِهٖ بَبَنَكَالَهٗ مِی رَوَد.
 4. طَيِّ مَكَانِ بِيِينِ وَ زَمَانِ دَرِ سُلُوكِ شِعْرِ
 ۴. كِيْنِ طِفْلِ يَكْشَبَهٗ رَهٗ يَكْسَالَهٗ مِی رَوَد.
 5. اَنْ چَشْمِ جَاوَانَهٗ عَابِدْفَرِيْبِ بِيِينِ،
 ۵. كِشِ كَارُوَانِ سِيْحَرِ زِ دُنْبَالَهٗ مِی رَوَد.
 6. خَوِي كَرْدَهٗ مِی خِرَامَدِ، وَ بَرِ عَارِضِ سَمَنِ
 ۶. از شَرْمِ رُوِيِ او عَرَقِ زَالَهٗ مِی رَوَد.
 ۶

4. امروز قَدَرِ پَنَدِ عَزِيزانِ سِناخْتَم.
5. دِلِ خُونِ شُدَم بِيادِ تُو هَرگَه، كِه دَرِ چَمَنِ
6. بَنَدِ قَبايِ غُنچَهءِ كُذِ مِي كُشادِ باد.
7. طَرَفِ كُلاهِ شاهِيستِ آمَدِ بَخاطِرَم
8. آجاءِ كِه تاجِ بَرِ سَرِ نَرگِسِ نِهَادِ باد.
9. از دَسْتِ رَفْتَه بَرَدِ وُجودِ ضَعيفِ مَن؛
10. صُبْحَمِ بِيويِ زُلفِ تُو جانِ بازِ دادِ باد.
11. حافِظِ نِهَادِ نِيكِ تُو كامتِ بَرِ آوَرَد؛
12. جانها فِدايِ مَرْدَمِ نيكونِهَادِ باد.

157.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. خُسروا گويِ فَلَكَ دَرِ حَمِ چَوثانِ تُو باد،
2. ساحتِ كَوْنِ و مَكَانِ عَرَصَهءِ مَيْدانِ تُو باد.
3. همه آفاقِ كُثِرْفَتِ وُ همه اطرافِ كُشاد
4. صيْتِ خُلُقِ تُو، كِه پَيوستَه نَكْهبانِ تُو باد.
5. زُلفِ خاتونِ ظَفَرِ شيفْتَهءِ پَرچَمِ تُوست؛
6. ديدهءِ فَنَمِ اَبَدِ عاشِقِ جَولانِ تُو باد.
7. اي كِه انشاءِ عَطاردِ صِفَتِ شوَكْتِ تُوست،
8. عَقْلِ كُذِ چاكَرِ طَغْرَاكَشِ دِيوانِ تُو باد.

2. طَرْفِ چَمَنِ وُ هَوَايِ بُسْتَانِ
- ۲ بی لاله‌عذارِ خَوشِ نَبَاشَد.
3. با یارِ شَکَرَلَبِ کُلْ اَنْدَامِ
- ۳ بی بوس و کنارِ خَوشِ نَبَاشَد.
4. رَقْصِیدَنِ سَرُو وِ حَالَتِ کُلِّ
- ۴ بی صَوْتِ هَزارِ خَوشِ نَبَاشَد.
5. هَرِ نَقْشِ، کِه دَسْتِ عَقْلِ بَنَدَد.
- ۵ جُزِ نَقْشِ نِگارِ خَوشِ نَبَاشَد.
6. باغِ وُ کُلِّ وِ مَلِ خَوشَسْت، لیکِنِ
- ۶ بی ضَحَبَتِ یارِ خَوشِ نَبَاشَد.
7. جانِ نَقْدِ مُحَقَّرَسْت، حَافِظِ
- ۷ از بَهِرِ نِثارِ خَوشِ نَبَاشَد.

156.

بحر مضارع ---و, -و-و, و---و, -و-و

1. دوشِ آگَهی زِ یارِ سَفَرِ کَرْدَه دَانِ بادِ
- ۱ مَن نِیزِ دِلِ بَبادِ دِهَم: هَرِ چِه بادِ، بادِ.
2. کارَمِ بَدانِ رَسیدِ، کِه هَمرازِ خَودِ کُنَم
- ۲ هَرِ شامِ بَرَقِ لَمِیعِ وِ هَرِ بامدادِ بادِ.
3. دَرِ چینِ طَرَه: تُو دِلِ بی حِفاظِ مَن
- ۳ هَرِ کُزِ نَكُفَت: مَسکِنِ مَألُوفِ یادِ بادِ.

154.

بحر زمل ---، ---، ---، ---

1. مُشْرَدَه ای دِل، کِه دِگَر بَادِ صَبَا باز آمَد،
- 1 هُدُودِ خَوشِ خَبَرِ از طَرَفِ سَبَا باز آمَد.
2. بَر کَش ای مُرَغِ سَکَرِ نَعْمَه دَاوودی باز،
- 2 کِه سَلِیْبَانِ گُلِ از طَرَفِ هَوَا باز آمَد.
3. لاله بوی مَیِ نوشین بِشَنیدِ از دَمِ صُبْح،
- 3 داغِ دِلِ بود، بَآمیدِ دَوَا باز آمَد.
4. عَارِفِی کَو، کِه کُنَدِ فَهْمِ زَبَانِ سَوَسَن،
- 4 تا پِیُرسَد، کِه چِرا رَفْتِ و چِرا باز آمَد.
5. چَشمِ مَن دَرِ پَیِ آن قَافِلَه بَسِ آبِ کَشید،
- 5 تا بَگُوشِ دِلَمِ آوازِ دَرَا باز آمَد.
6. مَرْدَمِ کَرْدِ و کَرَمِ بَخْتِ خُدا دَانِ بِن،
- 6 کَانَ بُتِ سَنَنَدِ دِلِ از بَهِرِ خُدا باز آمَد.
7. کَرِچَه حَافِظِ دَرِ رُجُوشِ زَدِ و پَیْمَانِ بِشِکَسْت،
- 7 لُطْفِ او بَیْنِ، کِه بَصَلَحِ از دَرِ ما باز آمَد.

155.

بحر هزج ---، ---، ---

1. گُلِ بی رُخِ یارِ خَوشِ نَباشَد،
- 1 بی بادَه بَهارِ خَوشِ نَباشَد.

بجر رمل ---, ---, ---, ---

1. ساقی آر باده از این دَسْت بجام اَندازد.
- ۱ عارفان را همه در شَرِبِ مُدام اَندازد؛
2. وَر چُنین زِیرِ حَمِ زُلفِ نِهَدِ دانءِ خالِ
- ۲ ای بَسا مُرغِ خِرَدِ را کِه بَدام اَندازد.
3. ای خَوشا حَالتِ آن مَسْتِ، کِه در پَایِ حَریفِ
- ۳ سَر و دَسْتار نَداند کِه کُدام اَندازد.
4. زاهدِ خامِ طَمَعِ تَر سَرِ اِنکارِ بماند؛
- ۴ پُختِه گَرَدَد، چو نَظَرِ بَرِ مِیِ خامِ اَندازد.
5. روزِ دَر کَسَبِ هَنرِ کَوشِ، کِه مِیِ خَورَدَنِ روزِ
- ۵ دِلِ چوَن آئِنه دَر زَنبُکِ ظَلامِ اَندازد.
6. آن زَمانِ وَقتِ مِیِ صُبْحِ فِرَوغَسْتِ، کِه شَبِ
- ۶ گِرَنِ خِرْگاهِ اُفقِ پَرْدَهءِ شامِ اَندازد.
7. باده با مُحتَسِبِ شَهْرِ نَنوشی زَنهارِ
- ۷ بَجَرَدِ بادهءِ اتِ و سَنکِ بجامِ اَندازد.
8. حافِظا سَرِ زِ کُلّهٔ کُوشهءِ خَورَشیدِ بَرِ آرِ،
- ۸ بَحْتِ آرِ قُرْعَه بَدانِ ماہِ تَمامِ اَندازد.

5. خَرَمِ دِلِ آن، کِه هَمچو حَافِظِ
جامی ز مَی اَلَسْت کَیَرَد. ه

152.

بجر مضارع ---، ---، ---، ---

1. دَر هَر هَوَا کِه جُز بَرَقِ اَنَدَر طَلَبِ نَباشَد،
1. گَر خِرَمَنی بِسوزَد، چَندان عَجَبِ نَباشَد.
2. مُرغی کِه با غَمِ دِلِ شُدِ اَلْفَتیشِ حَاصِلِ،
2. بَر شاخسارِ عُمَرَش بَرکِ طَرَبِ نَباشَد.
3. دَر کارخانَه عِشَقِ از کُفَرِ ناکُزیرِست؛
3. آتِشِ کِرا بِسوزَد، گَر بَو لَهَبِ نَباشَد.
4. دَر کِیشِ جانِ فُروشانِ فَضْلِ وَ اَدَبِ نَباید؛
4. اینجا نَسَبِ نَكُنْجَد، وَاِنجا حَسَبِ نَباشَد.
5. دَر مَحْفَلی، کِه خورُشید اَنَدَر شُمارِ دَرِست،
5. خَوَد را بُزُرگِ دیدَن شَرَطِ اَدَبِ نَباشَد.
6. مَی خور، کِه عَمَرِ سَرَمَدِ گَر دَر جِهانِ تُوانِ یافَت،
6. جُز بادَه بهشتی هِیچَش سَبَبِ نَباشَد.
7. حَافِظ، وِصالِ جانانِ با چوَن تَو تَنگِ دَسْتی
7. روزی شَوَد، کِه با آن پَیَوَنَدِ شَبِ نَباشَد.

6. سِرْشَكَم دَر طَلَب دُرْهَا چَكَانید،
 ۶. وَلی از وَصَلِ او بِحَاصِلِی بُون.
 7. هُنَرِ بِي عَيْبِ جِرْمَانِ نِیْسْت؛ لِيكِن
 ۷. زِ مَنْ هَخَرُوْمْتَرِ كَي سَائِلِی بُون.
 8. بَدِیْنِ مَسْتِ پَرِیْشَانِ رَحْمَتِ آرید،
 ۸. كِه رُوْزِ كَارْدَانِی كَامِلِی بُون.
 9. مَرَا تا عِشْقِ تَعْلِيْمِ نُخُنِ كَرْد،
 ۹. حَديْتَمِ نُكْتَهء هَر تَحْفَلِی بُون.
 10. مَكُو دِيْگَر، كِه حَافِظِ نُكْتَهء نَانْسْت؛
 ۱۰. كِه ما دِيْدِیْم، مُكَمِ جَاهِلِی بُون.

151.

بجر هزج ---، ---، ---

1. یَارَمِ چَو قَدَحِ بَدَسْتِ گُیْرَد،
 ۱. بَازَارِ بُتَانِ شِكْسْتِ گُیْرَد.
 2. دَر بَجْرِ فُتَادَه آمِ چَو مَاهِی،
 ۲. تا یَارِ مَرَا بَشَسْتِ گُیْرَد.
 3. هَرَكَسِ كِه بَدِیدِ چَشْمِ او كُفْتْ:
 ۳. كو مُخْتَسِبِی كِه مَسْتِ گُیْرَد. —
 4. دَر پَاشِ فُتَادَه آمِ بَرَارِی،
 ۴. تا یَارِ مَرَا بَدَسْتِ گُیْرَد.

7. سَوَادَ نَامَهُ مَوِي سِيَاهِ چُون طَيُّ شُد.
۷. بَيَاضِ كَم نَشَوَد، كَر صَدِ اِنْتِخَابِ رَوَد.
8. كَدَائِي دَرِ جَانَانِ بَسَلَطَنَتِ مَفْرُوشِ:
۸. كَسِي زِ سَايَهْ اَيْنِ دَرِ بَا فْتَابِ رَوَد.
9. مَرَا بَعَهْدِ شَكْنِ خَوَانْدِي، وَ هَمِي تَرَسَمِ
۹. كِه بَا تَو رَوِزِ قِيَامَتِ هَمِينِ خِطَابِ رَوَد.
10. حِجَابِ رَاهِ تَوئِي، حَافِظِ اَز مِيَانِ بَرِ خِيَزِ:
۱۰. خَوْشَا كَسِي كِه دَرِ اَيْنِ رَاهِ بِي حِجَابِ رَوَد.

150.

بجر هزج

1. مُسْلِمَانَانِ، مَرَا وَتَمِي دِي بُوَد،
۱. كِه بَا وَئِي كُفْتَمِي، كَر مُشِكَلِي بُوَد:
2. دِي هَمْدَرَدِ وَ يَارِي مَصْلَحَتِ بَيْنِ،
۲. كِه اِسْتِظْهَارِ هَرِ اَهْلِ دِي بُوَد:
3. مَنِ اَشْفَتَه رَا دَرِ هَرِ بَلَاتِي
۳. رَفِيْقِ كَارْدَانِي قَابِلِي بُوَد:
4. بَكْرَدَابِي چو مي اَفْتَادَمِ اَز چَشْمِ،
۴. بَتَدَبِيرَشِ اُمِيدِ سَاحِلِي بُوَد:
5. زِ مَنِ ضَاعِ شُدِ اَنْدَرِ كَوِي جَانَانِ:
۵. چِه دَامَنِ كُيَرِ يَا رَبِّ مَنَزَلِي بُوَد.

5. ما را بآب دیده شب و روز ماجراست
6. خورشیدِ خاوری کند از رشکِ جامه چاک،
7. حافظِ بکوی میکنده دائم بصدقِ دل
8. چون صوفیان صومعه‌دار از صفا رود.
9. گر ماهِ مهرِ پرورِ من در قبا رود.
10. زان رهگذر که بر سرِ کویش چرا رود.

بحر هجنت - - - - ، - - - - ، - - - - ، - - - -

1. چو دست در سر زلفش زخم، بتاب رود؛
2. چو ماهِ نورِ نظارگان بیچاره
3. شبِ شرابِ خرابم کند بیداری؛
4. طریقی عشقِ پر آشوب و فتنه‌آست ای دل؛
5. حباب را چو فتد بادِ نخوتِ اندر سر،
6. دلا چو پیر شدی، حسن و نازکی مفروش؛
7. کلاه‌داریش اندر سرِ شرابِ رود.
8. که این معامله در عالم شبابِ رود.
9. زند بگوشهء آبرو، و در نقابِ رود.
10. و گر بروز حکایت کنم، بخوابِ رود.

6. دَر رَه عِشْقِ نَشُدَ كَسَ بَيَقِينِ مَحْرَمِ رَا،
 9. هَر كَسِي بَر حَسَبِ فَهَم كُثْمَانِي دَارَد.
 7. بَا خَرَابَاتِ نِشِينَانِ زِ كَرَامَاتِ مَلَا،
 7. هَر نُحْنِ وَقْتِي وَ هَر نُكْتَه مَكَانِي دَارَد.
 8. مُرَغِ زَبْرَكِ نَشَوَدَ دَر چَمَنَشِ نَعْمَه سَرَايِ
 8. هَر بَهَارِي، كِه زِ دُنْبَالِ خَرَانِي دَارَد.
 9. كَوِي خَوْبِي كِه بَرَدِ از تُو كِه خَوْرُشِيدِ اَيْنَجَا
 9. نَه سَوَارِيست، كِه دَر دَسْتِ عِنَانِي دَارَد.
 10. مُدَّعِي كُو: لَغَزُ وَ نُكْتَه بَحَايِظِ مَفْرُوشِ؛
 10. كَلِكِ مَا نِيَزِ زَبَانِي وَ بَيَانِي دَارَد.

148.

بجر مضارع - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. از دیده خونِ دِل همه بَر رويِ ما رَوَد.
 1. بَر رويِ ما زِ دِيده نَبِينِي چِه رَوَد.
 2. ما دَر دَرُونِ سِينَه هَوَائِي نِهْفْتَه ايم؛
 2. بَر بادِ اَكْثَرِ رَوَدِ دِلِ ما، زانِ هَوَا رَوَد.
 3. بَر خَاكِ رَاهِ يَارِ نِهَادِيمِ رويِ خويشِ؛
 3. بَر رويِ ما رَوَاسْتِ اَكْثَرِ اَشْنَا رَوَد.
 4. سَيْلِيَسْتِ آبِ دِيده، وَ بَر هَر كِه بِيكْدَرَدِ،
 4. كَر چِه دِلَش زِ سَنَكِ بُوَد، هَم زِ جَا رَوَد.

6. صَبَا، دَرِ آن سَرِ زُلفِ آرِ دِلِ مَرا بَینی،
7. دِلا مَعاشِ چُنانِ کُن، کِه کَرِ بِلَعَرَدِ پای
8. [مُبارزانِ و یَلانِ خِواجهِ را نِکِه دَارید،
9. کِه هَمچو جانِ گِرامیِ شِما نِکِه دَارد.]
9. غُبارِ راهِ کُذارتِ کُجاست. تا حَافِظِ
9. بَیادکارِ نَسیمِ صَبا نِکِه دَارد.

147.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. شَاهدِ آن نِیست، کِه موثی و مِیانی دَارد؛
1. بَنَدَه» طَلَعَتِ آن باش، کِه آنی دَارد.
2. شیوَه» حور و پَری کَرچِه لَطیقَسْت، ولی
2. خِوبی آنسْت و لِطاقَت، کِه فُلانی دَارد.
3. چَشْمَه» چَشْمِ مَرا ای کُلِ خندانِ دَرِ یاب،
3. کِه بَأمیدِ تو خَوشِ آبِ رِوانی دَارد.
4. خَمِ آبِرویِ تو دَرِ صَنعَتِ تیرانَدازی
4. بَسْتَد از دَسْتِ هَرِ آنکَس، کِه کِمانی دَارد.
5. دِلِ نِشانِ شُدِ مَحْنَم، تا تو قَبولشِ کَرَدی؛
5. آری آری مَحْنَمِ عِشْقِ نِشانی دَارد.

6. مُرَادِ دِلِ زِ كِه جَوِيمِ كِه نِيَسْتِ دِلْدَارِي،
 ۶ كِه جَلْوَهٗ نَظَرِ وَ شِيَوَهٗ كَرَمِ دَارِدِ.
 7. زَرِ از بَهَائِي مِي اَكُنُونِ چو كُذِ دِرِيغِ مَدَارِ،
 ۷ كِه عَقْلِ كُلِ بَصَدَتِ عَيْبِ مَتَّهَمِ دَارِدِ.
 8. زِ سِرِّ غَيْبِ كَسِ آگَاهِ نِيَسْتِ؛ قِصَهٗ نَحْوَانِ؛
 ۸ كُدَامِ مَحْرَمِ دِلِ رَهٗ دَرِ اَيْنِ حَرَمِ دَارِدِ.
 9. زِ جَيْبِ خِرْقَهٗ حَافِظِ چِه طَرَفِ بِنْتَوَانِ بَسْتِ،
 ۹ كِه مَا صَدِّ طَلْبِيدِيمِ وَ او صَنَمِ دَارِدِ.

بِحَرْ هَجْتِثْ - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

4. هَرِ آن كِه جَانِبِ اَهْلِ وَفَا نِكَهٗ دَارِدِ،
 ۱ خُدَاشِ دَرِ هَمِهٗ حَالِ از بَلَا نِكَهٗ دَارِدِ.
 2. كَرْتِ هَوَاسْتِ كِه مَعْشُوقِ نَكْسِلِدِ پِيْمَانِ،
 ۲ نِگَاهِ دَارِ سَرِ رِشْتِهٗ، تَا نِكَهٗ دَارِدِ.
 3. حَدِيثِ دُوسْتِ نَكُوِيْمِ مَكْرَ بَحْضَرْتِ دُوسْتِ،
 ۳ كِه اَشْنَا سَخْنِ اَشْنَا نِكَهٗ دَارِدِ.
 4. چو كُفْتَمَشِ كِه: دِلِ مَن نِگَاهِ دَارِ؛ - چِه كُفْتِ،
 ۴ زِ دَسْتِ بِنْدَهٗ چِه خِيَزِدِ خُدا نِكَهٗ دَارِدِ. -
 5. سَرِ وَ زَرِ وَ دِلِ وَ جَانِمِ فِدَايِ اَن مَحْبُوبِ،
 ۵ كِه حَقِّ مَحَبَّتِ مِهْرِ وَ وَفَا نِكَهٗ دَارِدِ.

10. بِيَفْشَانِ جُرْعَهٗ بَرِ خَاكِ وَ حَالِ اَهْلِ شَوَكْتِ بَيْنِ،
 10. كِه از جَمَشِيد و كَيْخُسْرُو فِرَاوَانِ دَاستَانِ دَارِد.
11. چو دَامِ طَرَهٗ اَفْشَانْدِ زِ كَرْدِ خَاطِرِ عَشَّاقِ،
 11. بَعْتَازِ صَبَا گُوِيْدِ كِه: رَازِ مَا نِهَانِ دَارِد.
12. چِه اَفْتَادَسْتِ دَرِ اَيْنِ رَهٗ كِه هَرِ سُلْطَانِ مَعْنَى رَا
 12. بَدِيْنِ دَرگَاهِ مِي بِيْنَمِ، كِه سَرِ بَرِ آسْتَانِ دَارِد.
13. چِه عُدْرِ بَخْتِ خُوْدِ گُوِيْمِ كِه اَنْ عِيَّارِ شَهْرَآشُوْبِ
 13. بَتَلْخِي كُشْتِ حَافِظِ رَا و شَكْرِ دَرِ دِهَانِ دَارِد.

145.

بجر هجئت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. دِلِي، كِه عَيْبِ نُمَايَسْتِ و جَامِ جَمِ دَارِدِ،
 1. زِ خَاتْمِي، كِه دَمِي گُمِ شَوْدِ، چِه غَمِ دَارِدِ.
2. بَخَطِّ و خَالِ گَدَايَانِ مَدِهٖ خَزِيْنَهٗ دِلِ؛
 2. بَدَسْتِ شَاهِ وَشِي دِهٖ، كِه فُحْتَرَمِ دَارِدِ.
3. نِه هَرِ دِرْخْتِ تَحْمَلِ كُنْدِ جَفَايِ خِرَانِ؛
 3. غُلَامِ هِمَّتِ سَرُومِ، كِه اَيْنِ قَدَمِ دَارِدِ.
4. دِلَمِ، كِه لَافِ تَجَرُّدِ زَدِي، كُنُونِ صَدِ شُغْلِ
 4. بَبْرِي زُلْفِ تَوِ بَا بَادِ صُبْحَدَمِ دَارِدِ.
5. رَسِيْدِ مَوْسِمِ اَنْ، كَزِ طَرَبِ چو نَرَكْسِ مَسْتِ
 5. نِهْدِ بِيَايِ قَدَحِ هَرِ كِه شَشِ دِرَمِ دَارِدِ.

بجر هزج

1. بُتِی دَارَم، کِه گِرَدِ گُل زِ سُنْبُل سَایِبَان دَارَد؛
۱. بَهَارِ عَارَضَش خَطِّی بَجُونِ اَرْغَوَان دَارَد.
2. غُبَارِ خَطِّ بِيُوشَانِیْد خَوْرُشِیْد رُخَش؛ یَا رَب
۲. حَیَاتِی جَاوِدَانَش دِه، کِه حُسْنِ جَاوِدَان دَارَد.
3. زِ چَشْمَشِ جَان نَشَایِد بُرَد، کَز هَر سو کِه مِی بِنِم
۳. کَمِیْن اَز گُوشَه کَرْدَسْت، و تِیرِ اَنْدَر کَمَان دَارَد.
4. خُدا رَا دَانِ مَن بَسْتَان اَز او ای شَکَنَدَه مَجْلِس،
۴. کِه مِی بَا دِیْگَرَان خَوْرْدَسْت و بَا مَن سَرِگِرَان دَارَد.
5. چو عَاشِقِ مِی شُدَم گُفْتَم کِه: بُرَدَم گُوهَرِ مَقْصُود. —
۵. نَدَانِسْتَم کِه اِیْن دَرِیَا چِه مَوْجِ خُونِ فِشَان دَارَد.
6. زِ خَوْفِ هَجْرَمِ اِیْمَن کُن، اَکْر اُمِیْدِ اَن دَارِی،
۶. کِه اَز چَشْمِ بَدِاَنْدِیْشَان خُدايْتِ دَرِ اَمَان دَارَد.
7. زِ سَرُو قَدِ دِلْجَوِیْتِ مَکُن مَحْرُومِ چَشْمِ رَا؛
۷. بَدِیْن سَرِچَشْمَه اَش بِنِشَان، کِه خَوْشِ اَبِ رَوَان دَارَد.
8. بَفِیْتْرَاکِ اَر هَمِی بَنْدِی، خُدا رَا زودِ صَیْدَم کُن،
۸. کِه اَفْتَهَاسْتِ دَرِ تَأْخِیرِ و طَالِبِ رَا زِیَان دَارَد.
9. چو دَرِ رَوِیْتِ بَکَنْدَدِ گُل، مَشُو دَرِ دَامَشِ ای بُلْبُل،
۹. کِه بَرِ گُلِ اِعْتِمَادِی نِیْسْت، وَرِ حُسْنِ جِهَان دَارَد.

6. از آن رو پاک‌بازان را صفاها با مې لَعَلَسْت،
- ۶ که غَيْر از راستی نقشی در این جوهر نمی گیرد.
7. میان گزیه می خندم، که چون شمع آندر این مجلس
- ۷ زبان آیشینم هست، لیکن در نمی گیرد.
8. سر و چشمی بدین خوبی تو گوئی: چشم از او بر دار. —
- ۸ بِرَو، کین وَعْظِ بی معنی مرا در سر نمی گیرد.
9. سخن در احتیاج ما و استغنائی معشوقست:
- ۹ چه سود افسون‌گری ای دل، چو در دلبر نمی گیرد.
10. چه خوش صیدِ دلم کردی، بنازم چشمِ مستت را،
- ۱۰ که کس مُرغانِ وَحْشی را از این بهتر نمی گیرد.
11. خدا را رَحْمی ای مُنعم، که درویش سر کویت
- ۱۱ دری دیگر نمی داند، رهی دیگر نمی گیرد.
12. من از پیر مُغان دیدم کرامت‌های مردانه،
- ۱۲ که آئینِ رِیائی را بجای بر نمی گیرد.
13. من آن آئینه را روزی بدست آرم سگندرزوار،
- ۱۳ اگر می گیرد این آتش زمانی ور نمی گیرد.
14. باین شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم،
- ۱۴ که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی گیرد.

6. بَس آسان می نمود اَوَّل غَم دَرِیَا بَبویِ سَوَد؛
 ۶. غَلَط کُفْتَم، کِه این طوفان بَصَد کُوهَر نَمی آرَزَد.
 7. شُکوه تاجِ سُلطانی، کِه بيم جان دَر او دَرَجَسْت؛
 ۷. کُلاه دِلکَشَسْت، اَمَّا بَتَرک سَر نَمی آرَزَد.
 8. تَرَا آن بَه، کِه رويِ خَوَد زِ مُشْتاقان بِيوشانی؛
 ۸. کِه شادیءِ جِهان کِیری غَم لَشکَر نَمی آرَزَد.
 9. چو حَافِظِ دَر قَناعت کوش و از دُنْیایِ دُون بِيکَدَر،
 ۹. کِه يک جَو مِنتِ دُونان دُو صَد مَن زَر نَمی آرَزَد.

بحر هزج

1. دَلَم جَز مِهَر مَه رَوِيان طَرِيقی بَر نَمی کِيرَد،
 ۱. زِ هَر دَر می دِهَم پِنْدَش، وَلِيکِن دَر نَمی کِيرَد.
 2. خُدا را ای نَصِيحَت کُوهَر حَديثِ از حَظِ ساقی کُوهَر،
 ۲. کِه نَقْشی دَر خِيالِ ما از این خَوَشْتَر نَمی کِيرَد.
 3. صَراحی می کَشَم پِنهان، و مَرْدُم دَفْتَر اَنگَارَنَد؛
 ۳. عَجَب کَر آتِشِ این زَرَقِ دَر دَفْتَر نَمی کِيرَد.
 4. مَن این دَلَقِ مَلَمَع را بِخِواهَم سوختنِ رِوزی،
 ۴. کِه پيرِ مَي فُروشانشِ بَجامی بَر نَمی کِيرَد.
 5. نَصِيحَت کُوهَر رِنْدان را، کِه با حُکْمِ خُدا جَنگَسْت،
 ۵. دَلش بَس تَنگِ می بِيَنَم؛ مَکَر ساعِر نَمی کِيرَد.

6. عَيْبِ مَيِّ جُمْلَه بِيكْتِي، هُنَرَش نِيز بِيكُو؛
- 4 نَفِي حِكْمَت مَكُن از بَهْر دِلِ عَامِي چَند.
7. اِي گَدَايَانِ خَرَابَاتِ خُدا يَارِ شُمَاسْت؛
- 7 چَشْمِ اِنْعَامِ مَدَارِيْدِ زِ اَنْعَامِي چَند.
8. پِيْرِ مِيخَانَه چِه خُوشِ كُفْتِ بَدْرُدي كَشِ خُويش
- 8 كِه: مَكُو حَالِ دِلِ سُوخْتَه بَا خَامِي چَند. —
9. حَايِظِ از شَوْقِ رُخِ مِيهَرُفَرُوزِ تُو بِسُوخْتِ؛
- 9 كَاْمَكَارَا نَظَرِي كُنِ سُوِي نَاكَامِي چَند.

بجر هزج —————, —————, —————, —————

1. دَمِي بَا عَمِ بَسَرِ بُرْدَنِ جِهَانِ يَكْسَرِ نَمِي اَرَزَد؛
- 1 بَمِي پَفْرُوشِ دَلِقِ مَاءِ كَزِينِ بِيهْتَرِ نَمِي اَرَزَد.
2. [دِيَاپِ يَارِ مَرْدُمِ رَا مُقَيَّدِ مِي كُنْدِ، وَر نَه،
- 2 چِه جَايِ فَارسِ كِيْنِ مِحْنَتِ جِهَانِ يَكْسَرِ نَمِي اَرَزَد.]
3. بَكُوِي مِي فُرُوشَانَشِ بَجَامِي بَرِ نَمِي ثِيْرَد؛
- 3 رَهِي سَبْجَادَه تَقْوِي، كِه يَكِ سَاغَرِ نَمِي اَرَزَد.
4. رَقِيْبِمِ سَرَزَنِيْشَا كَرَد: كَزِ اَيْنِ بَابِ رُخِ بَرِ تَابِ.
- 4 چِه اَفْتَادِ اَيْنِ سَرِ مَا رَا، كِه خَاكِ دَرِ نَمِي اَرَزَد.
5. بِشُويِ اَيْنِ دَلِقِ دِلْتَنَكِي، كِه دَرِ بَازارِ يَكِ رَنَكِي
- 5 مُرْتَقَعَهَايِ ثُونَاثُونِ مِي حَمْرَا نَمِي اَرَزَد.

7. عِلَاجِ ضَعْفِ دِلِّ مَا كُرِّشِمَهٗ سَاغِسْتِ
 ۷. بَرِ آر سَر، كِه طَبِيبِ آمَد وُ دَوَا آوَرَد.
 8. مُرِيْدِ پِيْرِ مُغَانِم، زِ مَنْ مَرَّجِ اِي شَيْخِ
 ۸. چِرا كِه وَعَدَه تَوَكَّرْدِي وِ او بَجَا آوَرَد.
 9. بُتْنَنكِ چَشْمِيءِ اَن تَرَكَ لَشَكْرِي نَاَزِمِ
 ۹. كِه حَمَلَه بَر مَنْ دَرُوِيَشِ يَكْتَبَا آوَرَد.
 10. فَلَكَ غُلَامِيءِ حَافِظِ كُنُونِ بَطْوَعِ كُنْدِ
 ۱۰. كِه اِلْتِجَا بَدَرِ دَوْلَتِ شَمَا آوَرَد.

بجر رمل - ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ۰۰۰

1. حَسْبِ حَالِي نُنُوشْتِي، وَ شُدِ اَيَّامِي چَنْدِ
 ۱. حَخْرَمِي كُو، كِه فِرِسْتَمِ بَتَوِ پِيَغَامِي چَنْدِ
 2. مَا بَدِيْنِ مَقْصِدِ عَالِي نَتُوَانِيْمِ رَسِيْدِ
 ۲. هَمِ مَكْرِ پِيَشِ نِهْدِ لُطْفِ شَمَا كَامِي چَنْدِ.
 3. چُونِ مِي اَزِ حُمِ بَسَبُوَرَفْتِ وَ كُلِّ اَنْدَاخْتِ نِقَابِ
 ۳. فُرُصَتِ عَيْشِ نِكَهْدَارِ وَ بِيَزَنِ جَامِي چَنْدِ.
 4. قَنْدِ آمِيخْتِه بَا كُلِّ نِه عِلَاجِ دِلِّ مَاسْتِ
 ۴. بُوَسَهٗ چَنْدِ بَرِ آمِيْزِ بَدُشْنَامِي چَنْدِ.
 5. زَاهِدِ، اَزِ حَلَقَهٗ رِنْدَانِ بَسَلَامَتِ بِيْكَدَرِ
 ۵. تَا خَرَابَتِ نَكَنْدِ فُحْبَتِ بَدْنَامِي چَنْدِ.
 ۵. تَا خَرَابَتِ نَكَنْدِ فُحْبَتِ بَدْنَامِي چَنْدِ.

7. بَهوش باش، كِه هَنگامِ بادِ اِسْتِغنا
 7 هَزار خِرَمَنِ طاعَتِ بَنيمِ جَو نَنِهند.
 8. غُلامِ هِمَّتِ دُرْدِي كِشانِ يَكْرَنگَم،
 8 نه آن كُروه كِه اَز رَق لِباسِ و دِل سِيَهَند.
 9. جَنابِ عِشَقِ بَلَنَدَسْتِ، هِمَّتِي حافِظِ،
 9 كِه عاشِقانِ رَه بِي هِمَّتانِ بَخود نَدِهَند.
 4

140.

بِحَرِّ جَنَّتِ -- --، -- --، -- --، -- --

1. چِه مَسْتَيَسْتِ نَدانَم كِه رو بَبا آوَرَد.
 1 كِه بود ساقِي و اين باده از جُجا آوَرَد.
 2. چِه راه مِي زَنَد اين مُطَرِبِ مَقامِ شِناسِ،
 2 كِه دَر مِيانِ غَرَلِ قَوْلِ اَشنا آوَرَد.
 3. صَبا بَخوشِ خَبَرِي هُدَهْدِ سُلَيْمانَسْتِ،
 3 كِه مُنرَدَه طَرَبِ از كُشَن سَبا آوَرَد.
 4. تو نيز باده بَچَنگِ آر و راهِ صَحرا كُير
 4 كِه مُرغِ نَعْمه سَرا سازِ خَوش نَوا آوَرَد.
 5. رَسيدَن كُذ و نِسرينِ بَجيرِ و خوبي بادِ:
 5 بِنَفْشِه شاد و كَش اَمَدِ، سَبَن صَفا آوَرَد.
 6. دلا چو غُنچِه شِكايتِ زِ كارِ بَسْتِه مَكُن،
 6 كِه بادِ صُبْحِ نَسيمِ كِرِه كُشا آوَرَد.
 4

6. دَوایِ دَرْدِ عاشِقِ را کَسی کو سَهْلِ پِنْدَارَدِ،
 ۹ زِ فِکْرِ آنانِ کِه دَر تَدْبِیْرِ دَرْمَانَنْدِ، دَر مَانَنْدِ.
 7. چو مَنصُورانِ مُرادِ آنانِ، کِه بَر دَارَنْدِ، بَر دَارَنْدِ؛
 ۷ کِه با اینِ دَرْدِ، اَکْثَرِ دَر بِنْدِ دَرْمَانَنْدِ، دَر مَانَنْدِ.
 8. دَر آن حَضَرَتِ چو مُشْتاقانِ نِیازِ آرَنْدِ، نازِ آرَنْدِ؛
 ۸ بَر اینِ دَرگَاهِ حافِظِ را چو می خوانَنْدِ، میرانَنْدِ.

بِحَرِّ هَجْتِثِ — — —، — — —، — — —، — — —

1. شَرابِ بی‌عَشِّ و ساقیِ خَوشِ دو دَامِ رَهَنْدِ،
 ۱ کِه زِیرکانِ جَهانِ از کَمَنْدَشانِ نَرَهَنْدِ.
 2. مَن اَرِچِه عاشِقِمِ وُرَنْدِ و مَسْتِ و نامِه سِیاهِ،
 ۲ هَزارِ شُکرِ کِه یارانِ شَهْرِ بی کُنَهَنْدِ.
 3. قَدَمِ مَنِه بَخَراباتِ جُزِ بَشَرطِ اَدبِ،
 ۳ کِه ساکِنانِ دَرشِ حَکْرمانِ پادَشَهَنْدِ.
 4. جَفانِه شیوَه دَرویشِیَسْتِ و راهِ رَویِ؛
 ۴ بِنیازِ بادِه، کِه اینِ سالِکانِ نِه مَرْدِ رَهَنْدِ.
 5. مَکُنِ، کِه کَوکَبَه دِلبَریِ شِکِستِه شَوَدِ،
 ۵ چو بَنَدگَانِ بَکْرِیزَنْدِ و چاکِرانِ بَجَهَنْدِ.
 6. مَبینِ حَقیرِ گَدایانِ عِشْقِ را، کینِ قَومِ
 ۶ شَهانِ بی‌کَمَرِ و حُسرَوانِ بی‌کَلَهَنْدِ.

7. بِرَوِّ بَمَيْكِدَه رُو چِهْرَه اَوَّوَانِي كُنْ؛
 ۷ مَرَوِّ بَصَوْمَعَه، كَانْجَا سِيَاهْكَارَانَنْد.
 8. تُو دَسْتَكِيرِ شُو اِي خِضْرِ پَيِ خُجَسْتَه، كِه مَن
 ۸ پِيَادَه مِي رَوْم رُو هَمْرَهان سُوَارَانَنْد.
 9. خَلَاصِ حَافِظِ از آن زُلفِ تَابِدَارِ مَبَادِ،
 ۹ كِه بَسْتَكَنانِ كَمَنْدِ تُو رَسْتَكَارَانَنْد.
 10. [زِ نَقَشِ چِهْرَهءِ حَافِظِ هَمِي تُوَانِ دَانِسْتِ،
 ۱۰ كِه ساكِنانِ دَرِ دَوَسْتِ خَاكْسارَانَنْد].

138.

بحر هزج ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ، ـــــــــ

4. سَمَن بُوِيانِ غُبَارِ غَمِ، چُو بِنَشِينَنْدِ، بِنَشَانَنْدِ؛
 ۱ پَرِي رُوِيانِ قَرارِ از دِلِ، چُو بَسْتِيَزَنْدِ، بَسْتَانَنْدِ.
 2. بَفْتَرَاكِ جَفَا دِلْها، چُو بَرِ بَنْدَنْدِ، بَرِ بَنْدَنْدِ؛
 ۲ زِ زُلفِ عَنبَرِيْنِ جانْها، چُو بَقْشَانَنْدِ، بَقْشَانَنْدِ.
 3. بَعْمَرِي يَكِ نَفَسِ با ما چُو بِنَشِينَنْدِ، بَرِ خِيَزَنْدِ؛
 ۳ نِهالِ شَوْقِ دَرِ خَاطِرِ چُو بَرِ خِيَزَنْدِ، بِنَشَانَنْدِ.
 4. زِ چَشَمِ لَعَلِ رَمَانِي، چُو مِي خَنْدَنْدِ، مِي بارَنْدِ؛
 ۴ زِ رُوِيْمِ رازِ پِنْهانِي، چُو مِي بِيَنْدِ، مِي خَوَانَنْدِ.
 5. سِرْشَكِ گُوشَه كِيرانِ را چُو دَرِ يابَنْدِ، دَرِ يابَنْدِ؛
 ۵ زُخِ از مَهْرِ سَكْرِ خِيَزانِ نَكْرَدانَنْدِ، اَكْرَدانَنْدِ.

7. كُفْتَم: زِ لَعَلِ نُوْشِ لَبَانِ پِيرَ رَا چِه سَوْدِ
 ۷ كُفْتَا: بَبُوسَه شَكْرِيْش جَوَان كُنْدِ.
 8. كُفْتَم كِه: خَوَاجَه كِي بَسَرِ حَاجَلَتِ مِي رَوْدِ.
 ۸ كُفْت: اَن زَمَانِ كِه مُشْتَرِي وَ مَه قِرَانِ كُنْدِ.
 9. كُفْتَم: دُعَاءِ دَوْلَتِ تُو رُوْدِ حَافِظَسْتِ.
 ۹ كُفْت: اَيْنِ دُعَا مَلَائِكِ هَفْتِ اَسْمَانِ كُنْدِ.

بجر هجث - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. غُلامِ نَرُغْسِ مَسْتِ تُو تَا جَدَارَانْدِ،
 ۱ خَرَابِ بَادَه لَعَلِ تُو هوشِيَارَانْدِ.
 2. كُذارِ كُن چو صبا بَر بِنَفْسَه زارِ و بِيِنِ،
 ۲ كِه از تَطَاوُلِ زُلْفَتِ چِه سوْگُوَارَانْدِ.
 3. تُو را صبا و مَرَا اَبِ دِيْدَه شُد غَمَّازِ،
 ۳ وَ تُو نِه عَاشِقِ و مَعشوقِ رَا زَدَارَانْدِ.
 4. نِه مَن بَر اَن كُلي عَارِضِ غَزَلِ سَرَايِمِ و بَسِ،
 ۴ كِه عَنْدَلِيْبِ تُو از هَر طَرَفِ هَرَارَانْدِ.
 5. زِ زِيَرِ زُلْفِ دوتا چوْنِ كُذَرِ كُنِي، بِنِگَرِ،
 ۵ كِه از اُيْمِيْنِ و يَسَارَتِ چِه بِيَقْرَارَانْدِ.
 6. نَصِيْبِ مَاسْتِ بَهْشْتِ؛ اِي خُدَا شِنَاسِ بَرُوْ،
 ۶ كِه مُسْتَحَقِّ كَرَامَتِ كُناهِ كَارَانْدِ.
 ۹

9. عیدِ رُخسارِ تو کو، تا عاشقان
 4. دَرِ وَفایتِ جانِ خَودِ قُربانِ کُنند.
 10. خَوشِ بَرِ آ از غُصّه ای دِل، کاهِلِ راز
 10. عَیشِ خَوشِ دَرِ بوتهٔ هِجْرانِ کُنند.
 11. سَرِ مَکَشِ حَافِظِ زِ آهِ نِیمِ شَبِ
 11. تا چو صُبْحَتِ آئِنهٔ رُخشانِ کُنند.

136.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. کُفْتَم: کَیمِ دَهانِ و لَبتِ کاهِمرانِ کُنند.
 1. کُفْتَا: بَچَشَم، هَر چِه تو گوئی چنانِ کُنند.
 2. کُفْتَم: خَراجِ مِضَرِ طَلَبِ می کُند لَبتِ.
 2. کُفْتَا: دَرِ اینِ مُعامَلهٔ کَمْتَرِ زیانِ کُنند.
 3. کُفْتَم: بَنقَطَهٔ دَهانتِ خَودِ کِه بُردِ راهِ.
 3. کُفْت: اینِ حِکایتِیست، کِه با نُکتهٔ دانِ کُنند.
 4. کُفْتَم: صَنمِ پَرستِ مَشَو، با صَدِ نِشینِ.
 4. کُفْتَا: بَکویِ عَشَقِ هَمینِ و هَمانِ کُنند.
 5. کُفْتَم: هَوایِ مَیکدهٔ عَمِ می بَرَدِ دِلِ.
 5. کُفْتَا: خَوشِ آنِ گِسانِ کِه دِلی شادمانِ کُنند.
 6. کُفْتَم: شَرابِ و خِرَقَهٔ نِه آئینِ مَدَهَبَسْتِ.
 4. کُفْت: اینِ عَمَلِ بَمَدَهَبِ پیرِ مُغانِ کُنند.

12. حَافِظٌ، دَوَامٍ وَصَلِ مُيَسَّرَ نَمِي شَوَد؛
 شاهان کم التفتات بحال گدا کنند. ۱۴

135.

بجر رمل - - - - -

1. شاهدان گر دلبری زین سان کنند،
2. زاهدان را رخنه در ایمان کنند. ۱
2. هر نجاب آن شاخ نرگس بشکند،
3. گلرختش دیده نرگسدان کنند. ۲
3. یار ما چون سازد آغاز سماع،
4. فدسیان از عرش دست افشان کنند. ۳
4. رو نماید آفتاب دولتت،
5. گر چو صحبت آئنه رخشان کنند. ۴
5. عاشقان را بر سر خود حکم نیست،
6. هر چه فرمان تو باشد آن کنند. ۵
6. مردم چشم بخون آغشته شد؛
7. در جا این ظلم بر انسان کنند. ۶
7. ای جوان سروقد گوئی بزَن،
8. پیش از آن کز قامتت چوئان کنند. ۷
8. پیش چشم کمتَرست از قطرۀ
- آن حکایتها، که از طرفان کنند. ۸

2. دَرْدَمِ نِهْفْتَه بَه زِ طَبِيبَانِ مُدَّعَى؛
4. بَاشَد كِه از خِرَازَنَه غَيْبَش دَوَا كُنَنَد.
3. چو حُسْنِ عَافِيَتِ نَه بَرْنُدِي وَ زَاهِدِيسْت،
3. آن بَه كِه كارِ خَوَد بَعْنَايَت رَهَا كُنَنَد.
4. مَعْشُوقِ چَوْنِ نِقَابِ زِ رُخِ بَر نَمِي كَشَد،
4. هَر كَسِ حِكَايَتِي بَتَّصَوَّرُ چِرَا كُنَنَد.
5. حَالِي دَرَوْنِ پَرْدَه بَسِي فِتْنَه مِي رَوَد،
5. تا آن گُهي كِه پَرْدَه بَر اُفْتَد چِهَا كُنَنَد.
6. گُر سَنَكِ از اَيْنِ حَدِيثِ بِنَالَد، عَجَبِ مَدَارِ؛
4. صَاحِبِ دِلَانِ حِكَايَتِ دِلِ خَوْشِ اَدَا كُنَنَد.
7. بِي مَعْرِفَتِ مَبَاش، كِه دَر مَن يَزِيدِ عِشْقِ،
7. اَهْلِ نَظَرِ مُعَامَلَه بَا اَشْنَا كُنَنَد.
8. مِي خَوَر، كِه صَد گُناهِ زِ اَعْيَارِ دَر حِجَابِ
8. بَهْتَرِ زِ طَاعَتِي كِه بَرَوِي وَ رِيَا كُنَنَد.
9. پِيْرَاهَنِي، كِه آيَد از او بَوِي يَوْسُقَم،
9. تَرْسَمِ بِرَا دَرَانِ غِيُورَش قَبَا كُنَنَد.
10. بِيگْدَرِ بَكُوِي مِيكْدَه، تا زُمَرَه حُضُورِ
10. اَوْقَاتِ خَوَد زِ بَهْرِ تَو صَرَفِ دُعَا كُنَنَد.
11. پِنَهانِ زِ حَاسِدَانِ بَخَوَدَمِ خَوَان، كِه مُنْعِمَانِ
11. خَيْرِ نِهَانِ بَسِي زِ بَرَايِ خُدا كُنَنَد.

3. گویند: رَمَزِ عِشْقِ مَكُونِيد و مَشْنُوِيد.
4. مُشْكِلِ حِكَايَتِيَسْت، كِه تَقْرِيرِ مِي كُنْد. ۳
4. مَا از بِرُونِ دَرِ شُدِه مَغْرُورِ صَدِ فَرِيْب:
4. تا خُودِ دَرُونِ پَرْدِه چِه تَدْبِيرِ مِي كُنْد. ۴
5. تَشْوِيْشِ وَقْتِ پِيْرِ مُغَانِ مِي دِهَنْدِ باز
5. اين سَالِكَاَن: نِكْر، كِه چِه با پِيْرِ مِي كُنْد. ۵
6. صَدِّ آبِ رُوِ بَنِيْمِ نَظَرِ مِي تُوَانِ خَرِيْد:
6. خُوبَاَنِ دَرِ اَيْنِ مُعَاْمَلِه تَقْصِيْرِ مِي كُنْد. ۶
7. قَوْمِي بَجِدِّ و جَهْدِ نِهَادَنْدِ وَصَلِ دُوسْت،
7. قَوْمِي دِكْرِ حَوَالِه بَتَقْدِيْرِ مِي كُنْد. ۷
8. فِي الْجُمْلَه اِعْتِمَادِ مَكْنِ بَرِ ثَبَاتِ دَهْر،
8. كِيْنِ كَارْخَاَنَه اِيَسْت كِه تَغْيِيْرِ مِي كُنْد. ۸
9. جُزْ قَلْبِ تِيْرِه هِيْجِ نَشْدِ حَاصِل، و هَنُوزِ
9. بَاطِلِ دَرِ اَيْنِ خِيَالِ كِه اِكْسِيْرِ مِي كُنْد. ۹
10. مِي خُور، كِه شَيْخِ و حَافِظِ و مُفْتِي و مُحْتَسِب،
10. چُونِ نِيَكِ بِنَكْرِي، هَمِه تَزْوِيْبِ مِي كُنْد. ۱۰

134.

بجر مضارع ---، ---، ---، ---

4. اَنَانِ كِه خَاكِ رَا بَنَظَرِ كِيْمِيَا كُنْد.
1. اِيَا بُوَدِ كِه كُوشَه چَشْمِي بَمَا كُنْد.

4. یا رَبِّ اَیْنِ نَوَدَوْلَتانِ را بآخِرِ خَوْدِ شانِ نِشانِ،
- 4 کینِ هَمَهَ نازِ ازِ غُلامِ تُرکِ اَسْتَرِ میِ کُنند.
5. بَرِ دَرِ مَیخانَهٗ عِشْقِ ایِ مَلِکِ تَسْبِیحِ گُرو،
- 5 کاندَرِ اَنجاِ طَیْنَتِ اَدَمِ نُحْمَرِ میِ کُنند.
6. حُسنِ بیِ پایانِ اوِ چَندانکِهٗ عَاشِقِ میِ کُشد،
- 6 زَمَرَهٗ دِیگَرِ بَعِشْقِ ازِ عَیْبِ سَرِ بَرِ میِ کُنند.
7. بَندهٗ پِیَرِ خَراباتَم، کِهٗ دَرِوِشانِ اوِ
- 7 کُنَجِ را ازِ بیِ نیازیِ خاکِ بَرِ سَرِ میِ کُنند.
8. ایِ گُدايِ خانقَهٗ بَرِ جَهٗ، کِهٗ دَرِ دَیِرِ مُغانِ
- 8 میِ دِهَندِ اَبیِ و دِلها را تُوانگَرِ میِ کُنند.
9. خانَهٗ خالیِ کُنِ زِ بُتِ، تا مَنزِلِ جانانِ شَوَد،
- 9 کینِ هوسَناکانِ دِلِ وُ جانِ جايِ دِیگَرِ میِ کُنند.
10. صُبْحَدَمُ ازِ عَرشِ میِ اَمَدِ خُروشی؛ عَقَدِ کُفت:
- 10 تَدَسِیانِ گُوتیِ کِهٗ شِعْرِ حَافِظِ اَزبَرِ میِ کُنند.

133.

بجر مضارع - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. دانیِ کِهٗ چَنگِ و عودِ چِهٗ تَقْرِیرِ میِ کُنند.
- 1 پَنهانِ خَوریدِ بادَهٗ، کِهٗ تَعزیرِ میِ کُنند؛
2. ناموسِ عِشْقِ و رَوْنِقِ عِشاقِ میِ بَرند،
- 2 عَیْبِ جَوانِ و سَرزَنشِ پِیرِ میِ کُنند.

2. يا رَبِّ تَوَّانِ جَوَّانِ دِلَّوَرِ نِشَّاهِ دارِ،
- ۲ کز تیرِ آهِ گوشه‌نشینانِ حَدرِ نَکَرْدِ.
3. سَيْدِ سِرْشِکِ ما زِ دِلْشِ کینِ بَدَرِ نَبْرُدِ؛
- ۳ دَرِ سَنَکِ خاره قَطْرَهءِ بارانِ اَثرِ نَکَرْدِ.
4. می خَواستَمِ کِه میرَمَشِ اَنَدَرِ قَدَمِ چو شَعَمِ،
- ۴ او خَودِ بَما کُذَرِ چو نَسیمِ سَکَرِ نَکَرْدِ.
5. جانا، کُدامِ سَنَکِ دِلِ بی‌کِفايَتَسْتِ،
- ۵ کو پیشِ زَخَمِ تیرِ تو خَودِ را سِپَرِ نَکَرْدِ.
6. ماهی و مُرْغِ دوشِ زِ اِنْغانِ مَنِ نَخْفَتِ،
- ۶ وان شوخ‌دیده بینِ، کِه سَرِ از خَوابِ بَرِ نَکَرْدِ.
7. حَافِظِ، حَدیثِ نَغْرِ تو از بَسِ کِه دِلْکَشَسْتِ
- ۷ نَشَنیدِ کَسِ، کِه از سَرِ رَغَبَتِ زَبَرِ نَکَرْدِ.

بحر رمل - - - - -

1. واعِظانِ کینِ جَلوه دَرِ مِحْرابِ و مِئْبَرِ می کُنند،
- ۱ چون بَخَلَوَتِ می رَوَند، آن کارِ دِیگَرِ می کُنند.
2. مُشکِلی دارم؛ زِ دَانِشْمَنْدِ جَجَلِیسِ بازِ پُرسِ:
- ۲ تَوْبَه‌فَرْمایانِ چِرا خَودِ تَوْبَه کَمْتَرِ می کُنند.
3. گَوئِیا باوَرِ نَمی دارَند روزِ داوَری،
- ۳ کینِ هَمه قَلْبِ و دَعَلِ دَرِ کارِ داوَرِ می کُنند.

130.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. دَلْبَرِ بَرَفْتِ و دِلْشَدْثَانَ رَا خَبَرَ نَكْرَدَ.
1. يَادِ حَرِيفِ شَهْرِ و رَفِيقِ سَفَرِ نَكْرَدَ.
2. يَا بَحْتِ مَنْ طَرِيقِ مَوَدَّتِ فِرُو كُذَّاشْتِ.
2. يَا اَوْ بَشَاهِ رَاهِ طَرِيقَتِ كُذَّرِ نَكْرَدَ.
3. مَنْ اَيْسْتَادَه تَا كُنَشِ جَانِ فِدَا چو شَعِ.
3. اَوْ خَوْدِ كُذَّرِ بَمَا چو نَسِيمِ سَكَّرِ نَكْرَدَ.
4. كُفْتَم: مَكَّرِ بَكْرِيه دِلَش مِهْرَبَانِ كُنَم. —
4. دَرِ سَنَكِ خَارَه قَطْرَهء بَارَانِ اَثَرِ نَكْرَدَ.
5. دِلِ رَا اَكْرَجِه بَالِ و پَرِ اَزِ غَمِ شِكْسْتَه شُدَ.
5. سَرُوْدَايِ خَامِ عَاشِقِي اَزِ سَرِ بَدَرِ نَكْرَدَ.
6. هَرَكَسِ كِه دِيْدِ رُوِي تُو بُوْسِيْدِ چَشْمِ مَنْ.
4. كَارِي كِه كَرْدِ دِيْدَهء مَا بِي نَظَرِ نَكْرَدَ.
7. كِلِكِ زَبَانِ بُرِيْدَهء حَافِظِ دَرِ اَنْجَمِنِ
7. بَا كَسِ نَكُفْتِ رَا زِ تُو، تَا تَرِكِ سَرِ نَكْرَدَ.

131.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. رُو بَرِ رَهَشِ نِهَادَم، و بَرِ مَنْ كُذَّرِ نَكْرَدَ.
1. صَدِ لُطْفِ چَشْمِ دَاشْتَم، و يَكِ نَظَرِ نَكْرَدَ.

129.

بحر رمل - ٤٤ - ، ٥٥ - ، ٥٥ - ، ٥٥ - ، ٥٥ -

1. یاد باد آن، که ز ما وقتِ سفر یاد نکرَد،
- 1 بَوْداعی دِلِ غَمْدیدهء ما شان نکرَد.
2. آن جَوَانِ بَحْت، که می زَن رَقَمِ خَیْرِ قَبول،
- 2 بَنَدَهء پیر ندانم ز چه آزاد نکرَد.
3. کاغَدین جامه بَخونابه بِشوئیم، که فَلك
- 3 رَهْمونیم بَپایِ عَلمِ داه نکرَد.
4. دِلِ بَأْمیدِ صَدائی که مَکَرِ دَرِ تو رَسَد،
- 4 نالها کَرَن دَرِ این کوه، که فَرهاد نکرَد.
5. شایَد ار پَیْکِ صَبَا از تو بِیاموزَد کار،
- 5 زانکه چالاکتر از این حَرکَتِ باد نکرَد.
6. سایه تا باز کُیفتی ز چَمَن، مُرغِ چَمَن
- 6 آشیان دَرِ شِکَن طَرّهء شِمشاد نکرَد.
7. کِلکِ مَشاطَهء صُنْعَش نَکَشَد نَقشِ مُراد،
- 7 هَرکه اِقْرارِ بَدین حُسنِ خُداداد نکرَد.
8. مُطَرِبَا پَرَدَه بَکَرَدان و بَزَن رَاهِ عِراق،
- 8 که بَدین رَاهِ بَشد یار و ز ما یاد نکرَد.
9. غَزَلِیَّاتِ عِراقیست سُروِنِ حَافِظ،
- 9 که شنید این رَه دِلسوز که قَریاد نکرَد.

بجر هزج

1. دِل از مَن بُرَد و رُوی از مَن نِهان کَرَد؛
2. سَاکَر تَنهائِیم دَر قَصَدِ جان بود،
3. خِیالش لُطفهای بی‌گِران کَرَد.
4. چِرا چُون لاله خونینِ دِل نَباشم،
5. کِه با ما نَرُگِس او سَر گِران کَرَد.
6. صَبَاگَر چاره داری، وَقَتِ وَتَسْت،
7. کِه دَرَد اِشْتِیاقم قَصَدِ جان کَرَد.
8. بَدان سان سوخت چُون شَمَع، کِه بَر مَن
9. صَراحی گُریه و بَرَبَط فِغان کَرَد.
10. کُجا گُویم، کِه با این دَرَدِ جان‌سوز
11. طَبیبِم قَصَدِ جان نائِوان کَرَد.
12. مِیان مِهْرَبانان کِی تُووان گُفت،
13. کِه یار ما چُنین گُفت و چنان کَرَد.
14. عَدو با جانِ حافِظ آن نَکَرَدی،
15. کِه تیر چَشمِ آن اَبروگِمان کَرَد.

2. آن چه سَعَيْسْتِ، مَن اَنْدَرِ طَلَبْتِ بِنُمَايِمِ؛
این قدر هست، که تغییرِ قضا نتوان کرد. ۲
3. دَامَنِ دَوَسْتِ بَصَدِ خُونِ دِلِ اُفْتَادِ بَدَسْتِ؛
بِفِسْوَسِي كِه كُنْدِ خَصْمِ رَهَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۳
4. عَارَضَش رَا بَمَثَلِ مَعَاهِ فَلَكِ نَتَوَانِ كُفْتِ؛
نِسْبَتِ يَارِ بَهَرِ بِي سَرُوپَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۴
5. سَرُو بِالَايِ مَن اَنْ لَحْظَه كِه آيِدِ بَسْمَاعِ،
چِه فَكَلِ جَامَهٗ جَانِ رَا كِه قَبَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۵
6. مَن چِه گُوِيْمِ، كِه تُرَا نَازَكِيءِ طَبْعِ لَطِيْفِ
تَا بَحْدَيْسْتِ، كِه آهَسْتَه دُعَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۶
7. نَظَرِ پَاكِ تُوَانَدِ رُخِ جَانَانِ دِيْدَنِ،
كِه دَرِ آئِيْنَه نَظَرِ جُزِ بَصْفَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۷
8. غَيْرَتَمِ كُشْتِ كِه فَحْبُوْبِ جَهَانِي، لِيَكِنِ
رُوْزِ وَ شَبِ عَرَبْدَه بَا خَلْقِ خُدا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۸
9. مُشْكِلِ عِشْقِ نَه دَرِ حَوْصَلَهٗ دَانِشِ مَا؛
حَلِ اَيْنِ نَكْتَه بَدِيْنِ فِكْرِ خَطَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۹
10. بَجَزِ اَبْرُوِي تُو مِحْرَابِ دِلِ حَايِظِ نِيْسْتِ،
طَاعَتِ غَيْرِ تُو دَرِ مَذْهَبِ مَا نَتَوَانِ كَرْدِ. ۱۰

2. حَاجَتِ مُطْرِبٍ وَ مَیِ نِیَسْتِ؛ تُو بُرُقِعِ بِكُشَايِ،
3. كِه بَرَ قِصِ آوَرَدَمِ آئِشِ رَوِیْتِ چُو سِپِنْدِ. ۲
3. هِیچِ رُوئی نَشُوَدِ آئِنَه ۳ چِهْرَه ۳ بَخْتِ،
3. مَكْرِ آن رُوی كِه مَالِنْدِ بَرِ آن سَمِّ سَمِنْدِ. ۳
4. كُفْتَمِ اَسْرَارِ غَمْتِ؛ هَرُ چِه بُوَدِ، كُو مِی بَاشِ؛
4. صَبْرِ از اِین بِیْشِ نَدَارَمِ؛ چِه كُنَمِ نَاكِی وَ چِنْدِ. ۴
5. مَكْشِ آن آهَوِی مُشكِیْنِ مَرَا اِی صَیَّادِ،
5. شَرَمِ از آن چَشْمِ سِیَه دَارِ وَ مَبِنْدَشِ بَكَمِنْدِ. ۵
6. مَنِ خَاكِی، كِه از اِین دَرِ نَتَوَانَمِ بَرُخَاسْتِ،
6. از كُجَا بوسِه زَنَمِ بَرِ لَبِ آن قَصْرِ بَلِنْدِ. ۶
7. چُونِ عَزَلْهَایِ تَرِ وَ دِلْكَشِ حَافِظِ شِنُوَدِ،
7. كَرِ كَمَالِیْشِ بُوَدِ شِعْرِ نَكُوَیْدِ بَخَجِنْدِ. ۷
8. [بازِ مَسْتَانِ دِلِ از آن كِیْسِرِی مُشكِیْنِ حَافِظِ،
8. زَانِكِه دِیَوَانِه هَبَانِ بِه كِه بُوَدِ اَنْدَرِ بِنْدِ. ۸
9. جُزِ بَزَلْفِ تُو نَدَارَدِ دِلِ حَافِظِ مِیْلِی؛
9. آه از اِین دِلِ كِه بَصَدِ بِنْدِ نَمِی دَارَدِ پِنْدِ.] ۶

127.

بحر رمل ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ، ـــــــ

4. دَسْتِ دَرِ حَلْفَه ۳ آن زُلْفِ دوتا نَتَوَانِ كَرَدِ،
1. تَكْیِه بَرِ عَهْدِ تُو وَ بَا نِ صَبَا نَتَوَانِ كَرَدِ. ۱

4. بَعَزْمٍ مَرَحَلَهٗ عِشْقٍ پِيشِ نِهٖ قَدَمِی،
 ۴. کِه سَوْدَهَا کُنِی، اَز اَیْنِ سَفَرِ تُوَانِی کَرْد.
5. بِيَا، کِه چَارَهٗ ذَوْقِ وَ حُضُورِ وَ نَظْمِ اُمُورِ
 ۵. بَقِيضِ بَخْشِي، اَهْلِ نَظَرِ تُوَانِی کَرْد.
6. جَمَالِ يَارِ نَدَارَدِ نِقَابِ وَ پَرْدَهٗ، وَ لِي
 ۶. غُبَارِ رَهٗ بِنِشَانِ، تَا نَظَرِ تُوَانِی کَرْد.
7. تَو کَزِ سَرَايِ طَبِيعَتِ نَمِي رَوِي بِيروُنِ،
 ۷. کُجَا بَکَرِي حَقِيقَتِ کُذَرِ تُوَانِی کَرْد.
8. کَدَائِي، دَرِ مَيْخَانِهٖ طَرَفِهٖ اِکْسِيْرَسْتِ؛
 ۸. کَر اَیْنِ عَمَلِ بَکُنِي، خَاکِ زَرِ تُوَانِی کَرْد.
9. دِلا زِ نَوْرِ رِيَاصَتِ کَرِ اَنگَهِي يَابِي،
 ۹. چَو شَمْعِ حَنْدَهٗ زَنَانِ تَرکِ سَرِ تُوَانِی کَرْد؛
10. وَ لِي تُو تَا لَبِ مَعْشُوقِ وَ جَامِ مَيِ خَوَاهِي،
 ۱۰. طَمَعِ مَدَارِ کِه کَارِ دِکَرِ تُوَانِی کَرْد.
11. کَر اَیْنِ نَصِيحَتِ شَاهَانِهٖ بَشْنَوِي حَافِظِ،
 ۱۱. بَشَاهِرَاهِ طَرِيقَتِ کُذَرِ تُوَانِی کَرْد.

بجر رمل ———، ———، ———، ———

1. بَعْدِ اَز اَیْنِ دَسْتِ مَنِ وَ دَامَنِ اَن سَرُو بَلَنْدِ،
 ۱. کِه بَبَالِي چِمَانِ اَز بُنِ بِيخَمِ بَر کُنْد.

2. آمد از پَرده بَمَجْلِس، عَرَقَش پاك كُنيد،
- تا بگويد بَحْرِيفان كِه چِرا دورى كَرْد.
3. جاي آنست، كِه در عَقْدِ وصالش گيرند
- دُخْتَر مَسْت چنين كين همه مَسْتورى كَرْد.
4. مَثَر دَگاني بَدِه اى دِل، كِه دِگَر مُطْرِبِ عِشْق
- راه مَسْتانه زَد و چارهء مَخْمورى كَرْد.
5. نه شِكْفَت، ار كُلِ طَبْعَم و نَسِيمَش بِشِكْفَت:
- مُرغِ شَبْخواب طَرَب از بَرِّي كُلِ سورى كَرْد.
6. نه بَهْفَت آب كِه رَنگَش بَصَدِ آتِش نَرَوَد
- آن چِه با خِرْقَهء صوفى مِى اَنگورى كَرْد.
7. حَافِظ اِفْتادِگى از دَسْت مَدِه، زانكِه حَسود
- عِرْض و مال و دِل و دِين در سَرِ مَغْرورى كَرْد.

125.

بجر هجئت - - - - -

1. بَسِرِ جامِ جَم آنكِه نَظَر تُوَانى كَرْد،
- كِه خاكِ مَيَكْدَه كُحَلِ بَصَر تُوَانى كَرْد.
2. مَباش بى مِى و مُطْرِب، كِه زيرِ طاقِ سِپَهَر
- بَاين تَرانِه غَم از دِل بَدَر تُوَانى كَرْد.
3. كُلِ مُرادِ تُو آنكِه نِقابِ بَكُشَايِد،
- كِه خِدْمَتَش چو نَسِيمِ سَكَر تُوَانى كَرْد.

3. مُشْكِلٌ خَوِيْشَ بَرِ پَيْرِ مُغَانِ بُرْدَمِ دُوشِ،
3. كَوِ بَتَّأَيِيْدِ نَظَرِ حَلِّ مُعْتَمَا مِي كَرْدِ؛
4. دِيْدَمَشِ خُرْمِ وَ خَنْدَانِ قَدَحِ بَادِهٖ بَدَسْتِ،
4. وَ اَنْدَرِ اَنْ اَثْنَهٗ صَدِّ كُوْنَهٗ تَمَاشَا مِي كَرْدِ.
5. كُفْتَمَ: اَيْنِ جَامِ جَهَانَ بَيْنِ بَتُو كَيِّ دَادِ حَكِيْمِ -
5. كُفْتَمَ: اَنْ رُوْزِ كِهٖ اَيْنِ كُنْبَدِ مِيْنَا مِي كَرْدِ.
6. كُفْتَمَ: اَنْ يَارِ، كَرُوْ كُشْتِ سَرْدَارِ بَلَنْدِ،
4. جُرْمَشِ اَنْ بُوْدِ، كِهٖ اَسْرَارِ هُوَيْدَا مِي كَرْدِ.
7. بِيْدَلِي دَرِ هَمَهٗ اَحْوَالِ خُدا بَا وَئِي بُوْدِ،
7. وَ اَوْ نَمِي دِيْدَشِ وَ اَزِ دُوْرِ خُدا رَا مِي كَرْدِ.
8. اَنْ هَمَهٗ شُعْبَدَهٗ عَقْلِ كِهٖ مِي كَرْدِ اَيْنِجَا،
8. سَامِرِي پِيْشِ عَصَا وَ يَدِ بَيْضَا مِي كَرْدِ.
9. فَيْضِ رُوْحِ اَلْقُدُسِ اَرِ بَا زِ مَدَدِ فَرْمَايِدِ،
4. دِيْكَرَانَ هَمِ بِيْكُنَنْدِ اَنْ چِهٖ مَسِيْحَا مِي كَرْدِ. -
10. كُفْتَمَشِ: زُلْفِ چُو زَنْجِيْرِ بُتَانِ اَزِ پِي چِيْسْتِ -
10. كُفْتَمَشِ: حَافِظِ كَلَمَهٗ اَزِ دِلِ شَيْدَا مِي كَرْدِ. -

بجر رمل - ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤، ٤٤

1. دُوَسْتَانَ، دُخْتَرِ رَزِّ تَوْبَهٗ زِ مَسْتُوْرِي كَرْدِ،
1. شُدِ سُوِي مُحْتَسِبِ وَ كَارِ بَدَسْتُوْرِي كَرْدِ.

3. ساقی بیایا، که شاهدِ رَعْنایِ صوفیان
- دیگر بجلوه آمد و آغازِ نازِ کرد. ۳
4. این مُطْرِب از کُجاست، که سازِ عراق ساخت،
- وَاهَنْثِ بازگشت ز راهِ حجازِ کرد. ۴
5. ای دلِ بیایا، که ما بپناهِ خدا رویم
- زان چه آستینِ کوتاه و دَسْتِ دَرازِ کرد. ۵
6. صَنَعَتِ مَکْن، که هر که نُحَبَّت نه راست باخت،
- عِشْقَشِ بَرَوِیِ دِلِ دَرِ مَعْنیِ فِرَازِ کرد. ۶
7. فَرْدَا که پیشگاهِ حَقِیْقَتِ شَوَد پدید،
- شَرْمَنْدِه رَه رَوِیِ که عَمَلِ بَرِ هِجَازِ کرد. ۷
8. ای کَبْکِ خَوشِ خِرَامِ کُجَا می رَوِیِ بایست.
- غَرّه مَشَو، که کُزْبَهءِ عابِدِ تَمَازِ کرد. ۸
9. حَافِظِ مَکْنِ مَلامَتِ رِنْدان، که دَرِ اَزَلِ
- ما را خُدا ز رُهِدِ رِیَا بی نیازِ کرد. ۹

123.

بحر رمل - - - - -

1. سَأَلْهَا دِلِ طَلَبِ جَامِ جَمِ از ما می کرد،
- وان چه خَود داشت ز بیگانه تَمَنّا می کرد؛ ۱
2. گَوهَری، کَزِ صَدَفِ کَوْنِ و مَکَانِ بیرون بود،
- طَلَبِ از کُشْدَنِ لَبِ دَرِیَا می کرد. ۲

5. بَبَاغِ تَاذَه كُنْ أَتِيَنِ دِينَ زَرْدَشْتِي
 6. كُنُون، كِه لَالَه بَرِ اَفْرُوختِ اَتِشِ نَمُود.
 6. زِ دَسْتِ شَاهِدِ نَازُكِ عِدَارِ عَيْسِي دَم
 7. شَرَابِ نَوْشِ وَ رَهَا كُنْ حَدِيثِ عَادِ وَ نَمُود.
 7. جَهَانَ چَو خُلْدِ بَرِينِ شُدِ بَدَوَرِ سَوْسَنِ وَ كُودِ
 7. وَ لِي چِه سَوَد، كِه دَرِ وَيِ نَه مُمِكِنَسْتِ خُلُودِ
 8. چَو كُودِ سُوَارِ شَوَدِ بَرِ هَوَا سُلَيْمَانَ وَارِ،
 8. سَكَّرِ كِه مُرَغِ دَرِ آيِدِ بَنَغْمَه دَاوُدِ،
 9. بِخِرَاهِ جَامِ لَبَّالِبِ بِيَادِ آصَفِ دَهْرِ
 9. وَ زِيرِ مُلْكِ سُلَيْمَانَ عِمَانَ دِينَ نَحْمُودِ.
 10. زِ عَيْشِ كَامِ اَبَدِ جَوِ بَدَوَلْتَشِ، حَافِظِ،
 10. كِه بَادِ تَا بَابَدِ ظِلِّ رَأْفَتَشِ مَمْدُودِ.
 14.] بِيَارِ بَادَه، كِه حَافِظِ مُدَامَشِ اسْتِظْهَارِ
 بَقْضِ رَحْمَتِ عَقَّارِ بُوَدِ وَ خَوَاهِدِ بُوَدِ. [11]

122.

بجر مضارع - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. صَوْفِي نِهَادِ دَامِ، سَرِ حُقَّةِ بَارِ كَرْدِ،
 1. بُنْيَادِ مَكْرِ بَا فَلَكَ حُقَّةِ بَارِ كَرْدِ؛
 2. بَارِيءِ چَرخِ بِشَكْنَدَشِ بَيْضَه دَرِ كُلاهِ،
 2. زِيَرَا كِه عَرَضِ شُعْبَدَه بَا اَهْلِ رَازِ كَرْدِ.

3. بَهْرَزَه بِي مَي و مَعْشُوقِ عُمَر مَي كُذَرَدَ:
3. بَطَالَتَم پَس از اِمْرُوزِ كَارِ خَوَاهَم كَرَد.
4. صَبَا مُجَاسَّتْ كِه اَيْن جَانِ خُونِ كِرْفَتَه چو كُذَل
4. فِدَايِ نُكْهَتِ ثِيَسُويِ يَارِ خَوَاهَم كَرَد.
5. چو شَمْعِ صُبْحَدَم شُد زِ مِهَرِ او رُوشَن:
5. كِه عُمَرِ دَر سَرِ اَيْنِ كَارِ و بَارِ خَوَاهَم كَرَد.
6. بِيَادِ چَشْمِ تُو خُودِ رَا خَرَابِ خَوَاهَم سَاخْت:
6. بِنَايِ عَهْدِ قَدِيمِ اَسْتُوَارِ خَوَاهَم كَرَد.
7. نِفَاقِ و زَرَقِ نَبْخَشَدِ صَفَايِ دِلِ، حَافِظِ:
7. طَرِيقِ رِنْدِي و عِشْقِ اِخْتِيَارِ خَوَاهَم كَرَد.

121.

بحر هجنت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. كُنُونِ كِه دَر چَمَنِ آمَدِ كُذَلِ از عَدَمِ بُوْجُودِ،
1. بِنَفْسِه دَر قَدَمِ او نِهَادِ سَرِ بَنَجُودِ،
2. بِنُوشِ جَامِ صَبُوحِي بِنَالَهءِ دَفِ و چَنُوكِ،
2. بَبُوسِ عَبَّعِ سَاقِي بَنَغْبَهءِ نَيِ و عَوَدِ.
3. بَدُورِ كُذَلِ مَنَشِينِ بِي شَرَابِ و شَاهِدِ و چَنُوكِ،
3. كِه هَمچُو دُورِ بَقَا هَفْتَهءِ بُوَدِ مَعْدُودِ.
4. شُدِ از بُرُوجِ رِيَا حِينِ چو آسَمَانِ رُوشَنِ
4. زَمِينِ بَاخْتَرِ مَيْمُونِ و طَالِعِ مَسْعُودِ.
- 6.

119.

بجر هجئت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. بَابِ رُوشَنِ مَنِ عَارِفِي طَهَارَتِ كَرْدِ،
1. عَلَيَّ الصَّبَاحِ كِه مَيِّخَانِه رَا زِيَارَتِ كَرْدِ.
2. هَمِيْن كِه سَاعِرِ زَرِيْنِ خَوْر نِهَانِ كَرْدِيْدِ،
2. هِلَالِ عِيْدِ بَدُوْرِ قَدَحِ اِشَارَتِ كَرْدِ.
3. دِلْمِ زِ حَلَقَهءِ زُلْفَشِ بَبَجَانِ خَرِيْدِ اَشُوْبِ؛
3. چِه سوْدِ دِيْدِ نَدَانَمِ، كِه اِيْنِ تِجَارَتِ كَرْدِ.
4. اِمَامِ خَوَاجَهءِ، كِه بُوْدَشِ سَرِ نَمَازِ دَرَازِ،
4. بَخُوْنِ دُخْتَرِ رَزِ خِرَقَه رَا قِصَارَتِ كَرْدِ.
5. بِيَا بَمِيَكْدَهءِ وَ رَضَعِ قُرْبِ جَاهَمِ بِيْنِ،
5. اَكْرَجَهءِ چَشْمِ بَمَا زَاهِدِ اَز حَقَارَتِ كَرْدِ.
6. نِشَانِ عَهْدِ مُحَبَّتِ زِ جَانِ حَافِظِ پُرسِ،
4. اَكْرَجَهءِ خَانَهءِ دِلِ مِحْنَتِ تُو غَارَتِ كَرْدِ.

120.

بجر هجئت - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. چُو بَادِ عَزْمِ سَرِ كُوِي يَارِ خَوَاهَمِ كَرْدِ،
1. نَفْسِ بَبُوِي خَوْشَشِ مُشْكَبَارِ خَوَاهَمِ كَرْدِ.
2. هَرِ اَبْرُوِي، كِه اَنْدُوخْتَمِ زِ دَانِشِ وَ دِيْنِ،
2. نِثَارِ خَاكِ رَه اَنْ نِگَارِ خَوَاهَمِ كَرْدِ.

2. ثَوَابِ رُوزَةِ وَ حَجِّ قَبُولِ آن كَسِ بُرْدِ،
- ۲ كِه خَاكِ مَيْكَدَهٗ عِشْقِ رَا زِيَارَتِ كَرْدِ.
3. مَقَامِ اَصْلِيِّ مَا كُوشَهٗ خَرَابَاتَسْتِ؛
- ۳ خُدَاشِ خَيْرِ دِهَادِ آن كِه اَيْنِ عِمَارَتِ كَرْدِ.
4. خَوْشَا نَمَازِ وَ نِيَازِ كَسِي، كِه از سَرِ دَرْدِ
- ۴ بَابِ دِيدَهٗ وَ خُونِ جِئَرِ طَهَارَتِ كَرْدِ.
5. بَرَوِي يَارِ نَظَرِ كُنِ، زِ دِيدَهٗ مِئْتِ دَارِ،
- 5 كِه كارِ دِيدَهٗ هَمَهٗ از سَرِ بَصَارَتِ كَرْدِ.
6. بَهَايِ بَادَهٗ چُونِ لَعْلِ چِيَسْتِ - جَوْهَرِ عَقْدِ -
- ۶ بِيَا كِه سَوَدِ كَسِي بُرْدِ، كَيْنِ تِجَارَتِ كَرْدِ.
7. فِغَانِ كِه نَرُكْسِ جَمَاشِ شَيْخِ شَهْرِ اِمْرُوزِ
- ۷ نَظَرِ بَدْرَدُكْشَانِ از سَرِ حَقَارَتِ كَرْدِ.
8. نَمَازِ دَرِ خَمِ آن اَبْرُوَانِ مِخْرَابِي
- ۸ كَسِي كُنْدِ، كِه بَجُونَابِ دِلِ طَهَارَتِ كَرْدِ.
9. اَكْرَ اِمَامِ جَمَاعَتِ طَلَبِ كُنْدِ اِمْرُوزِ،
- ۹ خَبَرِ دِهِيْدِ كِه: صَوْفِي بَمِي قَصَارَتِ كَرْدِ.
10. حَدِيثِ عِشْقِ زِ حَافِظِ شِنُوْنَهٗ از وَاِعْظِ،
- ۱۰ اَكْرَجَهٗ صَنْعَتِ بَسِيَارِ دَرِ عِبَارَتِ كَرْدِ.

117.

بجر رمل ---, ---, ---, ---

1. بَلْبَلِي خُونِ جِئْرَ خَرَزْدَ وَ ثُلِي حَاصِلَ كَرْدَ؛
1. بَادِ غَيْرَتِ بَصَدَشِ خَارِ پَرِيشَانِ دِلِ كَرْدَ.
2. طَوَطِيءَ رَا بَهَوَايِ شَكْرِي دِلِ خَوْشِ بُوَدَ،
2. نَاكْهَشِ سَيْلِ فَنَا نَقْشِ اَمَلِ بَاطِلِ كَرْدَ.
3. فُرَّةُ اَلْعَيْنِ مَن اَن مَيَّوَهَ دِلِ يَادَشِ بَادَ،
3. كِه خَوْدِ اَسَانِ بِيْشُدُ وَ كَارِ مَرَا مُشْكِلِ كَرْدَ.
4. سَارَبَانِ، بَارِ مَن اَفْتَادَ، خُدا رَا مَدَدِي،
4. كِه اَمِيْدِ كَرَمِ هَمَرَه اَيْنِ تَحْمِيْلِ كَرْدَ.
5. رُوِيِ خَاكِي وَ نَمِ چَشْمِ مَرَا خَوَارِ مَدَارَ؛
5. چَرخِ فَيِرُوْزَه طَرَبْخَانَه اَز اَيْنِ كَهْتَلِ كَرْدَ.
6. آه وَ فَرِيَادِ كِه اَز چَشْمِ حَسُوْدِ مَه چَرخِ
4. دَر لَحَدِ مَاهِ كِمَانِ اَبْرُوِيِ مَن مَنزِلِ كَرْدَ.
7. نَزْدِيِ شَاهِ رُخِ وَ فَوْتِ شُدِ اِمْكَانِ، حَافِظَ؛
7. چِه كُنَمِ، بَازِيءِ اَيَّامِ مَرَا غَافِلِ كَرْدَ.

118.

بجر هجئت ---, ---, ---, ---

1. بِيَا كِه تُرْكِ فَلَكَ خَوَانِ رُوْزَه غَارَتِ كَرْدَ،
1. هِلَالِ عِيْدِ بَدَوْرِ قَدَمِ اِشَارَتِ كَرْدَ.

2. از آن رَنُكُ رُخْمِ خُونِ دَرِ دِلِ اَنْدَاخْتِ،
۲. وَزَيْنِ كُنُشَنِ بَحَارِمِ مُبْتَلَا كَرْدِ.
3. غُلَامِ هَمَّتِ اَن نَا زَنِيَنَمِ،
۳. كِه كَارِ خَيْرِ بِي رَوِي وَ رِيَا كَرْدِ.
4. خَرَشَشِ بَادِ اَن نَسِيمِ صُبْحِ كَاهِي،
۴. كِه دَرْدِ شَبِ نَشِينَانِ رَا دَوَا كَرْدِ.
5. مَن اَز بِيگَانِگَانِ دِيگَرِ نَنَالَمِ،
۵. كِه بَا مَن هَر چِه كَرْدِ اَن اَشْنَا كَرْدِ.
6. كَر اَز سُلْطَانِ طَمَعِ كَرْدَمِ، خَطَا بُوَدِ،
۶. وَر اَز دِلْبَرِ وَفَا جُسْتَمِ، جَفَا كَرْدِ.
7. بَهَرِ سَوِ بُلْبُلِ عَاشِقِ دَرِ اَفغانِ،
۷. تَنَعَمِ دَرِ مِيَانِ بَادِ صَبَا كَرْدِ،
8. نِقَابِ كُتْلِ كَشِيدِ وَ زُلفِ سُنْبُلِ،
۸. كِرِه بَنْدِ قَبَايِ غُنچِه وَا كَرْدِ.
9. بِشَارَتِ بَرِ بَكُوِي مِي فُرُوشَانِ،
۹. كِه حَافِظِ تَوْبِه اَز زُهْدِ وَ رِيَا كَرْدِ.
10. وَفَا اَز خَوَاجِگَانِ شَهَرِ بَا مَن
۱۰. كَمَالِ دَوْلَتِ وَ دِينِ بُو اَلْوَفَا كَرْدِ.

VIII. حرف الدال

115.

بجر رمل ---, ---, ---, ---

1. دیدی ای دل، که غم عشق دگر بار چه کرد.
2. آه از آن نرگس جادو، که چه بازی آنکسخت.
3. آشک من رنک شفق یافت ز بی مهربی یار.
4. برقی از منزل لیلی بدرخشید سحر.
5. ساقیا جام میم ده، که نکارنده غیب.
6. آن که تر نقش زن این دایره مینائی.
7. فکر عشق آتش غم در دل حافظ زن و سوخت.
1. یار دیرینه ببینید، که با یار چه کرد.

116.

بجر هزج ---, ---, ---

1. سحر بلبل حکایت با صبا کرد.
1. که: عشق روی گل با ما چها کرد.

VII. حرف الحاء

114.

بجر هزج ---, ---, ---

1. دِل مَن دَر هَوَايِ رَوِي فَرُخ
1. بُودَ آشفته هَمچون مَوِي فَرُخ.
2. بَجَرِ هِنْدَوِي زُلفش هِيچكس نِيست،
2. كِه بَرخوردار شُد از رَوِي فَرُخ.
3. سِيَاه نِيك بَخْتَسْت آن، كِه دَائِم
3. بُودَ هَمراه و هَمزاني فَرُخ.
4. شَوَد چُون بِيَد لَرزان سَرُو بُستان،
4. اَكْر بِيَنَد قَد دِلجَوِي فَرُخ.
5. بِيَدَه سَاقِي شَرابي آرغَوَانِي
5. بِيَاد نَرگِس جادَوِي فَرُخ.
6. دوتا شُد قَامَتَم هَمچون كَمَانِي
6. زِ غَم پِيوستَه چُون اَبَرَوِي فَرُخ.
7. نَسِيم مُشكِ تاتاري خَجل كَرَد
7. شَمِيم زُلفِ عَنبَرَبَوِي فَرُخ.
8. اَكْر مِيَلِ دِلِ هَرگَس بَجائِيست،
8. بُودَ مِيَلِ دِلِ مَن سَوِي فَرُخ.
9. غُلامِ هَمَّتِ اَنَم، كِه باشَد
9. چو حَافِظِ چَاكِرِ هِنْدَوِي فَرُخ.

113.

بِحَرِّ جَنَّتْ - بِحَرِّ - بِحَرِّ - بِحَرِّ - بِحَرِّ - بِحَرِّ

1. بَيْنَ هِلَالِ نُحْرَمٍ، بِخِوَاهِ سَاغِرِ رَاحٍ،
2. نِزَاعِ بَرِّ سَرِّ دُنْيَايِ دُونَ گَدَا نَكُنْدِ؛
3. عَزِيزِ دَارِ زَمَانِ وَصَالِ رَا، كَانِ دَمِ
4. مُقَابِلِ شَبِّ قَدْرَسْتِ وَ رَوْزِ اسْتِفْتَاكِحِ.
5. بِبِيَارِ بَادِه، كِه رَوْزَشِ بَجَّيْرِ خَوَاهِدِ بُوَدِ
6. هَرِ آنِ كِه جَامِ صَبُوحِي نِهْدِ چِرَاغِ صَبَاكِ.
7. كُدَامِ طَاعَتِ شَايَسْتِه آيِدِ از مَنِ مَسْتِ،
8. كِه بَانَتِي شَامِ نَدَانَمِ زِ فَالِقِ الْأَصْبَاكِ.
9. دِلَا تَو غَافِلِي از كَارِ خُوِيَشِ؛ وَ مِي تَرَسَمِ،
10. كِه كَسِ دَرَتِ نَكُشَايِدِ، چو كُتْمِ كُنِي مِفْتَاكِ.
11. بَبُورِي وَضَلِ چو حَافِظِ شَبِي بَرُورِ آوَرِ،
12. كِه بِشَكْفَدِ كُلِّ بَجَّتَتِ زِ جَانِبِ فَتَاكِ.
13. زَمَانِ شَاهِ شَجَاعَسْتِ وَ دَوْرِ حِكْمَتِ وَ شَرَعِ؛
14. بَرَاكِتِ دِلِ وَ جَانِ كُوشِ دَرِ صَبَاكِ وَ رَوَاكِ.

VI. حرف الحاء

112.

بحر هجته صـ، صـ، صـ، صـ، صـ، صـ

1. أَكْرَ بَمَذْهَبٍ تَوْ خَوْنٍ عَاشِقَسْتُ مُبَاحٍ،
2. سَوَاكِ زُلفٍ تَوْ بِنْمُونِ جَاعِلِ الظُّلُمَاتِ،
3. زِ دِيدَةِ أَمِ شُدَّةِ يَكِ چِشْمِه دَرِ كِنَارِ رَوَانِ،
4. لَبِ چَوِ آبِ حَيَاتِ تَرَأَسْتُ قُوَّتِ رُوحِ،
5. زِ چَنَكِ زُلفِ كَمِنْدَتِ كَسِي نِيَأْتُ نَجَاتِ،
6. صَلاَحِ وَ تَوْبَةِ وَ تَقْوَى زِ مَا حَجَوِ هَرَّزِي،
7. نَدَانِ لَعْلِ لَبَتِ بوسَهٗ بَصَدِ تَلْبِيسِ،
8. [پِيَالِه چِيَسْتِ كِه با يادِ تَوْ كَشِيمِ مُدَامِ وَ تَحْنُ نَشْرَبُ شَرْبًا كَذَلِكِ الْأَقْدَاحِ.]
9. دُعَايِ جَانِ تَوْ وَرْدِ زَبَانِ حَافِظِ بادِ،
4. مُدَامِ تا كِه بُوَنِ مُتَّصِلِ مَسَا وَ صَبَاحِ.

V. حرف الجیم

بجر هجثث - ٤٤ - ، - ٥٥ - ، - ٥٦ - ، - ٥٧ -

1. سَزَدَ كِه از هَمَهٗ دِلْبِرَانِ سِتَانِي بَاجِ،
- 1 كِه بَر سَرِ هَمَهٗ خُوبَانِ كِشُورِي چُون تَاجِ.
2. دُو چَشْمِ مَسْتِ تُو أَشُوبِ جُمْلَهٗ نُكْرِكِسْتَانِ،
- 2 بَچِينِ زُلفِ تُو مَاچِينِ وَ هِنْدِ دَادَهٗ خَرَاچِ.
3. بَيَاضِ رُويِ تُو رُوشَنْتَرِ آمَدِ از رُخِ رُوزِ،
- 3 سِوَانِ زُلفِ تُو تَارِيكَتَرِ زِ ظُلْمَتِ دَاجِ.
4. از اِيْنِ مَرَضِ بَحَقِيقَتِ شِفَا نُجَا يَابِمِ،
- 4 كَرِ از تُو دَرْدِ دِلِ مَن نَبِي رَسَدِ بَعِلاجِ.
5. دَهَانِ تَنُكِّ تُو دَادَهٗ بَابِ خِضْرِ بَقَا،
- 5 لَبِ چُو قَنَدِ تُو بُرْدِ از نَبَاتِ مِضِرِ رُوَاچِ.
6. چِرَا هَمِي شِكْنِي، جَانِ مَن، زِ سَنُكِّ دِلِي
- 6 دِلِ ضَعِيفِ كِه هَسْتِ او زِ نَازُكِي چُو زُجَاچِ.
7. [چِه كُونَهٗ بَسْتَهٗ بَمُوتِي مِيَانِ، وَ بِكَشَادَهٗ
- 7 تَنِ چُو فِيلِ وَ سَرُونِي بَسَانِ كُنُبِدِ عَاچِ]
8. خَطِ تُو خِضْرِ وَ دَهَانِ تُو آبِ حَيَوَانَسْتِ،
- 8 قَدِ تُو سَرُو وَ مِيَانِ تُو مَويِ وَ بَرِ چُونِ عَاچِ.
9. فُتَادَهٗ دَرِ سَرِ حَافِظِ هَوَايِ چُونِ تُو شَهِي؛
- 9 كَمِينَهٗ بَنَدَهٗ خَاكِ دَرِ تُو بُوْدِي كَاچِ.

IV. حرف التاء

110.

بجر رمل - - - - -

1. دَرْدِ ما را نِیست دَرْمان، اَلْغِیَاث.
2. دین و دِل بُرْدَنْد، قَصْدِ جان کُنْد، هَجْرِ ما را نِیست پِیان، اَلْغِیَاث.
3. دَر بَهایِ بوسَه جانی طَلَبِ اَلْغِیَاث از جورِ خَوْبان، اَلْغِیَاث.
4. می کُنْد این دِلِستانان، اَلْغِیَاث. خونِ ما خورْدَنْد این کافرِ دِلان؛
5. ای مُسلمانان چه دَرْمان اَلْغِیَاث. دادِ مِسکینان بِدَهه ای روزِ وَصَل،
6. از شَبِ یَلْدایِ هِجْران اَلْغِیَاث. هَر زَمانی دَرْدِ دِیگر می رَسَد
7. زین حَرِیفِ بی دِل وُ جان، اَلْغِیَاث. هَنْچو حافِظِ روز و شَبِ بیخویشْتَن
7. کُشته ام کَرِیان و سوزان، اَلْغِیَاث.

8. از آن بَدَیْرِ مُعَانِمِ عَزِیزِ مِی دَارَنَد،
 ۸ که آتشی که نَمِیرَد هَمِیشَه دَر دِلِ مَاسْت.
9. چِه سَازِ بُوَدِ کِه بِنَوَاحَتِ دُوشِ آن مُطَرَّب،
 ۹ کِه رَفَتِ عُنُر، وَ دَمَاعِمِ هَنُوزِ پُر زِ نَوَاسْت.
10. نِداءِ عِشْقِ تُو دُوشَمِ دَرِ اَنَدَرُونِ دَاوَنَد؛
 ۱۰ فَضایِ سِینَه زِ شَوْقَمِ هَنُوزِ پُر زِ اَوَاسْت.
11. از آن زَمَانِ کِه بَحَافِظِ رَسِیدِ صَوْتِ حَبِیب،
 ۱۱ زِ شَوْقِ کُوهِ دِلِ او هَنُوزِ پُر زِ صَدَاسْت.

- 6 هزار جانِ گرامی فدایِ آن، که سرش
 4 فتاده در خمِ چوگانِ زلفِ او چون گوشت.
 7 تو از دهانش طلب، کامِ دلِ آگر جوئی؛
 ۷ چو حافظ از پیِ چشمش مرو، که عربده جوست.

109.

بحر هجنت - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. سخن شناس نهءِ دلبر، خطا اینجاست؛
 ۱ چو بشنوی سخنِ اهلِ دل، مگر که خطاست.
 2. سرمِ بدنی و عقبی فرو نمی آید؛
 ۲ تبارک الله از این فتنها که در سر ماست.
 3. در اندرونِ من خسته دل ندانم کیست؛
 ۳ که من خموشم و او در فغان و در غوغاست.
 4. دلَم ز پرده بیرون شد؛ بجائی ای مُطرب؛
 ۴ بنال هان، که از این پرده کار ما بناست.
 5. مرا بکار جهان هرگز التفات نبود؛
 ۵ رخ تو در نظر من چنین خوشش آراست.
 6. خفته ام ز خیالی که می پزم، شبهاست؛
 ۶ خمار صد شبه دارم، شراپخانه نجاست.
 7. چنین که صومعه آلوده شد ز خونِ دلَم،
 ۷ گرم بباده بشوئید، حق بدست شماست.

4. بَگَرِ بَزَاهِدِ خَلَوَاتِ نَشِينِ كِه: عَيْبِ مَكْنِ
 4. ازان كِه گُوشَهءِ مِجْرَابِ مَا حَمِ آبْرُوسْتِ.
 5. مِيَانِ كَعْبَه وَ بُنْخَانَه هِيچِ فَرْقِي نِيَسْتِ;
 5. بَهْرِ طَرْفِ كِه نَظَرِ مِي كُنِي بَرَابَرِ اوسْتِ.
 6. قَلَنْدَرِي نَه بَرِيَشَسْتِ وَ مَوِي يَا آبْرُو،
 6. حِسَابِ رَاهِ قَلَنْدَرِ بَدَانِ كِه مَوِي بَمُوسْتِ.
 7. كُذَشْتَنِ از سَرِ مَوِ دَرِ قَلَنْدَرِي سَهْلَسْتِ;
 7. چو حَافِظِ آن كِه زِ سَرِ بِيْكَدَرِدِ، قَلَنْدَرِ اوسْتِ.

108.

بجر هجرت

1. حَدِيثِ سَرُو كِه گُوِيْدِ بَپِيَشِ قَامَتِ دُوسْتِ.
 1. كِه سَرَبَلَنْدِيءِ سَرُو سَهِي زِ قَامَتِ اوسْتِ.
 2. حِيَالِ قَامَتِ سَرُوشِ نَمِي كُنَمِ زَانِ رُو،
 2. كِه سَرُو اَكْرَجَه بَلَنْدَسْتِ قَامَتَشِ خَوْدُ رُوسْتِ.
 3. حِيَالِ قَامَتِ سَرُوشِ مُقِيمِ دِيْدَهءِ مَاسْتِ،
 3. ازان كِه سَرُو سَهِي رَا مَقَامِ بَرِ لَبِ جُوسْتِ.
 4. صَبَا زِ زُلفِ وَ حَظِ وَ خَالِ او حَدِيثِي چَندِ
 4. بَمُشَكِ كُفْتِ: از آنسْتِ كِيْنِ چُنِينِ خُوشَبُوسْتِ.
 5. فِرَازِ بَدَرِ مُنِيرَشِ حَظِيَسْتِ، لِيكِنِ كَسِ
 5. نَدَانَدِ آن كِه هِلَالَسْتِ يَا حَمِ آبْرُوسْتِ.

5. عَجَبٌ عَلِمَيْسَتْ عِلْمَ هَيْبَتِ عِشْقِ،
6. كَيْهَ هَفْتُمْ آسْمَانَ هَفْتُمْ زَمِينَسْت. ٥
6. نَپِنْدَارِي كَيْهَ بَدْتُو رَفْتِ وَ جَانِ بُرْدِ؛
- ٩ حِسَابَشِ بَا كِرَامِ الْكَاتِبِينَسْت.
7. زِ چَشْمِ شُوخِ تُو جَانِ چُونِ تُوَانِ بُرْدِ،
- ٧ كَيْهَ دَائِمِ بَا كَمَانَ أَنْدَرِ كَمِينَسْت.
8. مَشَوُ حَافِظِ زِ كَيْدِ زُلْفَشِ اِيْمَنِ،
- ٨ كَيْهَ دِلِ بُرْدِ وَ كُنُونِ دَرِ بِنْدِ دِينَسْت.
9. [زِ جَامِ عِشْقِ مَيِّ نُوَشِيدِ حَافِظِ؛
- 4 مُدَامَشِ رِنْدِي وَ مَسْتِي اَزِ اِينَسْت.
10. بِيْجَانِ مِي كَشِ چُو حَافِظِ نَازَشِ اِي دِلِ،
- كَيْهَ نَازِ نَازِنِيَانِ نَازِنِينَسْت. [١٠

بِحرف زمل

1. روزه یکسو شد و عید آمد و دلها بر خاست،
- ١ مئی ز میخانه بجوش آمد و مئی باید خواست.
2. نوبت زهد فروران گران جان بگذشت،
- ٢ وقت شادی و طرب کردن رندان بر خاست.
3. چه ملامت رسد آن را که چو ما باده خورده،
- ٣ این نه عیبست بر عاشق رند و نه خطاست.

4. خَاطِرِ عَاطِرِ مَا بَادَهُ لَعَلِّي طَلَبَدِ،
 ۴ مُنْسِكِ أَنْدَرِ طَلَبِ نُقْرَهُ وَ جَدْبِ ذَهَبَسْتِ.
 5. دَرِ آزَلِ بَرِ سَرِ هَرُكَسِ قَلَمِي رَفْتِ خَمُوشِ،
 ۵ كَعْبَهُ وَ بُتْكَدَهُ وَ جَنَّتِ وَ دُوزَخِ سَبَبَسْتِ.
 6. كُنْجِ بِي مَارِ مَيْسَرِ نَشُودِ، قِصَّةِ نَخْوَانِ،
 ۶ دَوْلَتِ مُصْطَفَوِي رَا لَهَبِ بُو لَهَبَسْتِ.
 7. كَوَهَرِ پَاكِ بُوَدِ جَوَهَرِ حِشْمَتِ، لِيَكِنِ
 ۷ بَعْمَلِ كُوشِ، كِه حِشْمَتِ نَه بَاصلِ وَ نَسَبَسْتِ.
 8. دِلِ حَافِظِ بَهْمِينِ رَاهِ بَتَوَفِيقِ خُدَايِ
 ۸ جَاوِدَانِ سَعْيِ كُنَانِ رُوزِ وَ شَبِ أَنْدَرِ طَلَبَسْتِ.

105.

بجر هزج ---، ---، ---

1. خَمِ زَلْفِ تُو دَامِ كُفْرِ وَ دِينَسْتِ،
 ۱ زِ كَارِسْتَانِ اَو يَكِ شَمَّه اِينَسْتِ.
 2. جَمَالَتِ مُعْجَزِ حُسْنَسْتِ، لِيَكِنِ
 ۲ حَدِيثِ غَمْرَةَ اتِ سِخْرِ مُبِينَسْتِ.
 3. لَبَانَتِ مُعْجَزِ عَيْسِيَسْتِ، لِيَكِنِ
 ۳ حَدِيثِ طَرَةَ اتِ حَبْلِ الْتَيْنَسْتِ.
 4. بَدَانِ چَشْمِ سِيَهِ صَدِ آفَرِينِ بَادِ،
 ۴ كِه دَرِ عَاشِقِ كُوشِي سِخْرِ آفَرِينَسْتِ.

9. مَن از این طالع شوریده بَرَجَم؛ وَر نِی،
 9. بَهْرَه مَنَد از سَر کَوِیْت دِگَرِی نِیْسْت کِه نِیْسْت.
 10. از حَیَايِ لَبِ شِیْرِیْنِ تُو، اِی چَشْمَه نُوْش،
 10. غَرَقِ اَب وُ عَرَقِ اَكْنُونِ شَكْرِی نِیْسْت کِه نِیْسْت.
 11. نِه مَن دِلْشُدِه از دَسْتِ تُو خُونِیْنِ جِگَرَم،
 11. کَز غَمِ عِشْقِ تُو پُر خُونِ جِگَرِی نِیْسْت کِه نِیْسْت.
 12. شِیْر دَر بَادِیَه عِشْقِ تُو رُوْبَاهِ شَوْد؛
 12. آه از این راه، کِه دَر وَیِ خَطْرِی نِیْسْت کِه نِیْسْت.
 13. از وُجُوْدِ اِیْنِ قَدَرَمِ نَامِ و نِشَانِ هَسْتِ کِه هَسْت؛
 13. وَر نِه، از ضَعْفِ دَر آجَا اَثْرِی نِیْسْت کِه نِیْسْت.
 14. غَیْر از اِیْنِ نُکْتَه کِه حَافِظِ زِ تُو نَاخُشْنُوْدَسْت،
 14. دَر سَرَاپَايِ وُجُوْدَتِ هُنَرِی نِیْسْت کِه نِیْسْت.

104.

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. نَظَرِ پِیْرِ مُغَانِ مُوَجِبِ عَیْشِ وُ طَرَبَسْت؛
 1. رَوُضَه مَیْکَدِه رَا اَب و هَوَايِ عَجَبَسْت.
 2. سَرِ اَرَبَابِ کَرَمِ دَر قَدَمِ او اَوَلِیْسْت؛
 2. غَیْر از اِیْنِ شَرْحِ و بَیَانِ جُرْأَتِ تَرَكِ اَدَبَسْت.
 3. قِصَّه جَنَّتِ و آوَازَه بَیْتِ اَلْمَعْمُورِ
 3. شَرْحِی از جَلْوَه خُبَّخَانَه بِنْتُ اَلْعِنَبَسْت.

16. ای چنْثِ فُرو بُرْدَه بِخُونِ دِلِ حَافِظِ
 ۱۹ فِکْرَتِ مَکْرٍ از غَیْرِتِ قُرْآنِ خُدا نِیْسْتِ

103.

بجر رمل - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. روشن از پَرْتَوِ رَویتِ نَظَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ
- ۱ مِنتِ خَاکِ دَرَتِ بَرِ بَصَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
2. ناظِرِ رَویِ تُو صَاحِبِ نَظَرِ اَنْدِ، آری
- ۲ سَرِ گِیسویِ تُو دَرِ هِیچِ سَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
3. اَشْکِ مَنِ کَرِ زِ غَمَتِ سُرْخِ بَرِ آمَدِ، چِه عَجَبِ
- ۳ جَلِ از کَرْدَه خُودِ پَرْدَه دَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
4. آبِ چَشْمِ، کِه بَرِ او مِنتِ خَاکِ دَرِ تُسْتِ،
- ۴ زِیْرِ صَدِ مِنتِ او خَاکِ دَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
5. تا بَدَا مَنِ نَنِشِیْنَدِ زِ نَسِیْمَتِ گَرْدِی،
- 5 سَیْلِ اَشْکِ از نَظَرِ رَهْگُذَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
6. نازُکَانَ را سَفَرِ عِشْقِ حَرَامَتِ حَرَامِ،
- ۶ کِه بَهَرِ گَامِ دَرِ آن رَهِ خَطَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
7. تا دَمِ از شَامِ سَرِ زُلفِ تُو هَرِ جَا نَزَنَدِ،
- ۷ با صَبَا کُفْتِ و شَنِیْدَمِ بَخَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.
8. مَصْلَحَتِ نِیْسْتِ، کِه از پَرْدَه بَرُونِ اُفْتَدِ رَا زِ،
- ۸ وَرِ نَه، دَرِ مَجْلِسِ رِنْدَانِ خَبَری نِیْسْتِ کِه نِیْسْتِ.

6. نَرِگَسِ طَلَبَدِ شِيَوَهٗ چَشْمِ تَو؛ زَهِي چَشْمِ،
 ۶ مَسْکِينِ خَبَرَشْ از سَر و دَر دِيدَه صِيَا نِيَسْت.
7. از بَهَرِ خُدا زُلفِ مَيَاراي، کِه ما را
 ۷ شَب نِيَسْت کِه صَد عَرَبَدَه با بادِ صبا بِيَسْت.
8. دِي مِي شُد و کُفْتَم: صَنَا عَهْدِ بَجاي آز —
 ۸ کُفْتَا: غَلَطِي خواجه، دَر اين عَهْدِ وَا نِيَسْت. —
9. چَوْنِ چَشْمِ تَو دِلِ مِي بَرَدِ از گوشه نَشِينان،
 ۹ دُنْبالِ تَو بُوْدَن کُنَه از جَانِبِ ما نِيَسْت.
10. باز آي، کِه بِي رُوِي تَو، اِي شَمْعِ دِلْفَرُوَزِ،
 ۱۰ دَر بَرَمِ حَرِيْفانِ اَثَرِ نُوْر و صَفَا نِيَسْت.
11. گَر پِيَرِ مَغانِ مُرْشِدِ مَن شُد، چِه تَفاوْتِ
 ۱۱ دَر هِيچِ سَرِي نِيَسْت، کِه سَرِي زِ خُدا نِيَسْت.
12. کُفْتَنِ بَرِ خَوْرُشِيدِ کِه: مَن چَشْمَهٗ نُوْرَمِ؛
 ۱۲ دانَنَدِ بُرَزْزُگانِ کِه سَزاوَارِ سَها نِيَسْت.
13. تِيْمارِ غَرِيْبانِ سَبَبِ دِکَرِ جَمِيْلَسْت؛
 ۱۳ جانا مَکَرِ اين قَاعِدَه دَر شَهْرِ شُما نِيَسْت.
14. عاشِقِ چِه کُنَد، گَر نَخَوْرَدِ تِيَرِ مَلامَتِ
 ۱۴ با هِيچِ دِلاوَرِ سِپَرِ تِيَرِ قَضا نِيَسْت.
15. دَر صَوْمَعَهٗ زاهِدِ و دَر خَلَوَتِ صَوْفِي
 ۱۵ جَز گوشَهٗ اَبْرُوِي تَو مَحْرابِ دُعا نِيَسْت.

4. كُفْتَمَ: مَكْرَ بَحِيلَه بَقَيْدَش دَر آوَرَم. —
 4. از مَن رَمِيد و تَوَسَنِ بَخْتَم رَمَانَد و رَفْت.
 5. خَوَن دِلَم چو دَر دِلِ مَن جَاي تَنَنَك يَافْت
 5. كَلْكَوَن زِ رَاه دِيَدَه بَعَجْرَا دَوَانَد و رَفْت.
 6. چَوَن بَنَدَه رَا سَعَادَتِ خِدْمَت نَدَاد دَسْت
 4. بوسِيدَ آسْتَانَه و خِدْمَت رَسَانَد و رَفْت.
 7. كُئِل دَر حِجَاب بُوَد، كِه مُرَغ سَحْرَكْثَهِي
 7. آمَد بَبَاغِ حَافِظ و فَرِيَاد خَوَانَد و رَفْت.

102.

بحر هزج — — — — —

1. كَس نِيَسْت كِه اَفْتَادَهء آن زُلْفِ دَوْتَا نِيَسْت؛
 1. دَر رَهء كُدَر كِيَسْت كِه دَامِي زِ بَلَا نِيَسْت.
 2. رَوِي تُو مَكْرَ آئِنَهء نُوَرِ الْهِيَسْت؛
 2. حَقًّا كِه چُنِينَسْت، و دَر اَيْن رَوِي و رِيَا نِيَسْت.
 3. زَاهِدِ دِهْدَم تَوْبَه زِ رَوِي تُو؛ زَهِي رَوِي،
 3. هِيچَش زِ خُدا شَرَم و زِ رَوِي تُو حَيَا نِيَسْت.
 4. اِي شَمْعِ سَحْرِ كِرِيَه بَحَالِ مَن و خُوَد كُنْ،
 4. كِيَن سُوَرِ نِهَانِي نَه تُرَا هَسْت و مَرَا نِيَسْت.
 5. اَللَّهُ شَهِيدٌ وَ كَفَى اَللَّهُ شَهِيدًا،
 5. كِيَن كِرِيَه كَم از رِيَزِشِ خُوَن شُهَدَا نِيَسْت.

2. گُوئی از حُبَّتِ ما نیک بَتَنِّکِ آمده بود :
3. بار بَر بَسْت، و بَکَرْدَش نَرَسیدیم، و بِرَفْت. ۲
3. بَس کِه ما فَاتِحَه وُ حِرَزِّ یَمَانی خواندیم
3. وَز پَس سُوْرَهٗ اِخْلَاصِ دَمیدیم، و بِرَفْت. ۳
4. عِشْوَه می داد کِه: از کُری اِرَادَتِ نَرَوَم. —
4. دیدی آخِر، کِه چِسانِ عِشْوَه خَریدیم، و بِرَفْت. ۴
5. کُفْت: از خُود بَبَرَد هَر کِه وَصَالَمِ طَلَبَد. —
5. ما بَأَمیدِ وَی از خُویش بُریدیم، و بِرَفْت. ۵
6. شُد چِمانِ دَر چِمنِ حُسْنِ و لِطَافَت: لیکِن
6. دَر کُلِستَانِ وَصَالَش نَکَمیدیم، و بِرَفْت. ۶
7. هَمچُو حَافِظِ هَبَه شَب ناله و زاری کَرَدیم:
8. کای دَریغَا بَوَداعِش نَرَسیدیم، و بِرَفْت. ۸

بجر مضارع - - - - -

1. دَر دَا کِه یارِ دَر غَم و دَر دَم بماند و رَفْت:
1. ما را چو دود بَر سَرِ آتِش نِشاند و رَفْت. ۱
2. خَمُورِ بَادَهٗ طَرَبِ اَنْکَبِرِ عِشْقِ را
2. جامی نَداد، و زَهْرِ جُدائی چِشاند و رَفْت. ۲
3. چوَن صَیدِ او شُدَم، مَن مَجْرُوحِ خَسْتَه را
3. دَر بَحْرِ غَم بماند، جَنیبتِ بَراند و رَفْت. ۳

99.

بجر هجثت ---, ---, ---, ---

1. هَر آن خُبَسْتَه نَظَر، کَز پَی سَعَادَت رَفْت،
- بکُنْج مَیْکَدَه وُ خانَه ارَادَت رَفْت. ۱
2. بَجام نِیم مَنی کَشَف کَرْد سَالِکِ رَاه
- ز مَوزِ غَیْب، کِه دَر عَالَم شَهَادَت رَفْت. ۲
3. بِيَا و مَعْرِفَت از مَن شِنُو، کِه دَر سُخْنَم
- ز فِیضِ رُوحِ قُدس نُکْتَه اسْتِفَادَت رَفْت. ۳
4. هَجَو ز طَالِیعِ مَوْلُودِ مَن بَجَز رِنْدی،
- کِه این مُعَامَلَه با کَوکَبِ وِلادَت رَفْت. ۴
5. ز بامداد بَدَسْت دِگَر بَر آمَدَه؛
- وَظیفَه مَی دوشین مَثَرِ زیادَت رَفْت. ۵
6. مَثَرِ بَمُعْجِزَه کُوشِد طَبیبِ عِیسی دَم،
- چِرا کِه کارِ مَن خَسْتَه از عِیادَت رَفْت. ۶
7. هَزار شُکْر کِه حَافِظِ ز کُنْجِ مَیْکَدَه دُوش
- بکُنْجِ خانَقَه طاعَت وُ عِبادَت رَفْت. ۷

100.

بجر رمل ---, ---, ---, ---

1. شَرَبْتی از لَبِ لَعْلَش نَچَشیدیم، و بِرَفْت؛
- دوِ مَه پَیْکَرِ او سیر نَدیدیم، و بِرَفْت. ۱

7. اَکْثَرُ بَسَائِلِي حَافِظِ دَرِي زَنْدِ، بِکُشَايِ;
 ۷ کِه سَالِهَاسْتِ کِه مُشْتَقِي رَوِي چُون مَه مَاسْت. -

بجر رمل - - - - -

1. کَر زِ دَسْتِ زُلفِ مُشکینَتِ خَطَائِي رَفْتِ، رَفْتِ;
 ۱ وَر زِ هِنْدَوِي شُما بَر ما جَفَائِي رَفْتِ، رَفْتِ.
 2. بَرَقِ عِشْقِ ار خِرْمَنِ پَشْمینَه پُوشی سوختِ، سوختِ;
 ۲ جَوْرِ شاهِ کَامرانِ ار بَر کَدَائِي رَفْتِ، رَفْتِ.
 3. کَر دِلِي از غَمزَهٗ دِلدارِ باری بُردِ، بُردِ;
 ۳ دَر مِیَانِ جانِ و جانانِ ما جَرائِي رَفْتِ، رَفْتِ.
 4. از نُخَنِ چینانِ مَلامَتِها پَدیدِ آیدِ، و لِي
 ۴ کَر مِیَانِ هَمَنِشینانِ ناسَرَائِي رَفْتِ، رَفْتِ.
 5. دَر طَرِیقَتِ رُجُشِ خَاطِرِ نَباشدِ؛ مَی بِيارِ;
 ۵ هَر کُدورَتِ را کِه بِنی چُون صَفائِي رَفْتِ، رَفْتِ.
 6. عِشْقِ باری را تَحْمُلِ بَایدِ؛ ای دِلِ پایِ دارِ;
 ۶ کَر مَلالی بودِ، بودِ؛ و کَر جَفائِي رَفْتِ، رَفْتِ.
 7. عَیْبِ حَافِظِ کُمو مَکُنِ و اعْظِ، کِه رَفْتِ از خانقاهِ;
 ۷ پایِ آزادی چِه بَنَدی؛ کَر بَجائِي رَفْتِ، رَفْتِ.

5. هَر دِلِي رَا اِطْلَاعِي نِيَسْت بَرِ اَسْرَارِ عِشْقِ؛
 6. چَند گُوئی ای مُذْکِرِ شَرْحِ دینِ، خَامُوشِ بَاشِ؛
 7. حَافِظَا تَا رُوزِ اَخرِ شُکْرِ اَینِ نِعْمَتِ کُزَارِ،
 کان صَنَمِ از رُوزِ اَوَّلِ مُوئِسِ وُ مِیْهَانِ مَاسْتِ.

97.

بجر هجث - ع - ، - - - ، - - - ، - - -

1. خِیَالِ رُویِ تُو دَرِ هَرِ طَرِیقِ هَمْرَه مَاسْتِ؛
 2. نَسیمِ مَویِ تُو پِیُونَدِ جَانِ آگَه مَاسْتِ.
 3. بَرَعَمِ مُدْعِیَانِی، کِه مَنعِ عِشْقِ کُنند،
 4. جَمَالِ چِهرَه تُو حُجَّتِ مُوَجَّه مَاسْتِ.
 5. بَینِ کِه سِیبِ زَنخْدَانِ تُو چِه می گُویدِ؛
 6. هَرَارِ یوسُفِ مِصرِی فُتاده دَرِ چِه مَاسْتِ. -
 7. اَکْرِ بَزْلِفِ دَرَاژِ تُو دَسْتِ مَآ نَرَسَدِ،
 8. کُنَاهِ بَحْتِ پَرِیْشَانِ و دَسْتِ کُوتَه مَاسْتِ.
 9. بَحَاجِبِ دَرِ خَلُوتِ سَرَايِ خَاصِ بِگُو؛
 10. فُلَانِ زِ گُوشَه نِشِینَانِ خَاکِ دَرُگَه مَاسْتِ؛
 11. بَصُورَتِ از نَظَرِ مَآ اَکْرُچَه مَحْجُوبِست،
 12. هَمِیشَه دَرِ نَظَرِ خَاطِرِ مُرَقَّه مَاسْتِ؛

3. عاشِقِ مَهْجُورِ، وَ مَحْمُورِ بُتِ سَاقِی جُبَاسْتِ.
- گو: خِرَامانِ شَو، کِه پِیشِ قَدِّ رَعْنَا مِیرَمَتِ. — ۳
4. اَنکِه عُمَری رَفْتِ تا بِيبارَمِ از هِجْرانِ او
- گو: نِکاهِی کُن، کِه پِیشِ چَشمِ شَهْلا مِیرَمَتِ. — ۴
5. کُفْتَه: لَعْلِ لَبَمِ هَمِ دَرْدِ بَخْشَدِ هَمِ دَوَا. —
- گاهِ پِیشِ دَرْدِ و کِه پِیشِ مُداوا مِیرَمَتِ. ۵
6. خَوشِ خِرَامانِ مِی رَوِی، (چَشمِ بَدِ از رَویِ تو دور)
- دارَمِ اَندَرِ سَرِ خِیالِ آن، کِه دَرِ پا مِیرَمَتِ. ۶
7. کَرچِه جَایِ حَافِظِ اَندَرِ خَلَوْتِ وَصَلِ تو نِیستِ،
- ای هَمِه جَایِ تو خَوشِ، پِیشِ هَمِه جا مِیرَمَتِ. ۷

96.

بحر رمل - - - - -

1. مَدَّتِی شُدِ کاتِشِ سَوْدایِ او دَرِ جانِ ماسْتِ
- زانِ تَمَناهِ، کِه دائِمِ دَرِ دِلِ وِیرانِ ماسْتِ. ۱
2. مَرْدُمِ چَشمِ بَخونابِ جِگَرِ غَرَقَنَدِ، از آن
- چَشمِه مِهَرِ رُخَشِ دَرِ سِینَه نالانِ ماسْتِ. ۲
3. آبِ حَیوانِ قَطْرَه زانِ لَعْلِ هَمچونِ شَکَرَسْتِ،
- قُرْصِ خَورِ عَکْسِی زِ رَویِ آن مَه تَابانِ ماسْتِ. ۳
4. تا نَفَخْتُ فِیهِ مِنْ رُوجِی شَنِیدَم، شُدِ یَقینِ
- بَرِ مَنْ اِینِ مَعْنی، کِه ما زانِ وی و او زانِ ماسْتِ. ۴

2. لَبِّ چُونِ آتِشَشْ آبِ حَيَاتَسْتِ،
- ۲ زِ آبَشْ آتِشِي دَرِ مَا گِرِفْتَسْتِ.
3. هُمَايِ هَيْتَمِ عُمْرِيسْتِ كَزِ جَانِ
- ۳ هَوَايِ آنِ قَدِ وَ بِالَا گِرِفْتَسْتِ.
4. شُدَمِ عَاشِقِ بَبَالَايِ بَلَنْدَشِ،
- ۴ كِهِ كَارِ عَاشِقَانِ بِالَا گِرِفْتَسْتِ.
5. چو ما دَرِ سَايَهٗ اَلطَافِ اوتيمِ،
- ۵ چِرا او سَايَهٗ ازِ ما وا گِرِفْتَسْتِ.
6. نَسِيمِ ضُجِّ عَنَبْرَبُوسْتِ اِمْرُوزِ،
- ۶ مَكْرِ يَارَمِ رَهٗ هَخْرَا گِرِفْتَسْتِ.
7. زِ دَرِيَايِ دُو چَشَمِ گُوَهَرِ اَشَكِ
- ۷ جَهَانِ دَرِ لُولُوِي لالا گِرِفْتَسْتِ.
8. حَدِيثِ حَافِظِ، اِي سَرُو سَمَنْ بَرِ،
- ۸ چو وَصْفِ قَدِّ تُو بِالَا گِرِفْتَسْتِ.

بحر رمل - - - - -

1. مِيرِ مَنِ خَوشِ مِي رَوِي، كَانْدَرِ سَرَاپَا مِيرَمَتِ،
- ۱ نُرِكِ مَنِ خَوشِ مِي خِرَامِي، پيشِ بِالَا مِيرَمَتِ.
2. كُفْتَهٗ بُوْدِي: كِي بِيْرِي پيشِ مَنِ - تَجْجِيلِ چِيَسْتِ.
- ۲ خَوشِ تَقَاظَا مِي كُنِي، پيشِ تَقَاظَا مِيرَمَتِ.

2. وَقْتِ عَزِيزِ رَفْتِ؛ بِيَا تَا قَضَا كُنِيم
۲. عُمْرِي، كِي بِي حُضُورِ صِرَاحِي وِ جَامِ رَفْتِ.
3. دَرِ تَابِ تَوْبِهِ چَندِ تُوَانِ سُوخْتِ هَمِچُو عودِ؛
۳. مَيِ دِه، كِي عُمَرِ دَرِ سَرِ سَوْدَايِ حَامِ رَفْتِ.
4. مَسْتَمِ كُنِ آنچُنَانِ، كِي نَدَانَمِ زِ بِيخُودِي،
۴. دَرِ عَرَصَهٗ خِيَالِ كِي آمَدِ كُدَامِ رَفْتِ.
5. بَرِ بَوِي آنِ كِي جُرْعَهٗ جَامَتِ بَمَا رَسَدِ،
۵. دَرِ مَضْطَبَهٗ دُعَايِ تُو هَرِ صُبْحِ وِ شَامِ رَفْتِ.
6. دِلِ رَا كِي مُرْدَهٗ بُوَدِ حَيَاتِي بَجَانِ رَسِيدِ،
۶. تَا بَوْتِي از نَسِيمِ تَوَاشِ دَرِ مَشَامِ رَفْتِ.
7. زَاهِدِ غُرُورِ دَاشْتِ، سَلَامَتِ نَبُرْدِ رَاهِ؛
۷. رِنْدِ از رَهٗ نِيَازِ بَدَاؤِ اَلْسَلَامِ رَفْتِ.
8. نَقْدِ دِلِي كِي بُوَدِ مَرَا صَرْفِ بَادَهٗ شُدِ؛
۸. قَلْبِ سِيَاهِ بُوَدِ، از آن دَرِ حَرَامِ رَفْتِ.
9. دِيكْرِ مَكُو نَصِيحَتِ حَافِظِ؛ كِي رَهٗ نِيَاغَتِ
۹. كُومِ گَشْتَهٗ، كِي بَادَهٗ شِيرِيْنِ بَكَامِ رَفْتِ.

بجر هزج

1. غَمَشِ تَا دَرِ دِلِمِ مَأُوَا كِرْفَتَسْتِ،
۱. سَرَمِ چُونِ زُلفِ او سَوْدَا كِرْفَتَسْتِ.

3. چِرا زِ کِوِی خِراباتِ رِوی بَرِ تَابِمِ
- 3 کَزین بَهِم بَجهانِ هِیچِ رِوی وِ رِاهی نِیست.
4. زَمانِه گِر فِکَنَدُ اَنِشَمِ بَجرَمَنِ عُمَرِ،
- 4 بَگو: بَسوز، کِه بَر مَن بَبَرُ کاهی نِیست. —
5. غُلامِ نَرُگِسِ جَمّاشِ اَن سَهی قَدَمِ،
- 5 کِه از شِرابِ غُرورَش بَکَس نِگاهی نِیست.
6. چُنینِ کِه از هَمه سَو دَامِ رِاهِ مِی دِینَمِ،
- 6 بَجز جِمایَتِ زُلفِش مَرا پَناهی نِیست.
7. عِنانِ کَشیدِه رَوِ ای پادِشاهِ کِشورِ حُسنِ،
- 7 کِه نِیست بَر سَرِ رِاهی کِه دادِخواهی نِیست.
8. مَباشِ دَرِ پِی اَزارِ، وِ هَرچِه خِواهی کُنِ؛
- 8 کِه دَرِ شَرِیعَتِ ما غَیَر از اِین کُناهی نِیست.
9. عُقابِ جَوَرِ کَشیدَسَتِ بَالِ دَرِ هَمه شَهَرِ؛
- 9 کِمَانِ گُوشِه نِشینی وِ تِیرِ آهی نِیست.
10. خَرینَهءِ دِلِ حافِظِ بَرُلفِ وِ خالِ مَدِه،
- 10 کِه کازهایِ چُنینِ حَدا هَر سِیاهی نِیست.

93.

بجر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. ساقی بَیَّارِ بادِه، کِه ماهِ صِیامِ رَفَتِ؛
- 1 دَرِ دِه قَدَحِ، کِه مَوسِمِ ناموسِ وِ نامِ رَفَتِ.

3. بَر شَمْعِ نَرَفْتِ از کُذَرِ آتِشِ دِلِ دوشِ
- آن دود، که از سوزِ چُکَرِ بَرِ سَرِ ما رَفْتِ. ۳
4. دُورِ از رُخِ او دَمَبَدَمِ از چَشْمَه چَشَمِ
- سَيلابِ سِرْشِکِ آمَدِ، و طُوفانِ بَلا رَفْتِ. ۴
5. از پای فُتادیم، چو آمَدِ غَمِ هِجْرانِ؛
- دَر دَرُونِ بِمَانَدیم، چو از دَسْتِ دَوا رَفْتِ. ۵
6. دِلِ کُفْتِ: وصالش بَدعا باز تُوآنِ یافْتِ. —
- عُمْرِیستِ که عُمَرَمِ هَمه دَرِ کارِ دُعا رَفْتِ. ۶
7. اِحْرامِ چِه بَنَدیم، چو آن قِبْلَه نِه اَنجاسْتِ:
- دَر سَعیِ چِه کوشیم، چو از مَرُوه صَفا رَفْتِ. ۷
8. دِی کُفْتِ طَییبِ از سَرِ حَسْرَتِ چو مَرا دیدِ:
- هَیْهاتِ که رَچُجِ تُو زِ قانُونِ شِفا رَفْتِ. — ۸
9. ای دُوستِ بَپُرسیدَنِ حافِظِ قَدَمی نِه
- زان پِیشِ که گُویَنَدِ کِه: از دَارِ فِنا رَفْتِ. ۹

92.

بجر هجرت — — — — —

1. جُزِ آسْتانِ تُوامِ دَرِ جَهانِ پِناهیِ نِیستِ،
- سَرِ مَرا بَجْرِ اینِ دَرِ حَوالَه گَاهیِ نِیستِ. ۱
2. عَدو چو تِیغِ کَشَدِ، ما سِپَرِ بَیَنَدازیم،
- کِه تِیغِ ما بَجْرِ از نالَه و آهیِ نِیستِ. ۲

5. دَرُوشِ نَمی پُرُسی، و تَرَسَمِ کِه نَباشد
6. اَنْدیشَهءِ اَمُرُزِش و پَرُوایِ ثَوَابَتِ. ۵
7. ای قَصْرِ دِلِ اَفروزِ، کِه مَنزِلَکَه اَنسی،
8. یا رَب مَکُنَادِ اَفَتِ اَیامِ خَرَابَتِ. ۶
9. دُورَسَتِ سَرِ آَبِ دَرِ اَیْنِ بَادِیَه، هُش دَارِ،
10. تا غُولِ بَیابانِ نَفَرِیَبِدِ بَسِرَابَتِ. ۷
11. تیری، کِه زَدی بَرِ دِلَمِ از غَمزَه، خَطَا رَفَتِ؛
12. تا باز چِه اَنْدیشَه کُندِ رَأیِ صَوَابَتِ. ۸
13. تا دَرِ رَه پیری بَچِه اَثینِ رُویِ ای دِلِ،
14. باری بَغَلَطِ صَرَفِ شُدِ اَیامِ شَبَابَتِ. ۹
15. راهِ دِلِ عُشاقِ زَدِ آن چَشْمِ خَماری؛
16. پَیْداسَتِ از اَیْنِ شِیوَه کِه مَسْتَسَتِ شَرَابَتِ. ۱۰
17. حَافِظِ نَه غَلامِیَسَتِ کِه از خَواجَه گِرِیَرَدِ؛
18. لُطْفی کُنِ و باز آ، کِه خَرابَمِ زِ عِتابَتِ. ۱۱

91.

بجر هزج ---، ---، ---، ---

1. آن تَرُکِ پیری چَهرَه، کِه دُوشِ از بَرِ ما رَفَتِ،
2. آیا چِه خَطَا دیدِ، کِه از راهِ خَطَا رَفَتِ. ۱
3. تا رَفَتِ مَرا از نَظَرِ آن چَشْمِ جَهانِ بَیْنِ،
4. کَسِ واقِفِ ما نیسَتِ کِه از دیدَه چِها رَفَتِ. ۲

5. دَرُویشِ نَمی پُرَسی، و تَرَسَمِ کِه نَباشَد
6. اِنْدیشَه آمُرُزَش و پَرُوایِ ثَوَابَتِ. ۵
6. ای قَصْرِ دِلِ اَفروز، کِه مَنزِلَتِه اُنسی،
9. یا رَب مَکُنَادِ آفَتِ اَیامِ خَرَابَتِ.
7. دَوَرَسَتْ سَرِ آبِ دَرِ اَینِ بادیَه، هُش دَارِ،
7. تا غولِ بِيابانِ نَفَریبَدِ بَسِرابَتِ.
8. تیری، کِه زَدی بَرِ دِلَمِ از غَمزَه، خَطَا رَفَتِ؛
8. تا باز چِه اِنْدیشَه کُندِ رَأیِ صَوَابَتِ.
9. تا دَرِ رَه پیری بَچِه آئینِ رَویِ ای دِلِ
9. باری بَغَلَطِ صَرَفِ شُدِ اَیامِ شَبَابَتِ.
10. راهِ دِلِ عَشاقِ زَدِ آن چَشْمِ خَماری؛
10. پَیداست از اَینِ شیوَه کِه مَسْتَسَتْ شَرَابَتِ.
11. حَافِظِ نَه غلامیست کِه از خواجه گِریزد؛
11. لُطْفی کُن و باز آ، کِه خَرابَم زِ عِتابَتِ.

91.

بحر هزج --- 0, 0---0, 0---0, 0---

1. آن تُرکِ پَری چَهرَه، کِه دوش از بَرِ ما رَفَتِ،
1. آیا چِه خَطَا دید، کِه از راهِ خَطَا رَفَتِ
2. تا رَفَتِ مَرا از نَظَرِ آن چَشْمِ جَهانِ بَینِ،
2. کَس واقِفِ ما نیست کِه از دیدَه چَها رَفَتِ.

7. صَبَا زِ زُفِّ تَو بَا هَرِ ثُلِي حَدِيثِي رَأْنْدِ؛
 ۷ رَقِيبِ كَيِّ رَهْ غَمَّازِ دَادِ دَرِ حَرَمَتِ.
 8. رَوَانِ تَشْنَهْ مَا رَا بَجْرَعَهْ دَرِ يَابِ،
 ۸ چو مِي دِهَنْدِ زُلالِ خِضْرِ زِ جَامِ جَمَتِ.
 9. دِلَمِ مُقِيمِ دَرِ تُسْتِ، حُرْمَتَشِ مِي دَارِ
 ۹ بَحْكَمِ آنِ كِه خُدا دَاشْتَسْتِ بِي آلَمَتِ.
 10. كَمِينِ كَهَسْتِ، وَ تُو خُوشِ تِيزِ مِي رَوِي؛ هُشِ دَارِ،
 ۱۰ مَكُنِ كِه كَرْدِ بَرِ آيِدِ زِ شَهْرَهْ عَدَمَتِ.
 11. هَمِيشَهْ وَقْتِ تُو اِي عَيْسِي صَبَا خُوشِ بَادِ،
 ۱۱ كِه جَانِ حَافِظِ دِلِ خَسْتَه زَنْدَه شُدِ بَدَمَتِ.

بحر هزج ---، ---، ---، ---، ---

1. اِي شَاهِدِ قُدْسِي كِه كَشَدِ بَنْدِ نِقَابَتِ.
 ۱ وَايِ مُرَغِ بَهْشْتِي كِه دِهَدِ دَانَه وَ آبَتِ.
 2. خَوَابَمِ بِي شُدِ اَزِ دِيْدَه دَرِ اَيْنِ فِكْرِ جِگَرَسُوزِ؛
 ۲ كَاغُوشِ كِه شُدِ مَنَزِلِ وَ مَأْوَاثَه خَوَابَتِ.
 3. [رَفْتِي زِ كِنَارِ مَنِ دِلِ خَسْتَه بِنَاگَاهِ؛
 ۳ تَا جَايِ كِه شُدِ مَنَزِلِ آسَايشِ خَوَابَتِ]
 4. هَرِ نَالَه وَ فَرِيَادِ كِه كَرْدَمِ نَشْنِيْدِي؛
 ۴ پِيْدَا سْتِ نِگَارَا، كِه بَلَنْدَسْتِ جَنَابَتِ.

8. زاهد ایمن مَشَو از بازی غیبت، زِنهار،
 8 که ره از صومعه تا دیر مغان این همه نیست.
 9. دَرْدَمَنْدیء مَن سوختَه زار و نزار
 9 ظاهراً حاجتِ تقریر و بیان این همه نیست.
 10. نامِ حافظِ رَقَم نیک پذیرفت، ولی
 10 پیشِ رندان رَقَم سود و زیان این همه نیست.

بجر هجثث - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. چه لطف بود، که ناگاه رَشَّه قَلَمَت
 1 حقوقِ خدمتِ ما عرضه کرد بر کَرَمَت.
 2. بَنَوکِ خامه رَقَم کَرَنَه سلامِ مَرَا
 2 که کارخانه دوران مَبَاد بی رَقَمَت.
 3. نَکْویم از مَن بیدلِ بَسَهو کَرْدی یَا
 3 که در حسابِ خِرَد سَهو نیست بر قَلَمَت.
 4. مَرَا دَلیلِ مَکْرَدانِ بَشْکَرِ این تَوْفِیقِ
 4 که داشت دَوْلَتِ سَرْمَدِ عَزِیز و مُحْتَرَمَت.
 5. بِیَا که با سَرِ زُلْفَتِ قَرارِ خَوَاهَم بَسَتِ
 5 که کَر سَرَمِ بِرَوَد، بَر نَدَارَم از قَدَمَت.
 6. ز حالِ ما دِلت آگه شَوَد، ولی وَقْتِ
 4 که لاله بَر دَمَد از خَاکِ کُشْتَنانِ غَبَت.
 2

8. دَر كَعْبَهٗ كَوِي تَو هَر اَنكَس كِه دَر آيَد
 از قِبَلَهٗ اَبْرُوِي تَو دَر عَيْنِ نِمَارَسْت. ۸
9. اِي جَلِيسِيَان سُوَز دِل حَافِظِ مِسْكِين
 از شَمْعِ بِيُوسِيَد، كِه دَر سُوَز و كُذَارَسْت. ۹

بجر رمل - - - - - ، - - - - - ، - - - - - ، - - - - -

1. حَاصِلِ كَارُكْهٗ كَوْن و مَكَان اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت ؛
 بادهٔ پيش آر، كِه اَسْبَابِ جَهَان اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۱
2. از دِل وُ جان شَرَفِ حُكْبَتِ جانان غَرَضَسْت ؛
 هَمَهٗ اَنَسْت ؛ و كَر نَهٗ، دِل وُ جان اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۲
3. دَوَلَتِ اَنَسْت، كِه بِي خُونِ دِل آيَد بَكِنَار ؛
 وَر نَهٗ، با سَعِي وُ عَمَلِ باغِ جِنان اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۳
4. مِئَتِ سِذْرَهٗ و طَوْبِي زِ پَيِ سايهٔ مَكْش،
 كِه چو خَوش بِنُكْرِي، اِي سَرُو رَوَان، اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۴
5. پَنَجِ رُوْزِي، كِه دَر اَيْن مَرَحَلَهٗ مِئَتِ دَارِي،
 خَوش بِيَسايِ زَمَانِي، كِه زَمَان اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۵
6. بَر لَبِ بَجْرِ فَنَّا مُنْتَظَرِيْمِ اِي سَاقِي ؛
 فُرُصَتِي دَان، كِه زِ لَبِ تا بَدَهَان اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۶
7. از تَهَتُّكِ مَكْنِ اَنَدِيْشَهٗ و چوْن كُذِ خَوش باش،
 زانِكِه تَمَكِينِ جَهَانِ كُذَران اَيْن هَمَهٗ نِيَسْت. ۷

6. مَن وُ بادِ صبا مَسکینِ دو سَرگُردانِ بی‌حاصل،
 مَن از افسونِ چَشْمَتِ مَسْت و او از بویِ گیسویّت. ۶
 7. زهی هَمّتِ کِه حافظِ راست، کَر دُنئی و از عَقَبی
 نیاید هیچِ دَر چَشْمَشِ بَجَزِ خاکِ سَر کویّت. ۷

بحر هزج

1. اَلْمِئَنَةُ لِيْلَه كِه دَر مَيَكَدَه بارَسْت،
 زان رو کِه مَرَا بَر دَرِ او رويِ نِيَازَسْت. ۱
 2. خُبها هَمه دَر جوش و خُروشند ز مَسْتی،
 وان مَی کِه دَر آن جاسْت حَقِيقَتِ نَه بَجاَرَسْت. ۲
 3. از وی هَمه مَسْتی و خُروشَسْت و تَكَبُّر،
 وَز ما هَمه بیچارگی و عَجْز و نِيَازَسْت. ۳
 4. رازی، کِه بَر خَلق نَكُفْتیم و نَكُوئیم،
 با دوستِ بَكُوئیم، کِه او مَحْرَمِ رازَسْت. ۴
 5. شُرْحِ شِکَنِ زَلْفِ خَمِ اَنْدَر خَمِ جاناں
 کَوْتَه نَتوان کَرَد، کِه این قِصَه دَر رازَسْت. ۵
 6. بارِ دِلِ مَجْنون و خَمِ طَرَّه لَيْلی،
 زُخْسارَه مَحْمود و کَفِ پایِ اِيَازَسْت. ۶
 7. بَر دوخته آمِ دیدَه چو باز از هَمه عالم،
 تا دیدَه مَن بَر رُخِ زيبایِ تو بازَسْت. ۷

8. این راه را نهایت صورت نمی توان بست،
 8 گش صد هزار منزل بیش است در بدایت.
 9. ای آفتابِ خوبان می جوشد اندرونم؛
 9 يَك سَاعَتَم بِكُنْجَانِ دَر سَايَهٗ حِمَايَتِ.
 10. هرچند بُردی آبم، روی از دَرَت نتابم؛
 10 هَرچَند بُرْدِي آبَم، رُويِ از دَرَتِ نَتَابَمِ.
 11. جور از حَبیب خَوشتر کز مُدعی رعایت.
 11 جَوْر از حَبِيْب خَوْشْتَرِ کز مُدْعِي رِعَايَتِ.
 11. عِشْقَت رَسَد بَفَرِيَادِ، کَر خُود بَسَانِ حَافِظِ
 11 قُرْآنِ زِ بَرِ بَخْوَانِي دَر چَارَدَه رِوَايَتِ.

بجر هزج -----, -----, -----, -----

1. مُدَامَم مَسَّت می دَارَد نَسِيم جُعِدِ ثِيسُوِيَتِ،
 1 خَرَابَم می کُند هَر دَم فَرِيْب چَشْمِ جَادُوِيَتِ.
 2. پَس از چَندین شِکِيْبَائِي شَبِي يَا رَب تُوَان دِيْدَن،
 2 کِه شَمْع دِيْدَه اَفْرُوْزِيْم دَر مِحْرَابِ اَبْرُوِيَتِ.
 3. سَوَادِ لَوْحِ بِيْنِش را عَزِيْز از بَهْرِ آن دَارَم،
 3 کِه جَان را نُسَخَهٗ بَاشَد زِ نَقْشِ خَالِ هِنْدُوِيَتِ.
 4. تُو کَر خواهی کِه جاوِيْدان جَهان يَكْسَرِ بِيَارائِي،
 4 صَبَا را کُو، کِه بَرْدَارَد زَمَانِي بُرْقَعِ از رُوِيَتِ.
 5. و کَر رَسْمِ فَنَا خواهی کِه از عَالَمِ بَرِ اَنْدازِي،
 5 بِيْفْشَانِ، تا فِرُو رِيْزَد هَزَارانِ جَانِ زِ هَر مُوِيَتِ.

8. حاشا که من از جور و جفای تو بنالم؛
 ۸ بیداد لطیفان همه لطفست و کرامت.
 9 کوتاه نکند بخت سر زلف تو حافظ؛
 4 پیوسته شد این سلسله تا روز قیامت.

بحر مضارع - - - - - , - - - - - , - - - - - , - - - - -

1. زان یار دل‌نوازم شکرپست با شکایت؛
 ۱ گر نکته‌دان عشقی، خوش بشنو این حکایت.
 2. بی مزد بود و منت هر خدمتی که کردم؛
 ۲ یا رب مباد کس را بخدوم بی‌عنایت.
 3. رندانِ تسنن‌لب را آبی نمی دهد کس؛
 ۳ گوئی ولی‌شناسان رفتند از این ولایت.
 4. در زلف چون گم‌ندش ای دل‌مپیچ، کأنجا
 ۴ سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت.
 5. چشمت بغمزه ما را خون خورد، و می پسندی؛
 ۵ جانا روا نباشد خون‌ریز را حمایت.
 6. در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود؛
 ۶ از گوشه برون آی ای گوگب هدایت.
 7. از هر طرف که رفتم جز وحشتم نیفزود؛
 ۷ زنهار از این بیابان وین راه بی‌نهایت.

9. خواهَم که پیش میرَمت ای بی‌وفا طیب:
- بیمار باز پُرس، که دَرِ اِنْتَظارَمت. 9
10. حافظ، شراب و شاهد و رندی نه وَضِعِ تُسْت:
- فی اَلْجُمْلَه می کُنی، وَ فِرَو می کُذارَمت. 10

84.

بجر هزج ---، ---، ---، ---

1. یا رَب سَبَبی ساز، که یارَم بَسَلامت
- باز آید و بِرَهاندم از چَنگِ مَلامت. 1
2. خَاکِ رَه آن یارِ سَفَرِکَرده بِیارید،
- تا چَشمِ جَهان‌بین کُنَمش جایی اِقامت. 2
3. فَریادِ که از شش جِهَتَم راهِ بَبَسَتند
- آن خال و حَظ و زُلف و رُخ و عَارِض و قامت. 3
4. اِمروزِ که دَر دَسِتِ توام مَرَحَمتی کُن:
- فَرِدا که شومِ خَاکِ چه سودِ اَشکِ نَدامت. 4
5. ای آن که بَتَقَریر و بَیانِ دَمِ زنی از عِشَق،
- ما با تو نَداریم سُخَنِ خَیر و سَلامت. 5
6. دَرُوشِ مَکُنِ فاله زِ شَمشیرِ اِحِباء،
- کین طائفه از کُشته سِتاند غَرامت. 6
7. دَرِ خِرَقَه زَنِ اَنش، که حَمِ اَبَروی ساقی
- بَر می شِکند گُوشه عِجْرابِ اِمامت. 7

8. حاشا که من از جور و جفای تو بنالم؛
 ۸ بیداد لطیفان همه لطفست و کرامت.
 9 کوته نکند بحث سر زلف تو حافظ؛
 ۹ پیوسته شد این سلسله تا روز قیامت.

85.

بحر مضارع - - - - , - - - - , - - - - , - - - -

1. زان یارِ دل‌نوازم شکرپیست با شکایت؛
 ۱ گر نکنده‌انِ عشقی، خوش بشنو این حکایت.
 2. بی مُزد بود و منت هر خدمتی که کردم؛
 ۲ یا رب مباد کس را بخدوم بی‌عنایت.
 3. رندانِ تسنن‌لب را آبی نمی دهد کس؛
 ۳ گوئی ولی‌شناسان رفتند از این ولایت.
 4. در زلف چون گم‌ندش ای دل‌مپیچ، کاجا
 ۴ سرها بُریده بینی بی جرم و بی جنایت.
 5. چشمت بغیره ما را خون خورد، و می پسندی؛
 ۵ جانا روا نباشد خون‌ریز را حمایت.
 6. در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود؛
 ۶ از گوشه برون آی ای گوکب هدایت.
 7. از هر طرف که رفتم جز وحشتم نیفزود؛
 ۷ زنهار از این بیابان وین راه بی‌نهایت.

9. خواهَم که پیش میرَمت ای بی‌وفا طَبیب؛
 بیمار باز پُرس، که دَرِ اِنْتِظَارَمَت. ۹
 10. حَافِظ، شَرَاب و شَاهِد و رِنْدی نَه وَضَعِ تُسْت؛
 فی اَلْجُمْلَه می کُنی، وَ فِرَو می کُذَارَمَت. ۱۰

بجر هزج ---، ---، ---، ---

1. یا رَب سَبَبی سَاز، که یَارَم بَسَالَمَت
 باز آید و بِرَهَانَدَم از چَنگِ مَلَمَت. ۱
 2. خَاکِ رَه آن یَارِ سَفَرِ کَرْدَه بِيَا رید،
 تا چَشمِ جَهان بِن کُنَمَش جَايِ اِقَامَت. ۲
 3. فَرِيَادِ که از شَش جِهَتَم رَاهِ بَبَسْتَنَد
 آن خَال و حَظ و زُلف و رُخ و عَارِض و قَامَت. ۳
 4. اِمْرُوزِ که دَرِ دَسْتِ تَوَامِ مَرَحَمَتی کُن؛
 فَرْدَا که شَوَم خَاکِ چِه سَوَد اَشْکِ نَدَامَت. ۴
 5. ای آن که بَتَقَرِير و بِيَانِ دَمِ زَنی از عِشْقِ،
 ما با تو نَدَارِيم سُوخَنِ خَيْر و سَالَمَت. ۵
 6. دَرُويش مَکُن نَالِه زِ شَمَشِيرِ اَحْبَاءِ،
 کين طَائِفَه از کُشْتَه سِتَانَد غَرَامَت. ۶
 7. دَرِ خِرْقَه زَنِ اَنَش، که حَمِ اَبْرُويِ سَاعِي
 بَر می شِکَنَد گُوشَه عِجْرَابِ اِمَامَت. ۷

10. حَافِظُ، سُرُودِ مَجْلِسِ مَا ذِكْرِ خَيْرِ تُسْتِ؛
تَجْمِيدِ كُنْ، كِهَ اَسْبِ و قَبَا مِی فِرْسْتَمَت. ۱۰

83.

بجر مضارع ---، ---، ---، ---

1. ای غائب از نظر بخدا می سپارمَت؛
2. تا دامن گفن نكشم زیر پای خاك،
3. باور مكن، كه دست ز دامن بدارمَت.
4. گر بایدم شدن سوي هاروت بابلی،
5. بارم ده از گرم بر خود، تا بسوز دل
6. صد جوی آب بسته ام از دیده در کنار
7. [می گزیم، و مرادم از این اشك سیدبار
تخم محبتست كه در دل بكارمَت.
8. خونم بریخت، وز غم هجرم خلاص دان
منت پذیر غمزه خنجر گذارمَت.

بحر مضارع

1. ای هُدْهِدِ صَبَا بَسْبَا می فِرِسْتَمَتِ؛
- 1 بِنُكْرِكِه از نُجَا بَنُجَا می فِرِسْتَمَتِ.
2. حَيْفَسْت طَائِرِي چو تو دَر خَاكْدَانِ غَمِ؛
- 2 زَيْنَجَا بَآشِيَانِ وَفَا می فِرِسْتَمَتِ.
3. دَر رَاهِ عِشْقِ مَرَحَلَهٗ قُرْبِ و بُعْدِ نِيَسْتِ؛
- 3 مِي بَيْنَمَتِ عِيَانِ، و دُعَا مِي فِرِسْتَمَتِ.
4. هَر صُبْحِ و شَامِ قَافِلَهٗ از دُعَا خَيْرِ
- 4 دَر هُجَبَتِ شَمَالِ و صَبَا مِي فِرِسْتَمَتِ.
5. ای غَائِبِ از نَظَرِ كِه شُدِي هَمْنِشِيْنِ دِلِ،
- 5 مِي كُوِيَمَتِ دُعَا، و ثَنَا مِي فِرِسْتَمَتِ.
6. تَا لَشْكِرِ غَبَتِ نَكْنَدِ مُلْكِ دِلِ خَرَابِ،
- 6 جَانِ عَزِيْزِ خُودِ بَنُوَا مِي فِرِسْتَمَتِ.
7. تَا مُطْرِبَانِ زِ شَوْقِ مَنَتِ آكْهِي دِهَنْدِ،
- 7 قَوْلِ و غَزَلِ بَسَازِ و نَوَا مِي فِرِسْتَمَتِ.
8. سَاقِي بِيَا كِه هَاتِفِ غَيْبِمِ بَبْرُدِه كُفْتِ؛
- 8 بَا دَرْدِ صَبْرُكُنِ، كِه دَوَا مِي فِرِسْتَمَتِ.
9. دَر رُويِ خُودِ تَفَرُّجِ صُنْعِ خُدا بَكُنِ،
- 9 كَائِنَهٗ خُدايُنْمَا مِي فِرِسْتَمَتِ.

بجر خفیف - ۲۲، ۵-۵، ۲۵

1. حالِ دِلِ با تو کُفْتَنَم هَوَسَسْت.
2. خَبَرِ دِلِ شِنْفَتَنَم هَوَسَسْت. ۱
3. طَمَعِ خَامِ بَیْنِ، کِه قِصَّه فاش
4. از رَقِیْبَانِ نِهْفَتَنَم هَوَسَسْت. ۲
5. شَبِ قَدْرِي چُنَیْنِ عَزِیْزِ و شَرِیْفِ
6. با تو تا رُوزِ خُفْتَنَم هَوَسَسْت. ۳
7. وَه کِه دُرْدَانَه چُنَیْنِ نَازُکِ
8. دَرِ شَبِ تَارِ سِفْتَنَم هَوَسَسْت. ۴
9. اِی صَبَا اِمْشَبِم مَدَدِ فَرْمَايِ
10. کِه سَاکَرُکِه شِکُفْتَنَم هَوَسَسْت. ۵
11. از بَرَايِ شَرَفِ بَنُوکِ مِثْرَه
12. خَاکِ رَاهِ تو زُفْتَنَم هَوَسَسْت. ۶
13. هَبْچُو حَايِظِ بَرَعْمِ مُدَّعِیَانِ
14. شِعْرِ رِنْدَانَه کُفْتَنَم هَوَسَسْت. ۷